

2015-09-03

Tid Måndagen den 21 september 2015 kl:18:30

Plats Tumba kommunalhus, lokal 2, plan 2

Ärenden

Justering

- 1 Information Serviceundersökning 2015, Nöjd-Kund-Undersökning
- 2 Yttrande över nämndinitiativ – att påbörja regelbunden tillsyn av insamlingsstationerna för förpackningar
- 3 Remiss – Statligt förslag till åldersgräns för användning av kosmetiska solarier
- 4 Sammanträdesordning 2016
- 5 Enhetschefen/miljöenheten informerar
- 6 Delegationslista
- 7 Delårsrapport 2 2015 – Miljö- och hälsoskyddsnämnden
- 8 Yttrande till Länsstyrelsen angående tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster för Skanssundets Samfällighetsförening
- 9 Ev. tillkommande ärenden

Gruppsammanträden

S, V och MP – kl. 18:00, konferensrum 2, plan 2, kommunalhuset, Tumba.

M, C, TUP, KD och FP - kl. 18:00, konferensrum Munkhättan, Miljöenheten plan 3, kommunalhuset, Tumba.

Kaffe och smörgås från kl. 17:30, Helges restaurang, kommunalhuset, plan 2.

Anmäl ev. förhinder till Karina Wallenius, tel. 08-530 612 43, e-post karina.wallenius@botkyrka.se

2015-09-21

1

Redovisning av Serviceundersökning 2015, Nöjd-Kund-Undersökning om företags uppfattning om kommunens service under 2014

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit emot information om företagens betyg på kommunens myndighetsservice.

Sammanfattning

Botkyrkas NKI är 72 och det är kommunens högsta resultat hitintills, Botkyrka kliver fram rejält från NKI 66. Vårt resultat ligger nu en bra bit över medelbetyget för Sveriges kommuner som är NKI 68. Botkyrkas mål är ett NKI 75 år 2017.

Undersökningen mäter flera aspekter av vår service. Vår kompetens och vårt bemötande får särskilt höga betyg. För att ytterligare förbättra vårt betyg ska vi förbättra vår effektivitet t ex vår handläggningstid.

Arbetet med att förbättra företagslotsning via webben kommer att vara centralt framöver. Idag är företagarens och medborgarens förväntan att alla ärenden med myndigheter kan skötas helt digitalt.

2015-08-13

Dnr sbf/2015:267

Referens

Susanne Ek

Susanne Rosqvist

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Redovisning av Serviceundersökning 2015, Nöjd-Kund-Undersökning om företags uppfattning om kommunens service under 2014

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit emot information om företagets betyg på kommunens myndighetsservice.

Sammanfattning

Botkyrkas NKI är 72 och det är kommunens högsta resultat hitintills, Botkyrka kliver fram rejält från NKI 66. Vårt resultat ligger nu en bra bit över medelbetyget för Sveriges kommuner som är NKI 68. Botkyrkas mål är ett NKI 75 år 2017

Undersökningen mäter flera aspekter av vår service. Vår kompetens och vårt bemötande får särskilt höga betyg. För att ytterligare förbättra vårt betyg ska vi förbättra vår effektivitet t ex vår handläggningstid.

Arbetet med att förbättra företagslotsning via webben kommer att vara centralt framöver. Idag är företagarens och medborgarens förväntan att alla ärenden med myndigheter kan skötas helt digitalt.

Fortsatt höjt NKI

Botkyrkas NKI är 72 och det är kommunens högsta resultat hitintills, Botkyrka kliver fram rejält från NKI 66. Vårt resultat ligger nu en bra bit över medelbetyget för Sveriges kommuner som är NKI 68.

Undersökningen mäter flera aspekter av vår service. Vår kompetens och vårt bemötande får särskilt höga betyg, För att ytterligare förbättra vårt betyg ska vi förbättra vår effektivitet t ex vår handläggningstid.

Botkyrka har satt upp som mål att vi ska bli kända i regionen för vår goda service till företag. Kommunens mål är ett NKI 75 år 2017, det är ett högt betyg och ambitiöst mål. Vi vill underlätta för småföretagare att starta och utveckla företag samt locka etablering och investering till Botkyrka. Det är bra för Botkyrkaborna. Det kommunövergripande projektet inleddes 2014 och omfattar miljö- och livsmedelstillsyn, serveringstillstånd, markupplå-

2015-08-13

Dnr sbf/2015:267

telse, bygglov, brandtillsyn och näringslivsenhetens lotsning. Projektet leds av en styrgrupp med kommundirektören som ordförande.

Hur har betyget för kommunens olika tillsynsmyndigheter utvecklats?

Miljö- och hälsoskydd, bygglov, markupplåtelse och Södertörns brandförsvarsförbund har alla klivit fram rejält och har ett bättre betyg jämfört med mätningen 2013. Verksamheten med serveringstillstånd har backat marginellt från en hög nivå.

Vad har vi gjort annorlunda som gett oss bättre betyg?

Resultatet NKI 72 har getts i den löpande utvärderingen av vår service under 2014. Under 2014 etablerades en satsning på service till företag under namnet ”Projekt NKI 75”. Alla som jobbar med tillsyn och tillstånd för företag har antagit utmaningen att ge god service till företagen och löpande förbättra servicen. Fokus ska vara problemlösning och vi lotsar rätt i organisationen. Företagaren ska alltid få ett professionellt bemötande.

Alla handläggare och chefer har fått en gedigen utbildning i kommunikation och service under våren 2015 och det tror vi kommer att ge ytterligare en positiv effekt på företagens upplevelse av vår service.

Vad kommer vi att göra för att nå vårt mål NKI 75 år 2017?

Arbetet med att förbättra företagslotsning via webben kommer att vara centralt framöver. Idag är företagarens och medborgarens förväntan att alla ärenden med myndigheter kan skötas helt digitalt. Vår information via webben ska göra det enkelt att göra rätt och vara en väg in för företagen. Botkyrka kommer som ett led i detta att delta i SKL's utveckling av nya e-tjänster som skapar en genväg för företag att på smartaste sätt få de nödvändiga tillstånden. Först ut är en genväg för restaurangföretagare.

Dessutom kommer arbetet med att förbättra vår kommunikation och service till företag i möten, samtal och skriftlig kommunikation att fortsätta.

Vi behöver också jobba med att korta handläggningstiderna i olika ärenden från idé till start för företagaren. En del i detta är att förenkla beslutvägarna inom kommunen t ex genom en översyn av våra delegationer.

2015-08-13

Dnr sbf/2015:267

Bilaga 1

Serviceundersökning 2015, Nöjd-Kund-Index undersökning om företags-
uppfattning om kommunens service under 2014

Expedieras till

Bygglovsenheten

Gata- park enheten

Miljöenheten

Näringslivsenheten

Serviceundersökning 2015

Nöjd-Kund-Index undersökning om företags och andra kundkategoriers uppfattning om kommunens service under 2014

Botkyrka kommun

Innehåll

- Bakgrund
- Nöjd-Kund-Index metod
- Resultat
- 2015 års undersökning
- Nästa steg

- **Bakgrund**

- Nöjd-Kund-Index metod
- 2015 års undersökning
- Resultat
- Nästa steg

Bakgrund

- Ett av kommunens näringspolitiska mål är att erbjuda näringslivet en god grundläggande service. God kvalitet och hög service i myndighetsutövning är särskilt centralt för att skapa goda relationer mellan företag och kommuner.
- Serviceundersökningen fångar upp synpunkter och identifierar möjliga förbättringsområden
- Tanken är att löpande följa upp hur kommunens service till näringslivet utvecklas genom ett Nöjd-Kund-Index (NKI).
- Serviceundersökningen genomfördes under våren 2015 för femte gången sedan 2007 bland SBA:s drygt 50 medlemskommuner. Sedan 2011 genomför även Sveriges Kommuner och Landsting (skl) undersökningen för ytterligare 147 kommuner i landet. Skl:s undersökning går under namnet Insikt.
- I denna rapport finns vissa jämförelsemått från Insikts totalt 199 kommuner.

Fem myndighetsområden

- **Bygglov** (Ansökningar om bygglov enligt Plan- och bygglagen. Ärenden som enbart avser bygganmälan ingår dock inte.)
- **Markupplåtelser** (Tillfällig upplåtelse av kommunens mark för t ex försäljning, uteservering etc. Markförsäljning och arrenden ingår inte.)
- **Miljötillsyn** (Denna kategori innehåller en rad olika typer av ärenden som gäller tillsyn eller kontroll mot verksamhet och anläggningar inom samtliga lagstiftningsområden som miljö- och hälsoskyddet omfattar. Omfattar även livsmedelstillsyn)
- **Brandtillsyn** (Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) eller lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Däremot inte ärenden som enbart gäller inskickade brandskyddsredogörelser.)
- **Serveringstillstånd/tillsyn** (Nyansökningar, ägarskiften och utredning av ev. brister enligt alkohollagen samt löpande tillsyn i form av oanmälda besök. Stadigvarande och tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten.)

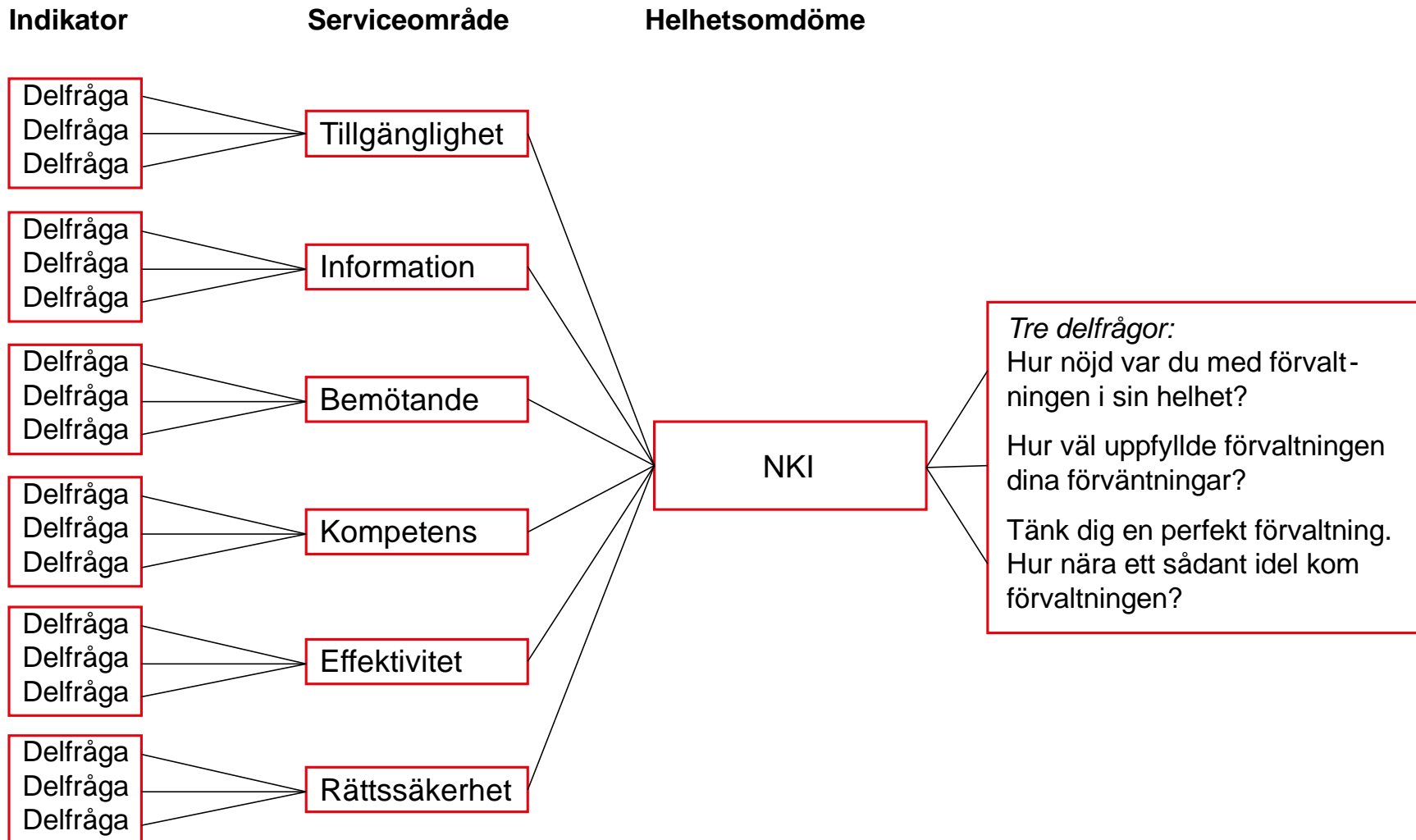
Sex serviceområden

Undersökningen omfattar sex aspekter som speglar de mest väsentliga delarna av kommunernas service i myndighetsärenden. Varje serviceområde mäts med ett antal frågor.

- Tillgänglighet
- Information
- Bemötande
- Kompetens
- Rättssäkerhet
- Effektivitet

- Bakgrund
- **Nöjd-Kund-Index metod**
- 2015 års undersökning
- Resultat
- Nästa steg

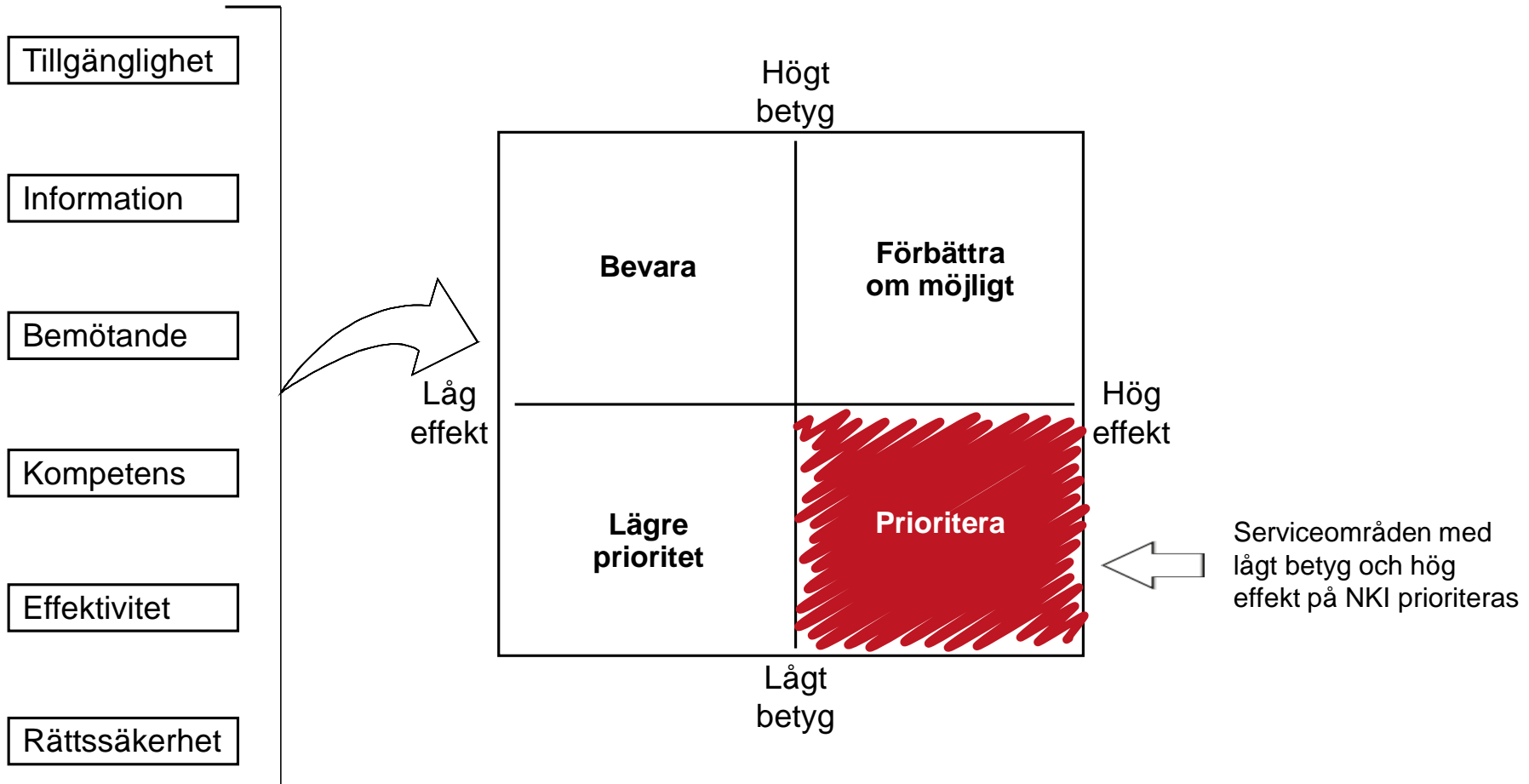
NKI-modellen

Serviceområdena plottas in i en prioriteringsmatris efter betyg och effekt på Nöjd-Kund-Index

Serviceområden

Prioriteringsmatris

- Bakgrund
- Nöjd-Kund-Index metod
- **2015 års undersökning**
- Resultat
- Nästa steg
- Bilagor

2014-15 års undersökning

Faktainsamlingen gjordes av Sweco Strategy AB under våren 2014 till våren 2015 och avser kontakter med kommunen under år 2014.

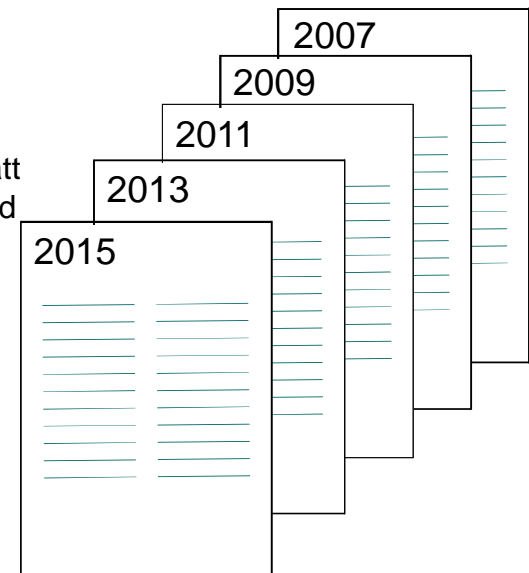
- Urval: 436 st
- Antal svar: 211 st varav 171 st företag
- Andel svarande: 61%

	Ärenden					Urval	Över- täckning	Netto	Svar totalt	Svar företag	Svar (%)
	2007	2009	2011	2013	2014-15						
Brandtillsyn	79	83	88	56	82	81	14	67	47	32	70,1%
Bygglov	86	41	93	34	131	99	25	74	41	35	55,4%
Markupplåtelse	4	30	26	29	71	56	7	49	27	13	55,1%
Miljötillsyn	29	297	95	150	172	162	34	128	78	74	60,9%
Serveringstillstånd	14	39	23	39	46	38	8	30	18	17	60,0%
Botkyrka	212	490	325	308	502	436	88	348	211	171	60,6%

Jämförelse med tidigare års undersökningar

Bland SBA:s kommuner har serviceundersökningen genomförts vartannat år sedan 2007. Myndighetsområden, serviceområden, frågor och principer för insamling och analys har varit desamma varje gång. I och med 2015 års undersökning har några förändringar genomförts.

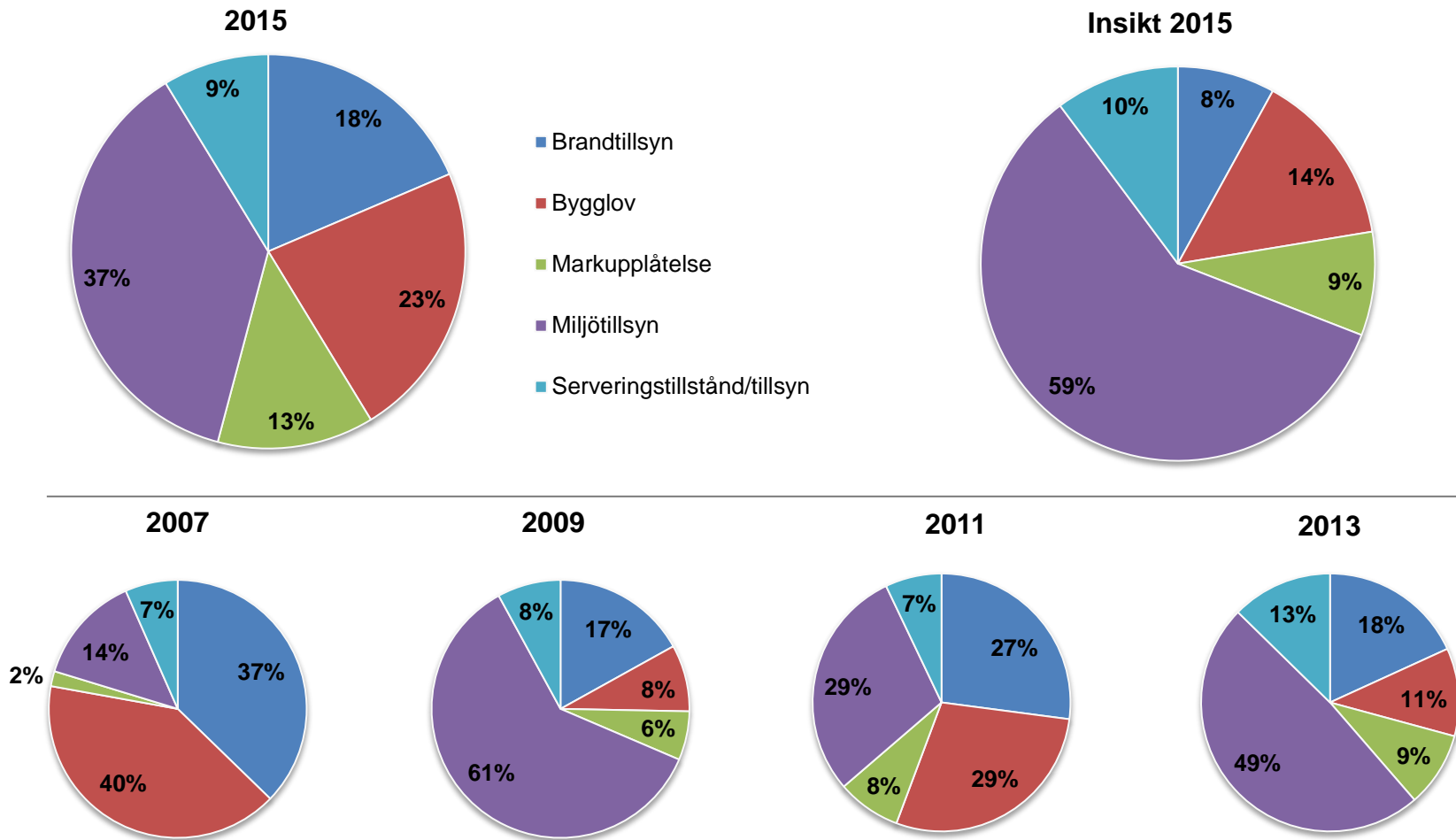
- Detta år fanns för första gången en fråga om i vilken egenskap de svarande hade varit i kontakt med kommunen – som företrädare för företag, annan verksamhet eller som privatperson.
- En fråga har formulerats om . "Hur nöjd var du med vår förmåga att hjälpa till att lösa dina problem?" har ändrats till "Hur nöjd var du med vår förmåga att ge råd och vägledning?".
- Helhetsomdömet (NKI) beräknas nu för alla som har svarat på minst en av de tre frågorna som ligger till grund för NKI. Tidigare år har NKI beräknats för de som även svarat på 75 % av övriga frågor i enkäten.
- Betygsindex för de sex serviceområdena beräknades tidigare med en matematisk modell där samtliga delfrågor i respektive avsnitt ingick. Fr.o.m. 2015 används istället frågan för det sammanfattande betyget för varje serviceområde. Även för de effektmått som används i prioriteringsmatriserna används fr.o.m. detta år en något förenklad metod. Dessa förändringar beror på en anpassning till skl:s webbverktyg.

- Bakgrund
- Nöjd-Kund-Index metod
- 2015 års undersökning
- **Resultat**
- Nästa steg

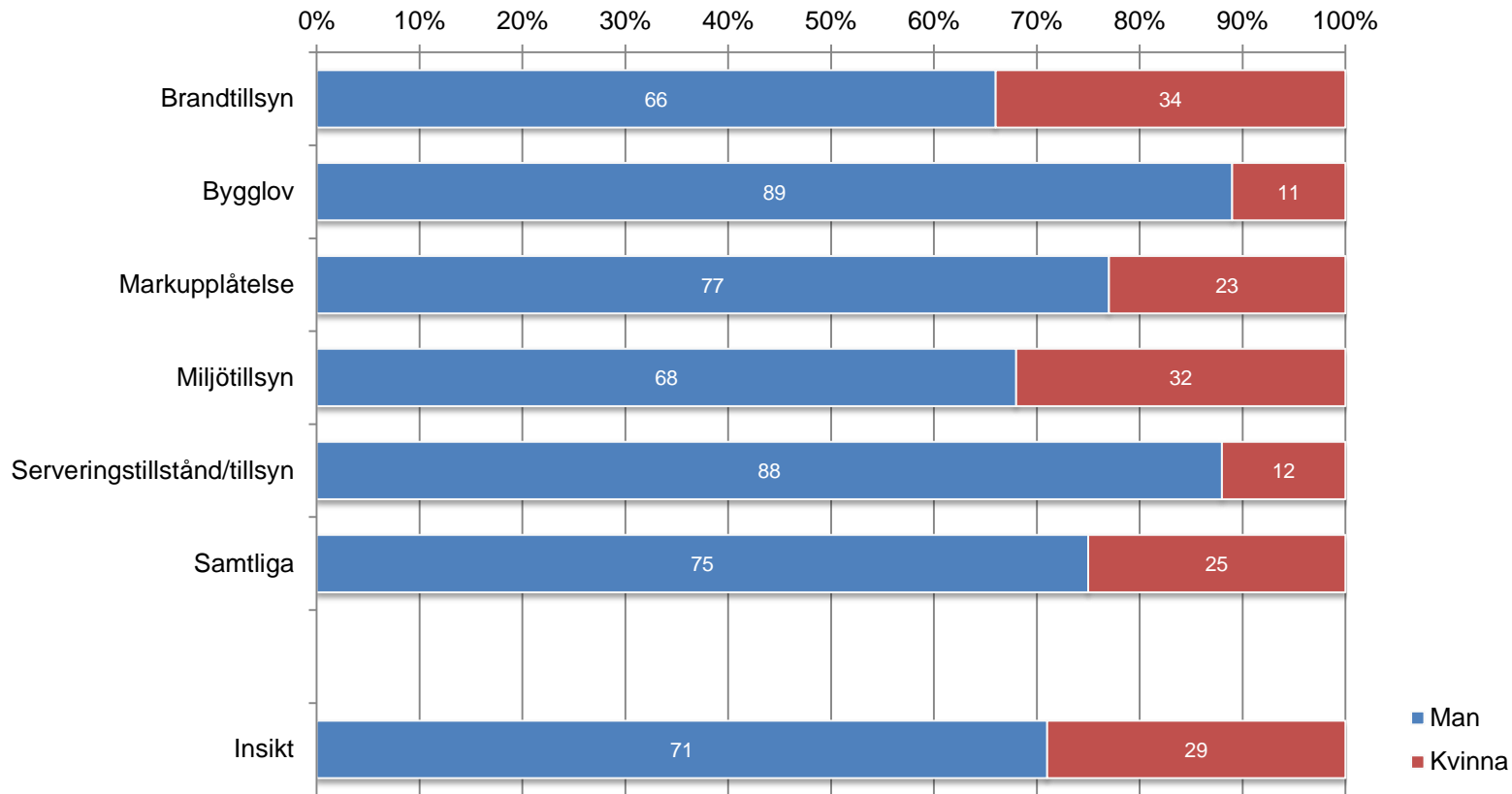
Kommunens ärenden 2007-2015

Andel kontakter per myndighetsområde

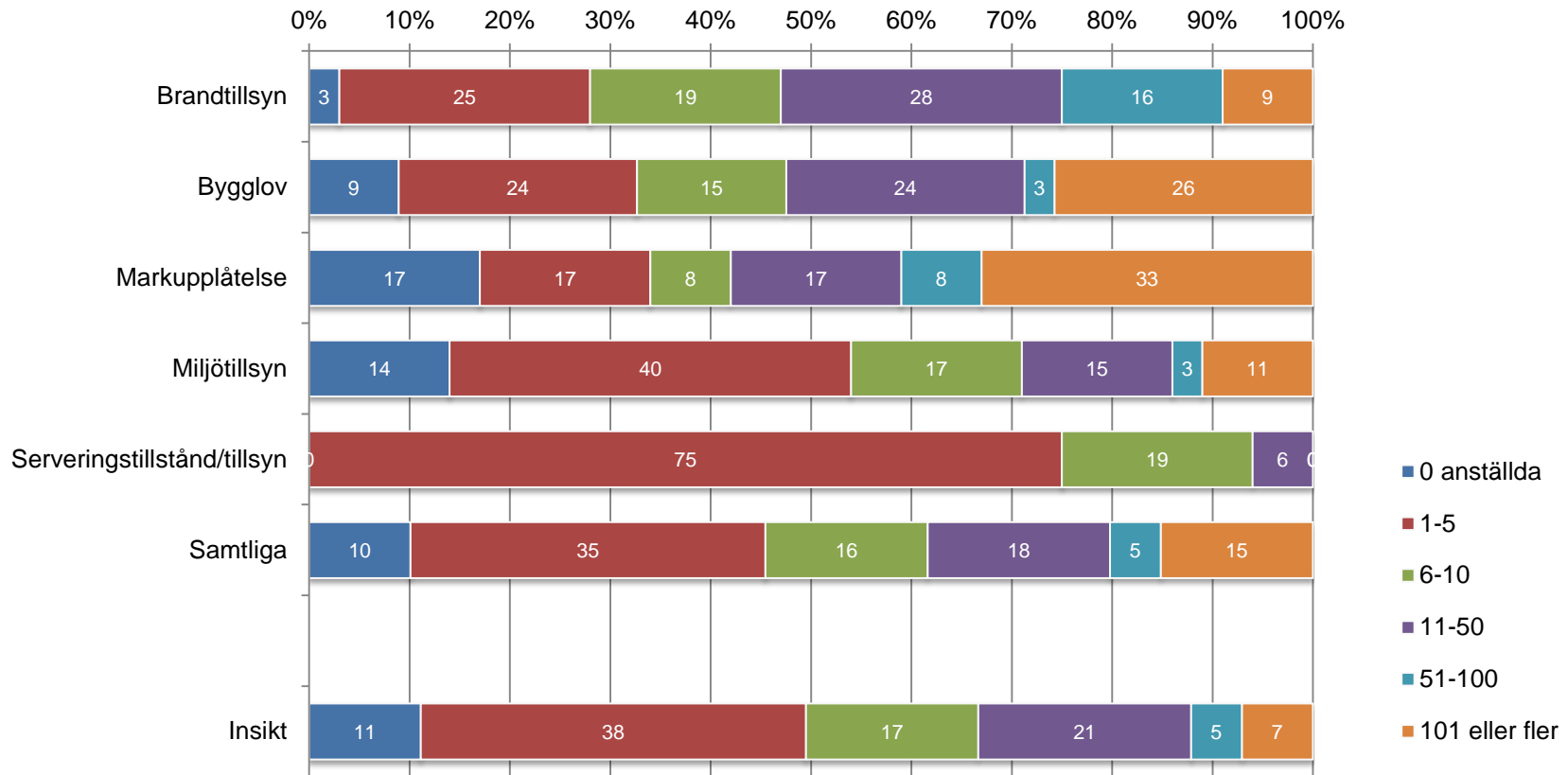
Om de svarande

Kön

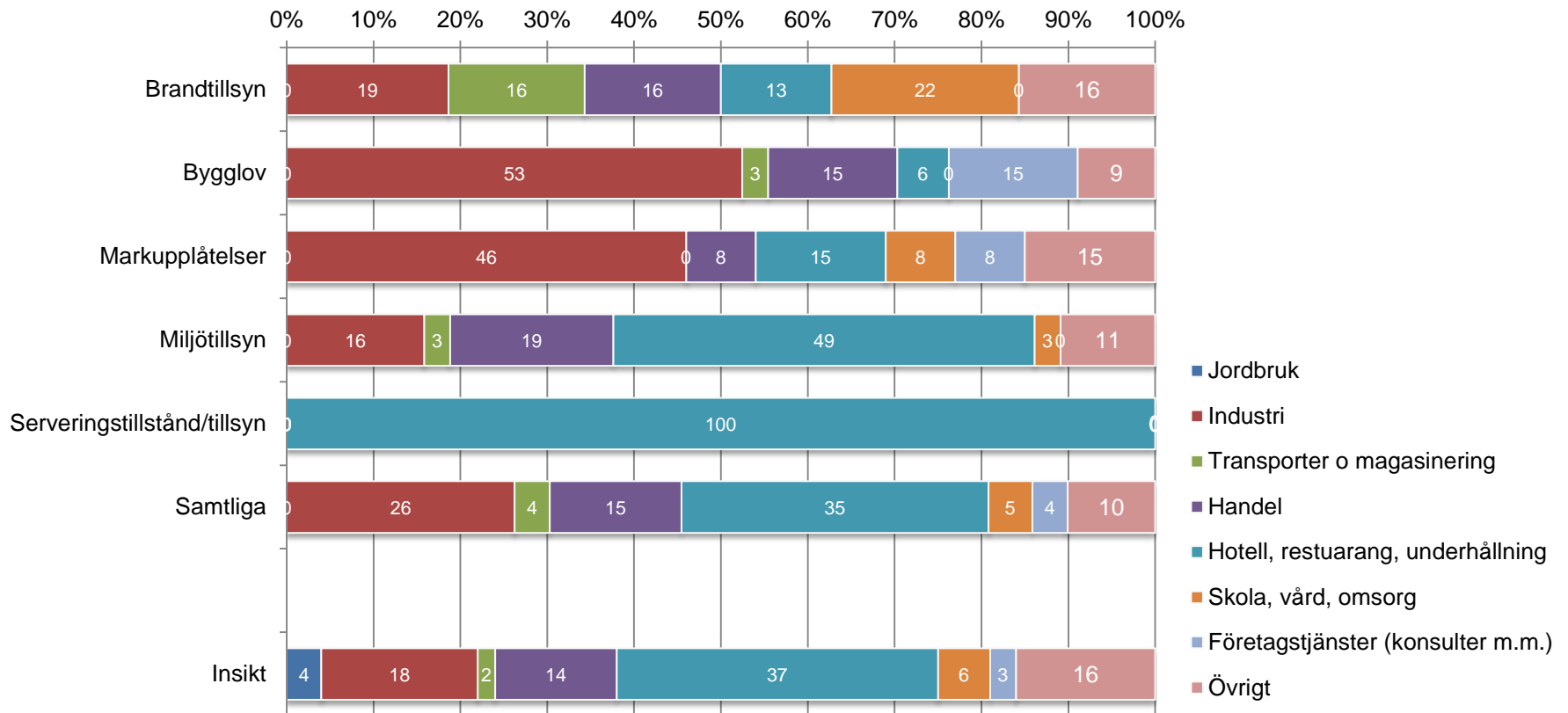
Om de svarande

Antal anställda

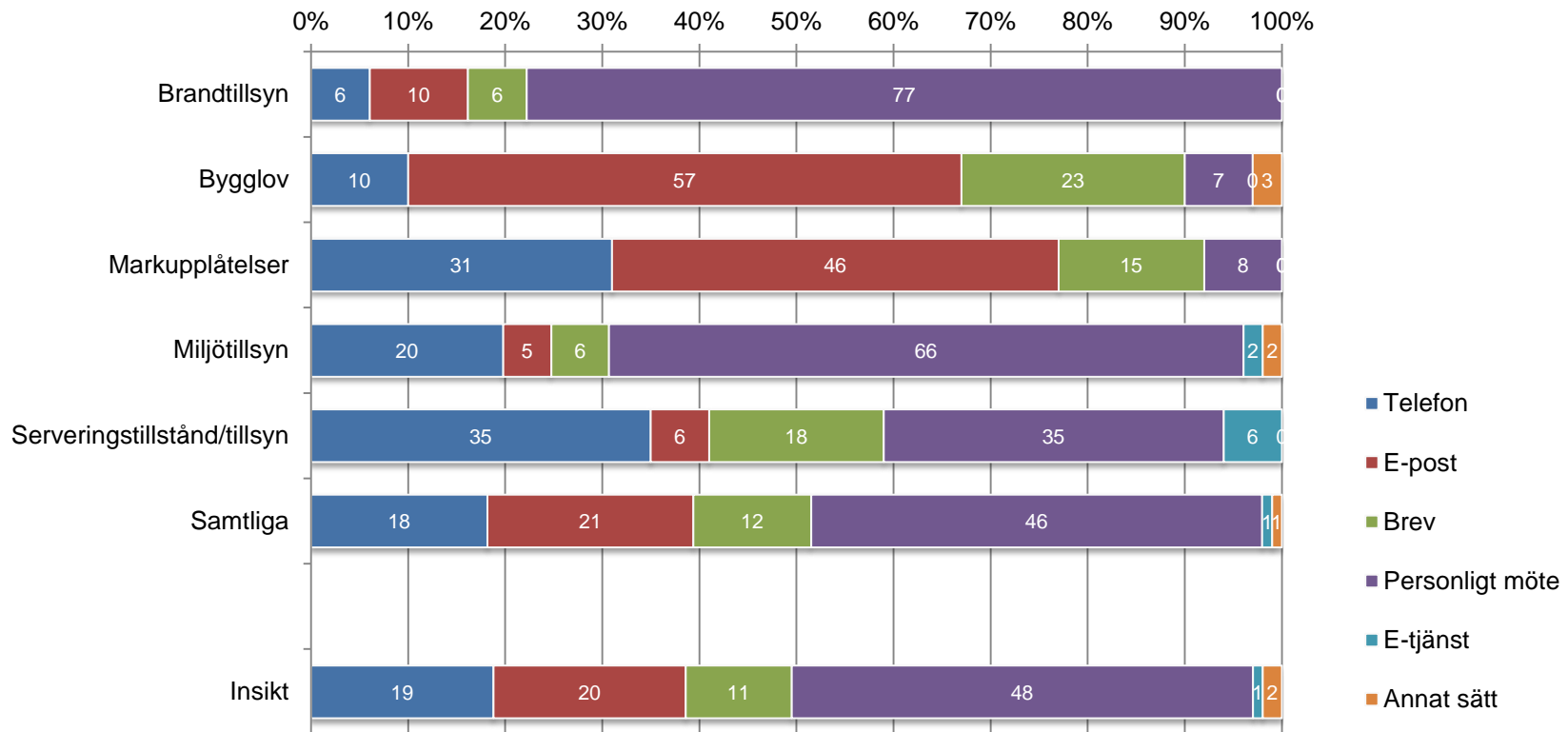
Om de svarande

Bransch

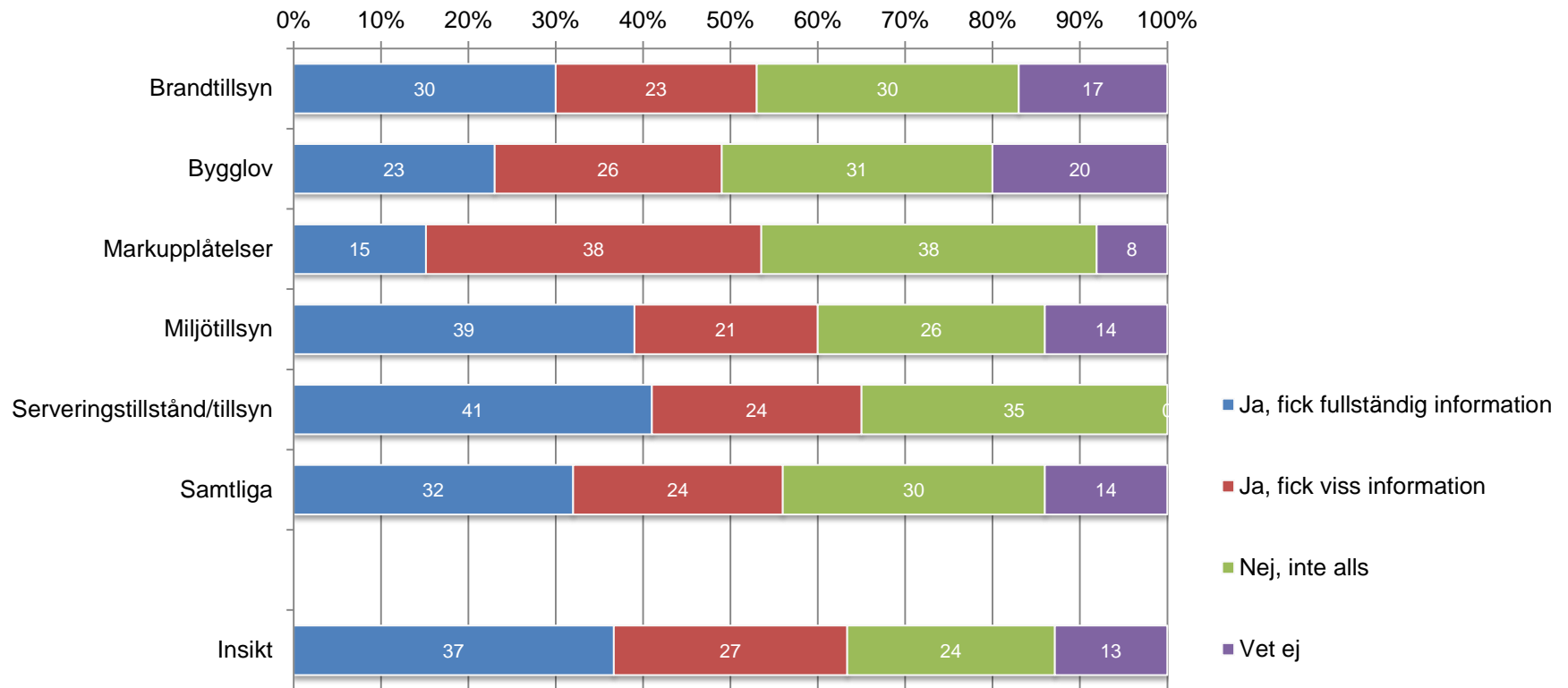
Om de svarande

Huvudsakligt kontaktsätt

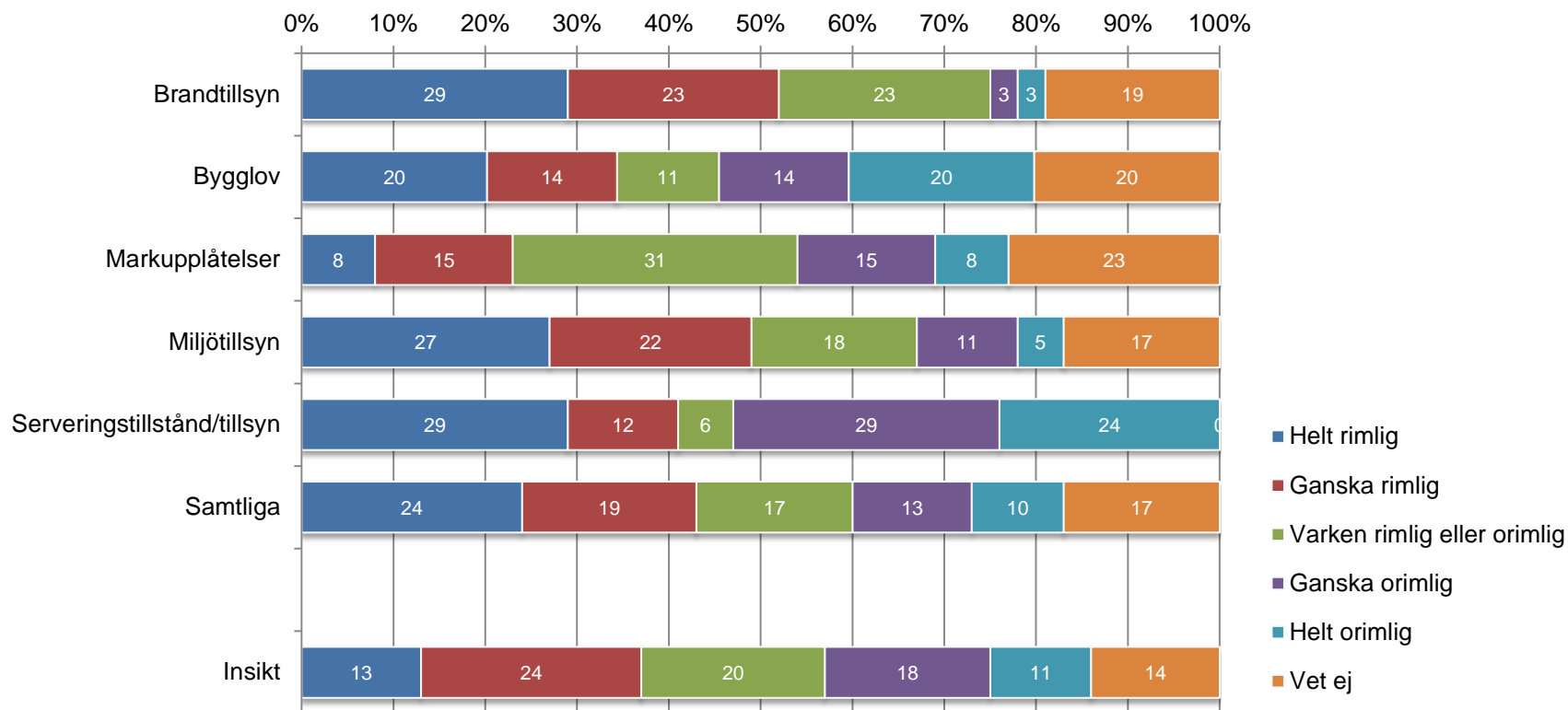
Om de svarande

Blev du i förväg informerad om vilka tjänster som ingick i avgiften?

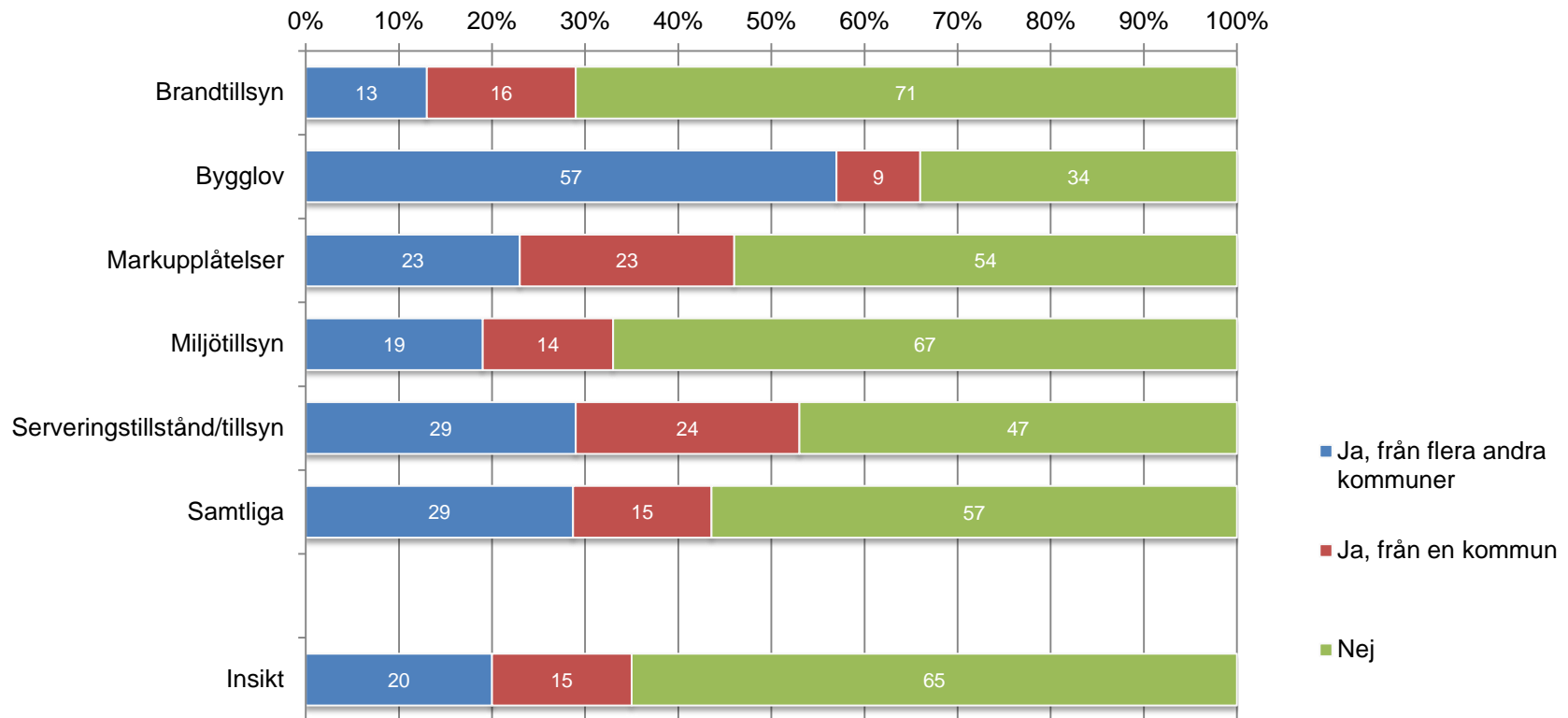
Om de svarande

Hur rimlig anser du att avgiften för hanteringen av ditt ärende var?

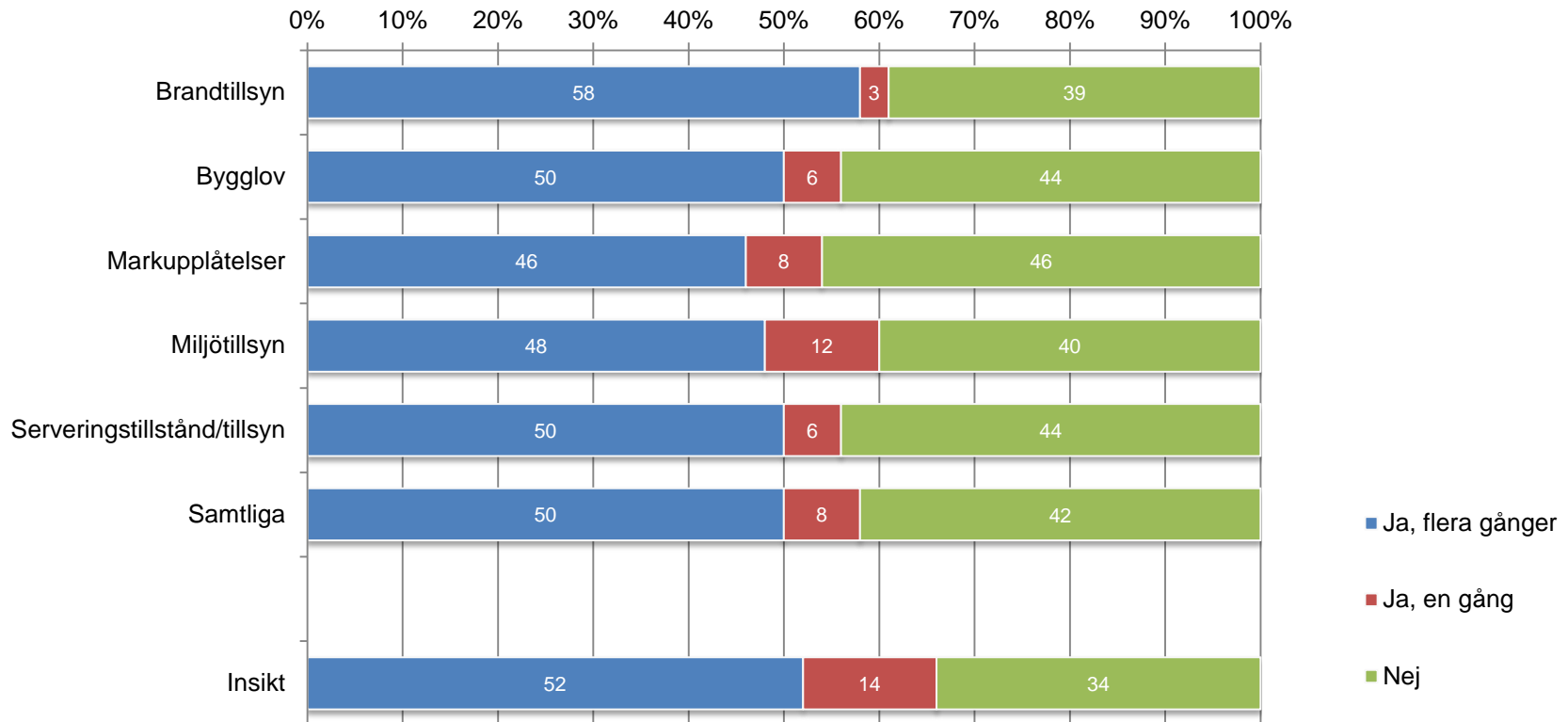
Om de svarande

Har du erfarenhet av någon annan kommuns service inom samma myndighetsområde?

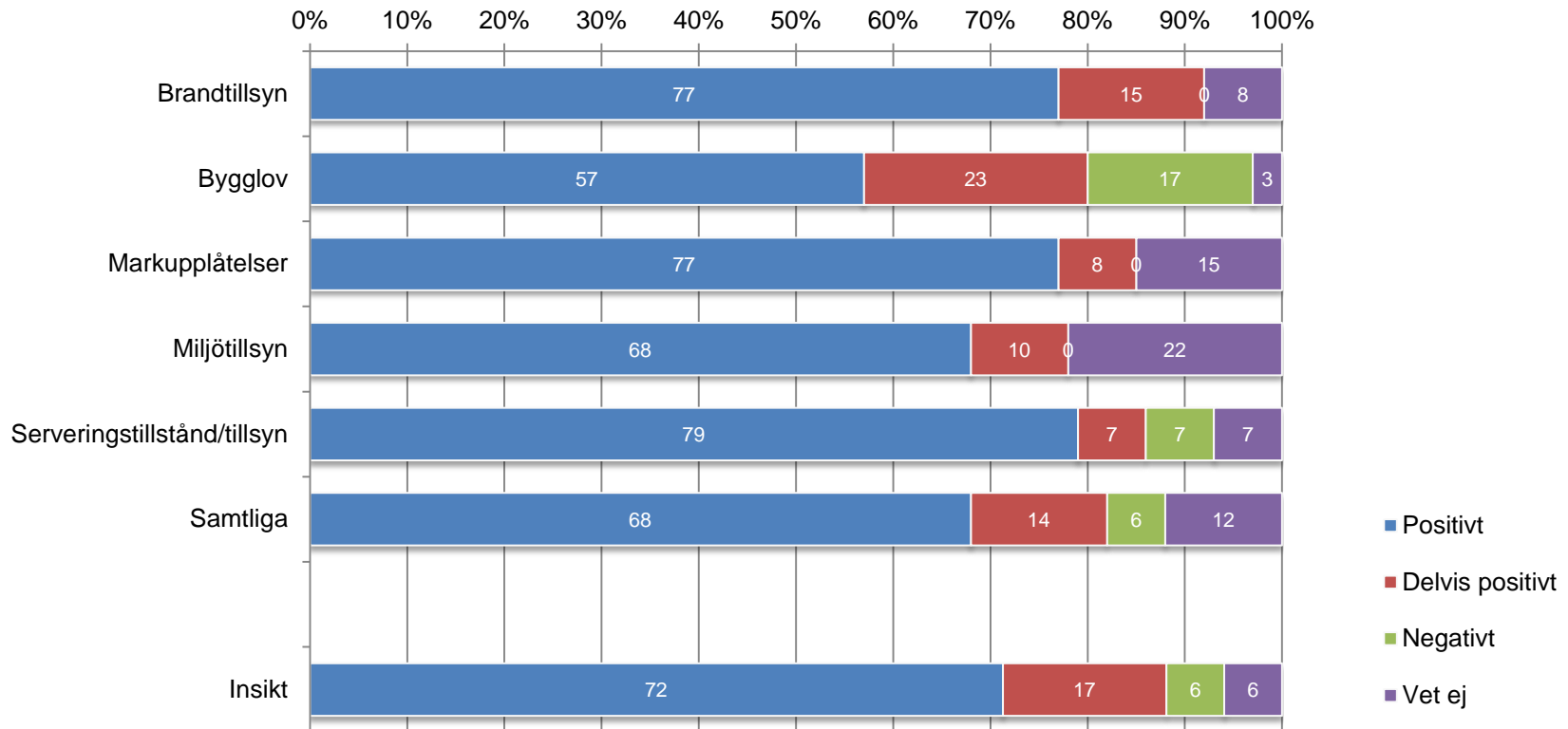
Om de svarande

Har du varit i kontakt med oss i denna typ av ärenden tidigare?

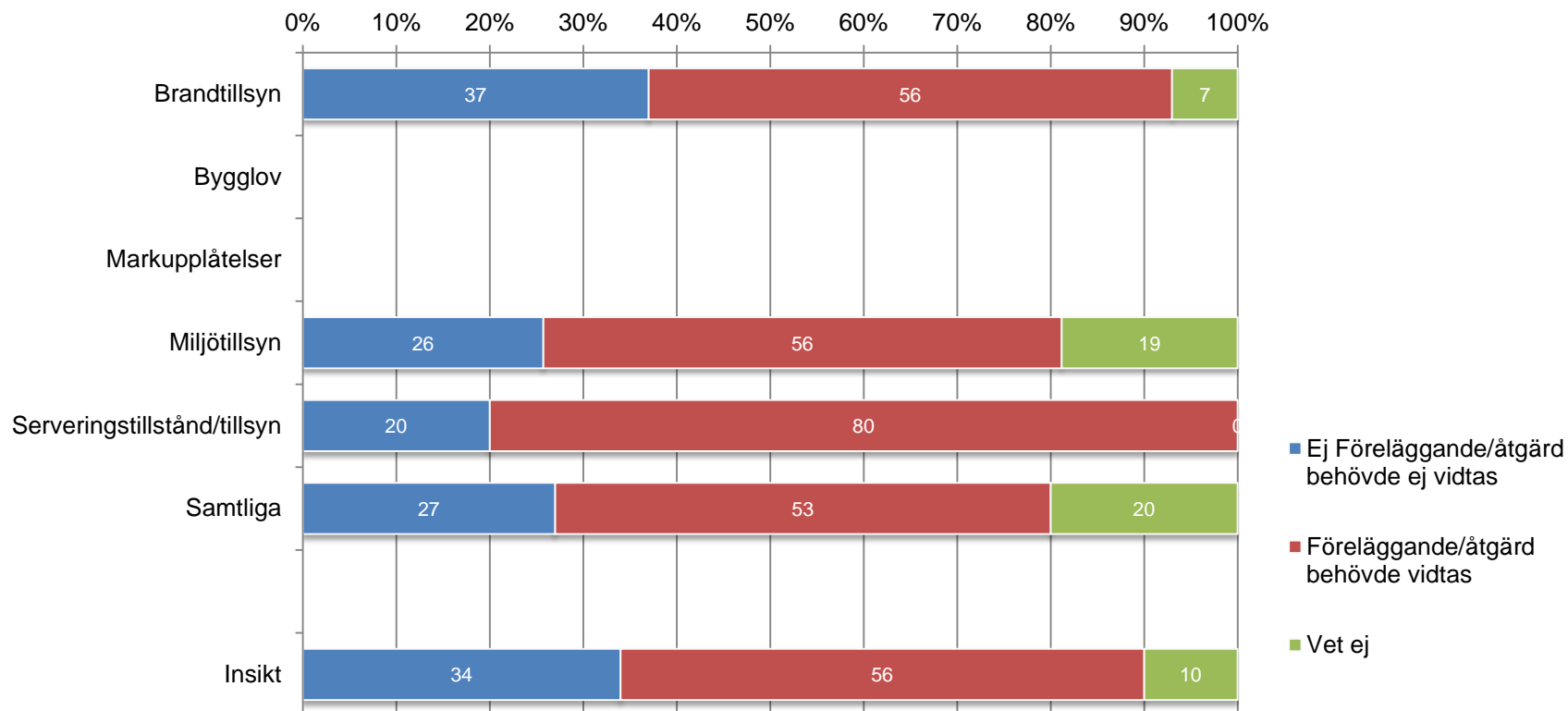
Om de svarande

Hur utföll ärendet för dig? – tillstånd/anmälan

Om de svarande

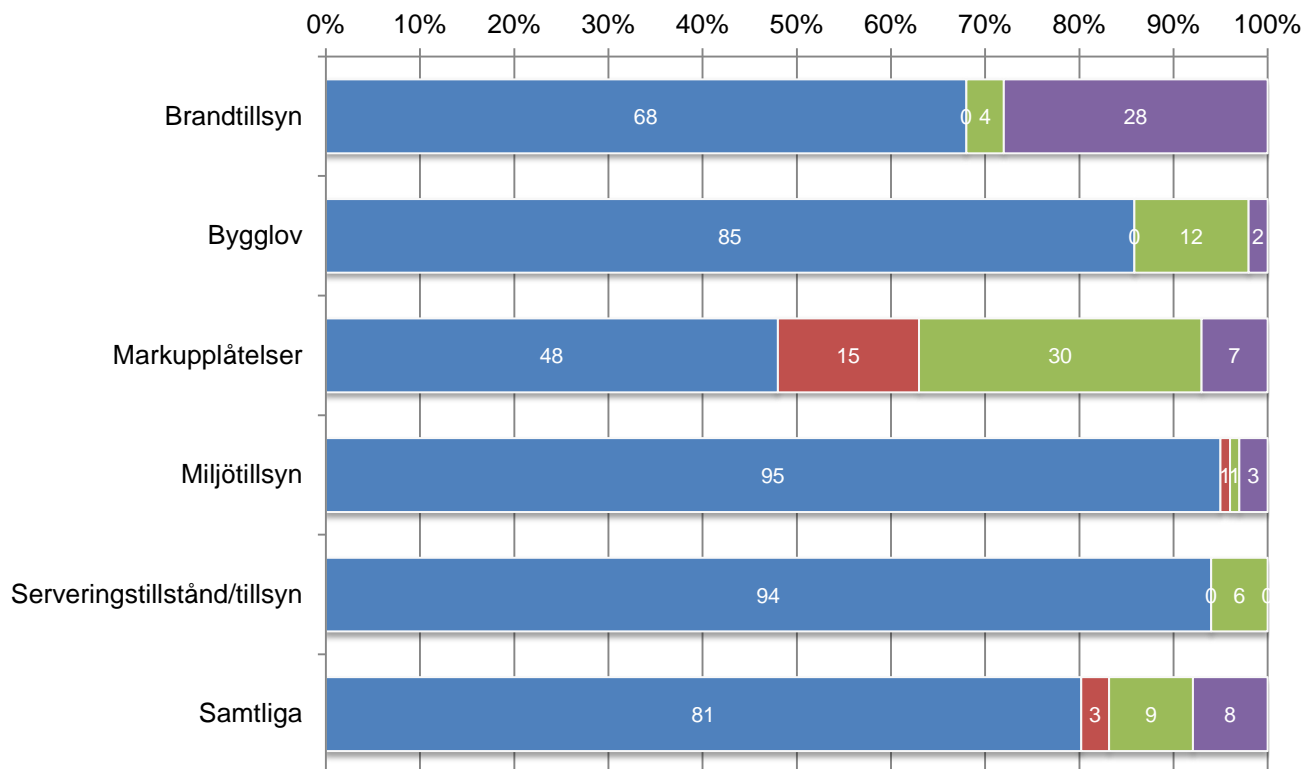
Hur utföll ärendet för dig? – tillsyn

HELA KOMMUNEN

Företag och övriga kundkategorier

Kundkategori

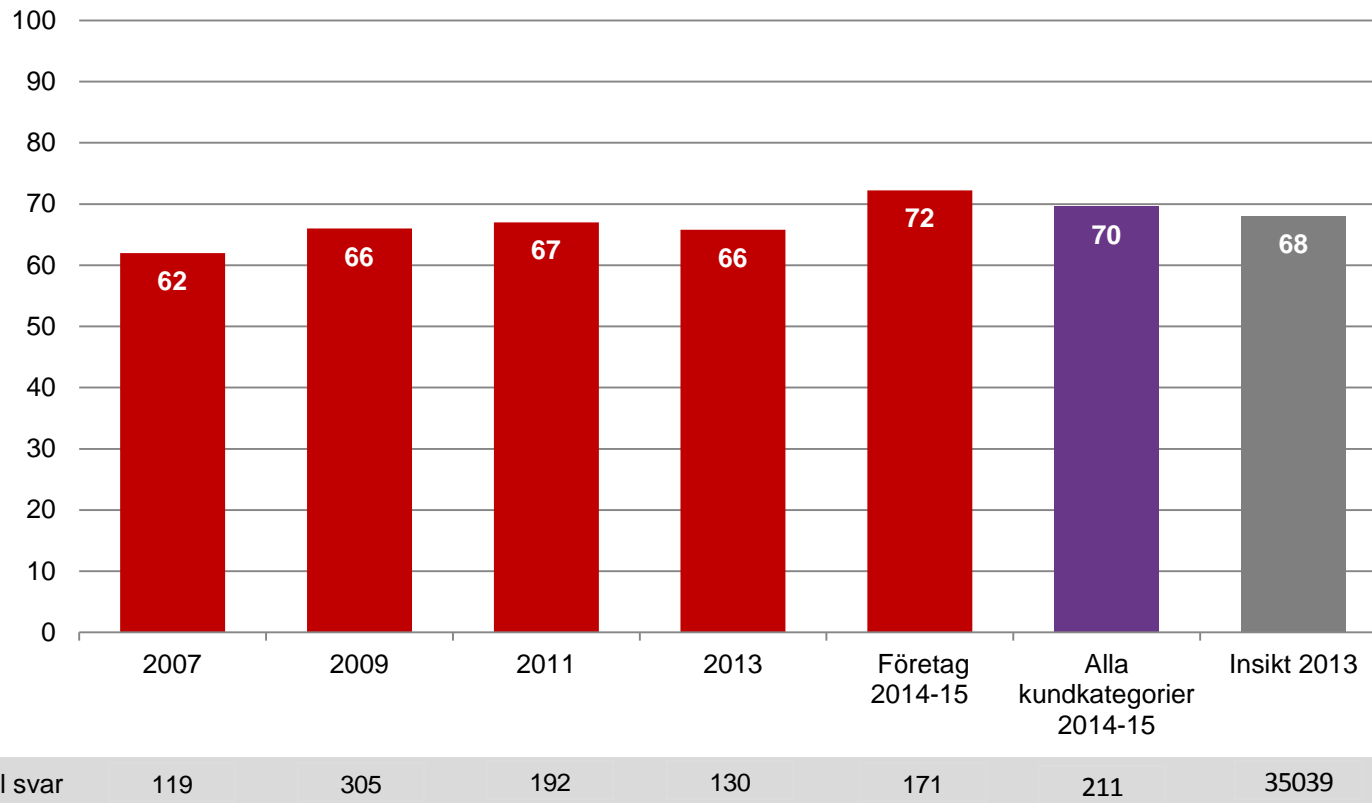
Detta år fanns för första gången en fråga om i vilken egenskap de svarande hade varit i kontakt med kommunen – som företrädare för företag eller annan verksamhet.

Fokus i denna redovisning är riktat mot företagskunder, men svaren från övriga berörs på de inledande sidorna i varje avsnitt.

- Företag
- Privatperson
- Ideell förening
- Offentlig

NKI högst hittills

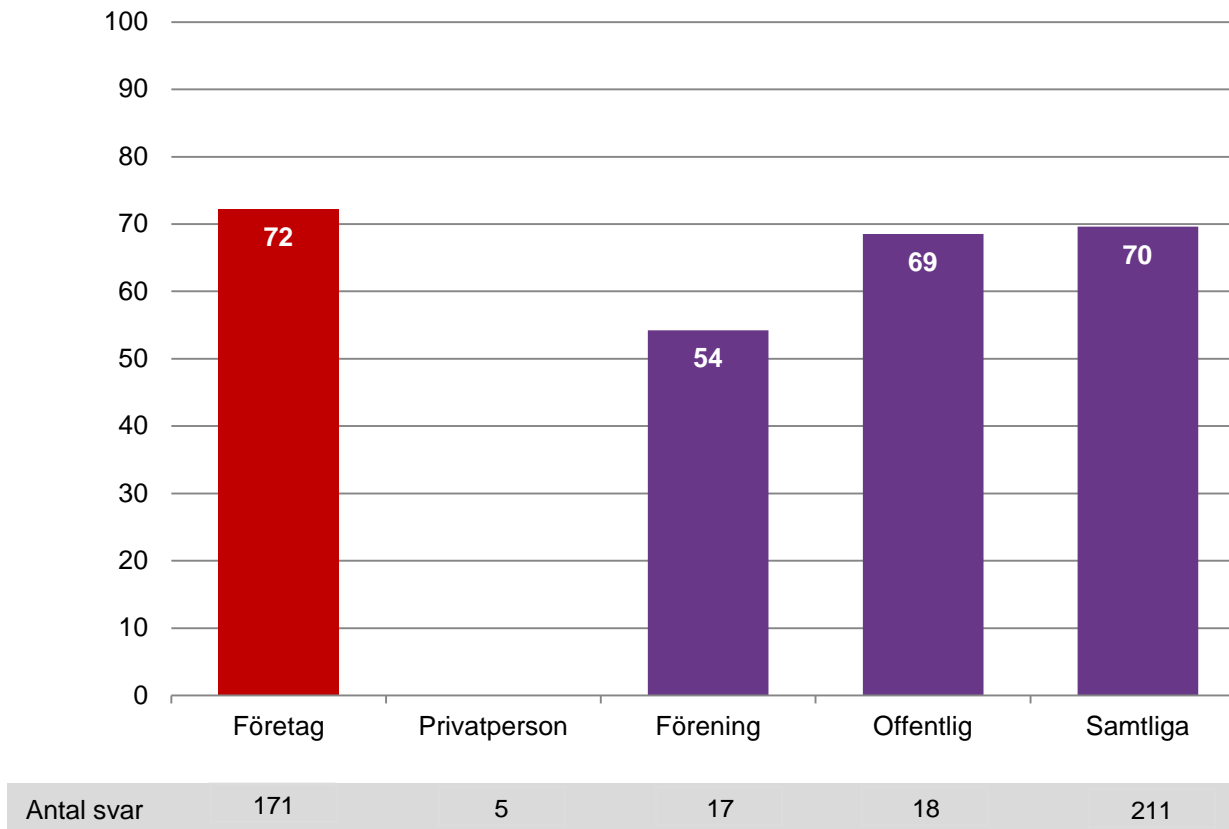
Botkyrka kommun. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2007 - 2015

Minst 7 svar krävs för att resultat ska redovisas.

NKI för olika kundkategorier

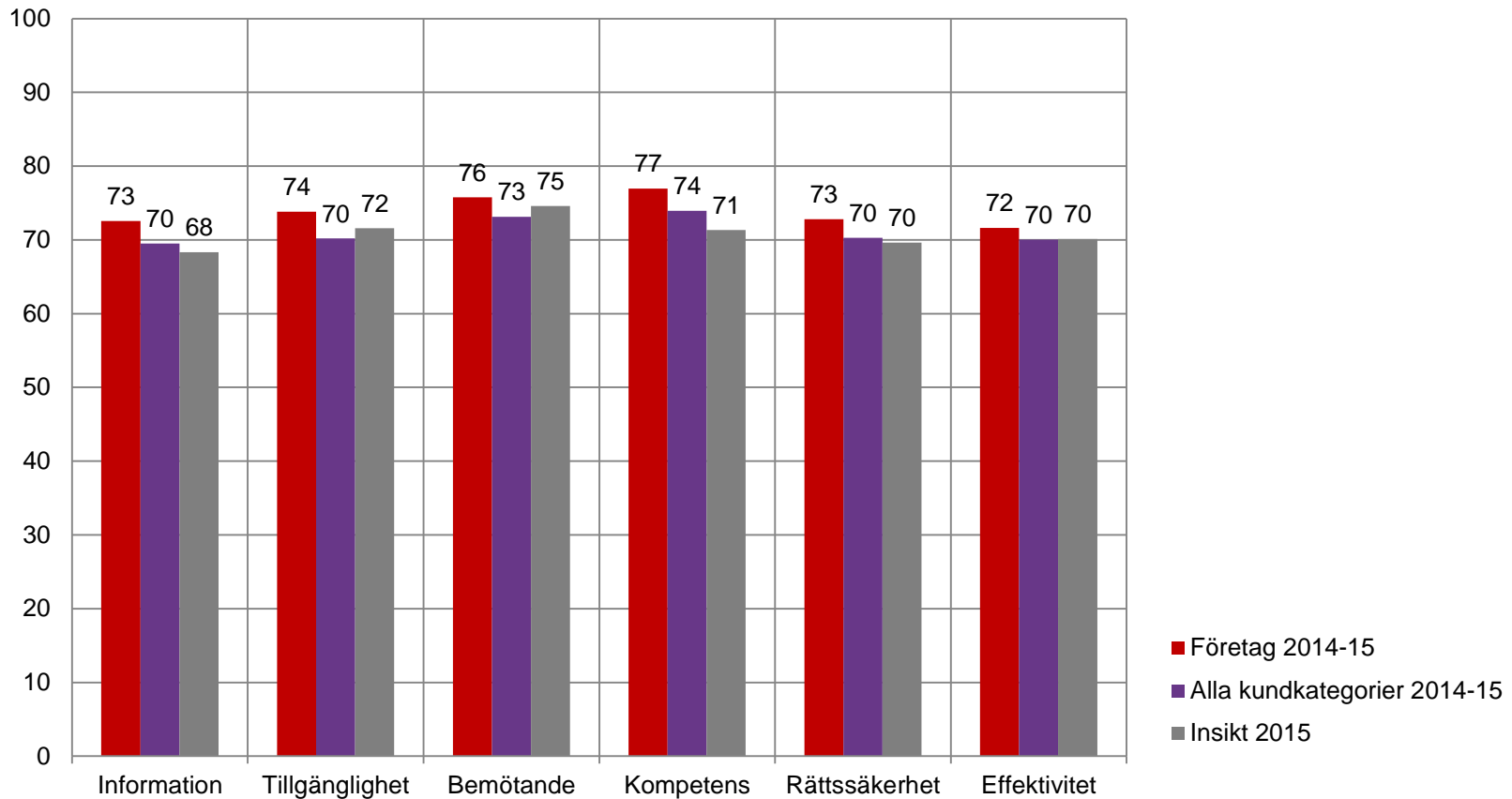
Botkyrka kommun. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2014-15

Minst 7 svar krävs för att resultat ska redovisas.

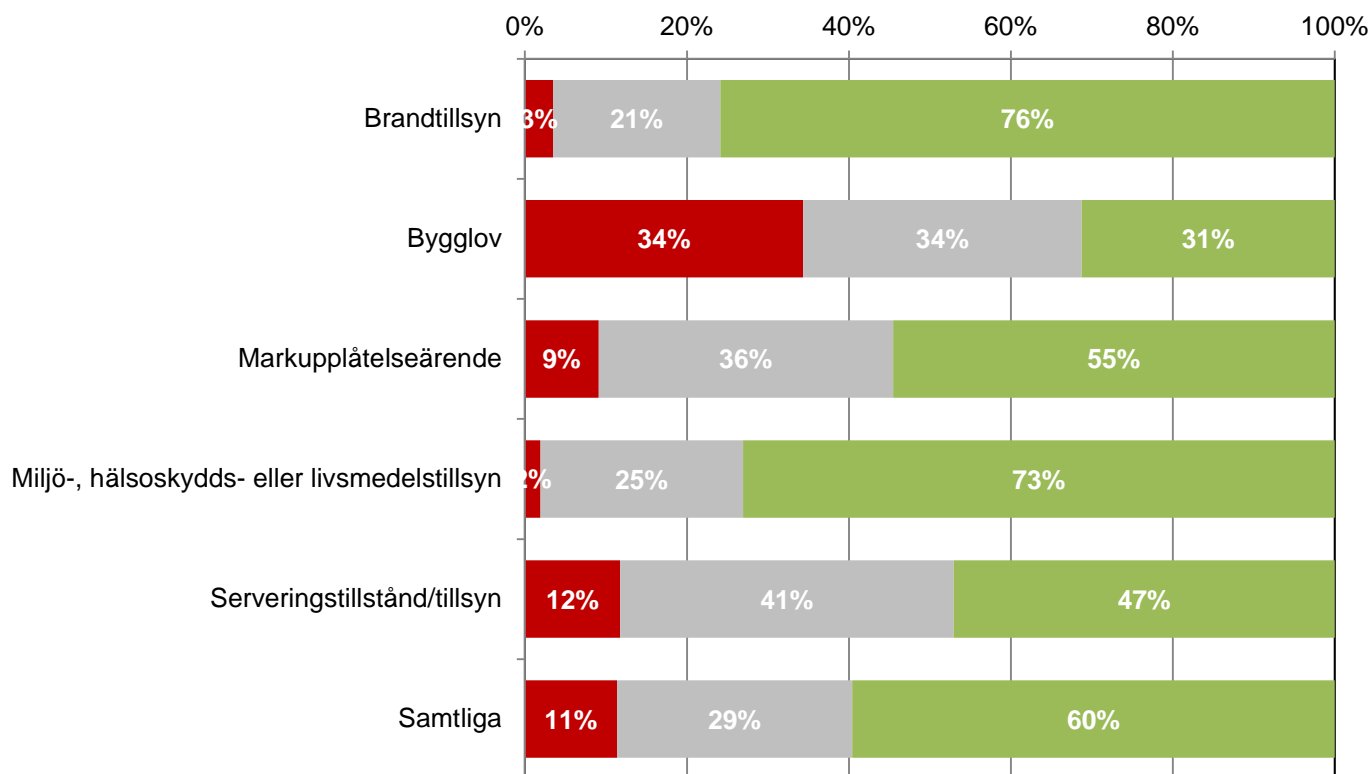
Betygsindex per serviceområde

Botkyrka kommun. Betygsindex per serviceområde 2014-15

Andel låga och höga NKI

Botkyrka kommun. Procentuell fördelning av NKI på låga, medelhöga och höga omdömen 2014-15

Bedömningen av kommunens service görs på en tio-gradig skala där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta. På en tio-gradig svarsskala brukar 1-4 betraktas som underkänt och 8-10 som höga betyg.

Det kan därför vara intressant att se hur spridningen av helhetsomdömet ser ut – hur andelen låga och höga betyg ser ut för olika myndighetsområden.

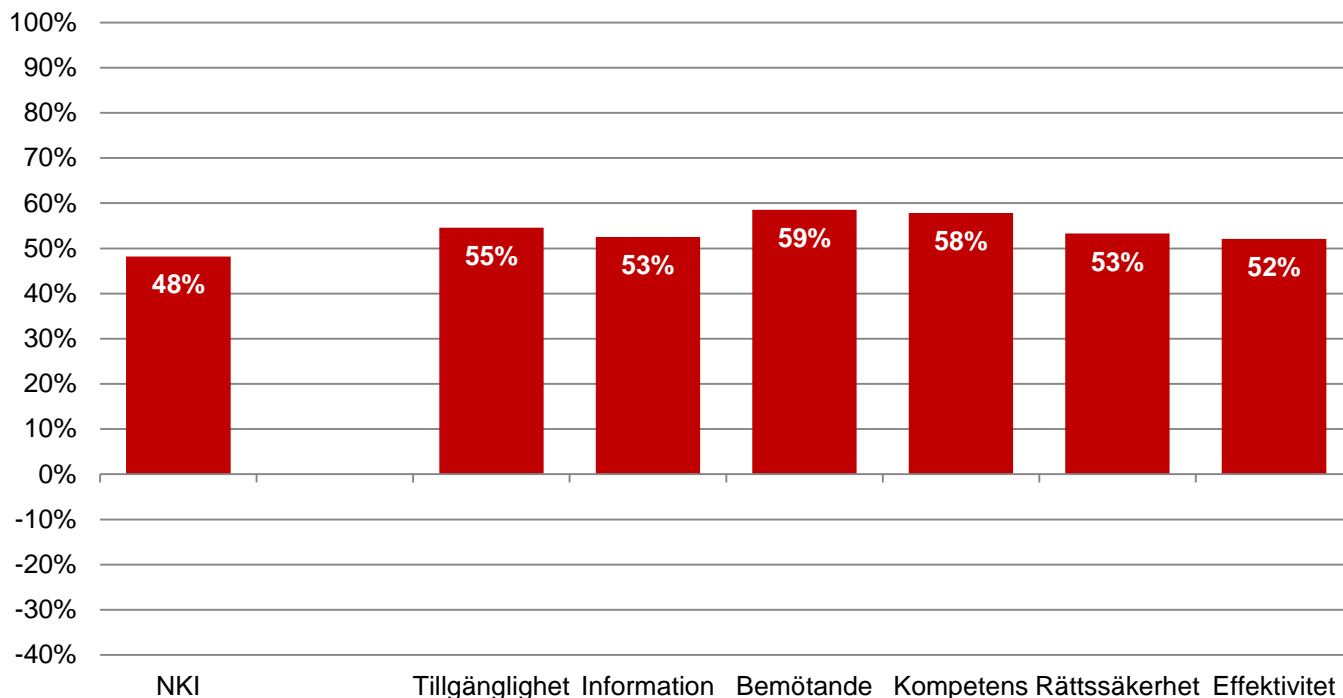
■ Låga
■ Medel
■ Höga

Balansmått för NKI och serviceområde

Botkyrka kommun. Balansmått 2014-15

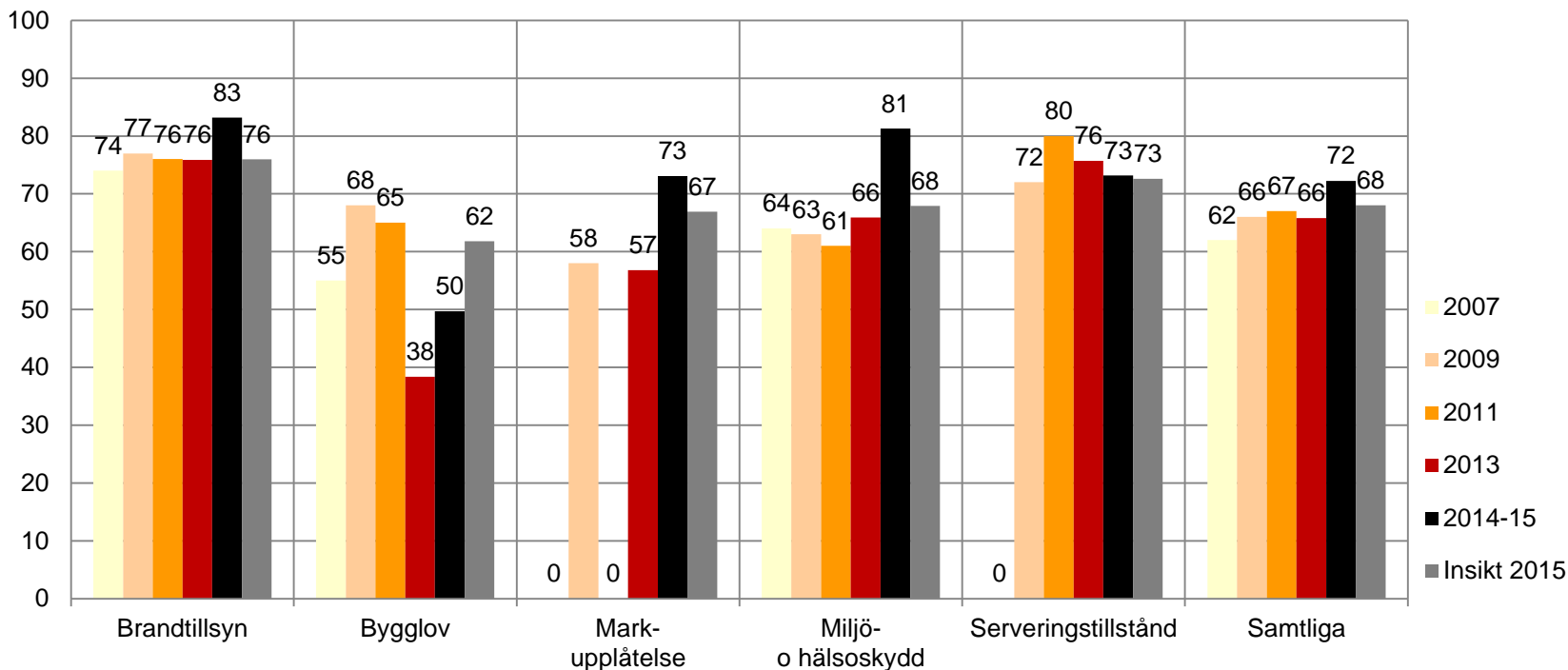
Bedömningen av kommunens service görs på en tio-gradig skala där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta. På en tio-gradig svarsskala brukar 1-4 betraktas som underkänt och 8-10 som höga betyg.

Balansmålet i diagrammet visar andelen höga betyg (8-10) minus andelen låga betyg (1-4). Staplarna visar med hur många procentenheter höga betyg överstiger andelen låga. Ju högre värde desto bättre.

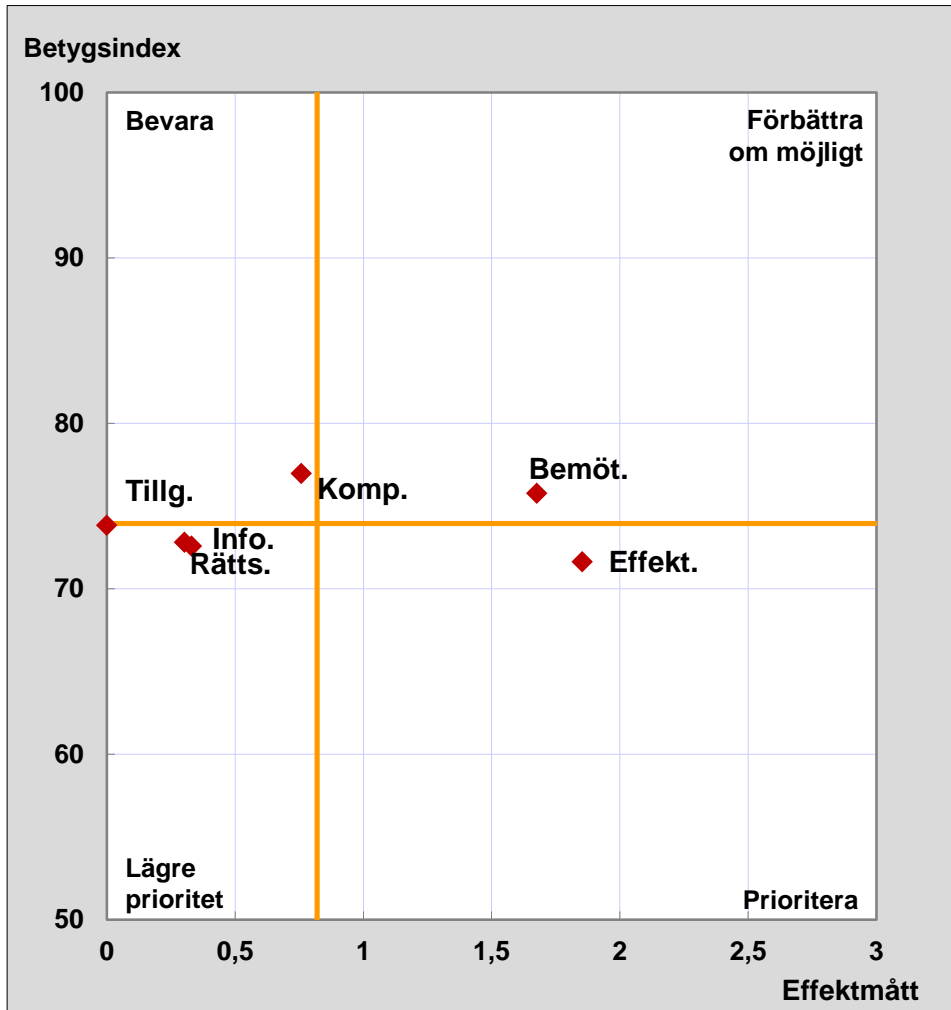
NKI per myndighetsområde

Botkyrka kommun. Nöjd-Kund-Index (NKI) per myndighetsområde 2007 - 2015

	Brand	Bygg	Mark	Miljö	Serv	Svarande
2007	37%	41%	2%	14%	7%	119
2009	17%	8%	6%	61%	8%	305
2011	27%	29%	8%	29%	7%	192
2013	18%	11%	9%	49%	13%	130
2014	16%	26%	14%	34%	9%	171
Insikt 2015	8%	14%	9%	59%	10%	35 039

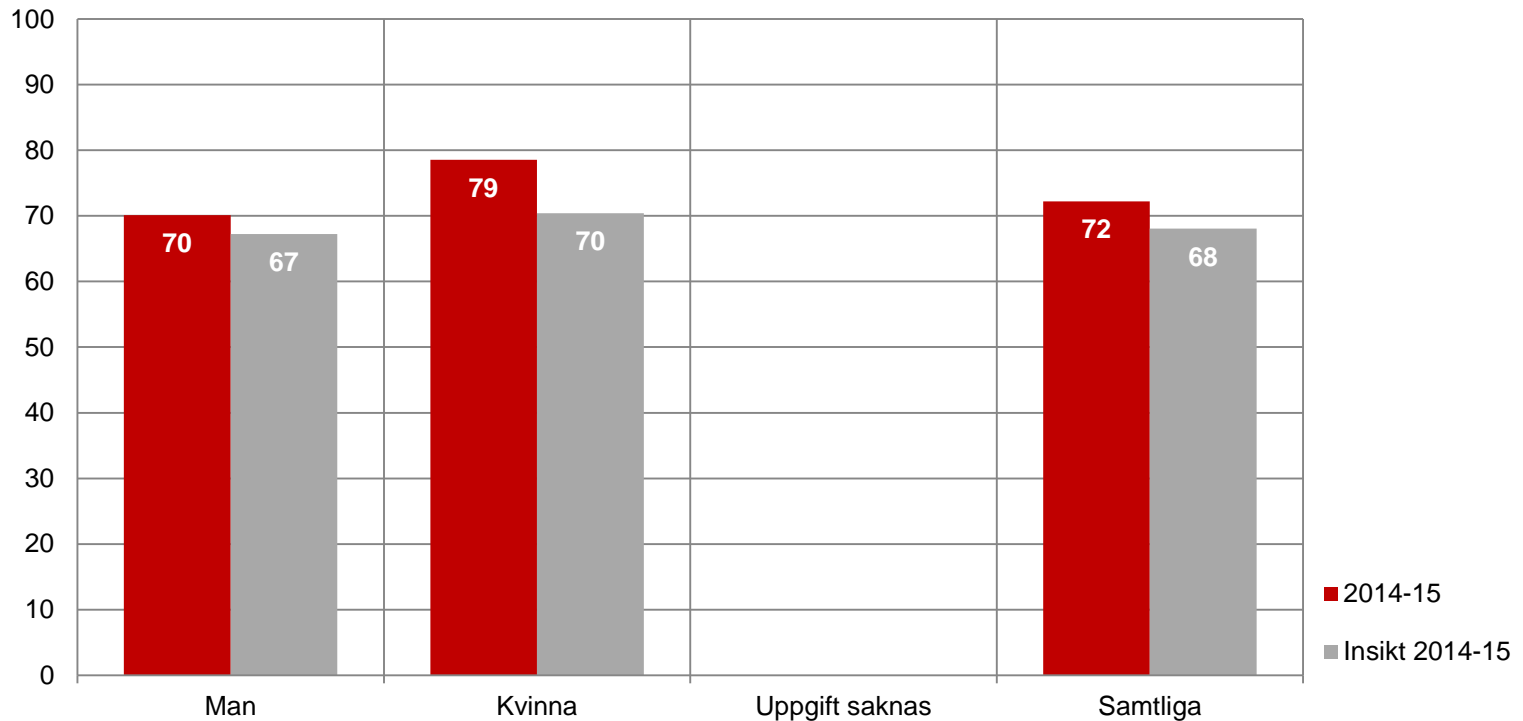
Prioritera effektivitet

— Kommunens medelindex och medeleffekt

NKI efter den svarandes kön

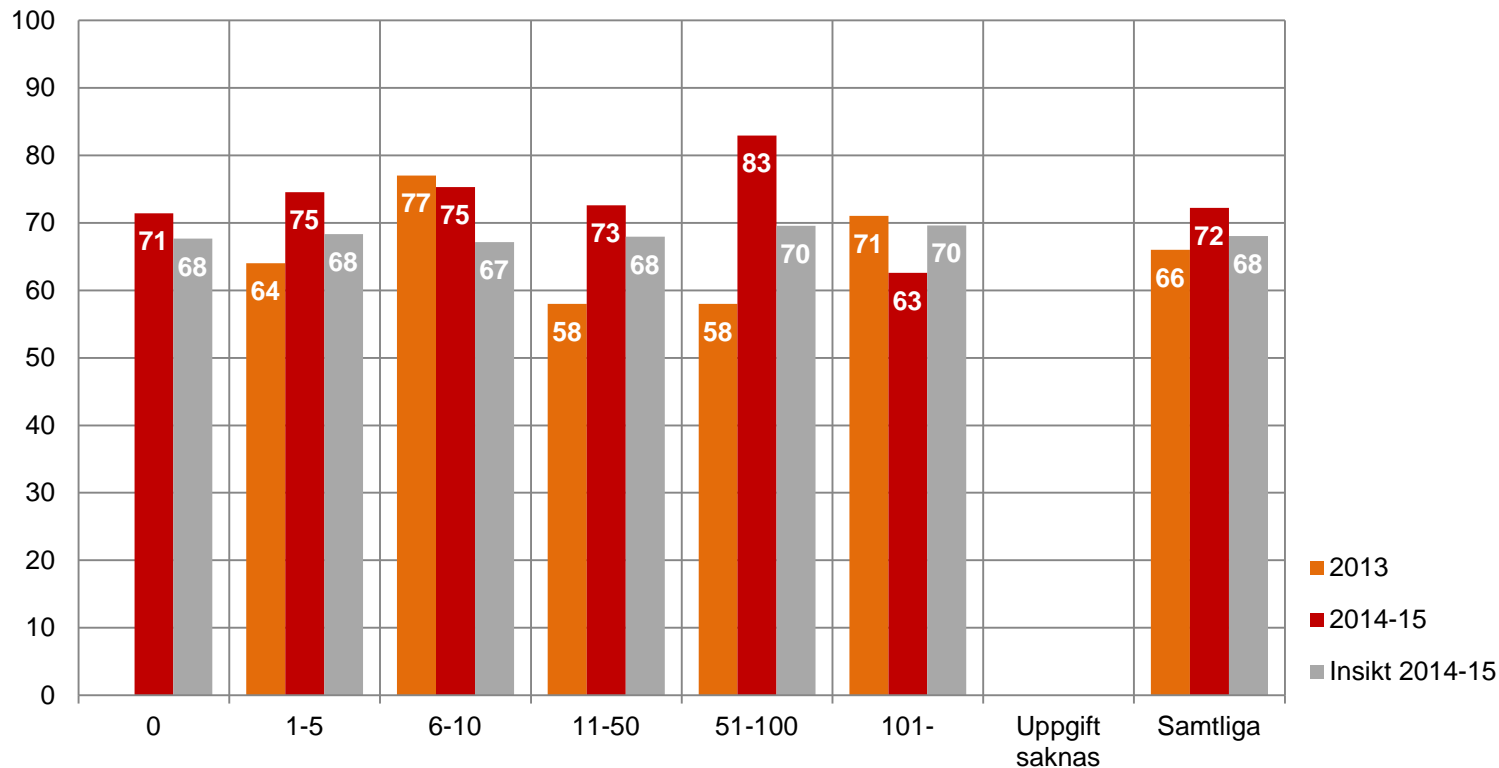
Hela kommunen jämfört med Insikt

2014-15	74%	26%	0%	171
Insikt 2014-15	72%	28%		33173

NKI efter företagsstorlek (antal anställda)

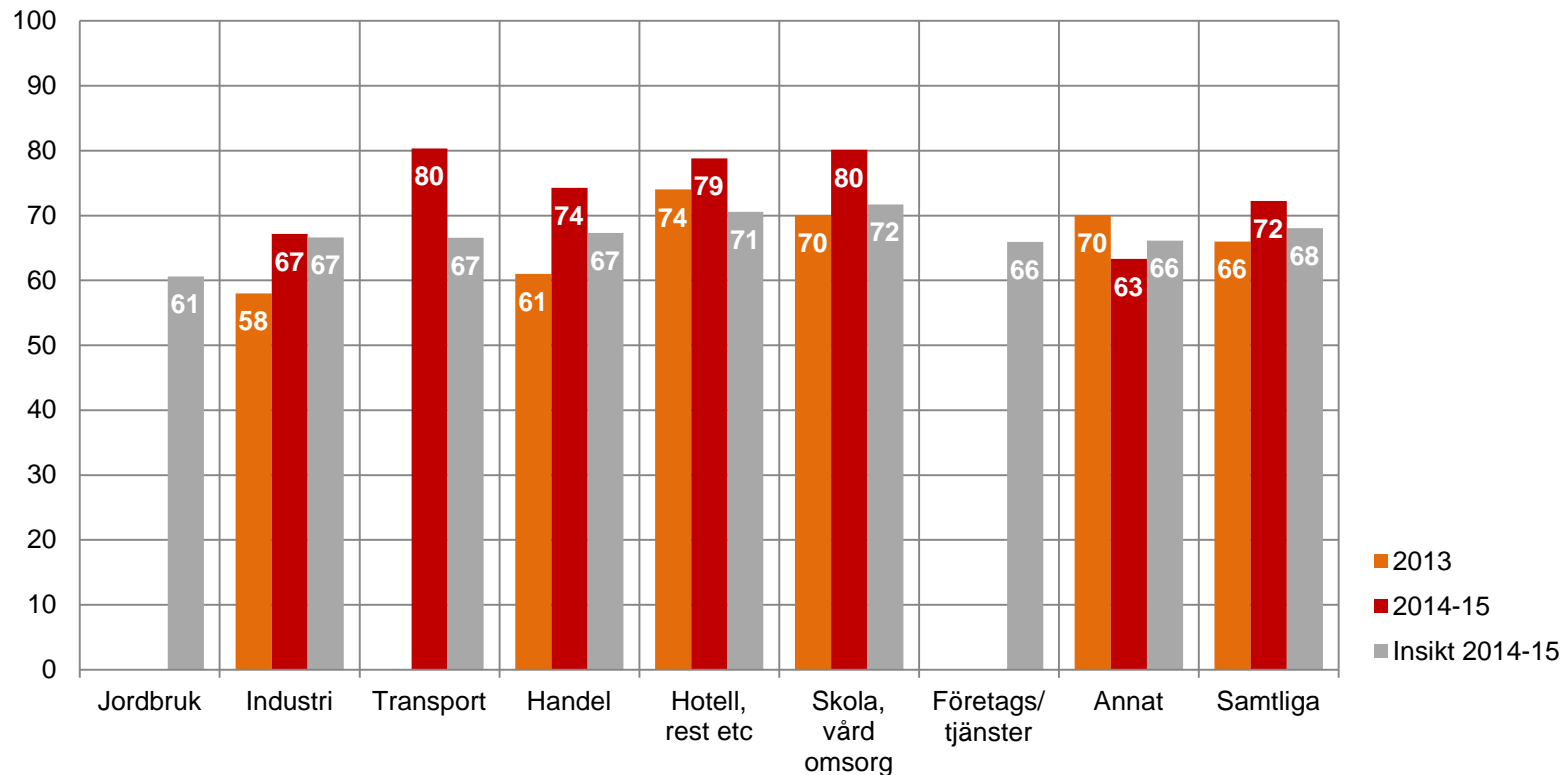
Hela kommunen jämfört med Insikt

2013		48%	17%	19%	5%	8%	2%	130
2014-15	9%	35%	16%	18%	5%	14%	3%	171
Insikt 2014-15	0%	43%	19%	24%	6%	9%		28104

NKI efter bransch

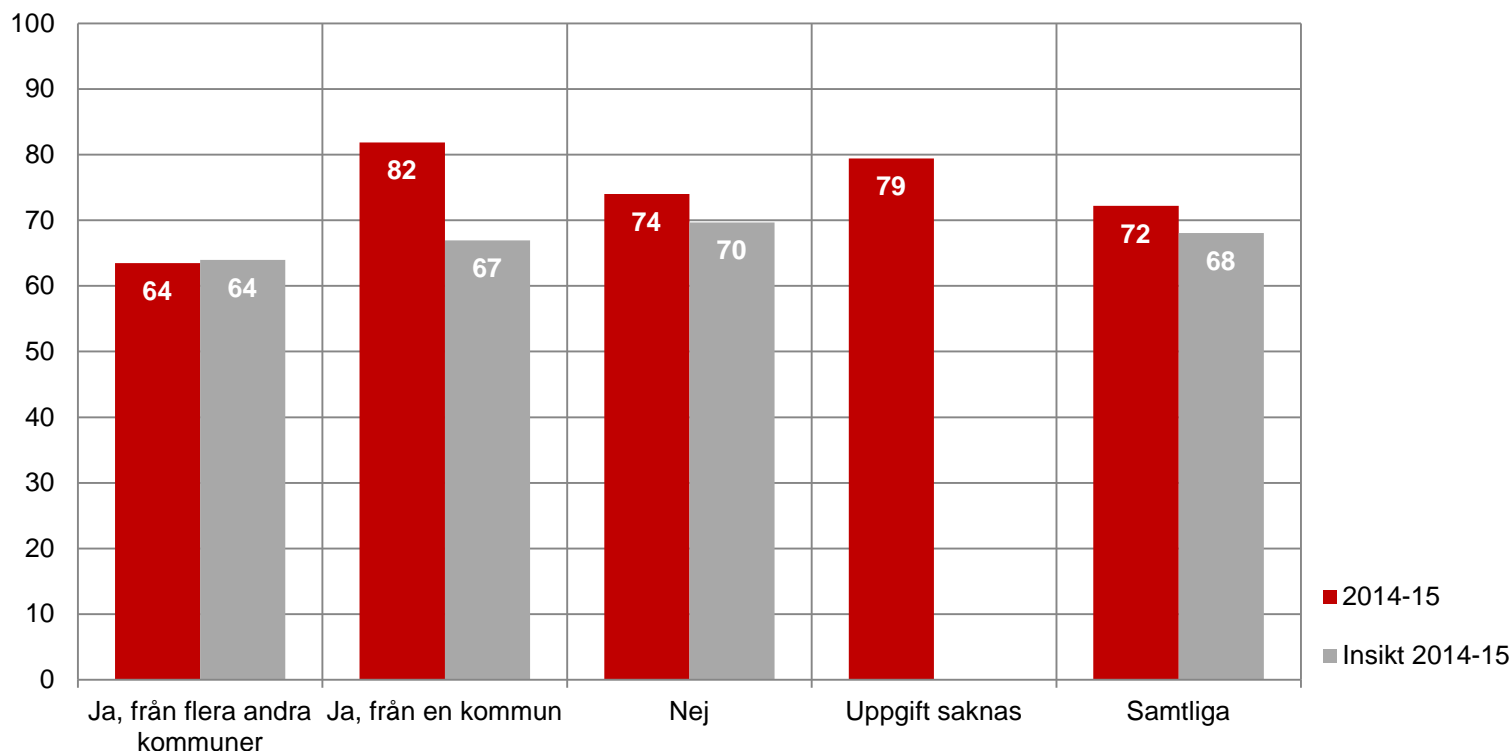
Hela kommunen jämfört med Insikt

2013	1%	25%	2%	18%	20%	8%	2%	23%	130
2014-15	0%	24%	5%	15%	35%	6%	4%	11%	171
Insikt 2014-15	5%	20%	3%	13%	34%	6%	4%	17%	32433

NKI efter tidigare kontakt med andra kommuner liknande ärenden

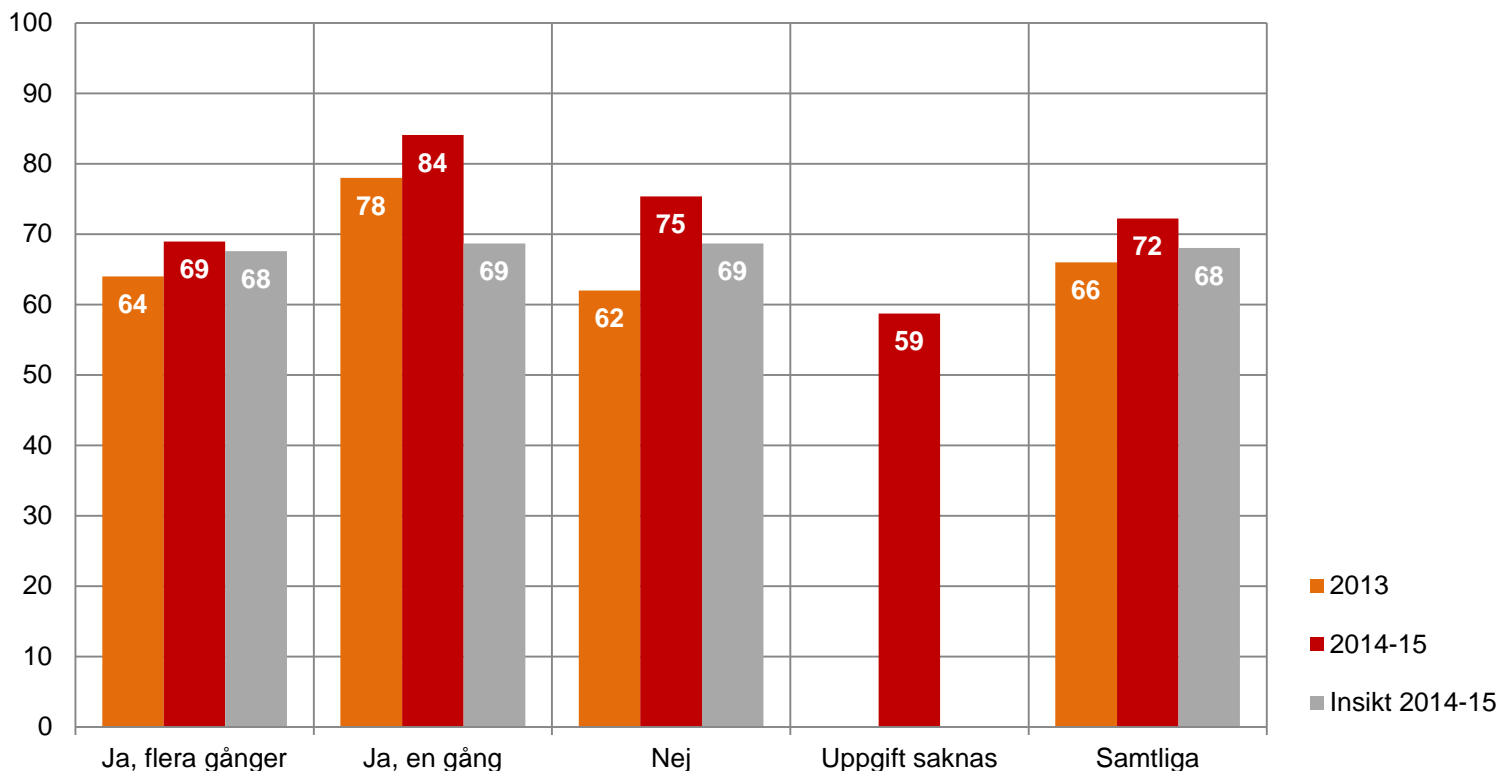
Hela kommunen jämfört med Insikt

2014-15	26%	14%	54%	6%	171
Insikt 2014-15	22%	15%	63%		32735

NKI efter tidigare kontakt i liknande ärenden

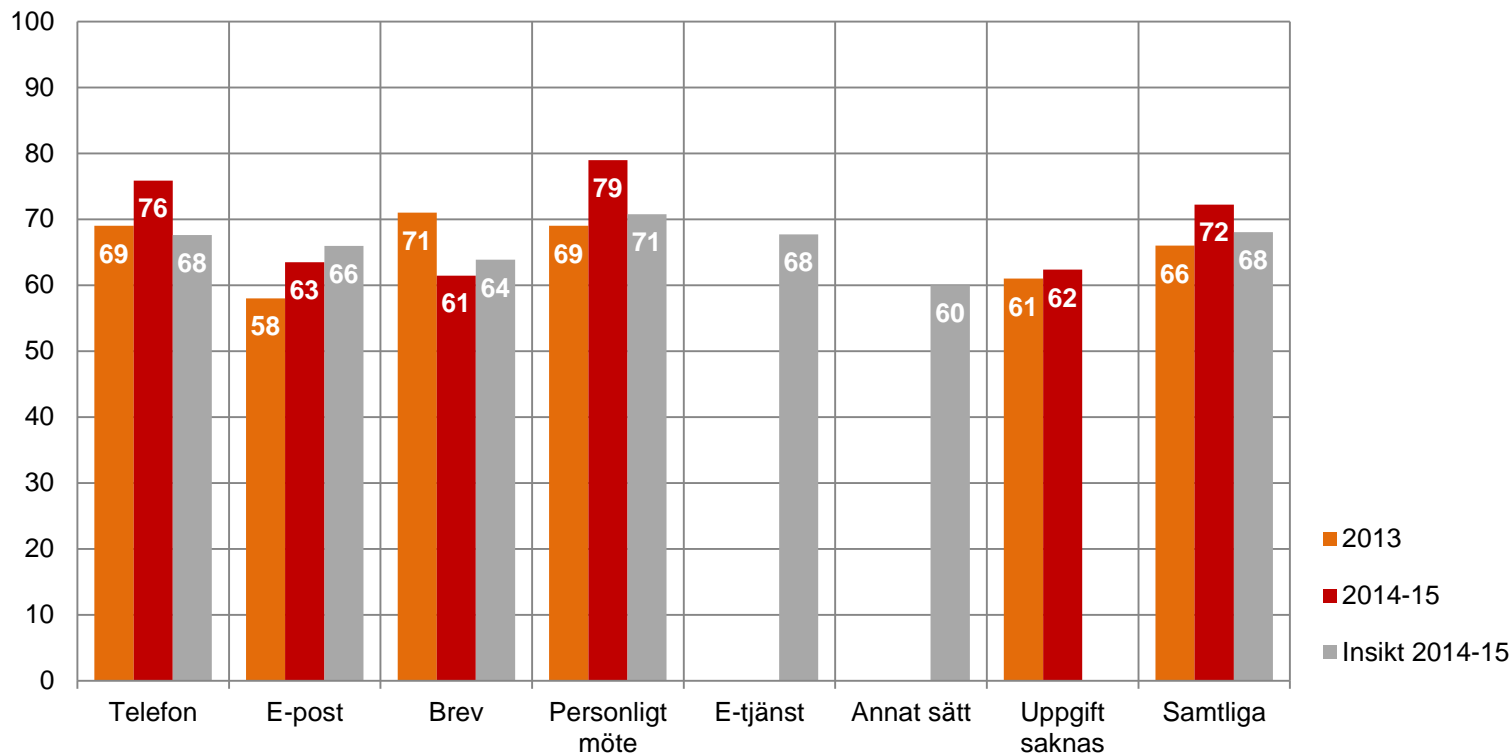
Hela kommunen jämfört med Insikt

2013	52%	14%	35%	0%	130
2014-15	46%	8%	38%	8%	171
Insikt 2014-15	52%	13%	34%		32642

NKI efter huvudsakligt kontaktsätt

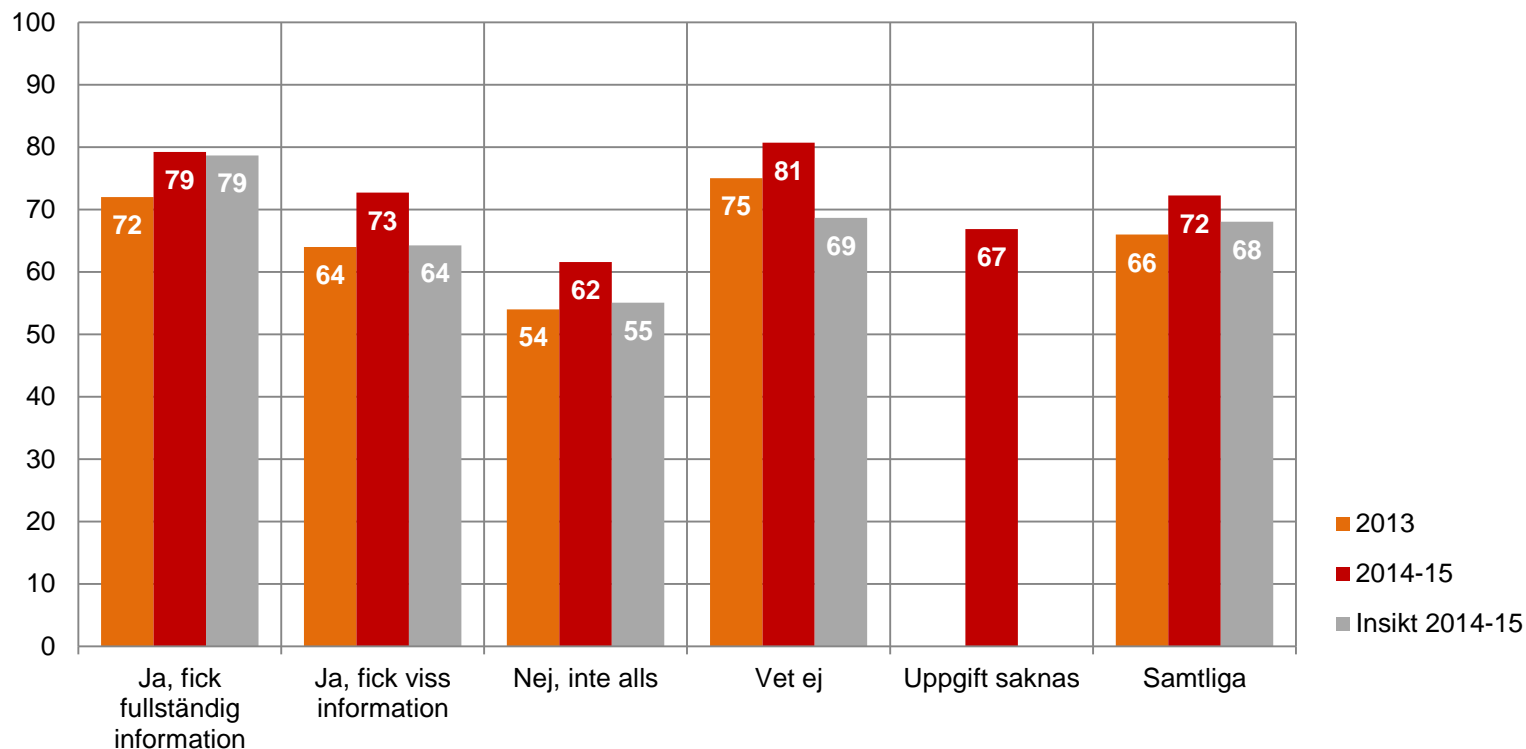
Hela kommunen jämfört med Insikt

2013	16%	15%	12%	42%	0%	2%	13%	130
2014-15	16%	18%	11%	43%	1%	1%	11%	171
Insikt 2014-15	21%	20%	12%	44%	1%	2%		31968

NKI efter information om vilka tjänster som ingick i avgiften

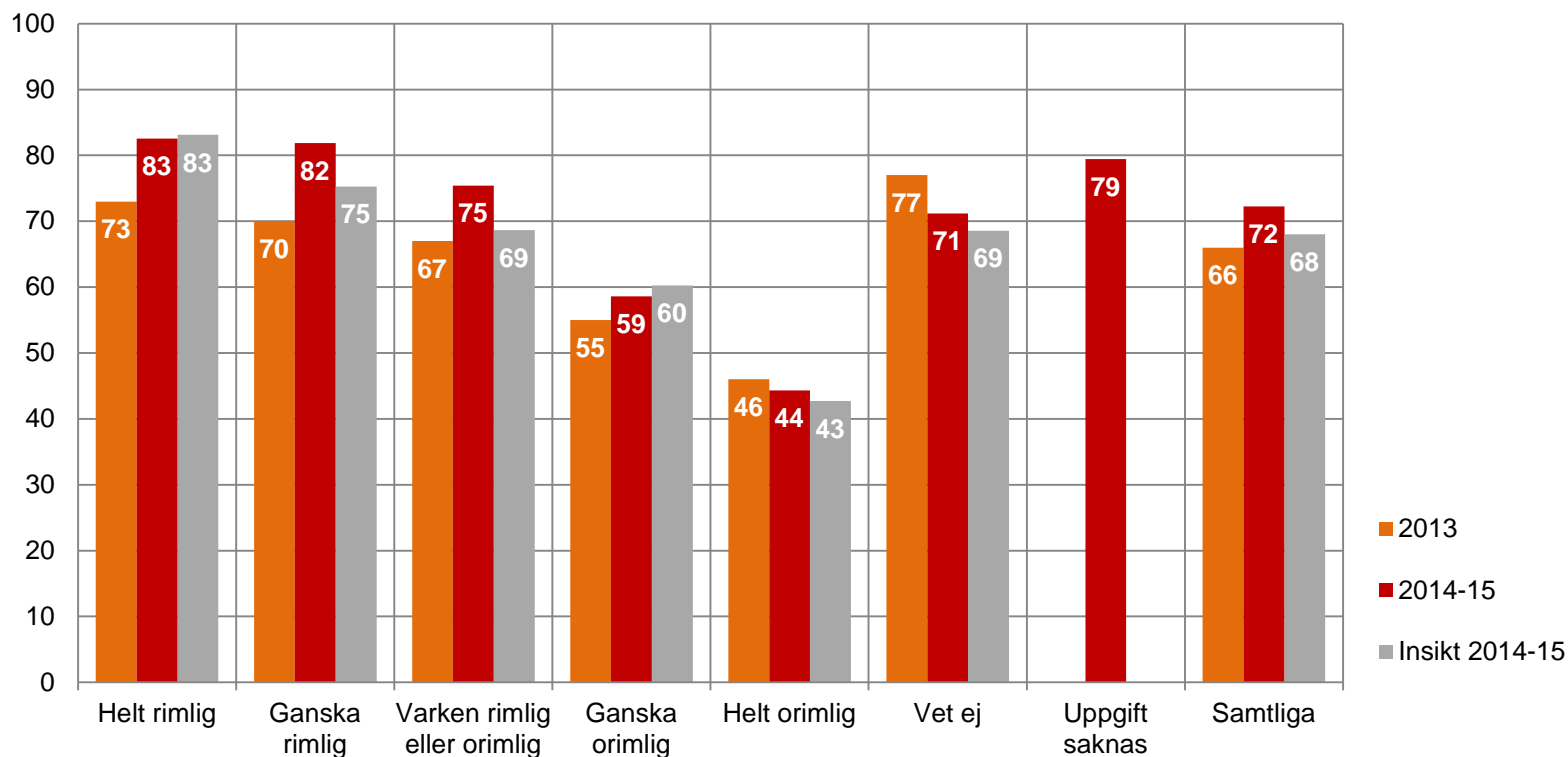
Hela kommunen jämfört med Insikt

2013	35%	28%	24%	10%	3%	130
2014-15	30%	22%	28%	13%	7%	171
Insikt 2014-15	36%	27%	24%	13%		34312

NKI efter inställningen till avgiften

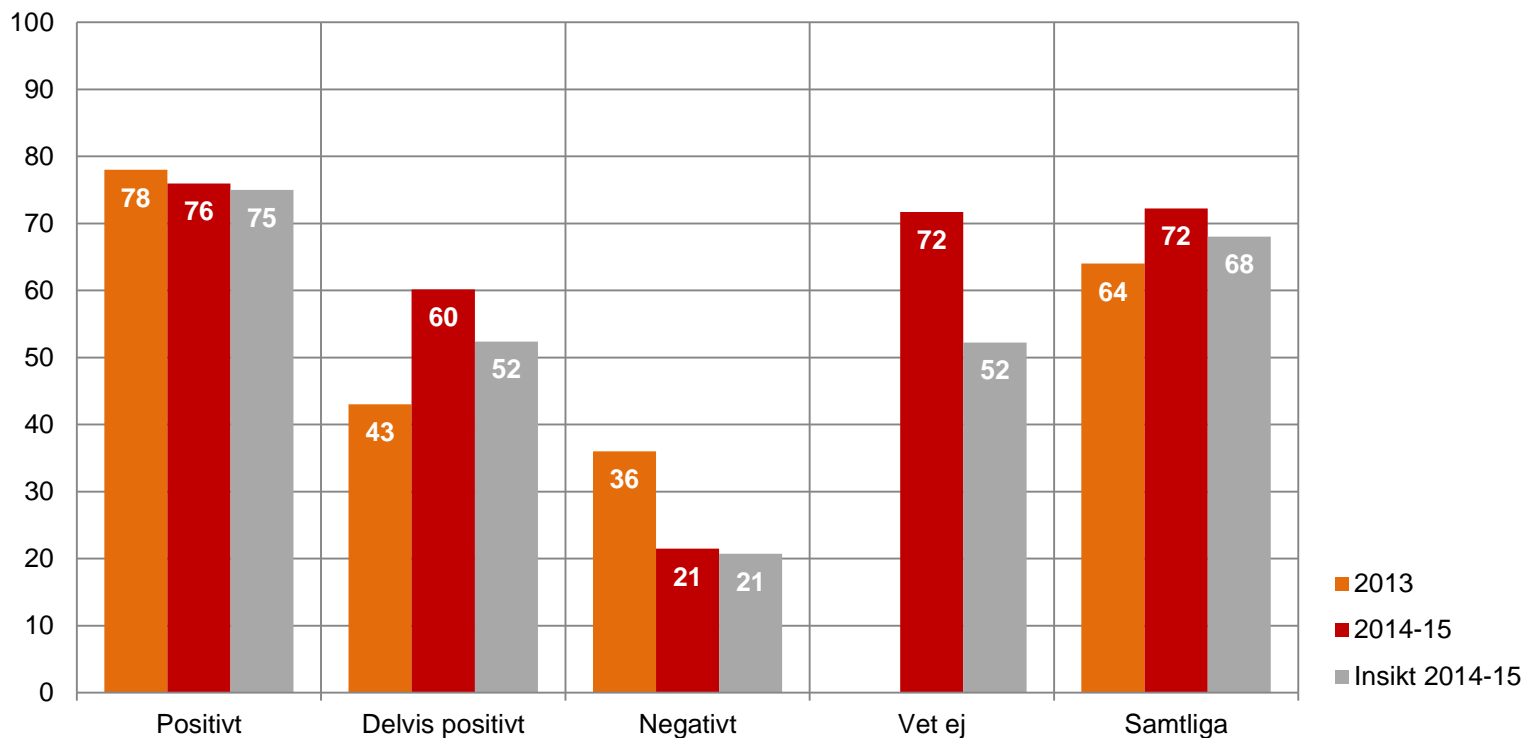
Hela kommunen jämfört med Insikt

2013	17%	25%	13%	15%	10%	17%	3%	130
2014-15	23%	18%	16%	12%	9%	16%	6%	171
Insikt 2014-15	13%	24%	20%	18%	11%	13%		34567

NKI efter till ärendets utfall vid tillstånd/anmälan

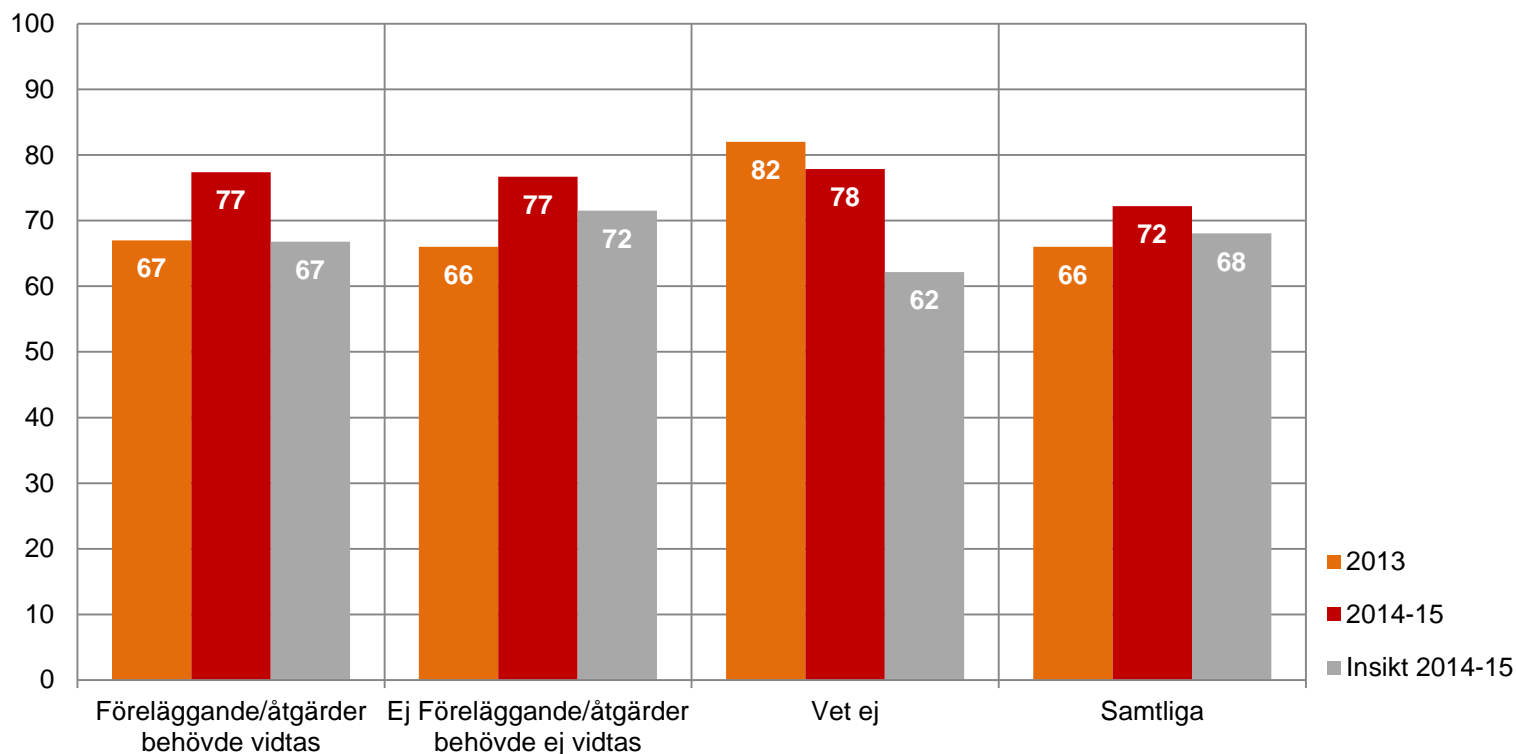
Hela kommunen jämfört med Insikt

2013	62%	20%	9%	9%	79
2014-15	68%	14%	6%	12%	115
Insikt 2014-15	72%	17%	6%	6%	21683

NKI efter till ärendets utfall vid tillsyn

Hela kommunen jämfört med Insikt

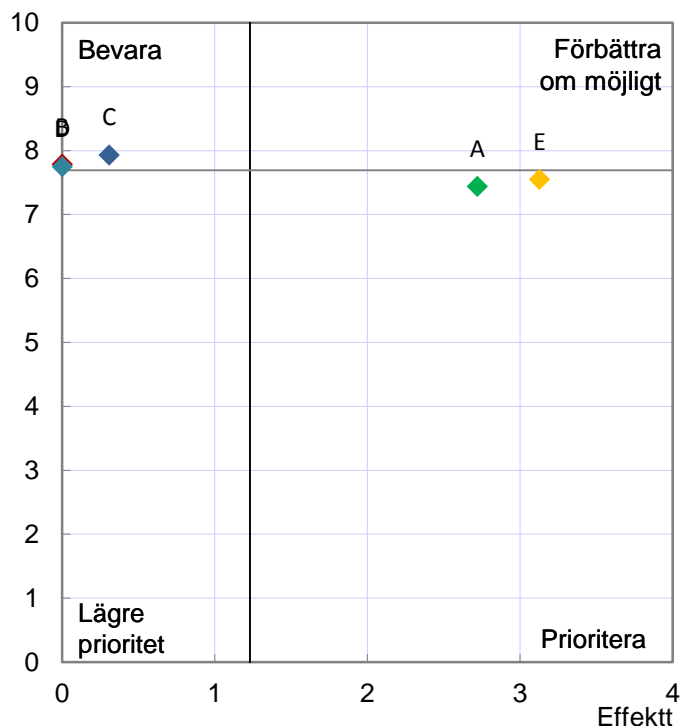

2013	43%	40%	17%	84
2014-15	27%	54%	19%	115
Insikt 2014-15	34%	55%	10%	17517

Tillgänglighet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

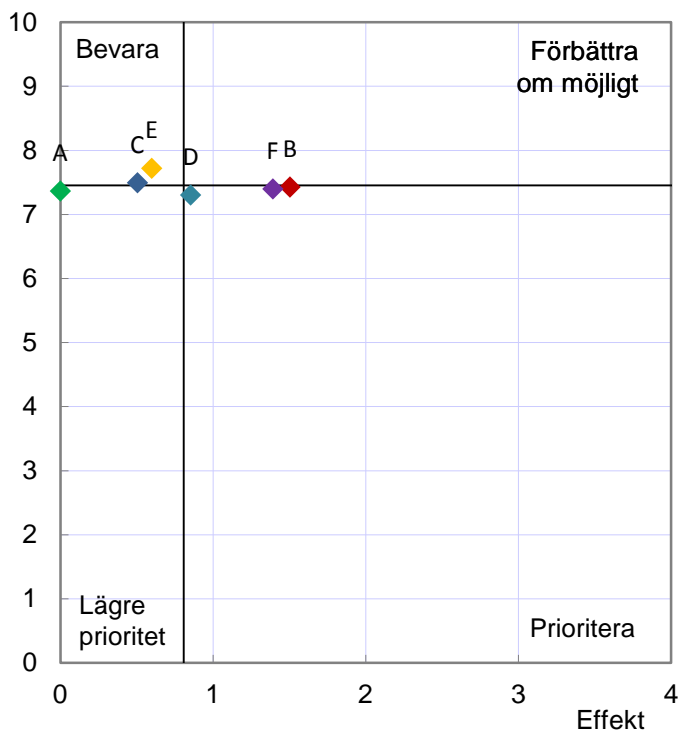
Delfråga E har störst effekt på betygsindex för tillgänglighet. Betyget är idag strax under medelbetyget för tillgänglighetsavsnittet.

Tillgänglighet	Medelvärde
A ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på telefon?	7,4
B ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på e-post?	7,8
C ...möjligheten att få träffa rätt person (er)?	7,9
D ...möjligheten att direkt hämta blanketter och informationsmaterial på hemsidan?	7,7
E ...möjligheten att använda e-tjänster för ditt ärende?	7,5
F ...totalt sett med tillgängligheten?	7,6

Information

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

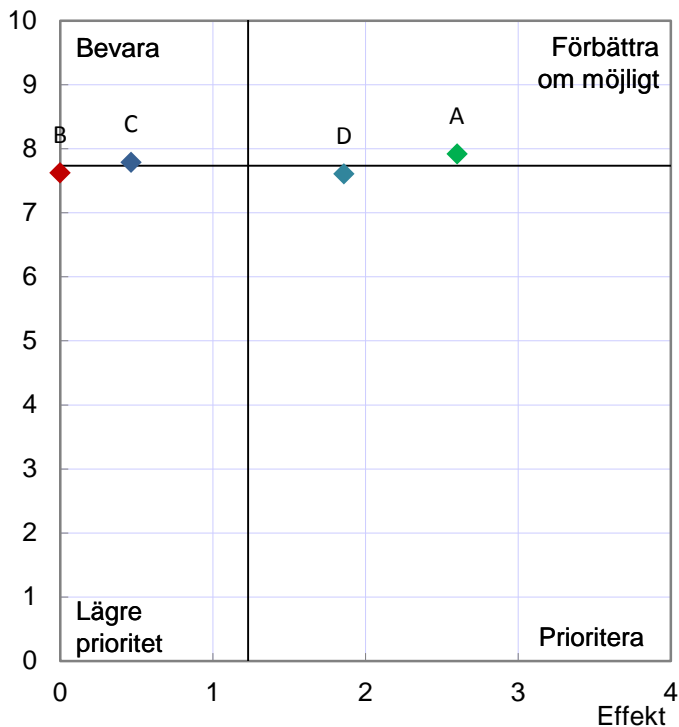
Delfråga B har störst effekt på betygsindex för information. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för informationsavsnittet.

Information	Medelvärde
A ...hur vi informerade om de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	7,4
B ...hur vi informerade om processen och rutinerna för ditt ärende?	7,4
C ...hur vi informerade om vad som förväntades för dig?	7,5
D ...hur vi informerade om möjligheten att överklaga beslut?	7,3
E ...vår skriftliga information?	7,7
F ...informationen på vår webbplats?	7,4
G ...totalt sett med informationen	7,5

Bemötande

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

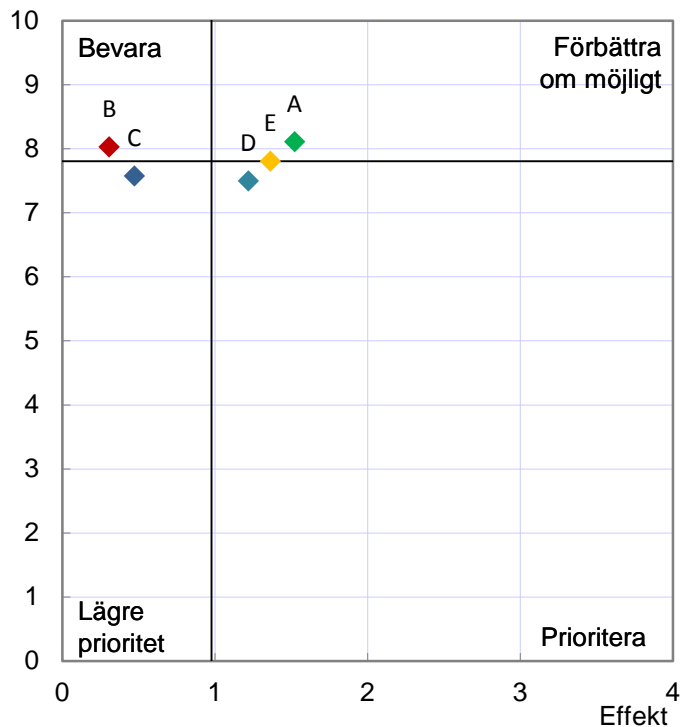
Delfråga A har störst effekt på betygsindex för bemötande. Betyget är idag över medelbetyget för bemötandeavsnittet.

Bemötande	Medelvärde
A ...vår attityd mot dig?	7,9
B ...vårt engagemang i ditt ärende?	7,6
C ...vårt sätt att kommunicera med dig?	7,8
D ...den lyhördhet som vi visade	7,6
E ...totalt sett med bemötandet?	7,8

Kompetens

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

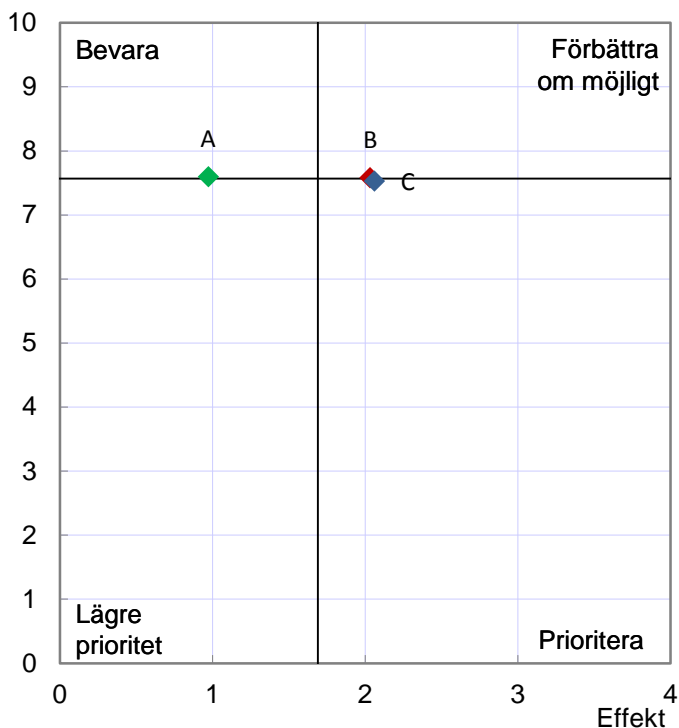
Delfråga A har störst effekt på betygsindex för kompetens. Betyget är idag över medelbetyget för kompetensavsnittet.

Kompetens	Medelvärde
A ...vår kunskap om lagar och regler?	8,1
B ...vår kunskap om ämnesområdet?	8,0
C ...vår kunskap om företagens villkor och förutsättningar?	7,6
D ...vår förmåga att förstå dina problem?	7,5
E ...vår förmåga att ge råd och vägledning?	7,8
F ...totalt sett med kompetensen?	7,9

Rättssäkerhet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

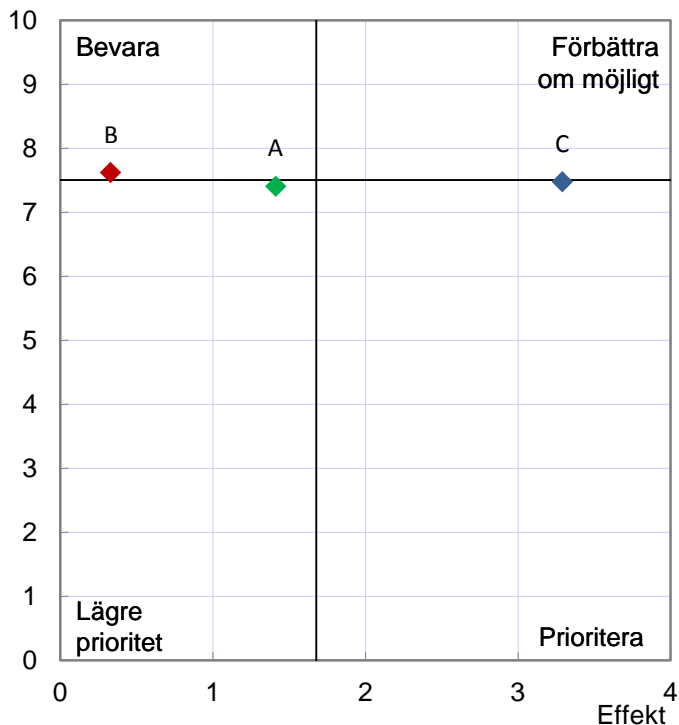
Delfråga B och C har störst effekt på betygsindex för rättssäkerhet. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för rättssäkerhetsavsnittet.

Rättssäkerhet	Medelvärde
A ...tydligheten i de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	7,6
B ...det sätt som vi motiverade våra ställningstaganden/ beslut?	7,6
C ...möjligheten att framföra klagomål eller lämna synpunkter	7,5
D ...totalt sett med rättssäkerheten?	7,6

Effektivitet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga C har störst effekt på betygsindex för effektivitet. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för effektivitetsavsnittet.

Effektivitet	Medelvärde
A ...tiden för handläggningen av ditt ärende?	7,4
B ...förmågan att hålla överenskomna tidsramar?	7,6
C ...rutinerna kring handläggningen av ditt ärende?	7,5
D ...totalt sett med effektiviteten?	7,4

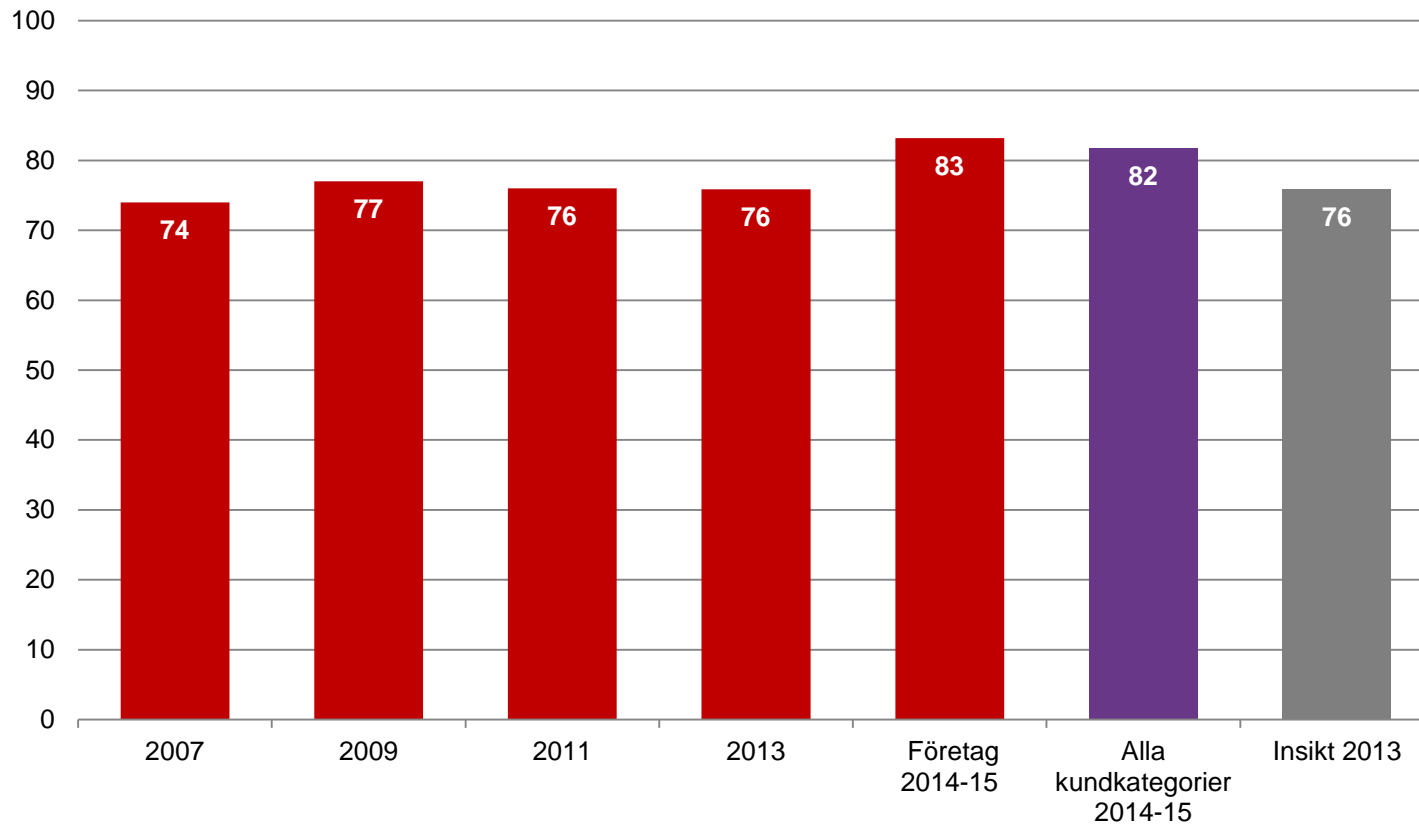
Rekommendationer

- Botkyrka har denna gång många bygglovsärenden jämfört med 2013 och jämfört med Insikt. Det kan vara negativt för kommunens NKI med tanke på att bygglovshanteringen ofta har lägre NKI. Här får också bygglovshanteringen ett NKI som är betydligt lägre än för övriga myndighetsområden.
- NKI är dock högst hittills med 72. Det är även över riksgenomsnittet på 68.
- Företagen ger högre omdömen än de föreningar och offentliga verksamheter som också ingår i undersökningen.
- En förbättring av betyget för effektivitet har störst effekt på NKI och bör därför prioriteras, men även bemötande är en viktig aspekt på servicen.
- Svarande som haft kontakt med andra kommuner i liknande ärenden ger lägre betyg än mindre erfarna kunder. Samma sak gäller svarande som haft kontakt med kommunen tidigare.
- Utfallet av ärendet – positivt eller negativt besked – i tillståndsärenden påverkar starkt helhetsbedömningen.

BRANDTILLSYN

NKI högst hittills

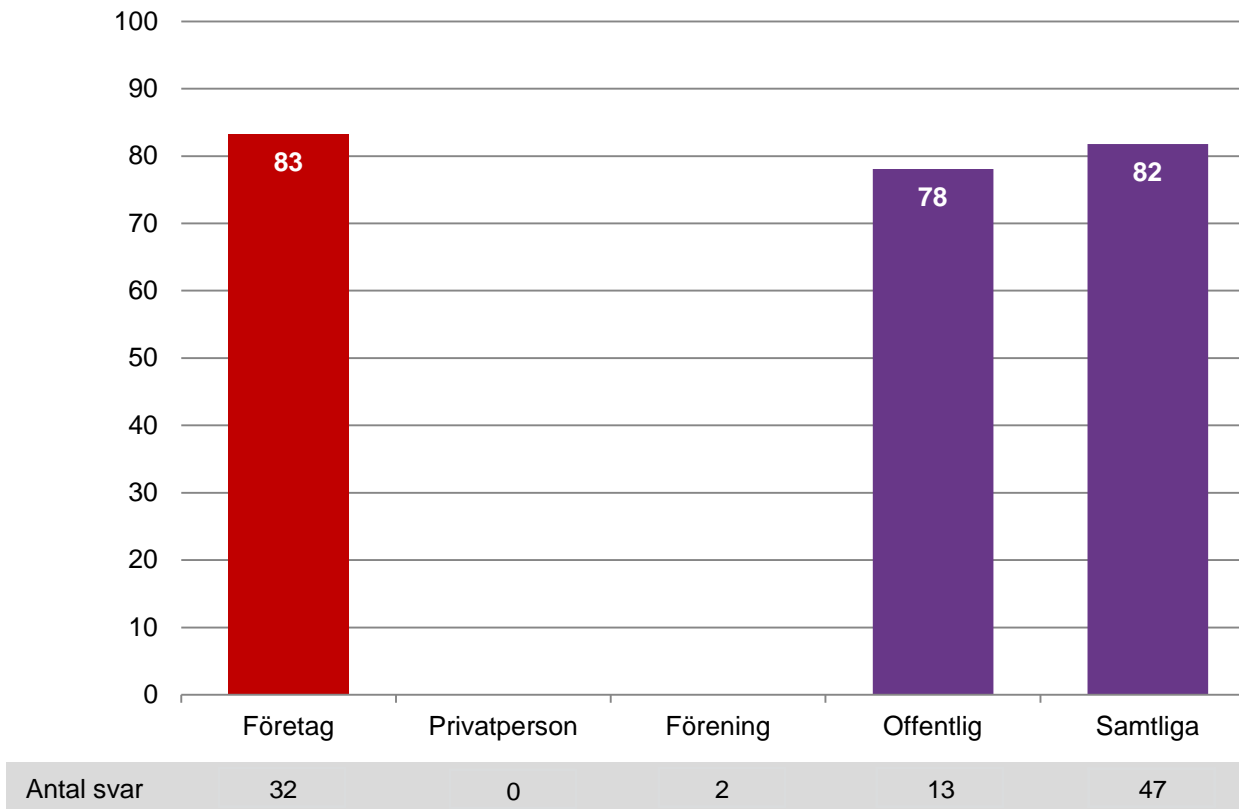
Botkyrka kommun – brandtillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2007 - 2015

Antal svar	42	53	53	26	32	47	3749
------------	----	----	----	----	----	----	------

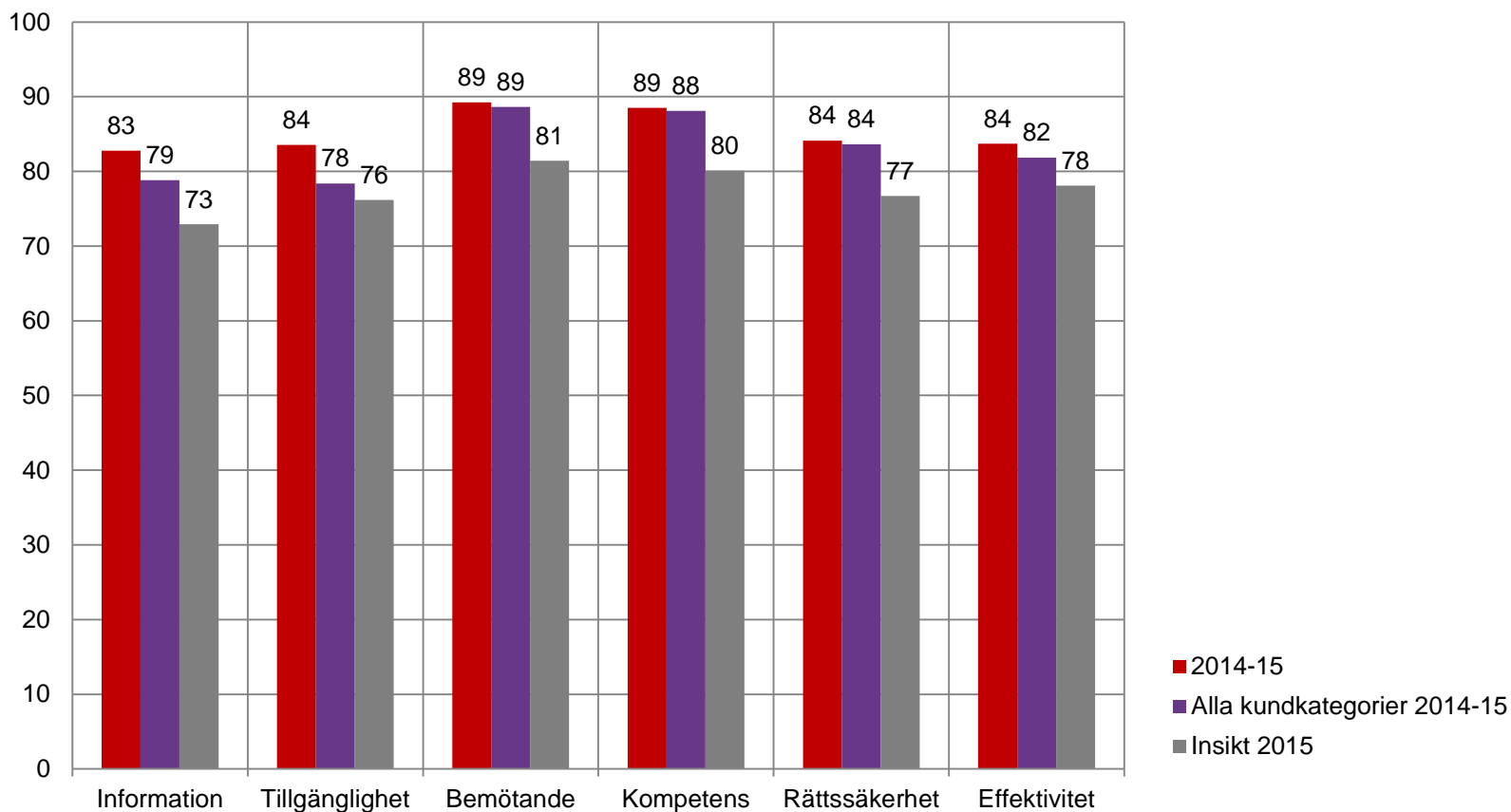
NKI för olika kundkategorier

Botkyrka kommun – brandtillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2014-15

Betygsindex per serviceområde

Botkyrka kommun – brandtillsyn. Betygsindex per serviceområde 2014-15

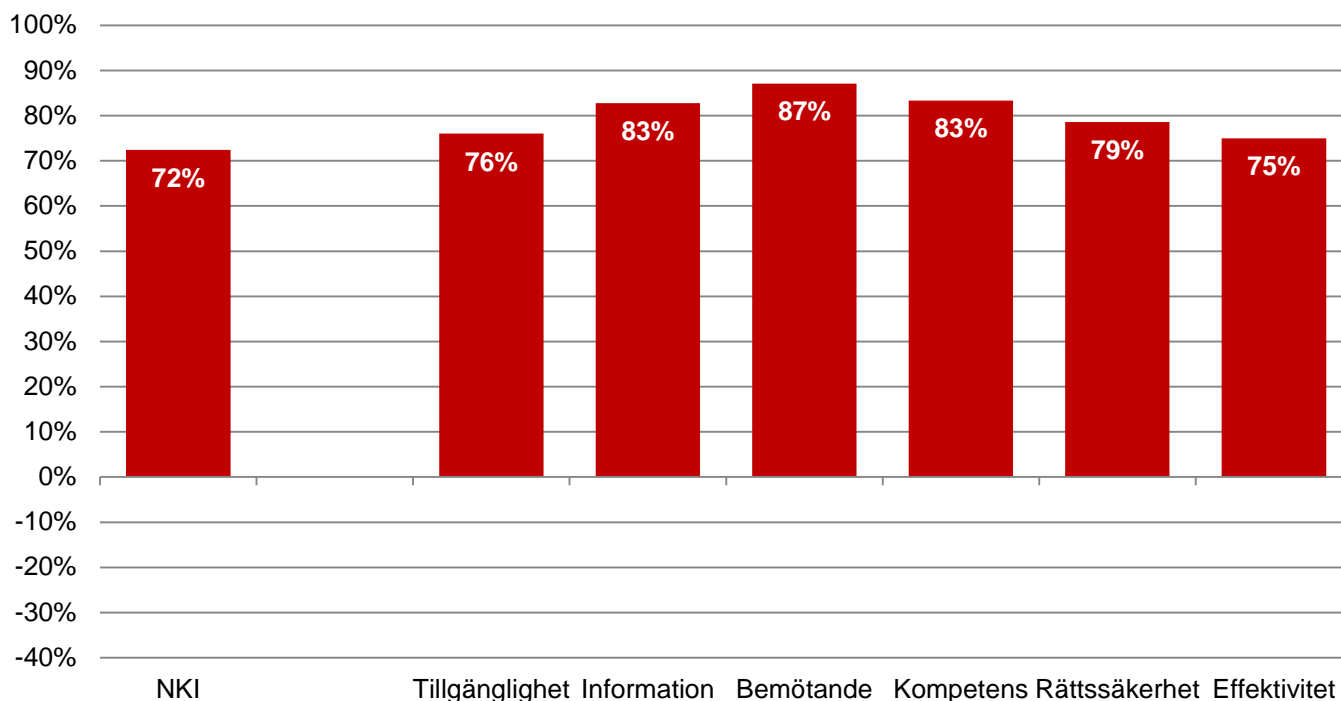

Balansmätt för NKI och serviceområde

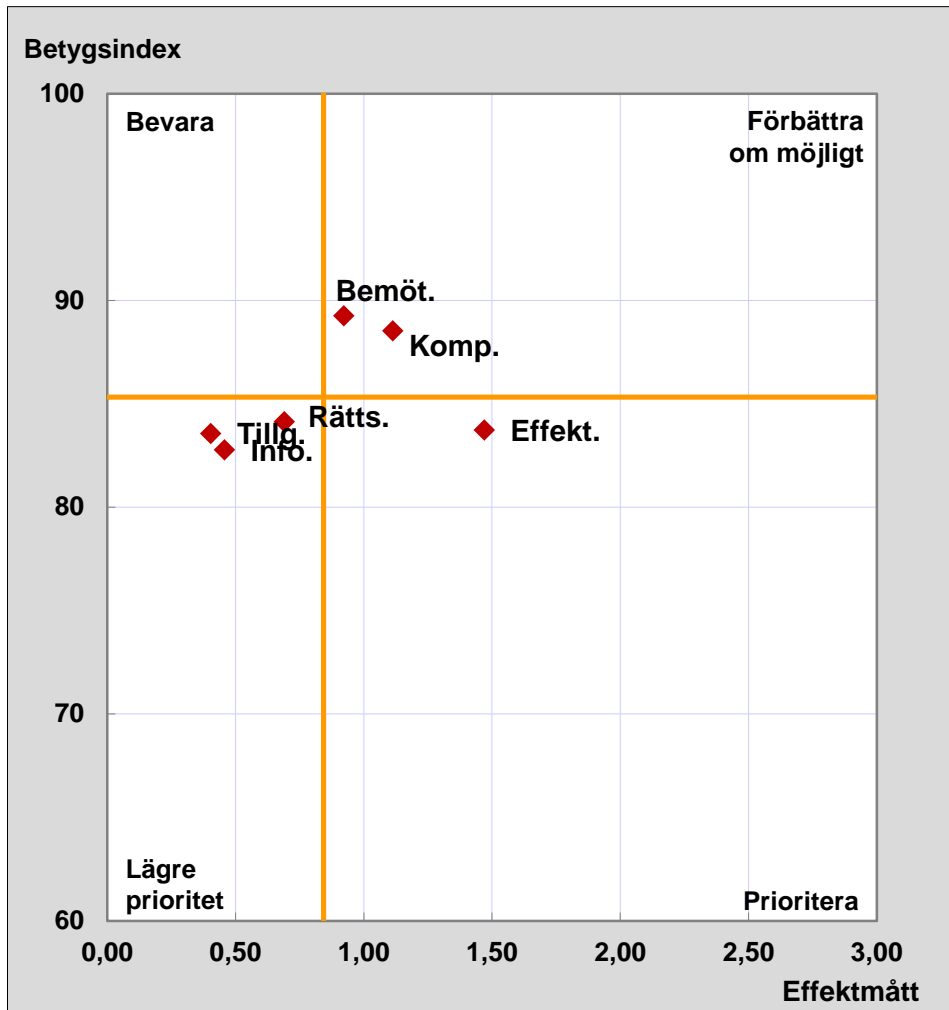
Botkyrka kommun brandtillsyn. Balansmätt 2014-15

Bedömningen av kommunens service görs på en tio-gradig skala där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta. På en tio-gradig svarsskala brukar 1-4 betraktas som underkänt och 8-10 som höga betyg.

Balansmättet i diagrammet visar andelen höga betyg (8-10) minus andelen låga betyg (1-4). Staplarna visar med hur många procentenheter höga betyg överstiger andelen låga. Ju högre värde desto bättre.

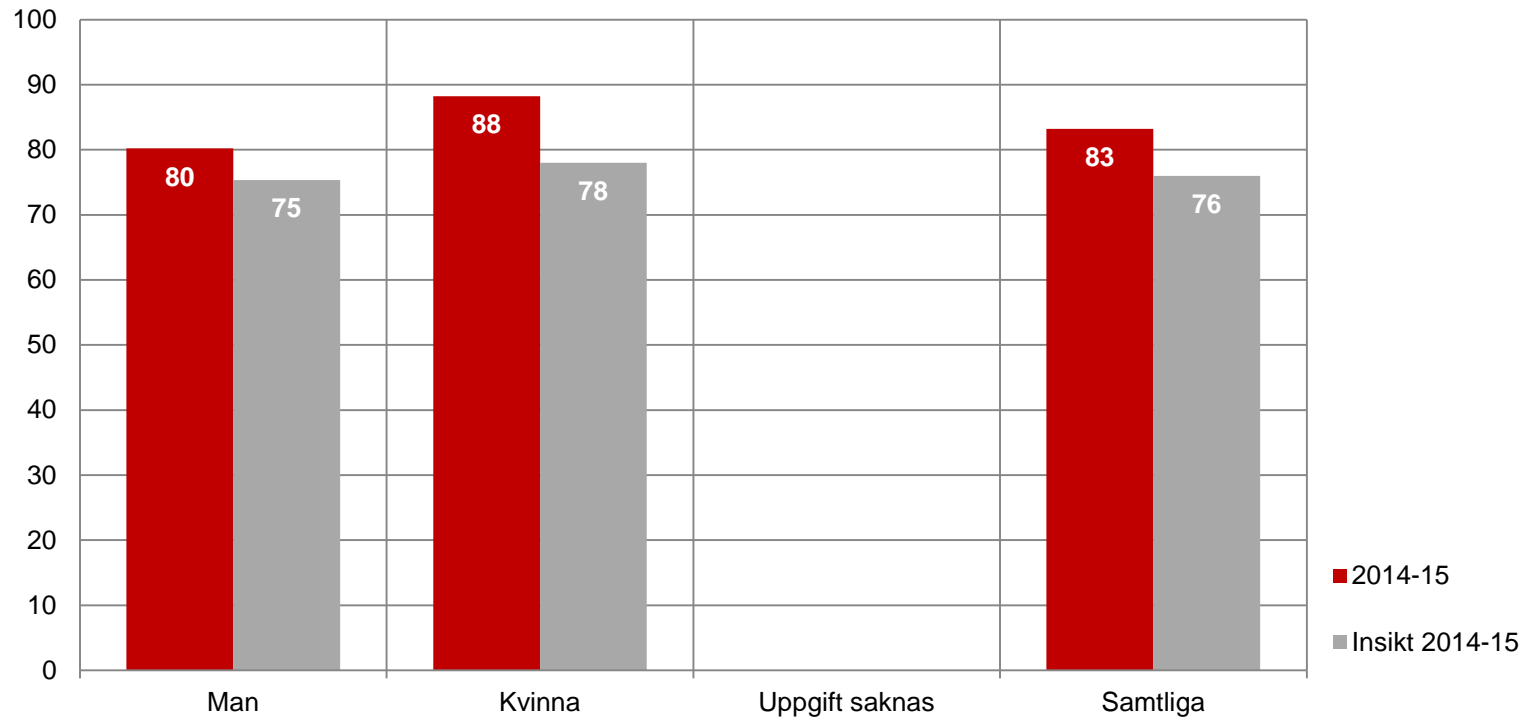
Prioritera effektivitet

— Kommunens medelindex och medeleffekt

NKI efter den svarandes kön

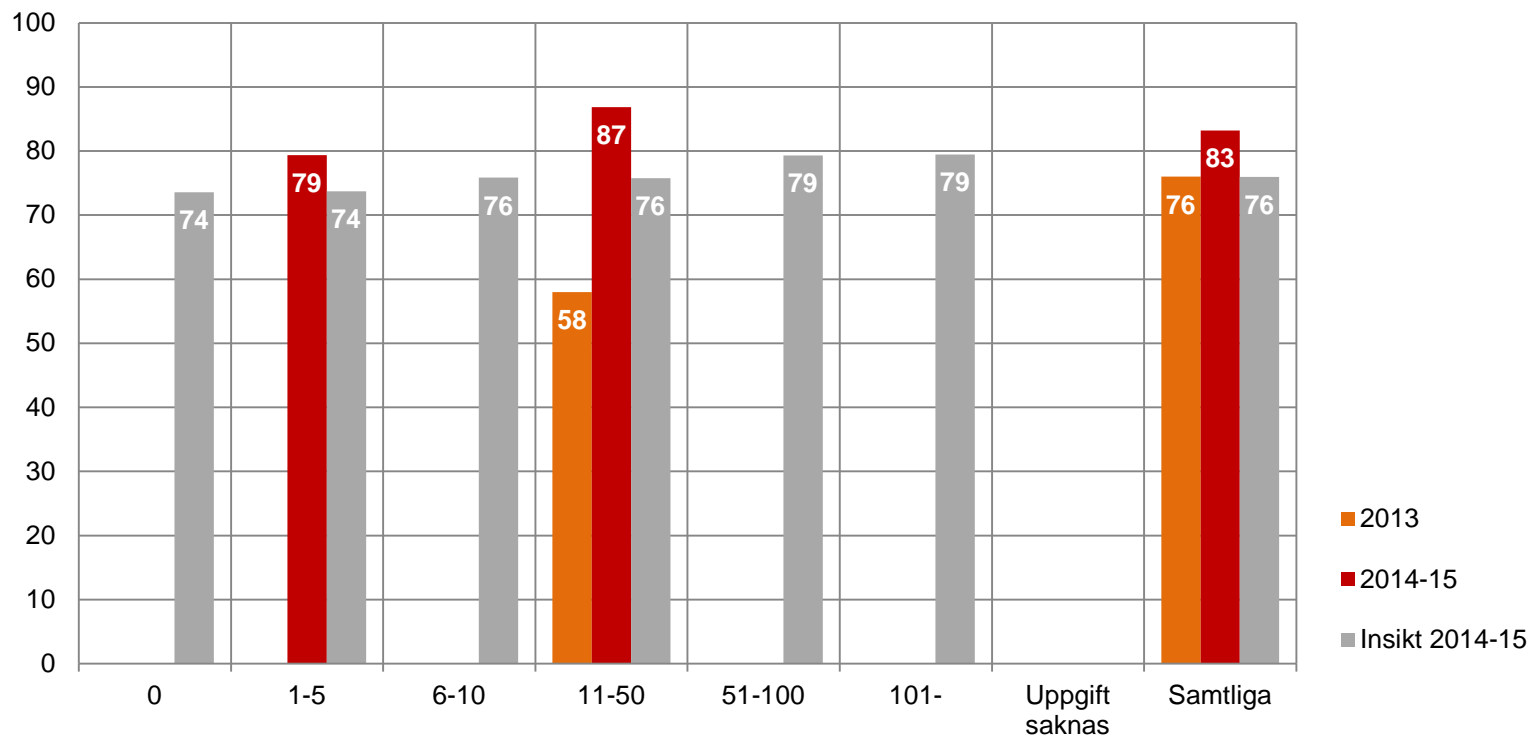
Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

2014-15	66%	34%	0%	32
Insikt 2014-15	77%	23%		3574

NKI efter företagsstorlek (antal anställda)

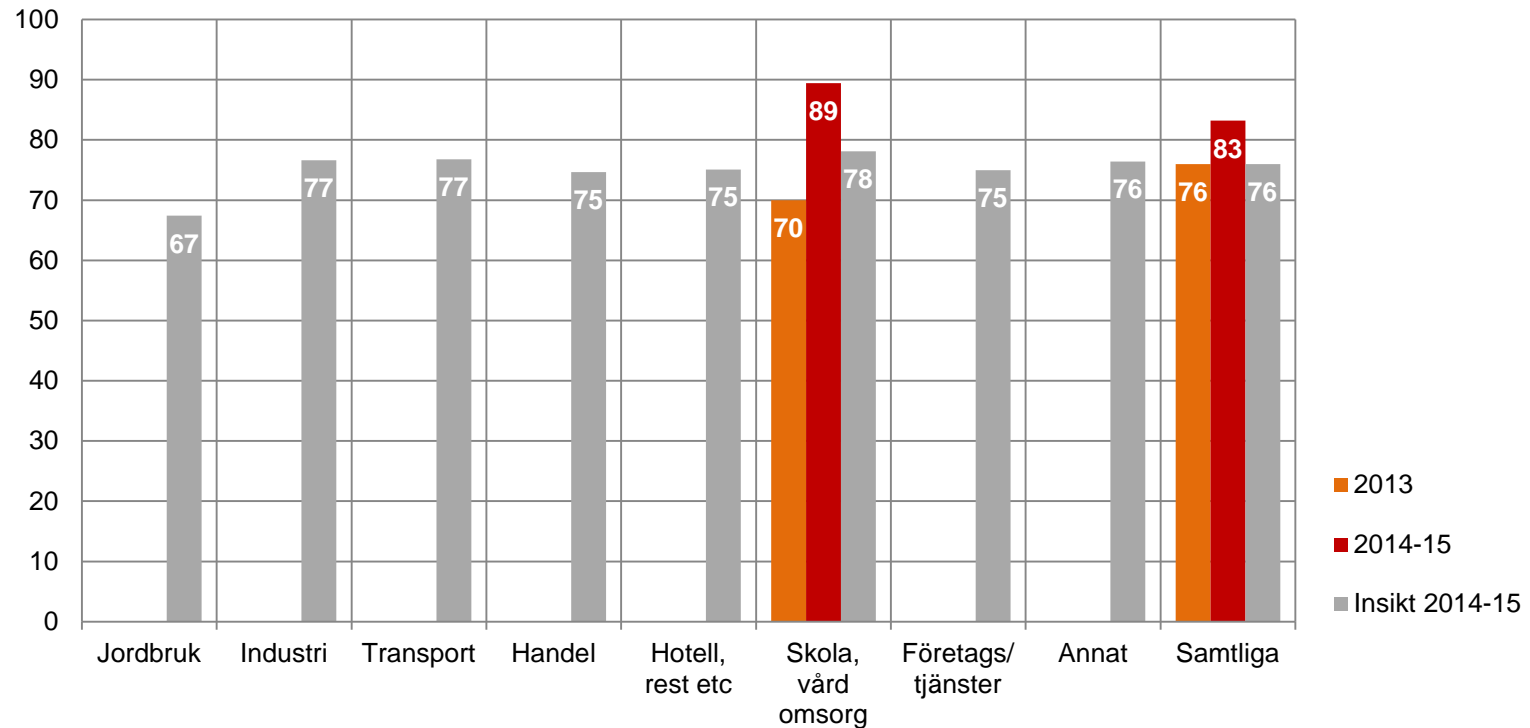
Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

2013		23%	23%	27%	12%	8%	8%	26
2014-15	3%	25%	19%	28%	16%	9%	0%	32
Insikt 2014-15	0%	29%	20%	32%	9%	11%		3260

NKI efter bransch

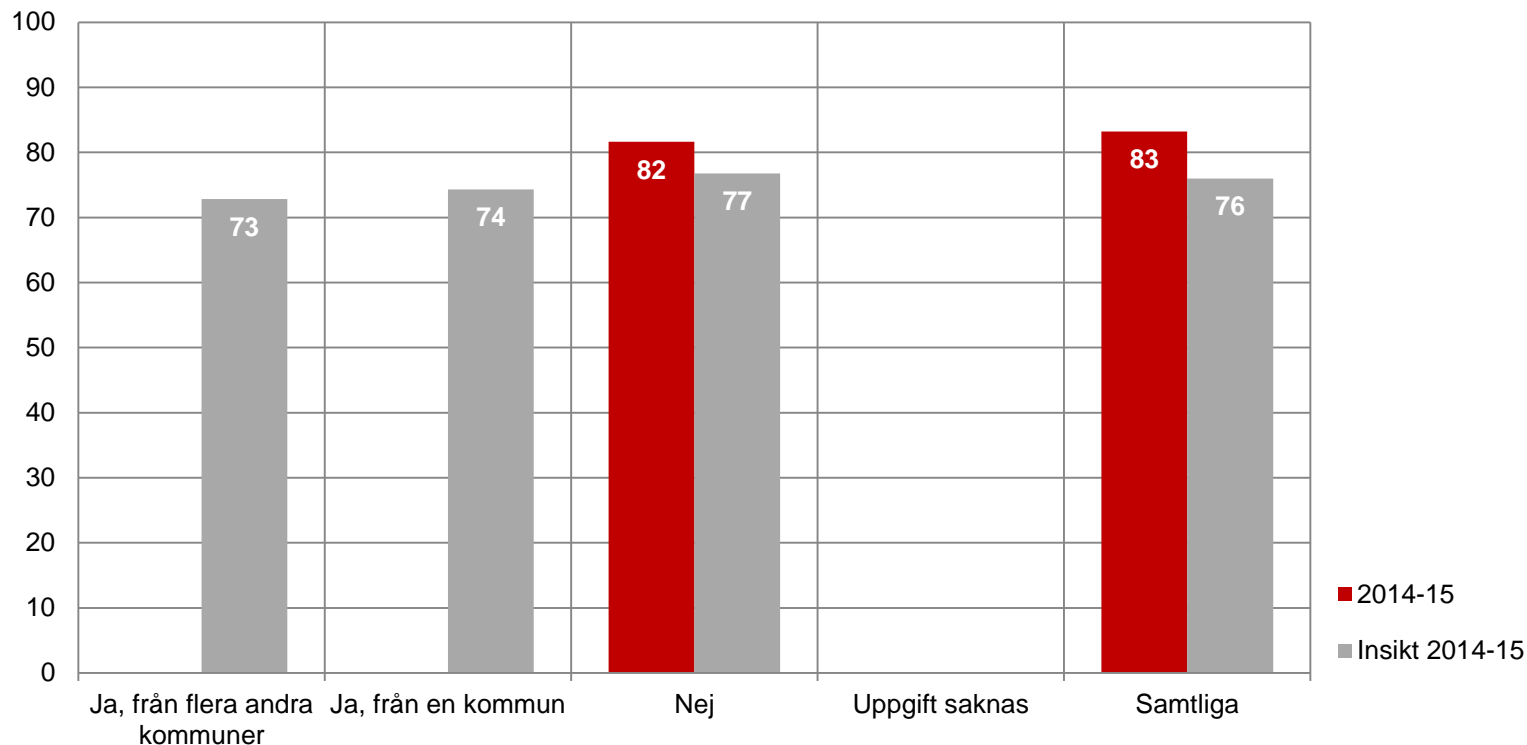
Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

2013	0%	19%	8%	19%	8%	31%	0%	15%	26
2014-15	0%	19%	16%	16%	13%	22%	16%	0%	32
Insikt 2014-15	1%	22%	4%	21%	26%	9%	2%	16%	3491

NKI efter tidigare kontakt med andra kommuner i liknande ärenden

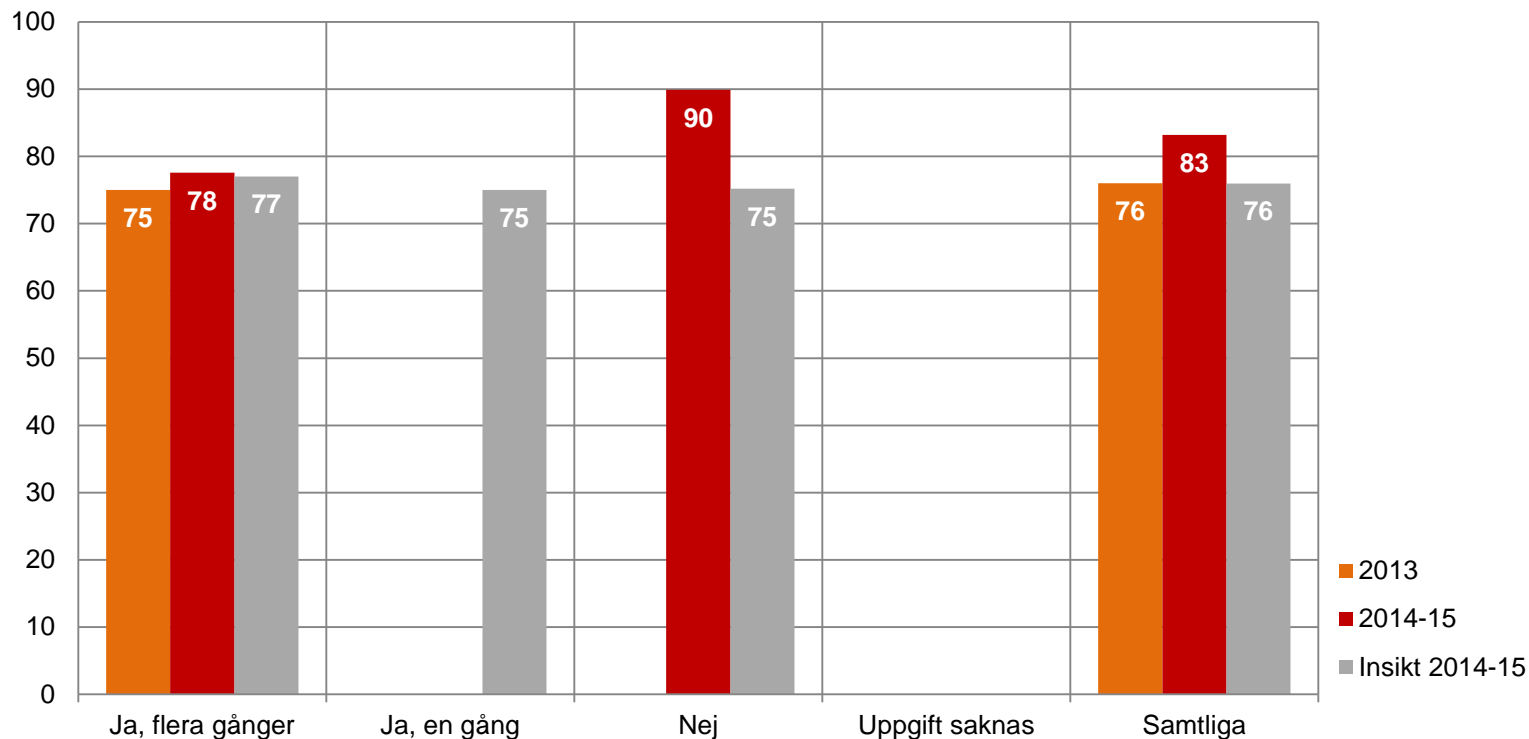
Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

2014-15	13%	16%	69%	3%	32
Insikt 2014-15	14%	13%	73%		3522

NKI efter tidigare kontakt i liknande ärenden

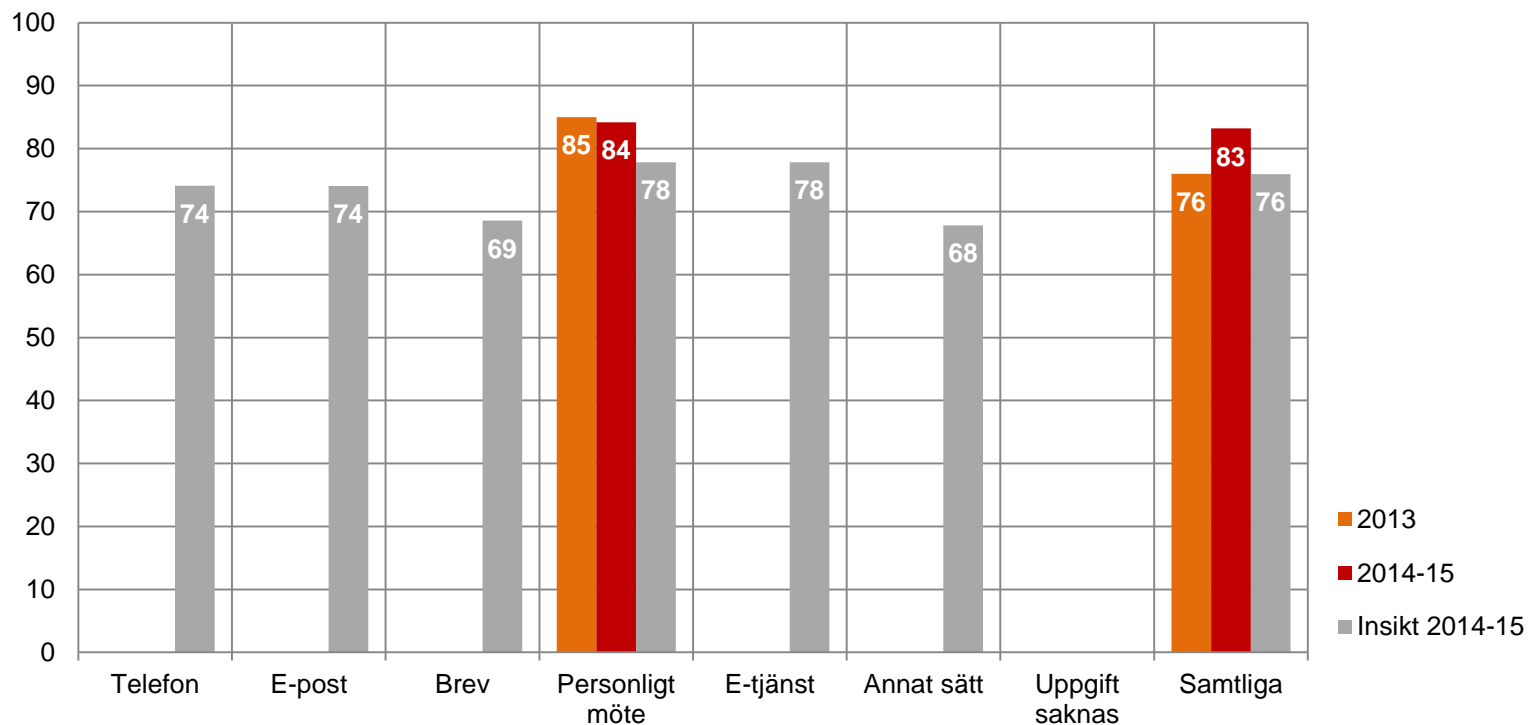
Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

2013	85%	4%	12%	0%	26
2014-15	56%	3%	38%	3%	32
Insikt 2014-15	48%	15%	37%		3523

NKI efter huvudsakligt kontaktsätt

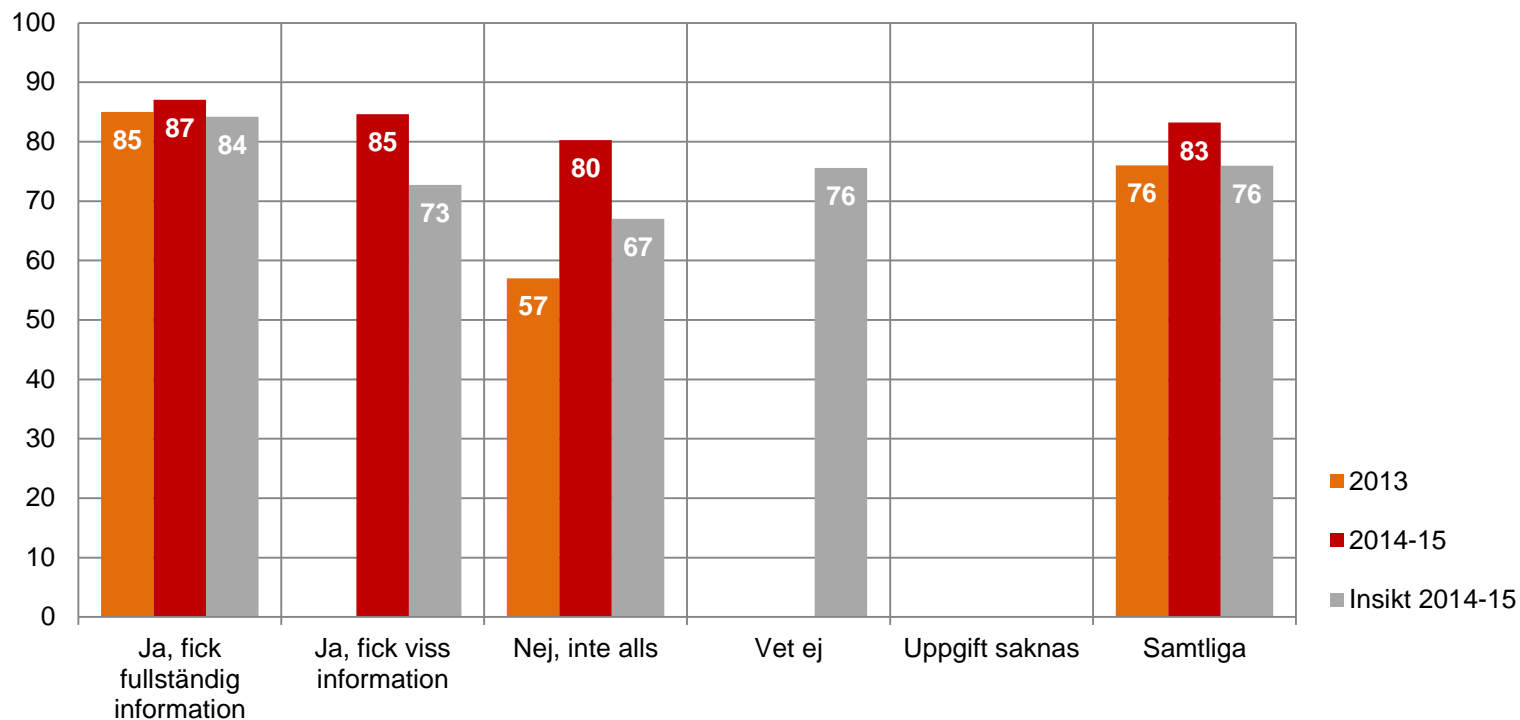
Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

2013	0%	23%	12%	46%	0%	0%	19%	26
2014-15	6%	9%	6%	75%	0%	0%	3%	32
Insikt 2014-15	18%	13%	6%	61%	1%	1%		3451

NKI efter information om vilka tjänster som ingick i avgiften

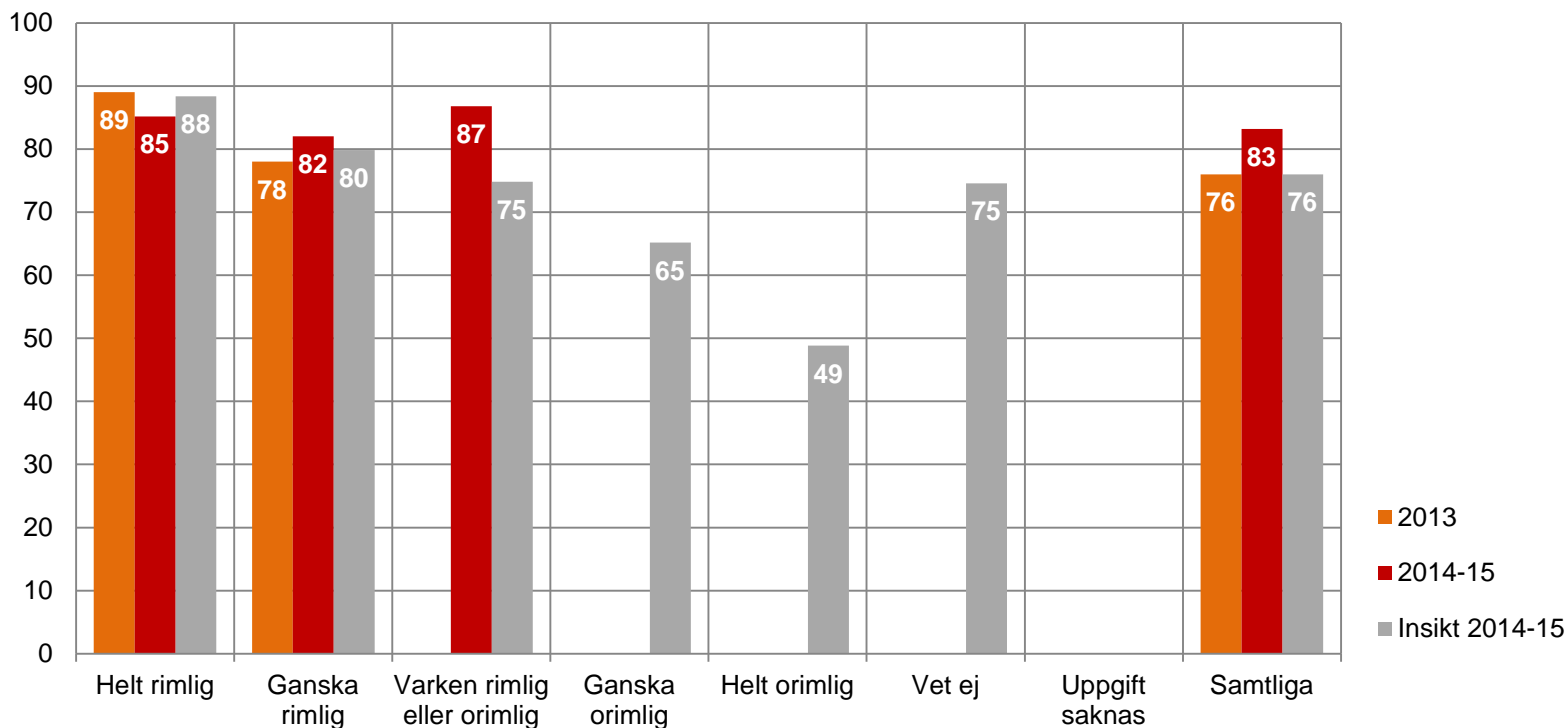
Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

2013	46%	15%	31%	0%	8%	26
2014-15	28%	22%	28%	16%	6%	32
Insikt 2014-15	36%	26%	24%	14%		3680

NKI efter inställningen till avgiften

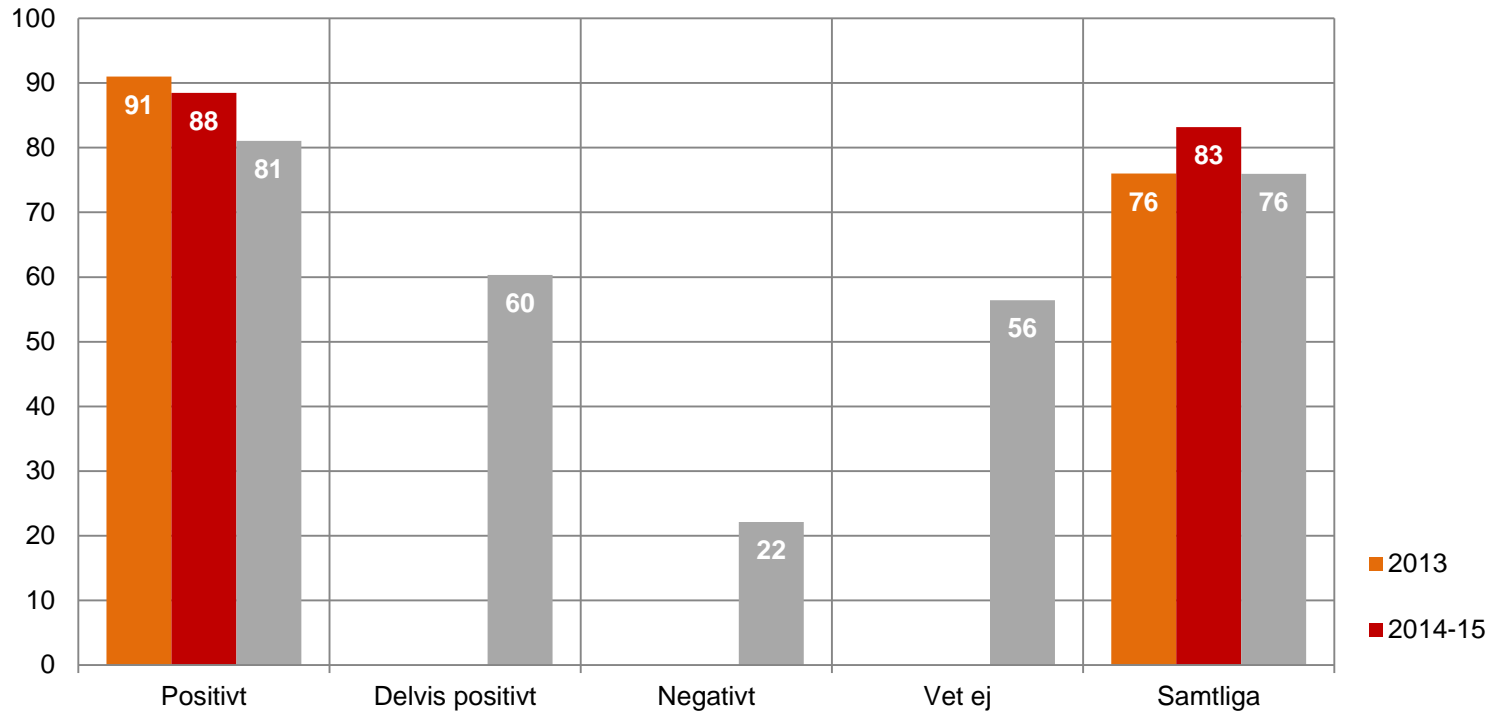
Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

2013	27%	42%	4%	15%	0%	4%	8%	26
2014-15	28%	22%	22%	3%	3%	19%	3%	32
Insikt 2014-15	16%	26%	20%	12%	6%	21%		3696

NKI efter till ärendets utfall vid tillstånd/anmälan

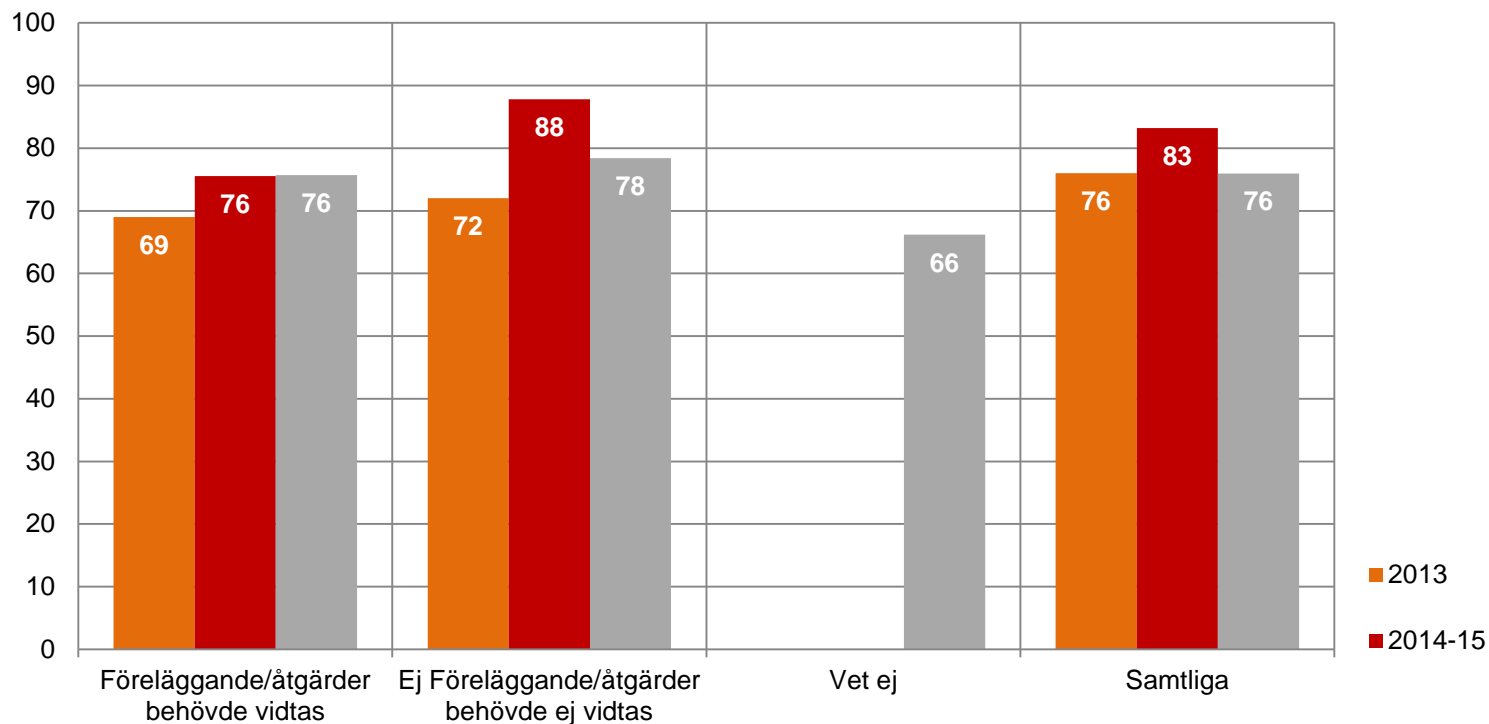
Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

2013	71%	29%	0%	0%	14
2014-15	77%	15%	0%	8%	13
Insikt 2014-15	74%	18%	4%	4%	1494

NKI efter till ärendets utfall vid tillsyn

Brandtillsyn jämfört med brandtillsyn Insikt

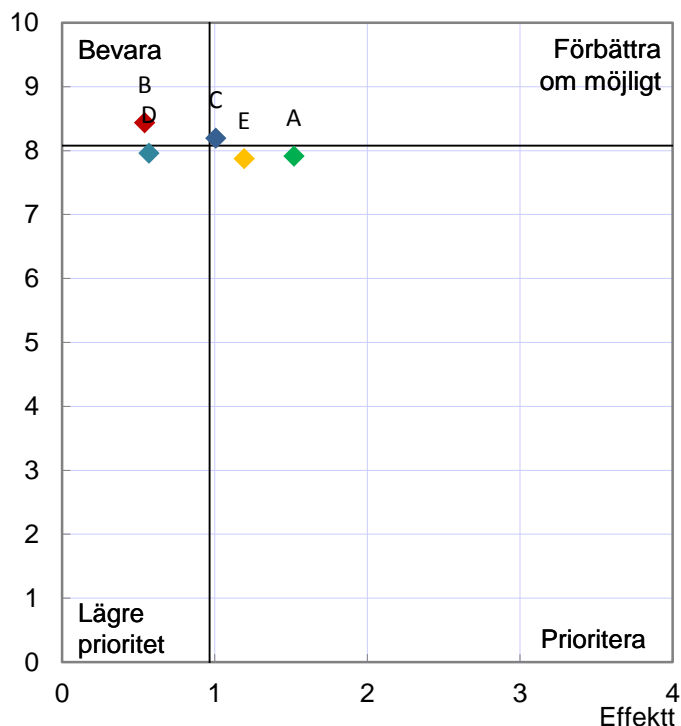

2013	60%	40%	0%	20
2014-15	37%	56%	7%	27
Insikt 2014-15	48%	44%	7%	2876

Tillgänglighet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga A har störst effekt på betygsindex för tillgänglighet. Betyget är idag strax under medelbetyget för tillgänglighetsavsnittet.

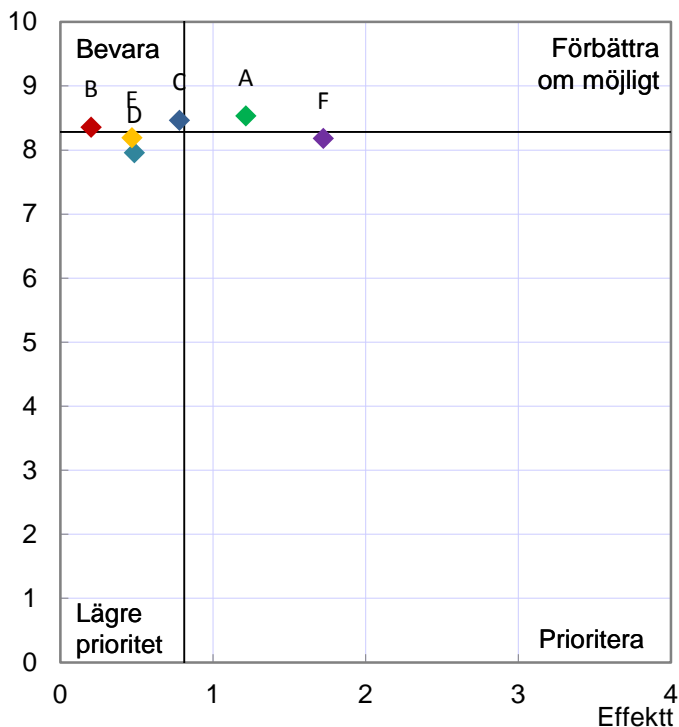
Tillgänglighet	Medelvärde
A ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på telefon?	7,9
B ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på e-post?	8,4
C ...möjligheten att få träffa rätt person (er)?	8,2
D ...möjligheten att direkt hämta blanketter och informationsmaterial på hemsidan?	8,0
E ...möjligheten att använda e-tjänster för ditt ärende?	7,9
F ...totalt sett med tillgängligheten?	8,1

Medelvärdet avser brandtillsynsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för brandtillsynsärenden i Insikt.

Information

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga F har störst effekt på betygsindex för information. Betyget är idag strax under medelbetyget för informationsavsnittet.

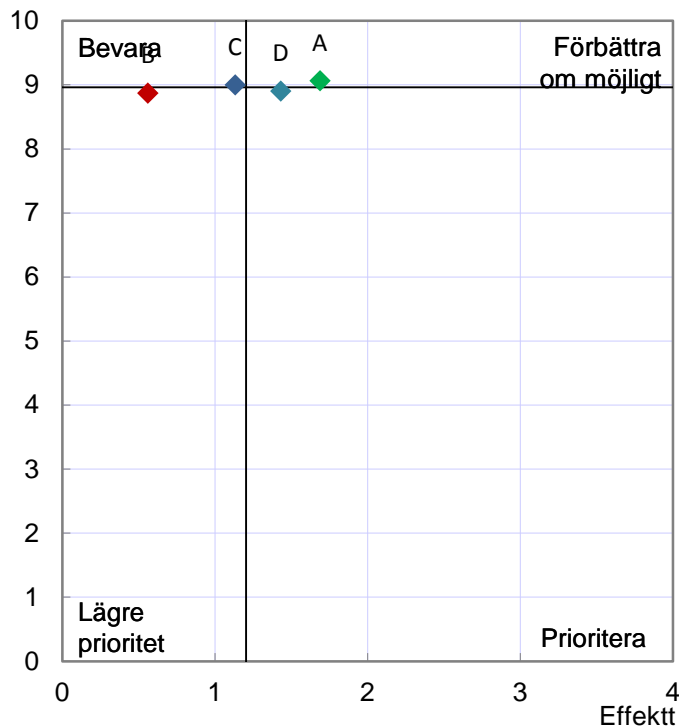
Information	Medelvärde
A ...hur vi informerade om de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	8,5
B ...hur vi informerade om processen och rutinerna för ditt ärende?	8,4
C ...hur vi informerade om vad som förväntades för dig?	8,5
D ...hur vi informerade om möjligheten att överklaga beslut?	8,0
E ...vår skriftliga information?	8,2
F ...informationen på vår webbplats?	8,2
G ...totalt sett med informationen	8,4

Medelvärdet avser brandtillsynsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för brandtillsynsärenden i Insikt.

Bemötande

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga A har störst effekt på betygsindex för bemötande. Alla betyg är höga och i nivå med medelbetyget för bemötandeavsnittet. Alla frågor får höga betyg.

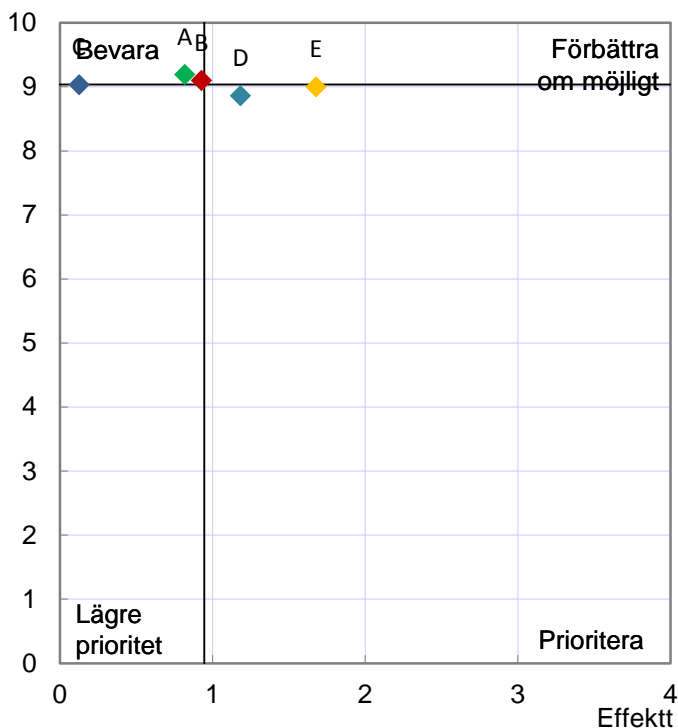
Bemötande	Medelvärde
A ...vår attityd mot dig?	9,1
B ...vårt engagemang i ditt ärende?	8,9
C ...vårt sätt att kommunicera med dig?	9,0
D ...den lyhördhet som vi visade	8,9
E ...totalt sett med bemötandet?	9,0

Medelvärdet avser brandtillsynsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för brandtillsynsärenden i Insikt.

Kompetens

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga E har störst effekt på betygsindex för kompetens. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för kompetensavsnittet. Alla frågor får höga betyg.

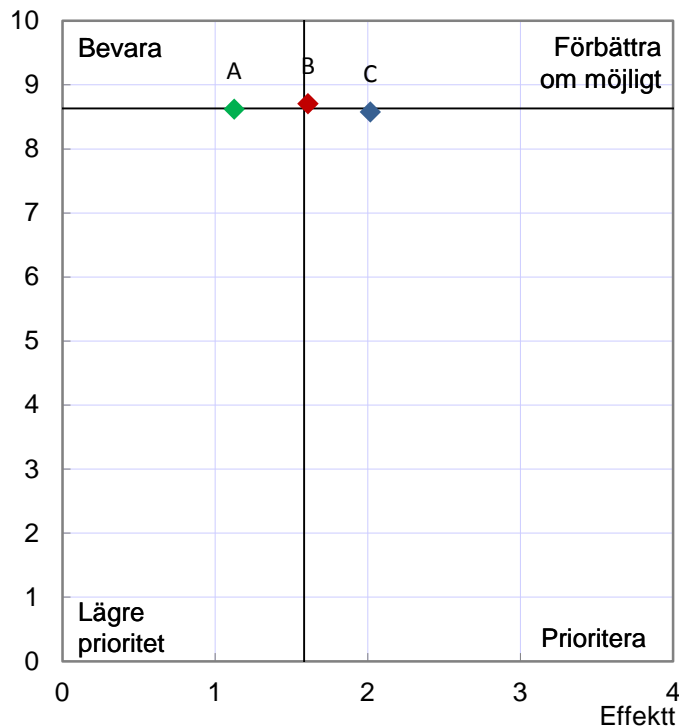
Kompetens	Medelvärde
A ...vår kunskap om lagar och regler?	9,2
B ...vår kunskap om ämnesområdet?	9,1
C ...vår kunskap om företagens villkor och förutsättningar?	9,0
D ...vår förmåga att förstå dina problem?	8,9
E ...vår förmåga att ge råd och vägledning?	9,0
F ...totalt sett med kompetensen?	9,0

Medelvärdet avser brandtillsynsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för brandtillsynsärenden i Insikt.

Rättssäkerhet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga C har störst effekt på betygsindex för rättssäkerhet. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för rättssäkerhetsavsnittet.

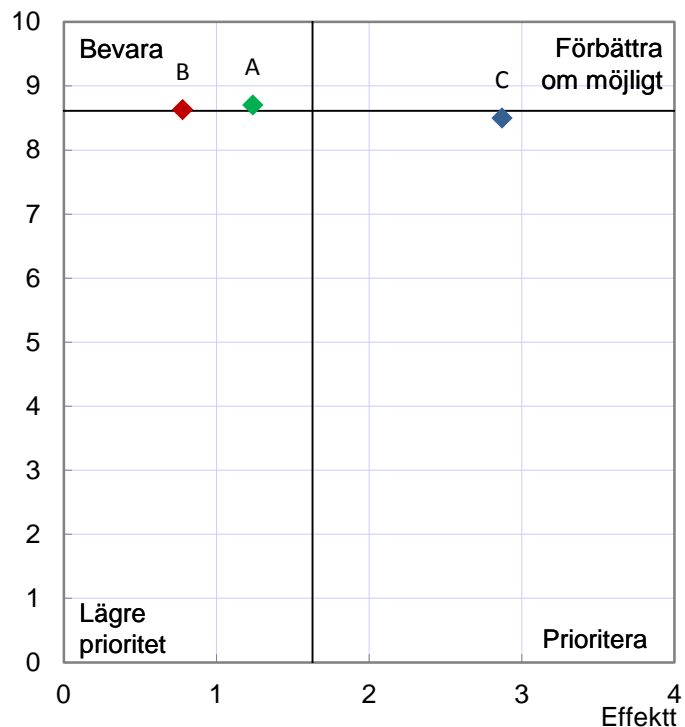
Rättssäkerhet	Medelvärde
A ...tydligheten i de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	8,6
B ...det sätt som vi motiverade våra ställningstaganden/ beslut?	8,7
C ...möjligheten att framföra klagomål eller lämna synpunkter	8,6
D ...totalt sett med rättssäkerheten?	8,6

Medelvärdet avser brandtillsynsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för brandtillsynsärenden i Insikt.

Effektivitet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga C har störst effekt på betygsindex för effektivitet. Betyget är idag strax under medelbetyget för effektivitetsavsnittet.

Effektivitet	Medelvärde
A ...tiden för handläggningen av ditt ärende?	8,7
B ...förmågan att hålla överenskomna tidsramar?	8,6
C ...rutinerna kring handläggningen av ditt ärende?	8,5
D ...totalt sett med effektiviteten?	8,5

Medelvärdet avser brandtillsynsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för brandtillsynsärenden i Insikt.

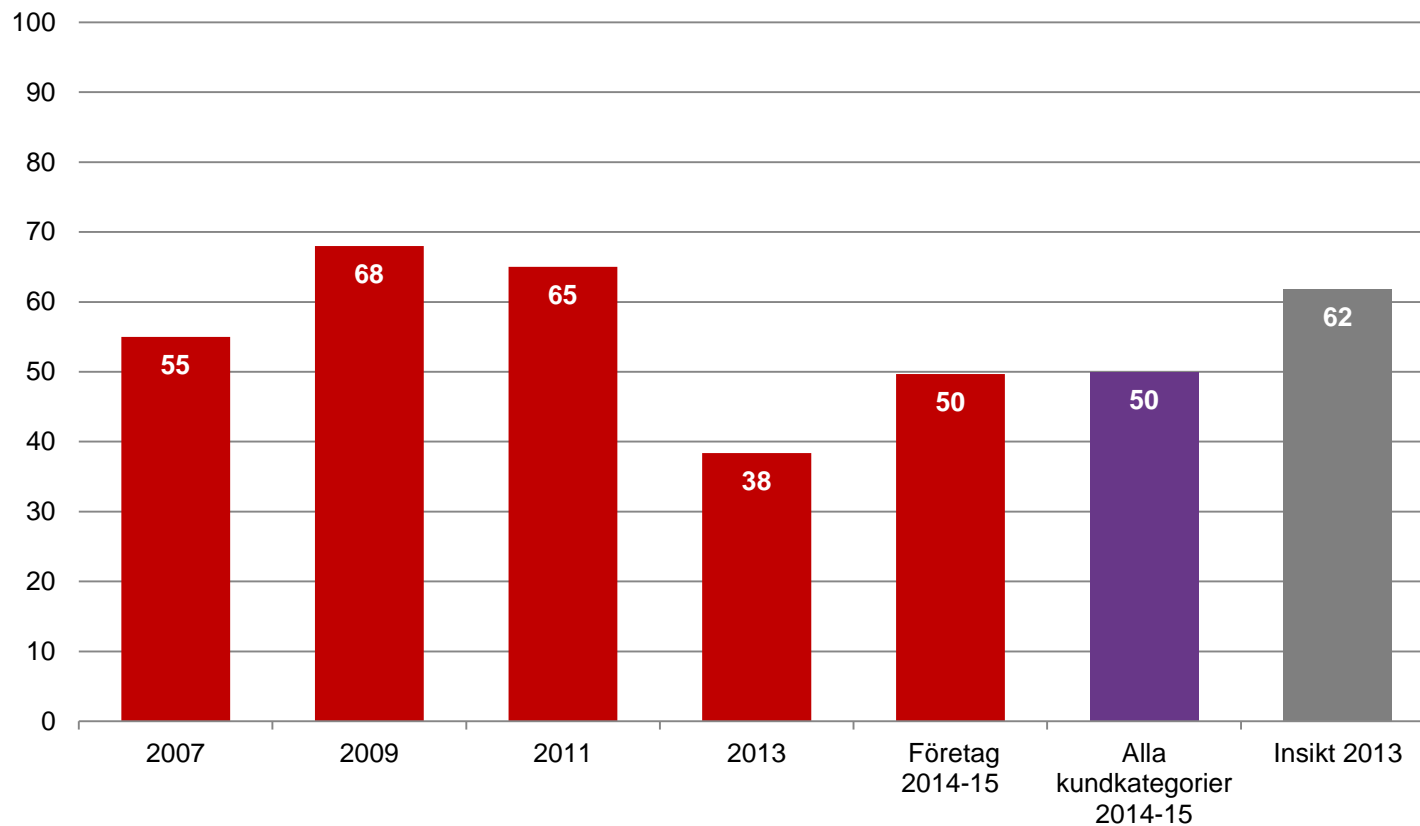
Rekommendationer

- NKI för brandtillsynen blev 83 i denna mätning. Det är högst hittills och över riksgenomsnittet för detta myndighetsområde.
- Företagen är något mer tillfreds än offentlig verksamhet.
- Högst betyg kommer från skola, vård, omsorg.
- Svarande som haft kontakt med kommunen tidigare ger lägre betyg än nya kunder.
- Brandtillsynen har många personliga möten med kunderna, något som är gynnsamt för helhetsbetyget.
- Utfallet av ärendet – föreläggande eller att inga åtgärder har behövt vidtas – i tillsynsärenden påverkar helhetsbedömningen.

BYGGLOV

NKI är högre än 2013, men fortfarande lågt

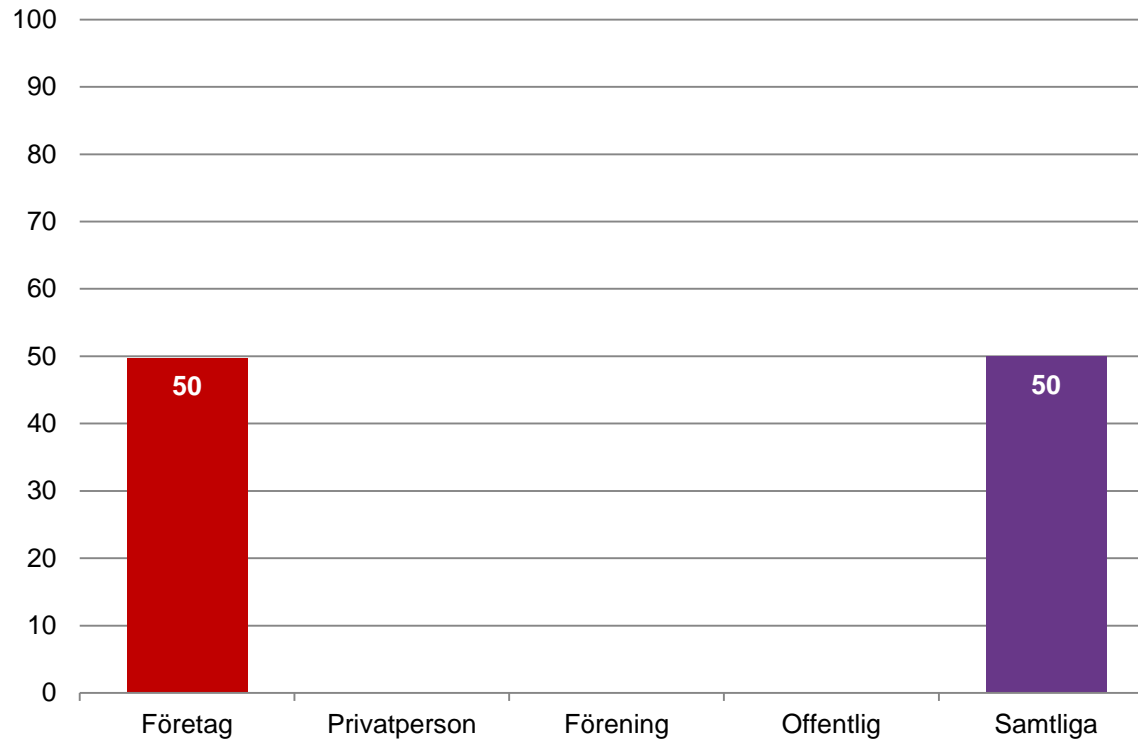
Botkyrka kommun – bygglov. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2007 - 2015

Antal svar	48	22	57	14	35	41	6435
------------	----	----	----	----	----	----	------

NKI för olika kundkategorier

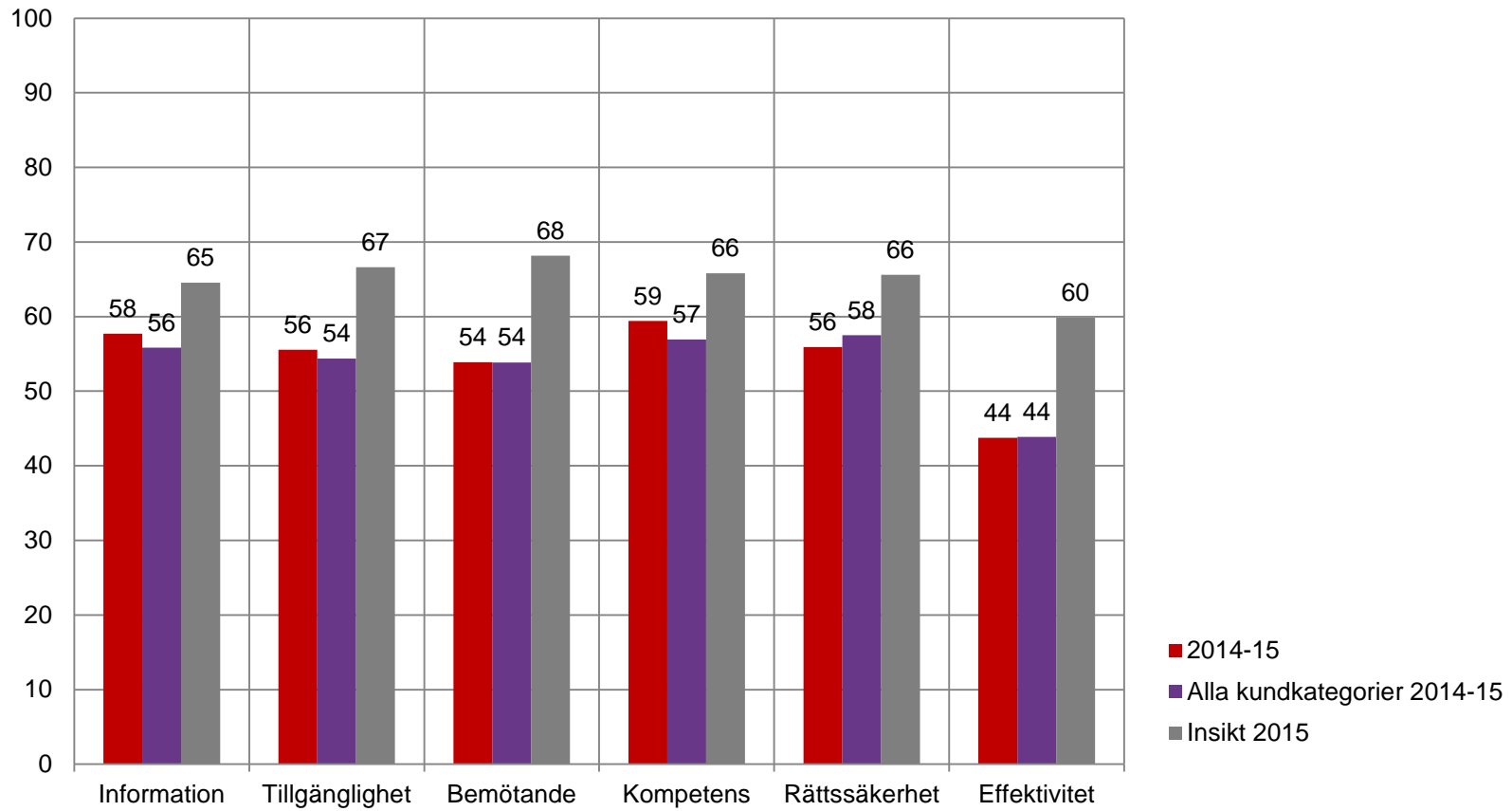
Botkyrka kommun – bygglov. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2014-15

Antal svar	Företag	Privatperson	Förening	Offentlig	Samtliga
	35	0	5	1	41

Betygsindex per serviceområde

Botkyrka kommun – bygglov. Betygsindex per serviceområde 2014-15

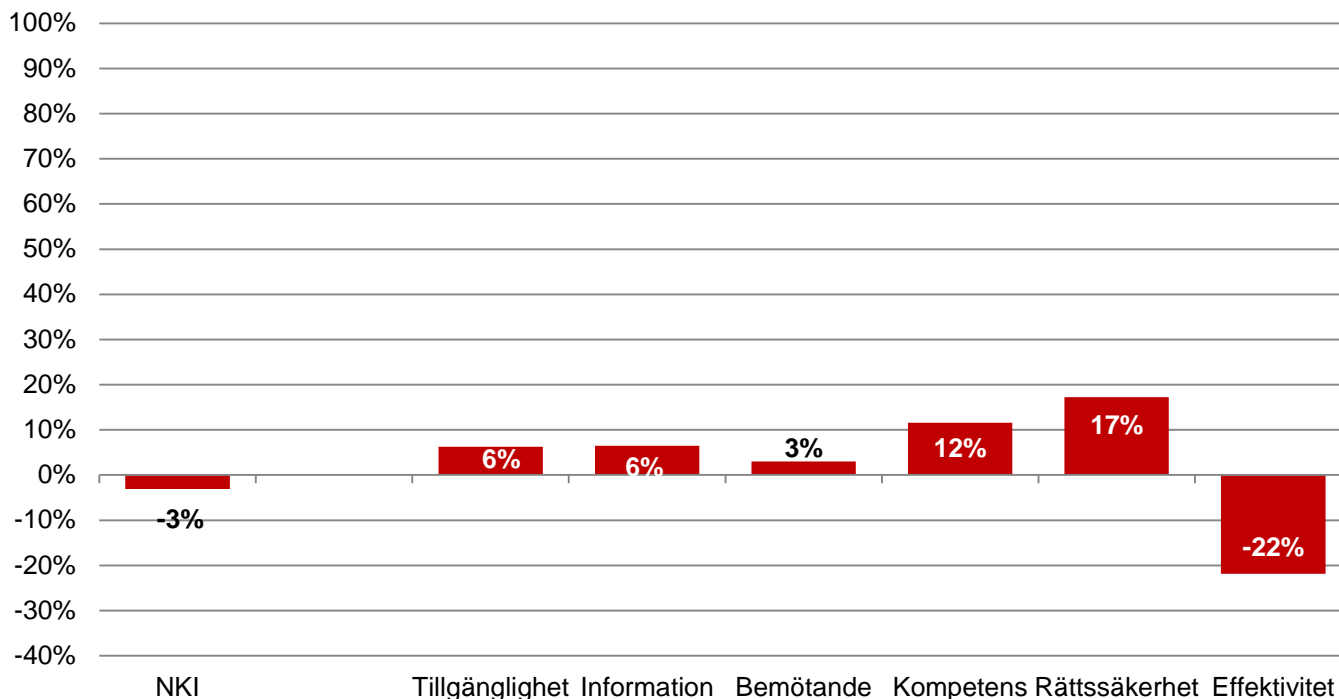

Balansmått för NKI och serviceområde

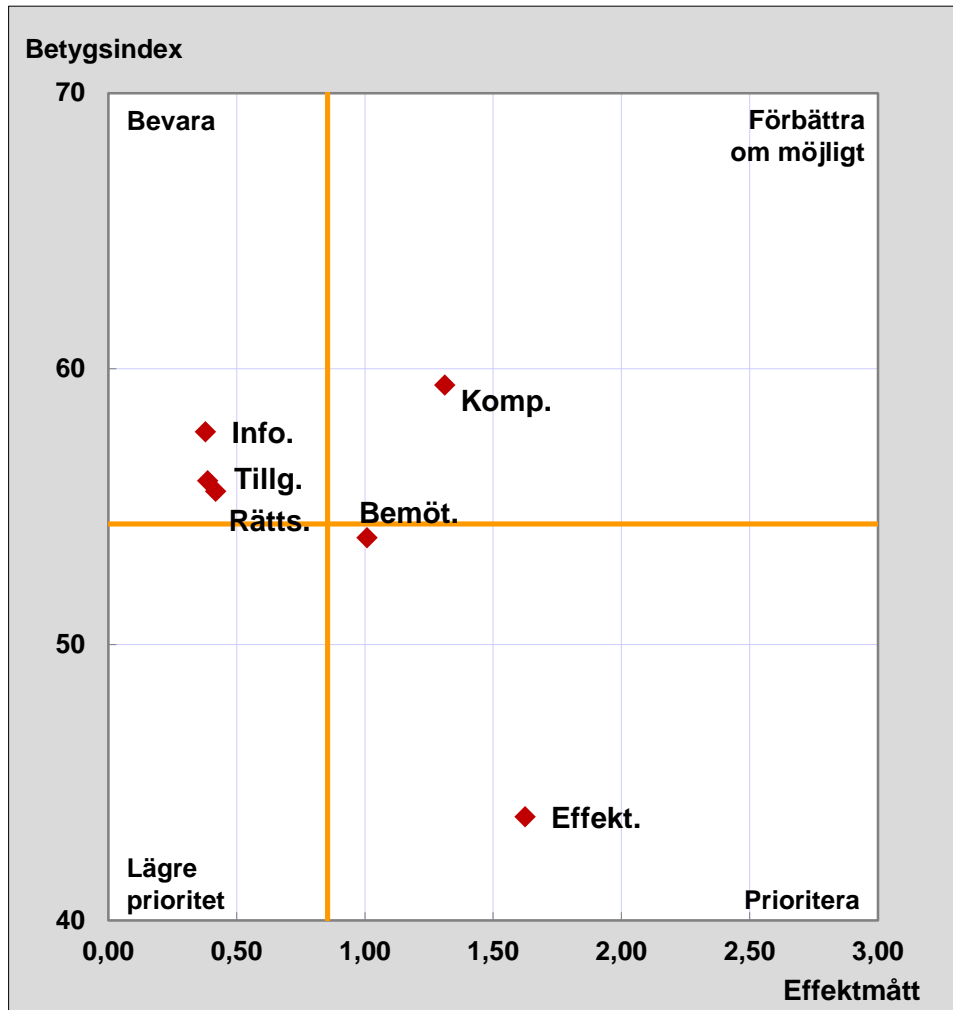
Botkyrka kommun bygglov. Balansmått 2014-15

Bedömningen av kommunens service görs på en tio-gradig skala där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta. På en tio-gradig svarsskala brukar 1-4 betraktas som underkänt och 8-10 som höga betyg.

Balansmåtten i diagrammet visar andelen höga betyg (8-10) minus andelen låga betyg (1-4). Staplarna visar med hur många procentenheter höga betyg överstiger andelen låga. Ju högre värde desto bättre.

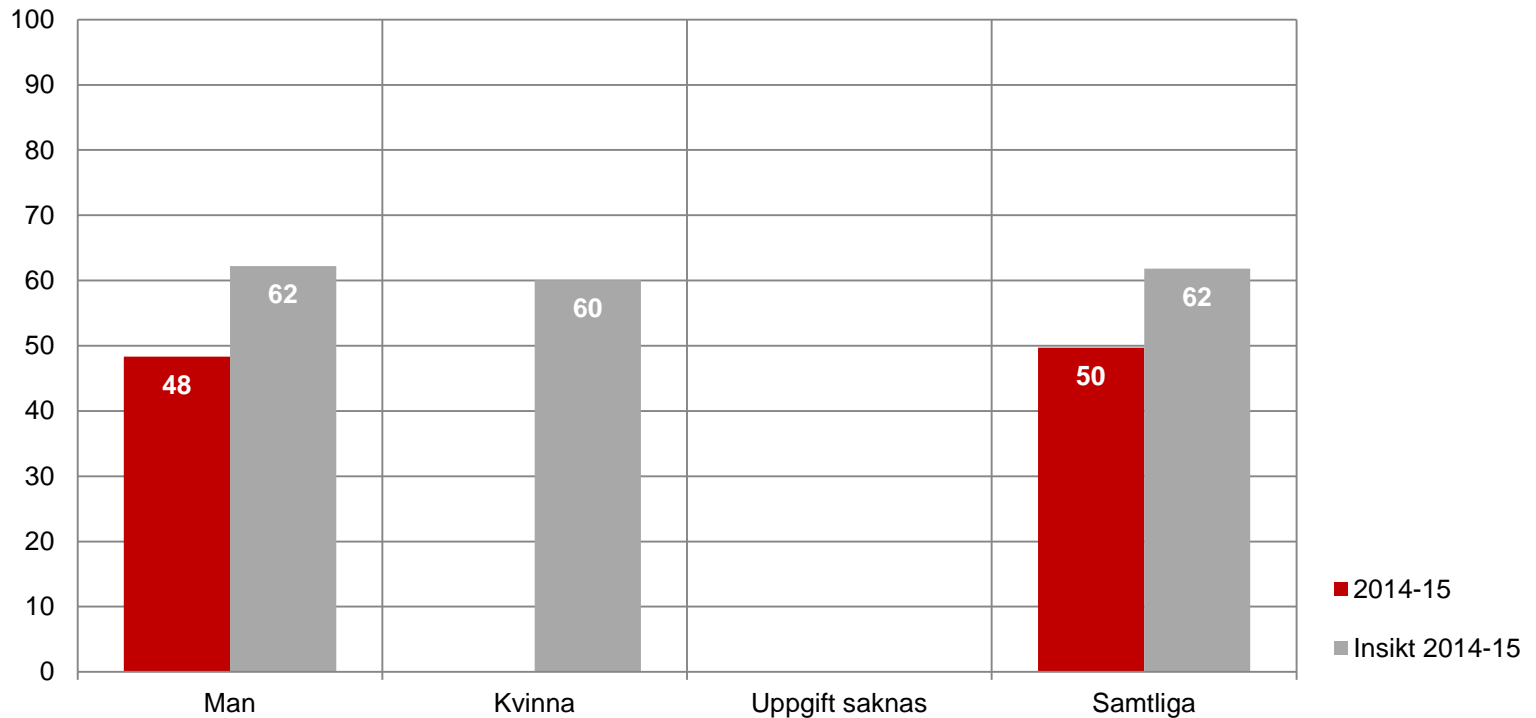
Prioritera effektivitet

— Kommunens medelindex och medeleffekt

NKI efter den svarandes kön

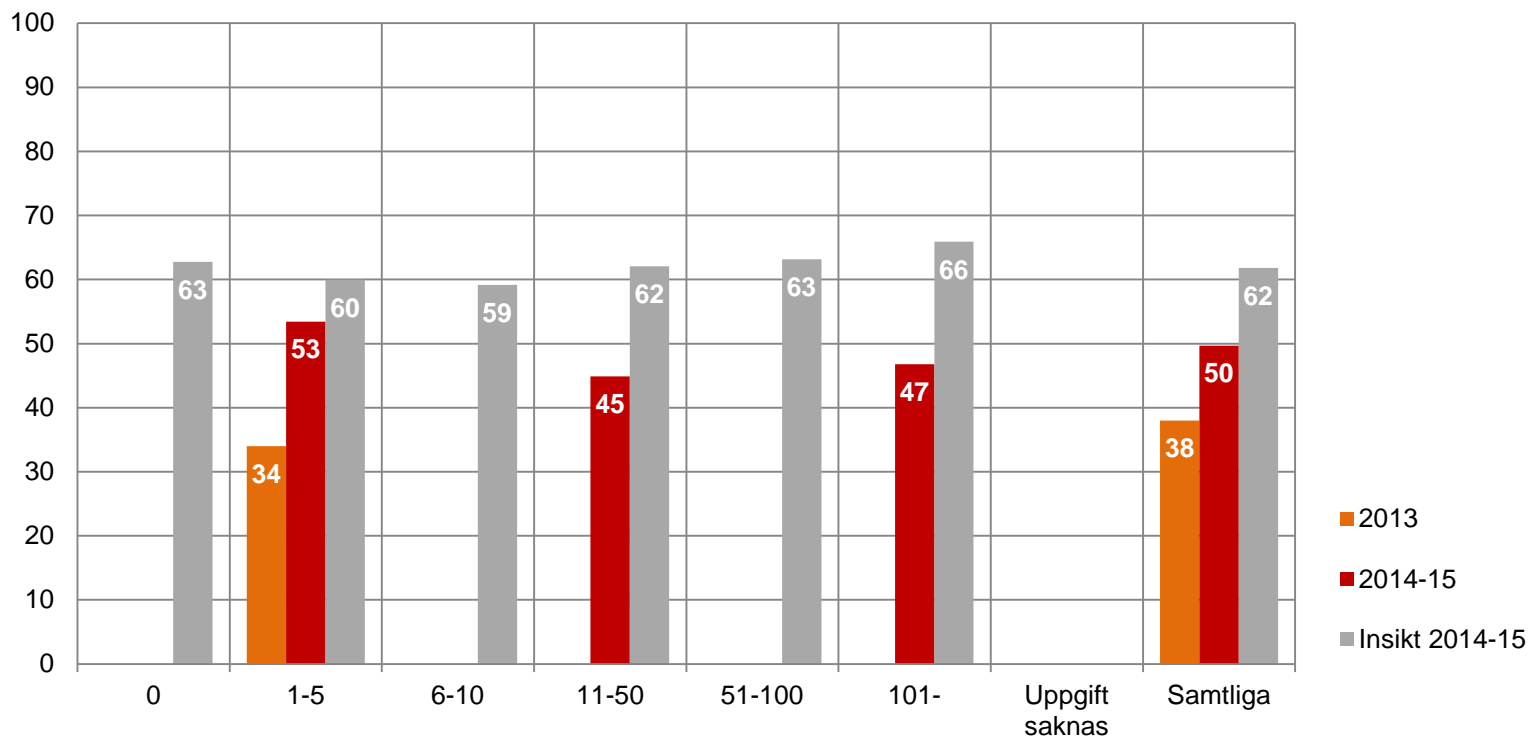
Bygglov jämfört med bygglov Insikt

2014-15	89%	11%	0%	35
Insikt 2014-15	84%	16%		6158

NKI efter företagsstorlek (antal anställda)

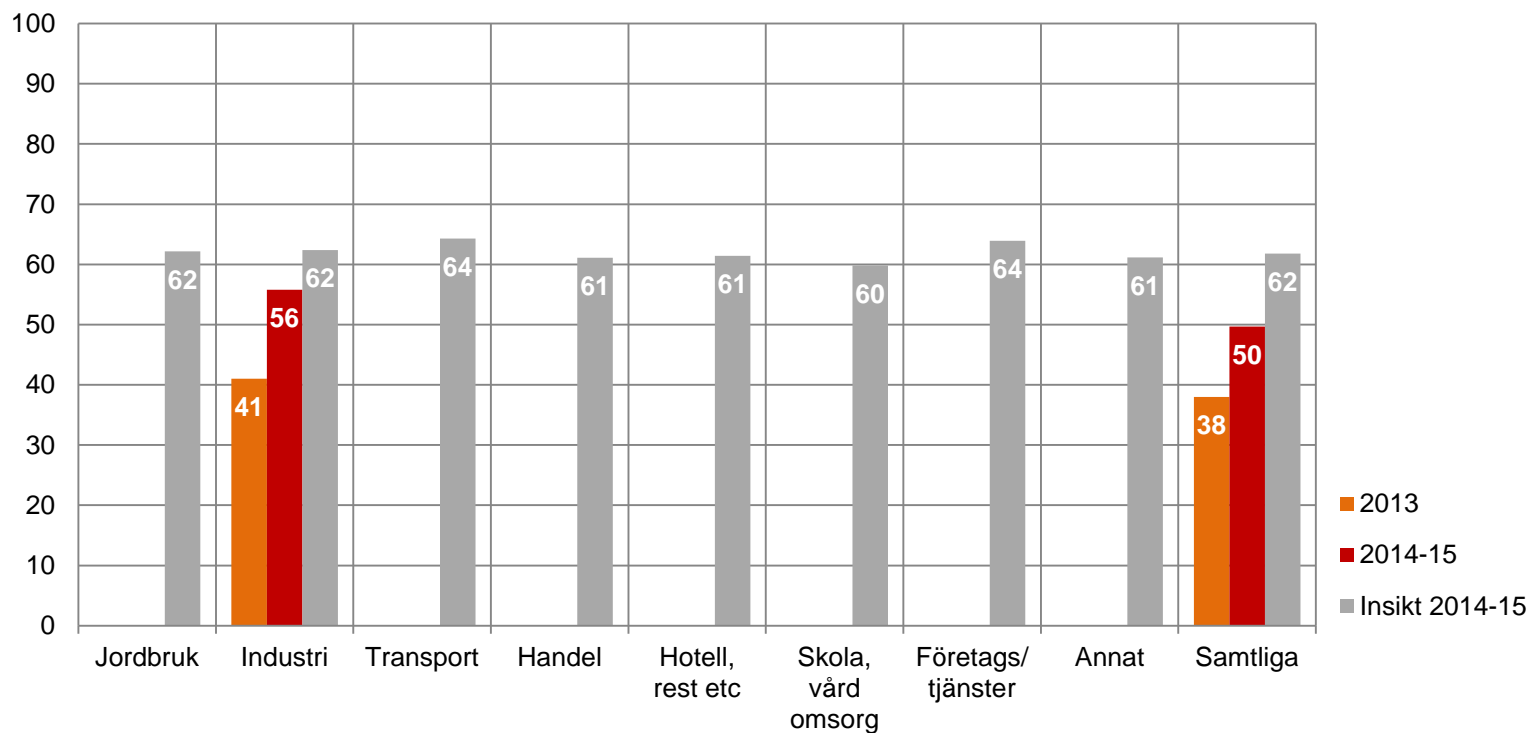
Bygglov jämfört med bygglov Insikt

2013		50%	7%	14%	7%	21%	0%	14
2014-15	9%	23%	14%	23%	3%	26%	3%	35
Insikt 2014-15	0%	31%	15%	26%	10%	18%		5360

NKI efter bransch

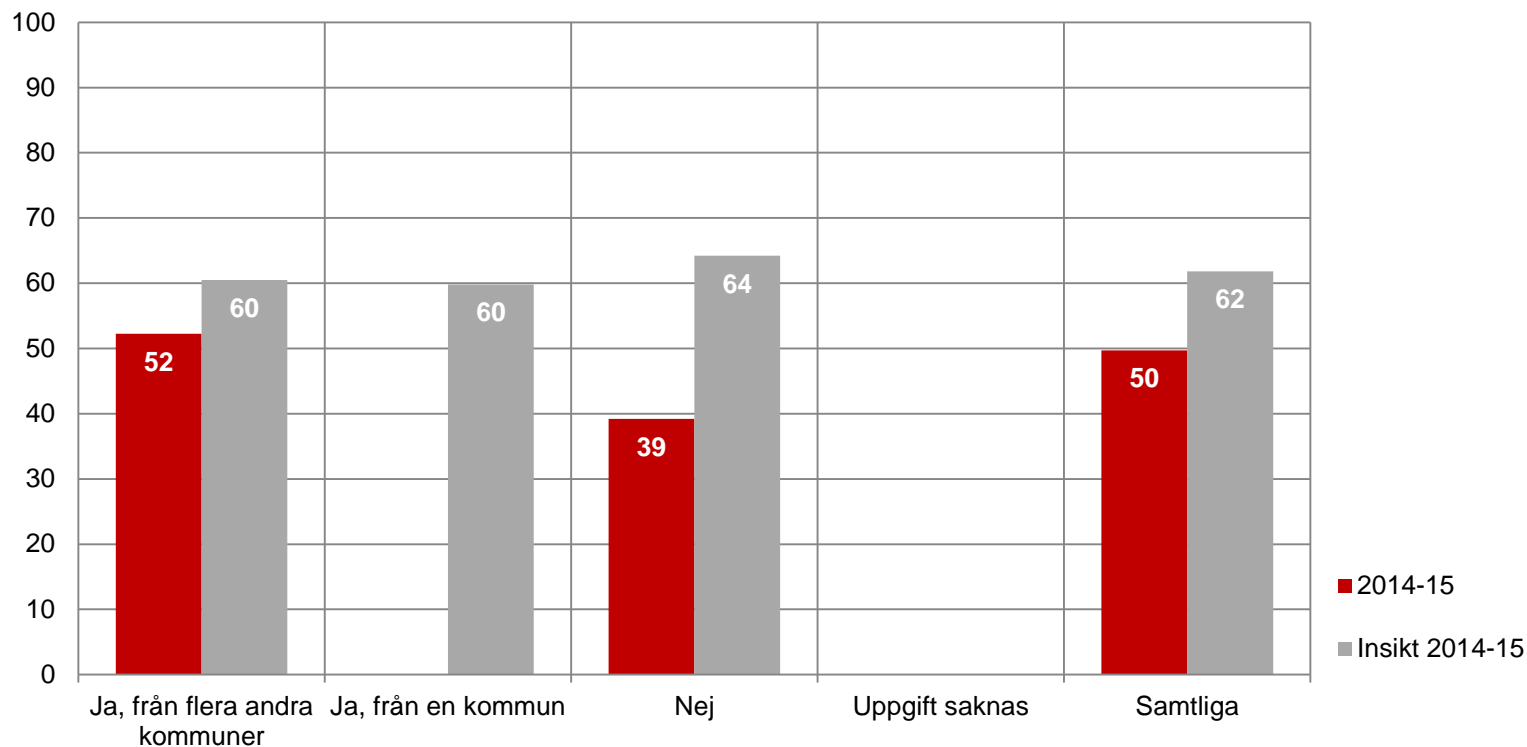
Bygglov jämfört med bygglov Insikt

2013	0%	64%	0%	7%	0%	0%	7%	21%	14
2014-15	0%	51%	3%	14%	6%	0%	14%	9%	35
Insikt 2014-15	1%	37%	3%	9%	6%	2%	12%	29%	5854

NKI efter tidigare kontakt med andra kommuner i liknande ärenden

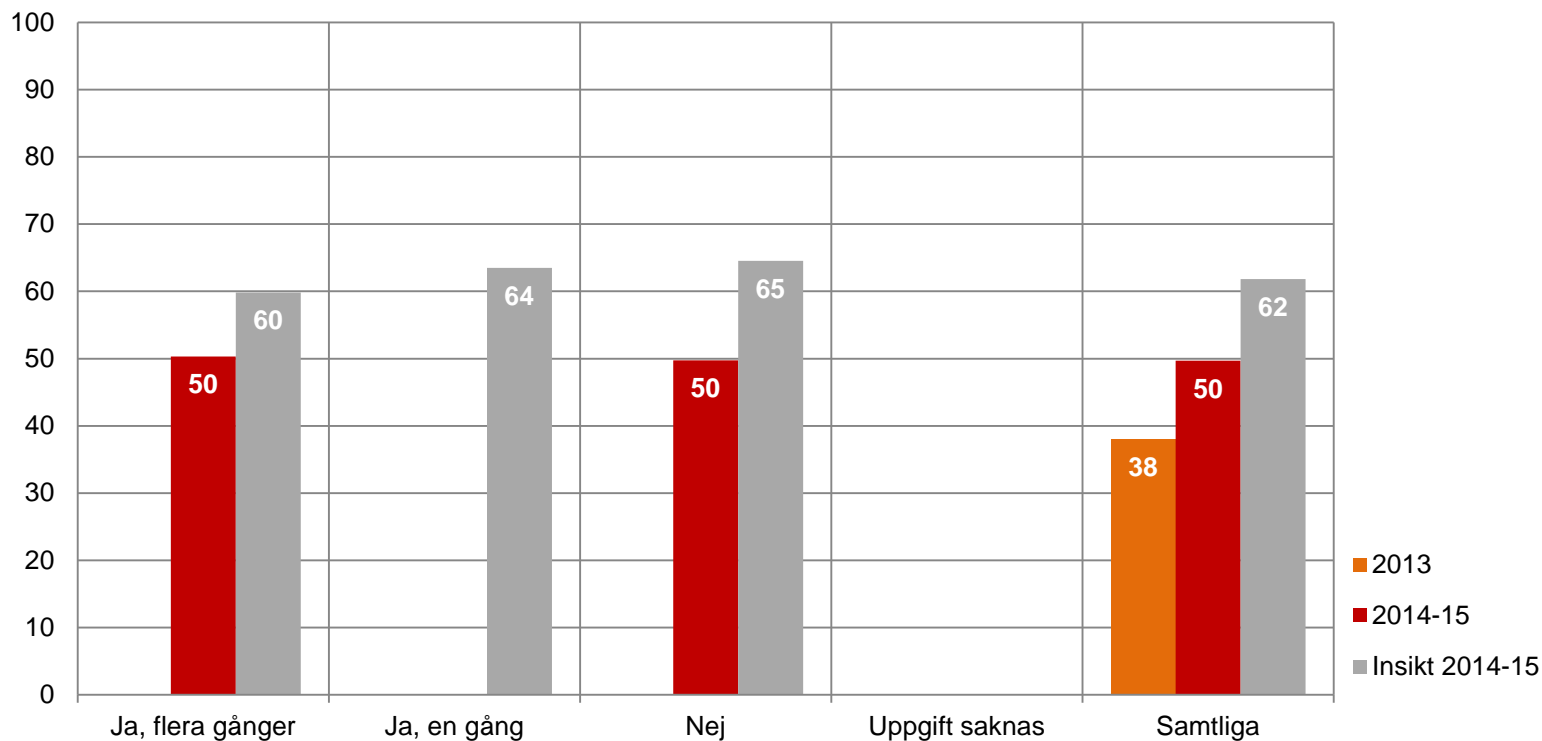
Bygglov jämfört med bygglov Insikt

2014-15	57%	9%	34%	0%	35
Insikt 2014-15	43%	15%	42%		6086

NKI efter tidigare kontakt i liknande ärenden

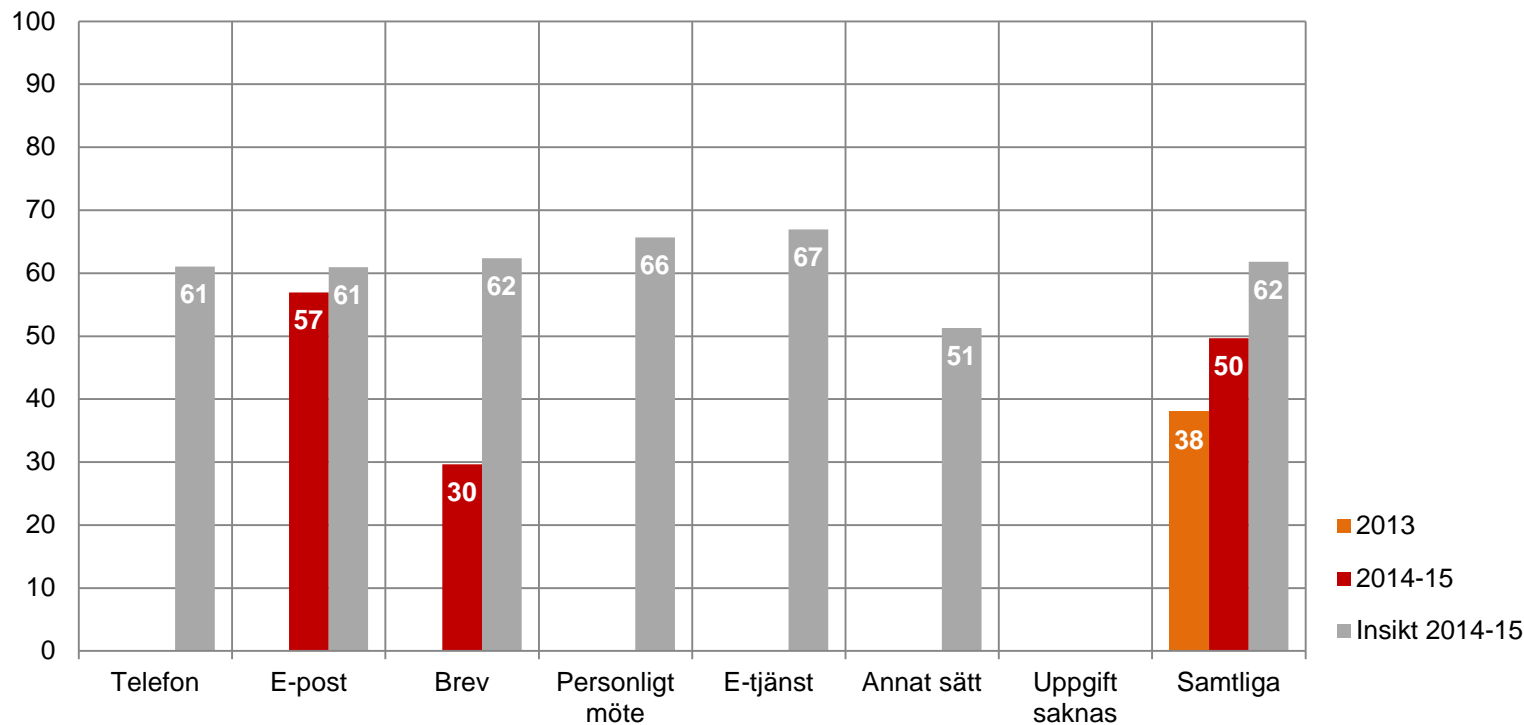
Bygglov jämfört med bygglov Insikt

2013	43%	21%	36%	0%	14
2014-15	49%	6%	43%	3%	35
Insikt 2014-15	54%	13%	33%		6072

NKI efter kontaktsätt

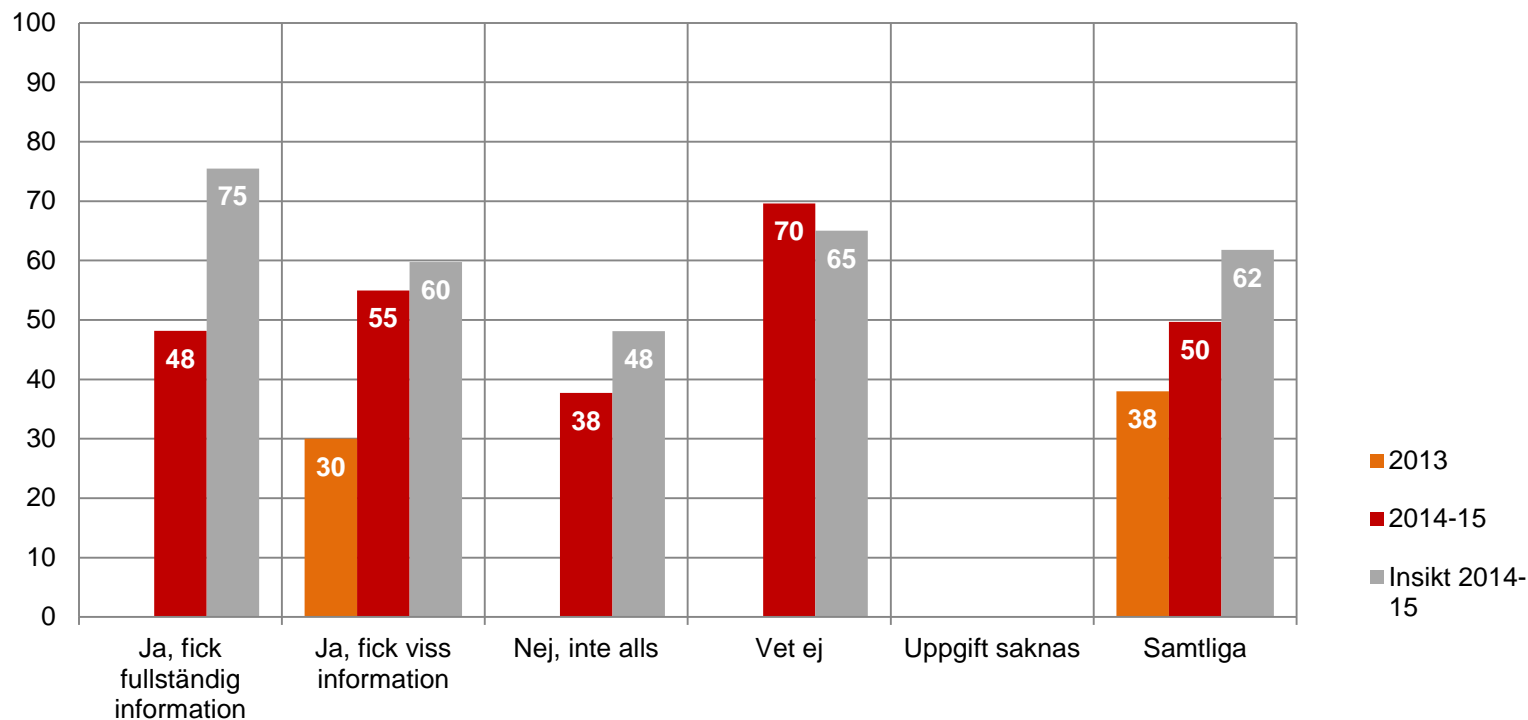
Bygglov jämfört med bygglov Insikt

2013	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	14
2014-15	9%	49%	20%	6%	0%	3%	14%	35
Insikt 2014-15	18%	37%	20%	20%	1%	3%		5904

NKI efter information om vilka tjänster som ingick i avgiften

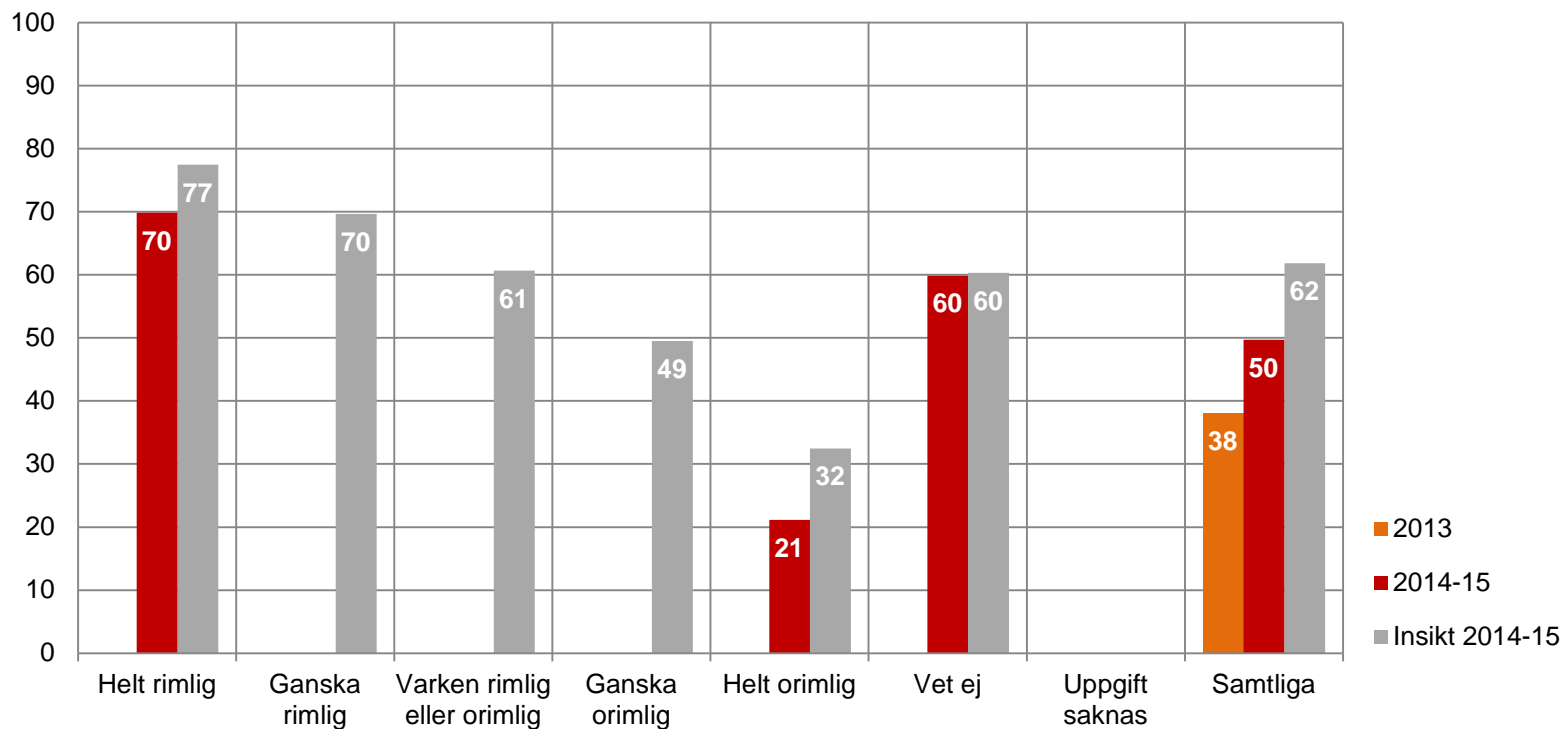
Bygglov jämfört med bygglov Insikt

2013	14%	71%	14%	0%	0%	14
2014-15	23%	26%	31%	20%	0%	35
Insikt 2014-15	30%	29%	28%	12%		6288

NKI efter inställningen till avgiften

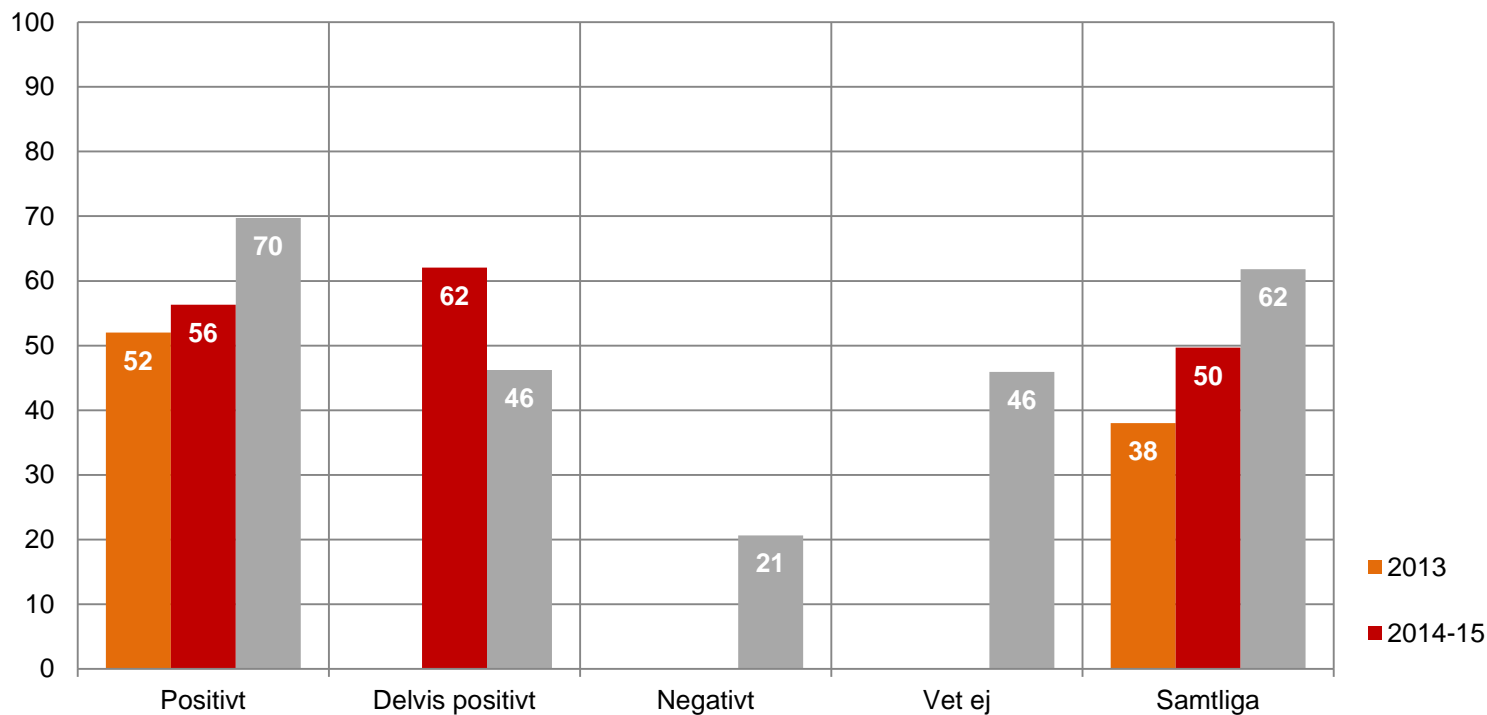
Bygglov jämfört med bygglov Insikt

2013	0%	36%	36%	14%	14%	0%	0%	14
2014-15	20%	14%	11%	14%	20%	20%	0%	35
Insikt 2014-15	15%	28%	23%	15%	8%	10%		6370

NKI efter till ärendets utfall vid tillstånd/anmälan

Bygglov jämfört med bygglov Insikt

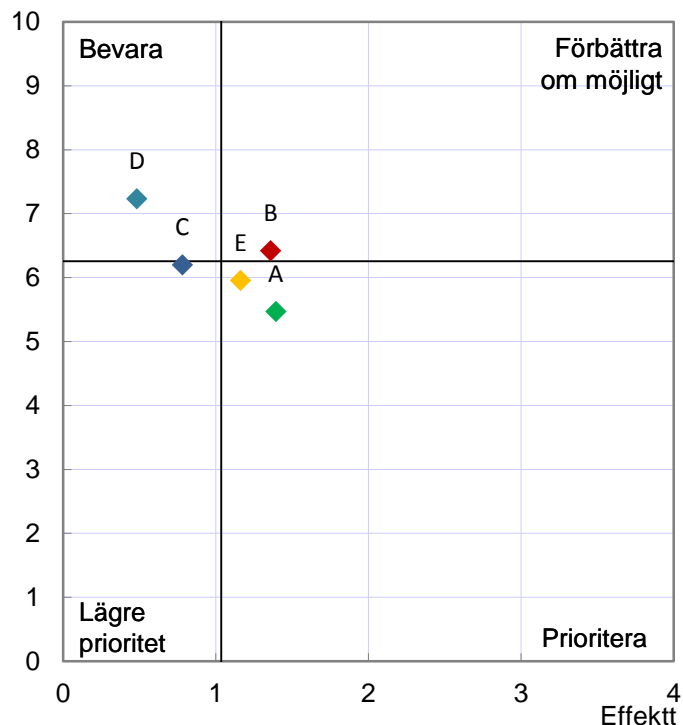

2013	64%	29%	7%	0%	14
2014-15	57%	23%	17%	3%	35
Insikt 2014-15	75%	15%	7%	4%	6169

Tillgänglighet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga A har störst effekt på betygsindex för tillgänglighet. Betyget är idag under medelbetyget för tillgänglighetsavsnittet.

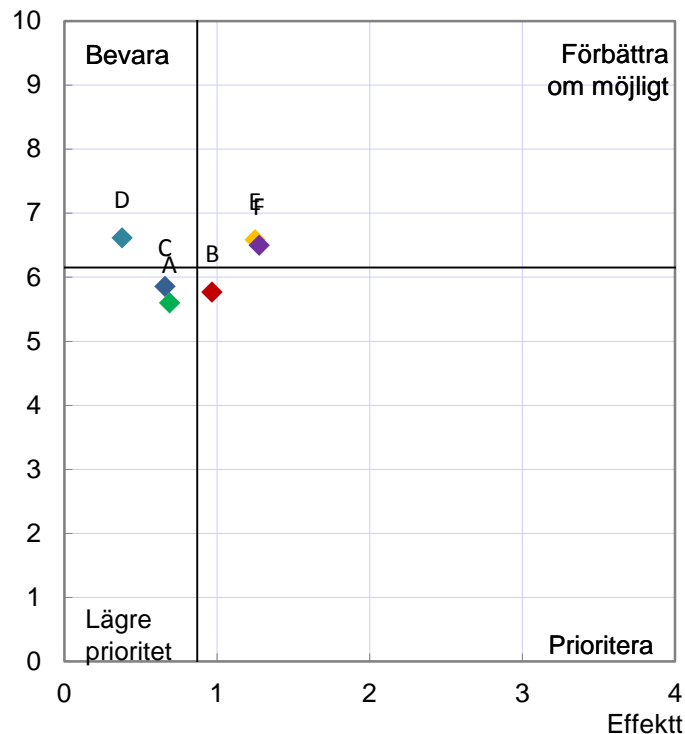
Tillgänglighet	Medelvärde
A ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på telefon?	5,5
B ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på e-post?	6,4
C ...möjligheten att få träffa rätt person (er)?	6,2
D ...möjligheten att direkt hämta blanketter och informationsmaterial på hemsidan?	7,2
E ...möjligheten att använda e-tjänster för ditt ärende?	6,0
F ...totalt sett med tillgängligheten?	5,9

Medelvärdet avser bygglovsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för bygglovsärenden i Insikt.

Information

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga E och F har störst effekt på betygsindex för information. Betyget är idag över medelbetyget för informationsavsnittet.

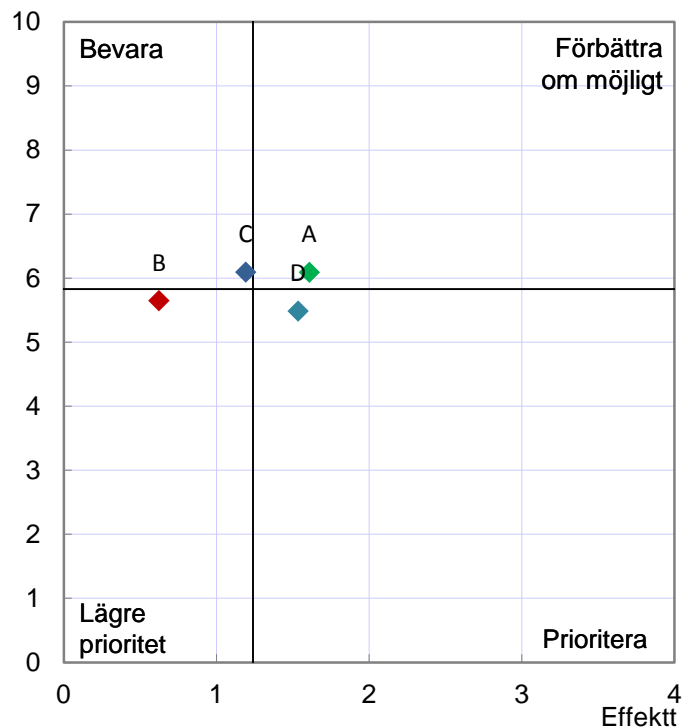
Information	Medelvärde
A ...hur vi informerade om de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	5,6
B ...hur vi informerade om processen och rutinerna för ditt ärende?	5,8
C ...hur vi informerade om vad som förväntades för dig?	5,9
D ...hur vi informerade om möjligheten att överklaga beslut?	6,6
E ...vår skriftliga information?	6,6
F ...informationen på vår webbplats?	6,5
G ...totalt sett med informationen	6,2

Medelvärdet avser bygglovsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för bygglovsärenden i Insikt.

Bemötande

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga A har störst effekt på betygsindex för bemötande. Betyget är idag över medelbetyget för bemötandeavsnittet.

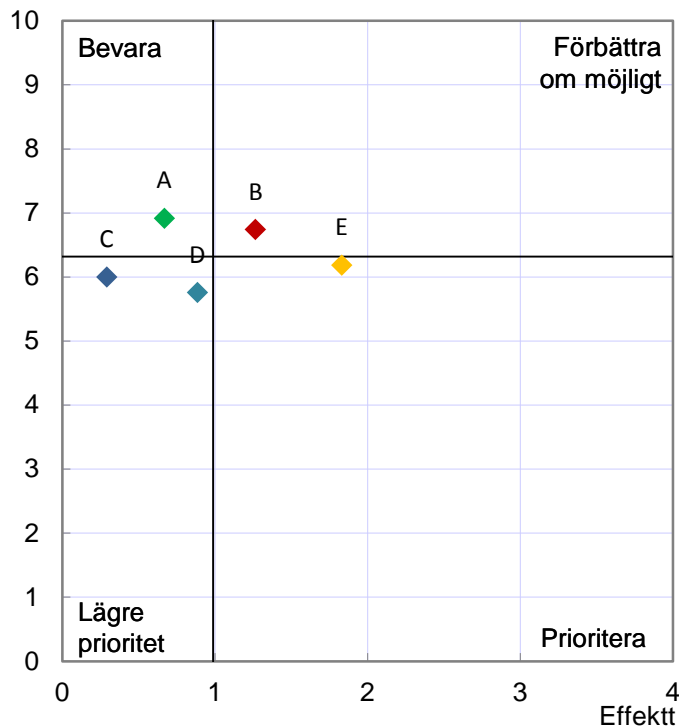
Bemötande	Medelvärde
A ...vår attityd mot dig?	6,1
B ...vårt engagemang i ditt ärende?	5,6
C ...vårt sätt att kommunicera med dig?	6,1
D ...den lyhördhet som vi visade	5,5
E ...totalt sett med bemötandet?	5,8

Medelvärdet avser bygglovsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för bygglovsärenden i Insikt.

Kompetens

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga E har störst effekt på betygsindex för kompetens. Betyget är idag strax under medelbetyget för kompetensavsnittet.

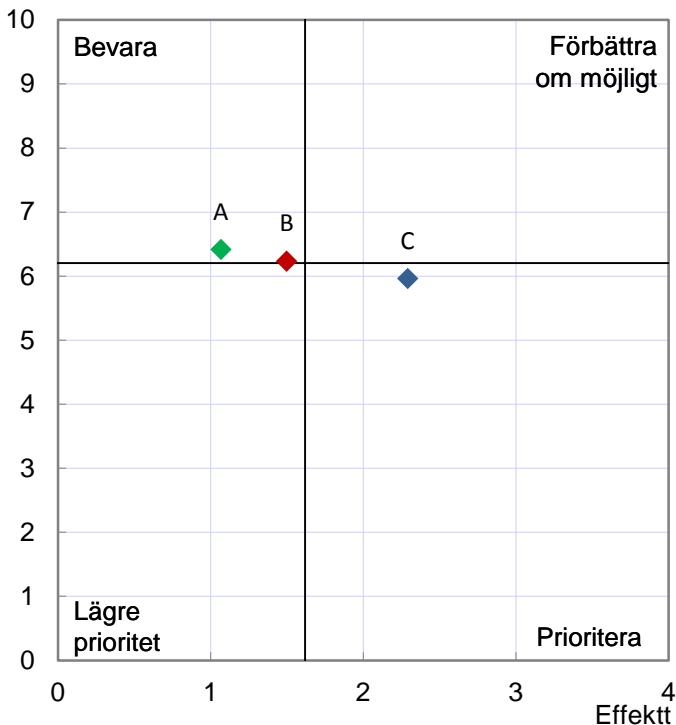
Kompetens	Medelvärde
A ...vår kunskap om lagar och regler?	6,9
B ...vår kunskap om ämnesområdet?	6,7
C ...vår kunskap om företagets villkor och förutsättningar?	6,0
D ...vår förmåga att förstå dina problem?	5,8
E ...vår förmåga att ge råd och vägledning?	6,2
F ...totalt sett med kompetensen?	6,3

Medelvärdet avser bygglovsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för bygglovsärenden i Insikt.

Rättssäkerhet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga C har störst effekt på betygsindex för rättssäkerhet. Betyget är idag under medelbetyget för rättssäkerhetsavsnittet.

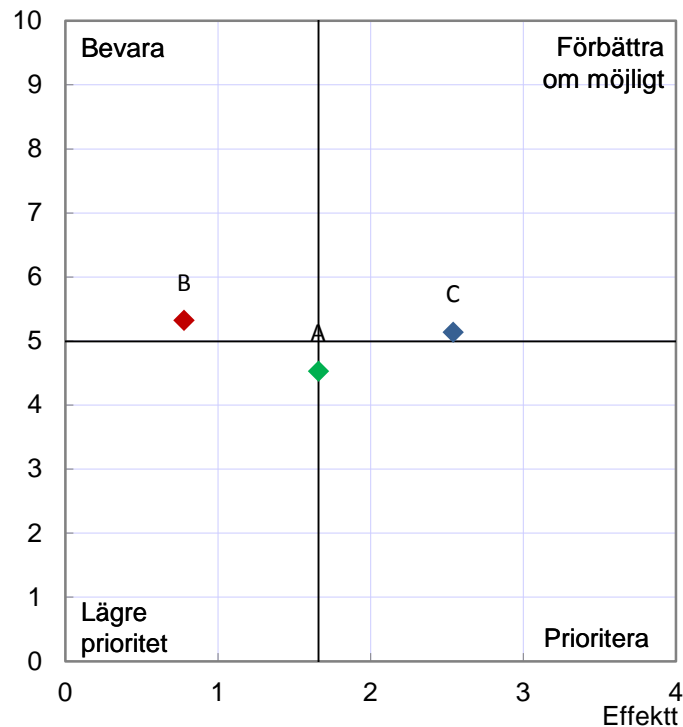
Rättssäkerhet	Medelvärde
A ...tydligheten i de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	6,4
B ...det sätt som vi motiverade våra ställningstaganden/ beslut?	6,2
C ...möjligheten att framföra klagomål eller lämna synpunkter	6,0
D ...totalt sett med rättssäkerheten?	6,0

Medelvärdet avser bygglovsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för bygglovsärenden i Insikt.

Effektivitet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga C har störst effekt på betygsindex för effektivitet. Betyget är idag strax över medelbetyget för effektivitetsavsnittet.

Effektivitet	Medelvärde
A ...tiden för handläggningen av ditt ärende?	4,5
B ...förmågan att hålla överenskomna tidsramar?	5,3
C ...rutinerna kring handläggningen av ditt ärende?	5,1
D ...totalt sett med effektiviteten?	4,9

Medelvärdet avser bygglovsärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för bygglovsärenden i Insikt.

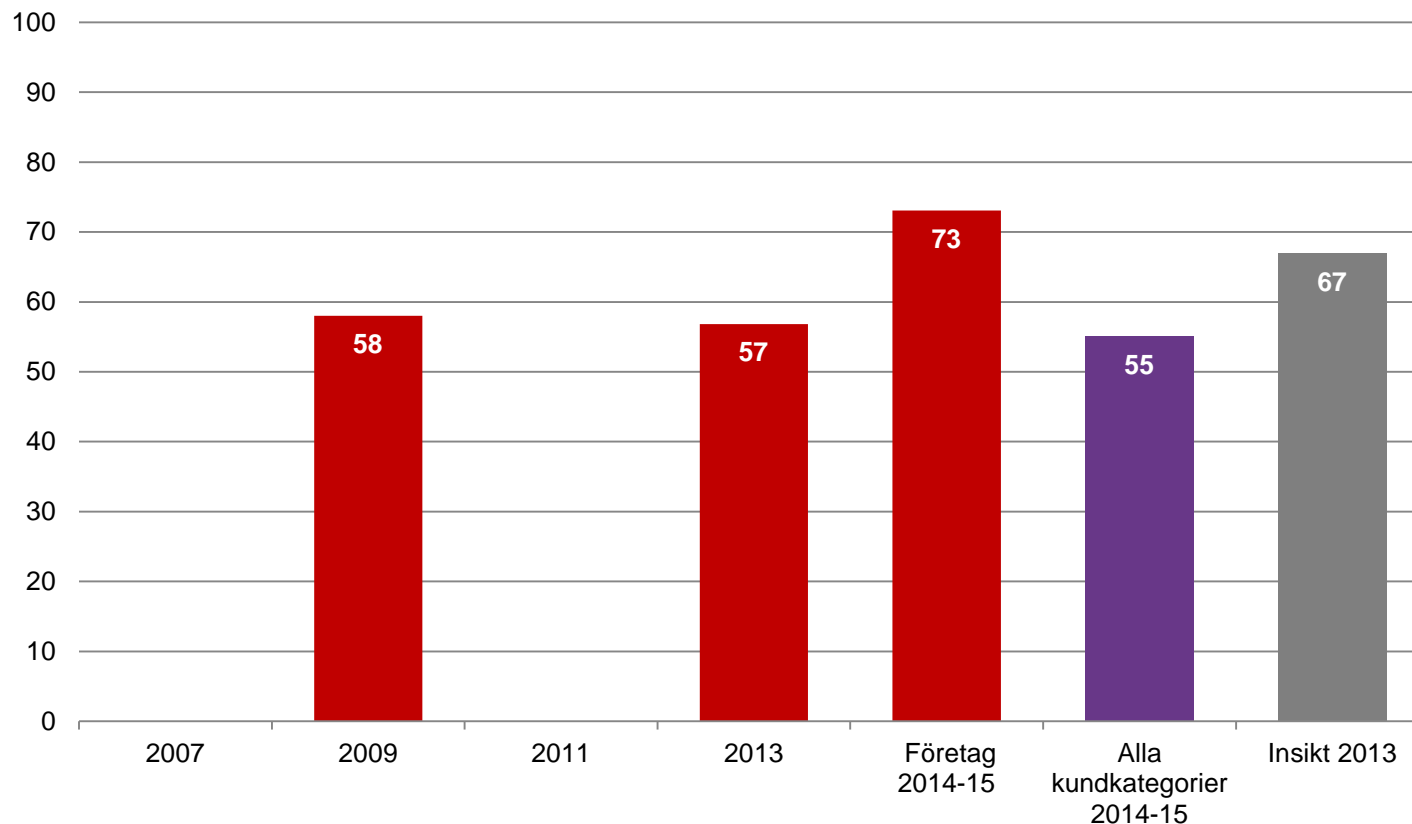
Rekommendationer

- Botkyrka hade denna gång många bygglovsärenden.
- NKI är högre än 2013, NKI 50 mot NKI 38. Detta är dock fortfarande klart under riksgenomsnittet för Insikt. Det är även klart lägre än kommunens resultat 2009 och 2011.
- Var tredje svarande ger betyg 1-4 på den tiogradiga skalan – svar i den delen av svarsskalan brukar betecknas som underkänt.
- Alla betygsindex är lägre än riksgenomsnittet. Lägst är omdömet för effektivitet.
- Effektivitet bör främst förbättras i syfte att höja NKI för bygglovshanteringen.
- Nio av tio svarande är män.
- Svarande som inte haft kontakt med andra kommuner i liknande ärenden ger lägre betyg än mer erfarna kunder.
- Kännedom om vilka tjänster som ingår i avgiften samt inställningen till avgiften har samband med helhetsomdömet.

MARKUPPLÅTELSE

NKI högst hittills och över riksgenomsnittet för första gången

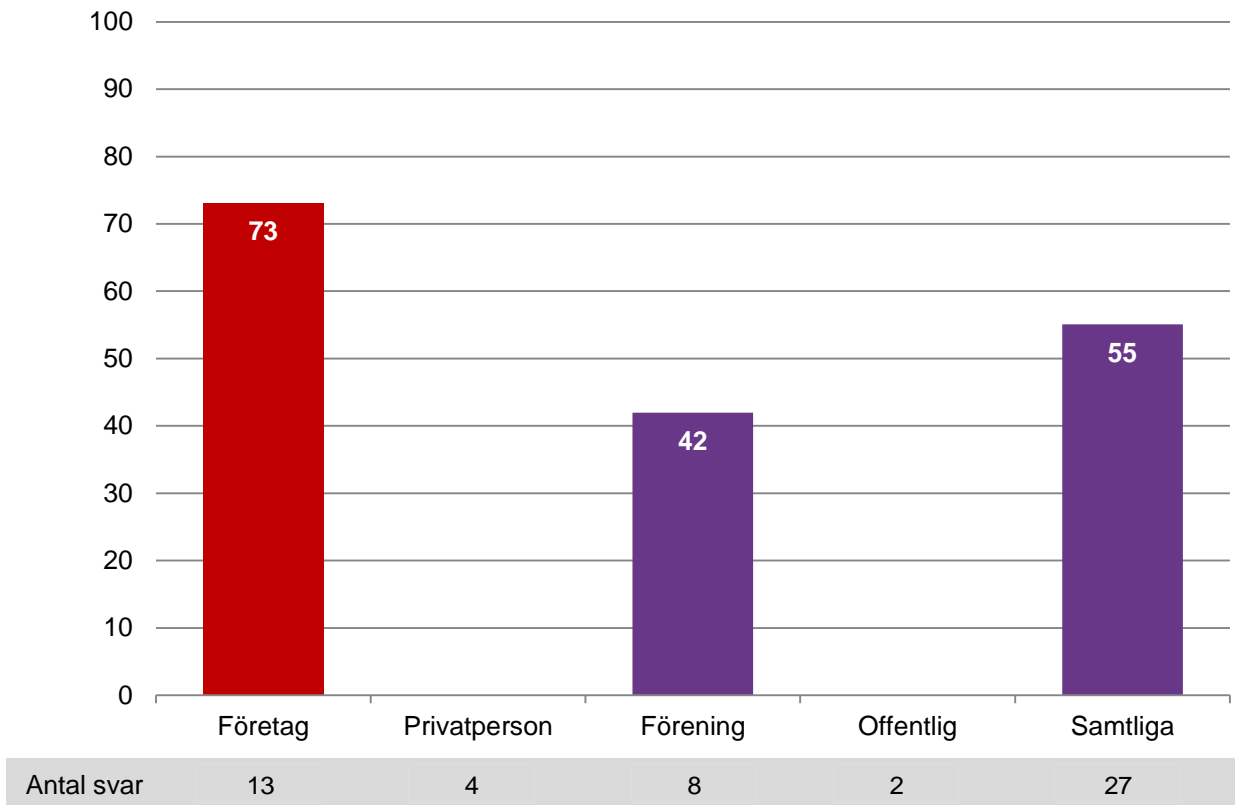
Botkyrka kommun – markupplåtelser. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2007 - 2015

Antal svar	3	17	8	12	13	27	3195
------------	---	----	---	----	----	----	------

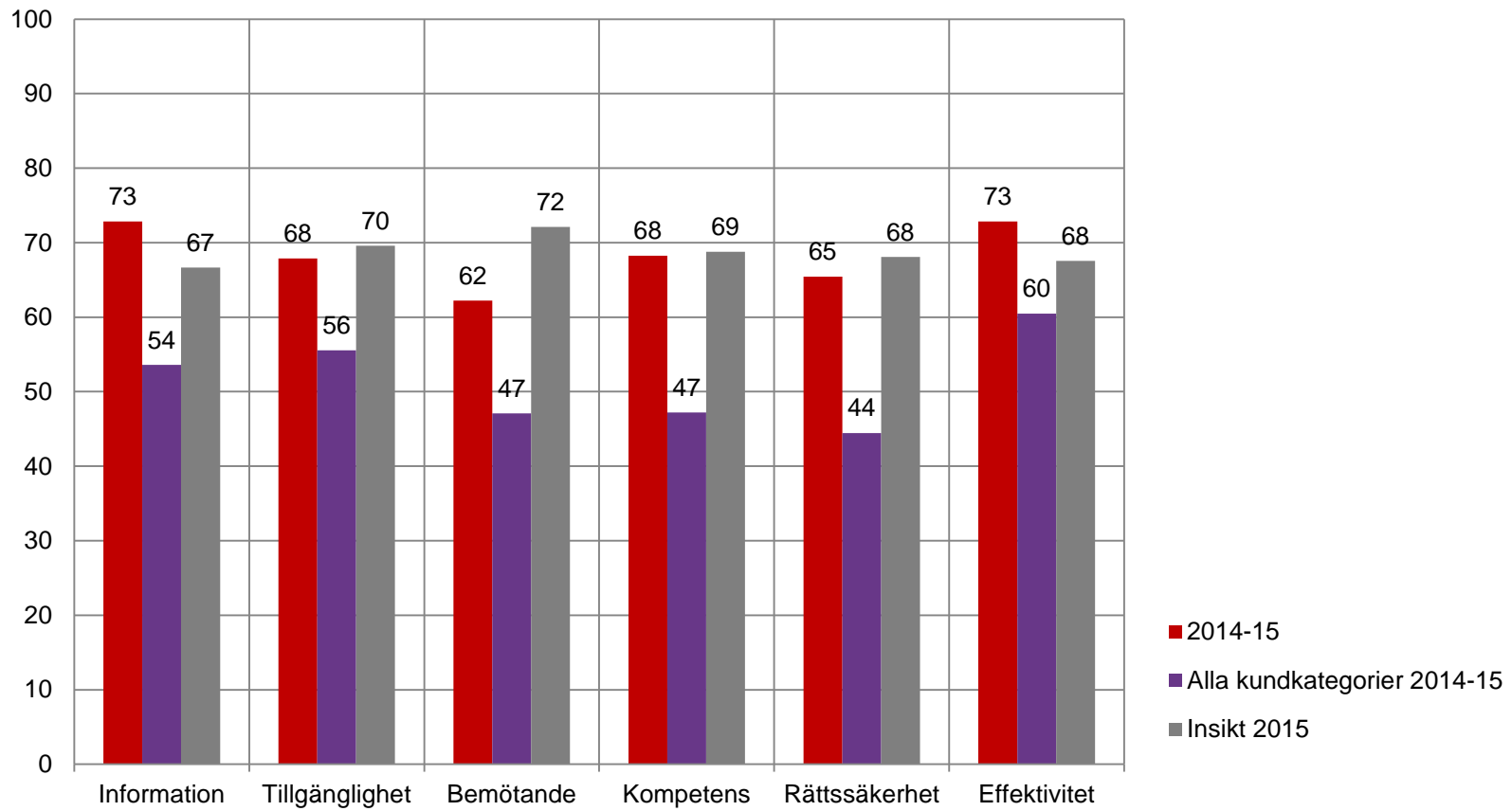
NKI för olika kundkategorier

Botkyrka kommun – markupplåtelse. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2014-15

Betygsindex per serviceområde

Botkyrka kommun – markupplåtelser. Betygsindex per serviceområde 2014-15

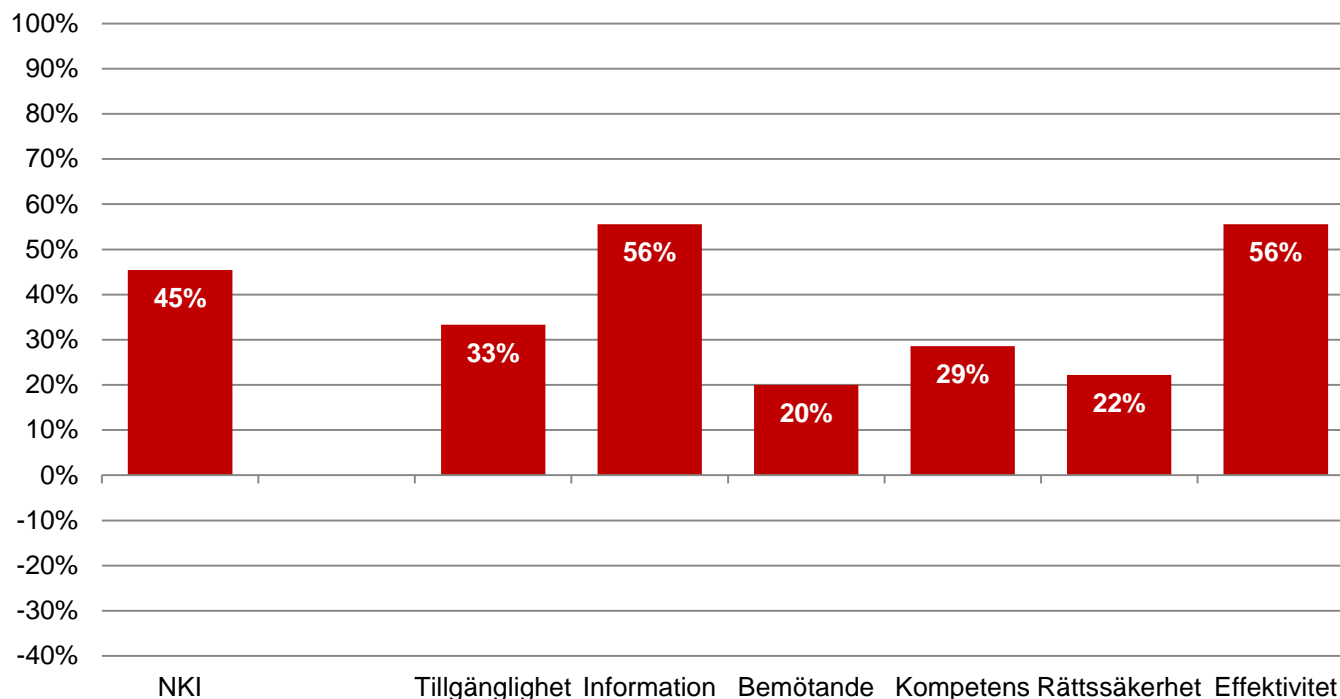

Balansmått för NKI och serviceområde

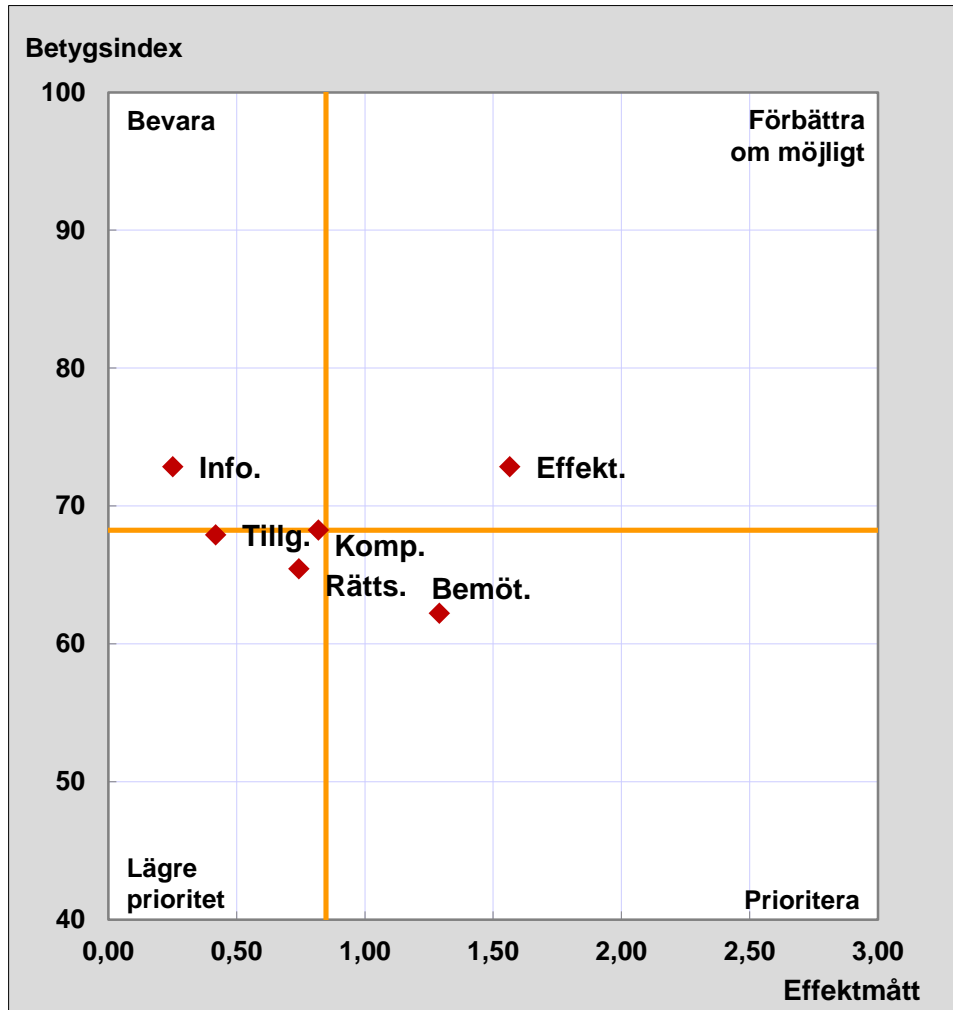
Botkyrka kommun markupplåtelser. Balansmått 2014-15

Bedömningen av kommunens service görs på en tio-gradig skala där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta. På en tio-gradig svarsskala brukar 1-4 betraktas som underkänt och 8-10 som höga betyg.

Balansmåtten i diagrammet visar andelen höga betyg (8-10) minus andelen låga betyg (1-4). Staplarna visar med hur många procentenheter höga betyg överstiger andelen låga. Ju högre värde desto bättre.

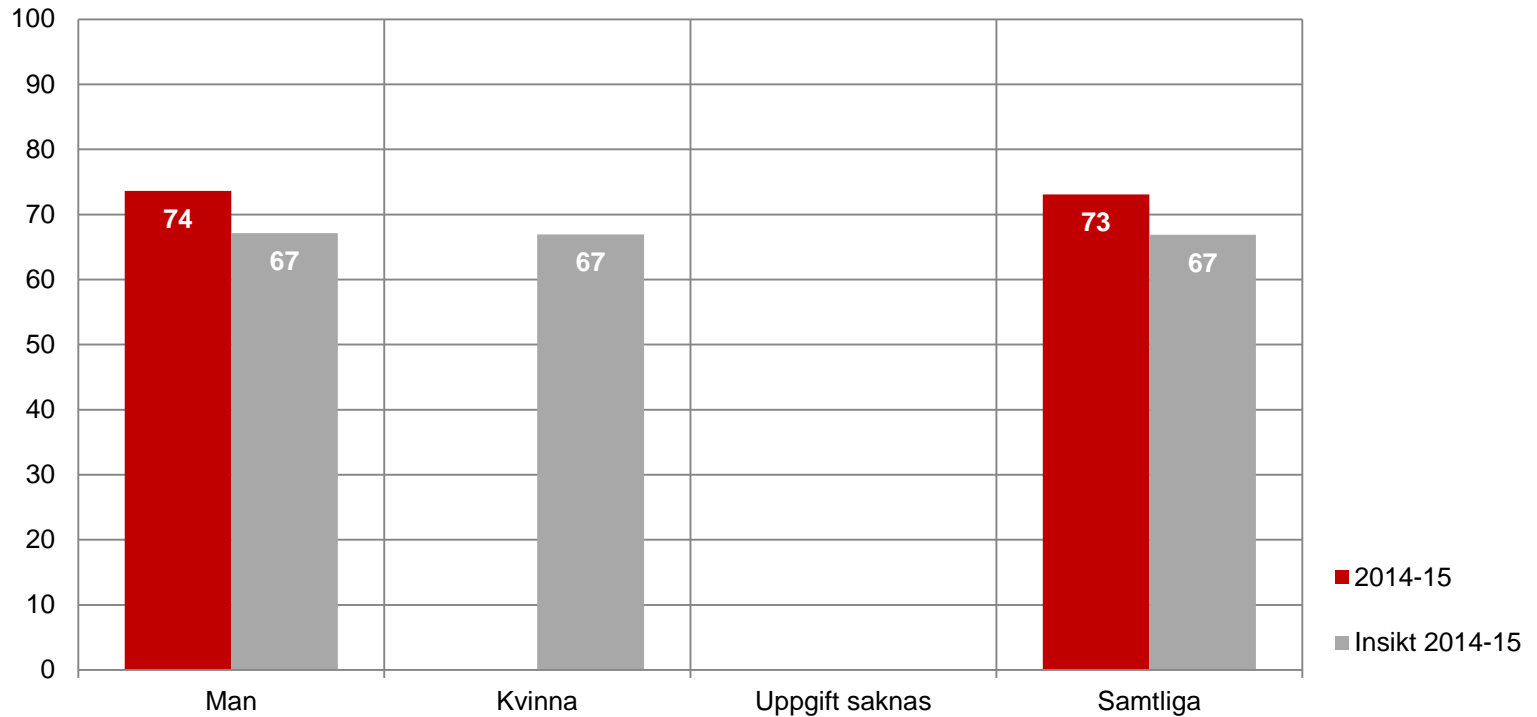
Prioritera bemötande

— Kommunens medelindex och medeleffekt

NKI efter den svarands kön

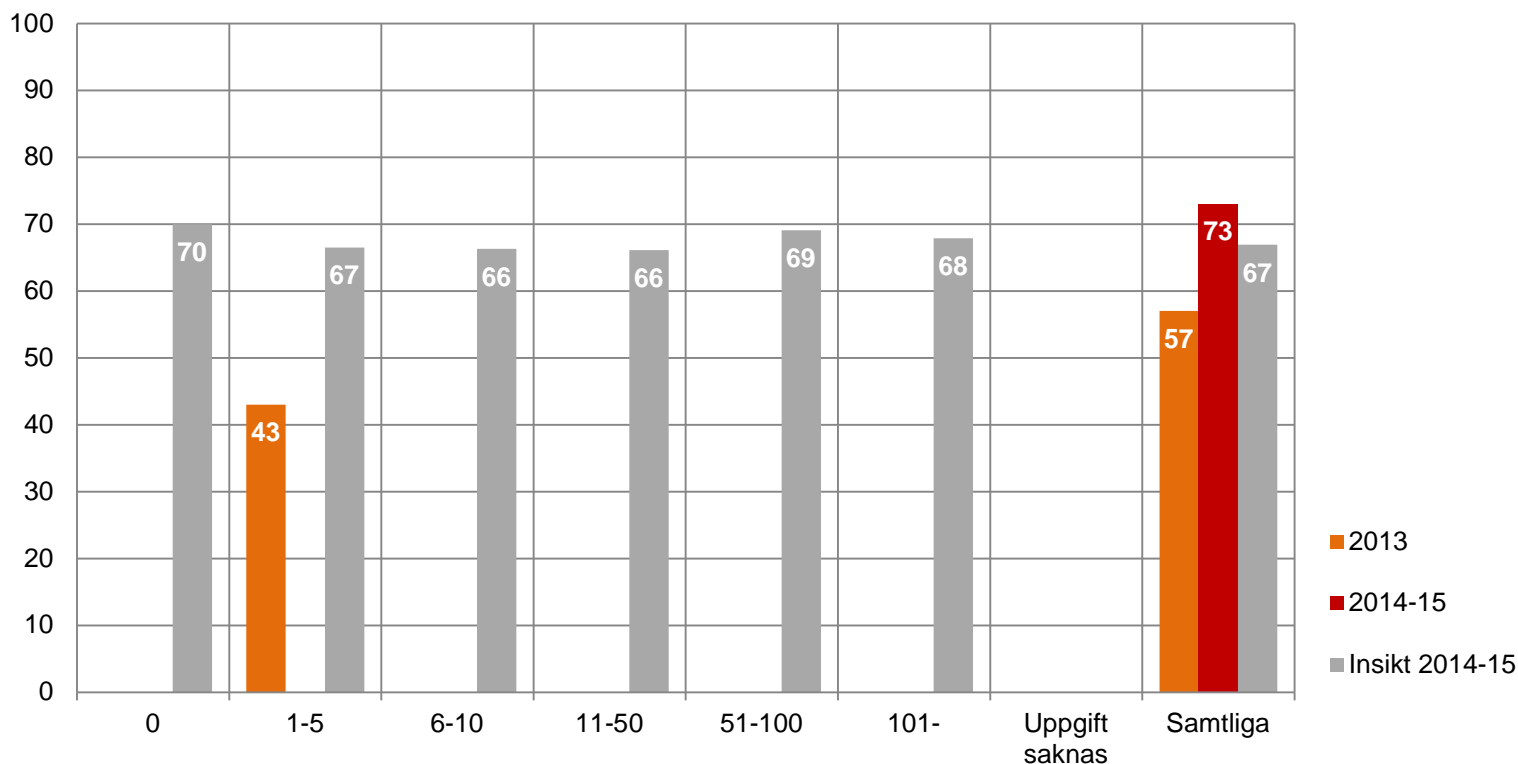
Markupplätelser jämfört med markupplätelser Insikt

2014-15	77%	23%	0%	13
Insikt 2014-15	74%	26%		2959

NKI efter företagsstorlek (antal anställda)

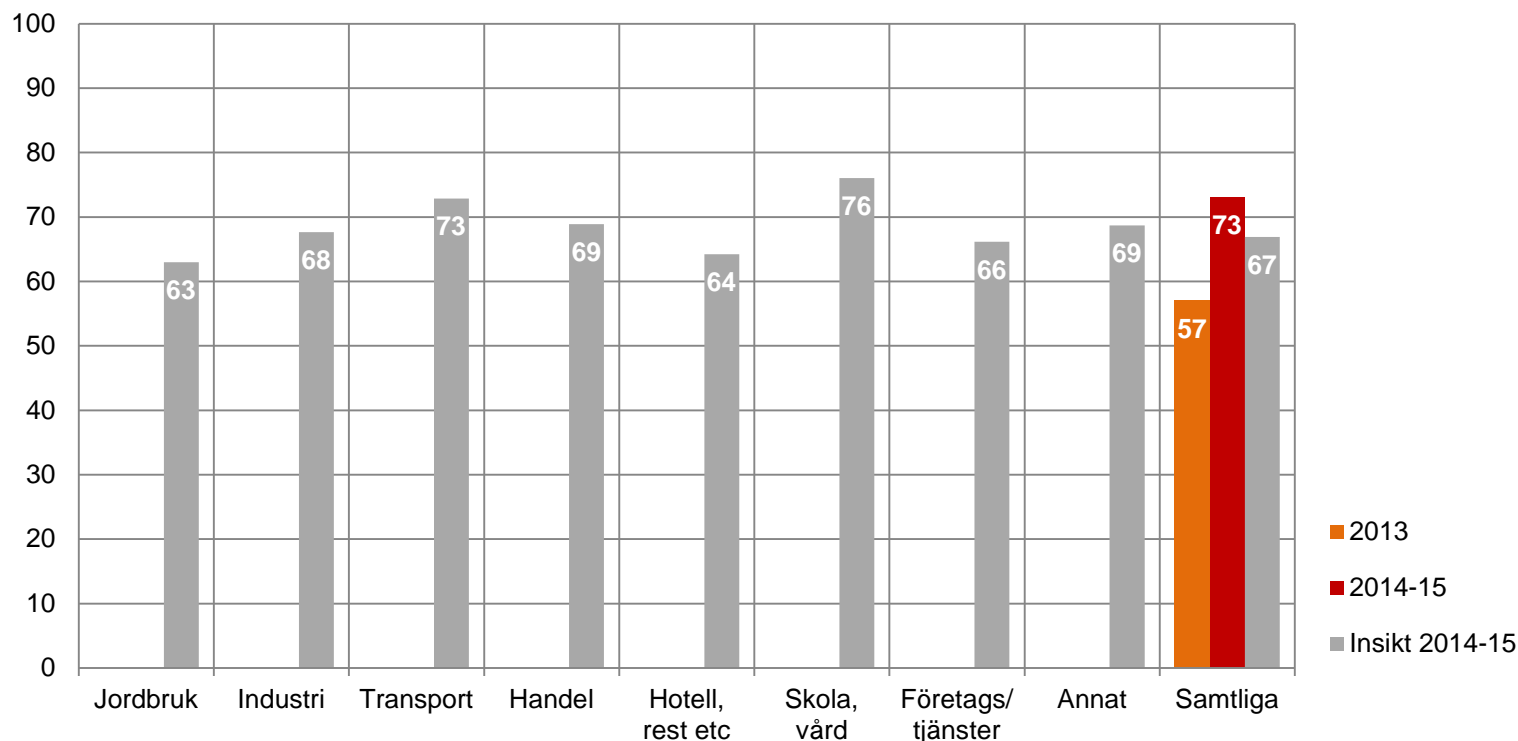
Markupplätelser jämfört med markupplätelser Insikt

2013		67%	0%	8%	0%	25%	0%	12
2014-15	15%	15%	8%	15%	8%	31%	8%	13
Insikt 2014-15	0%	41%	18%	26%	6%	9%		2546

NKI efter bransch

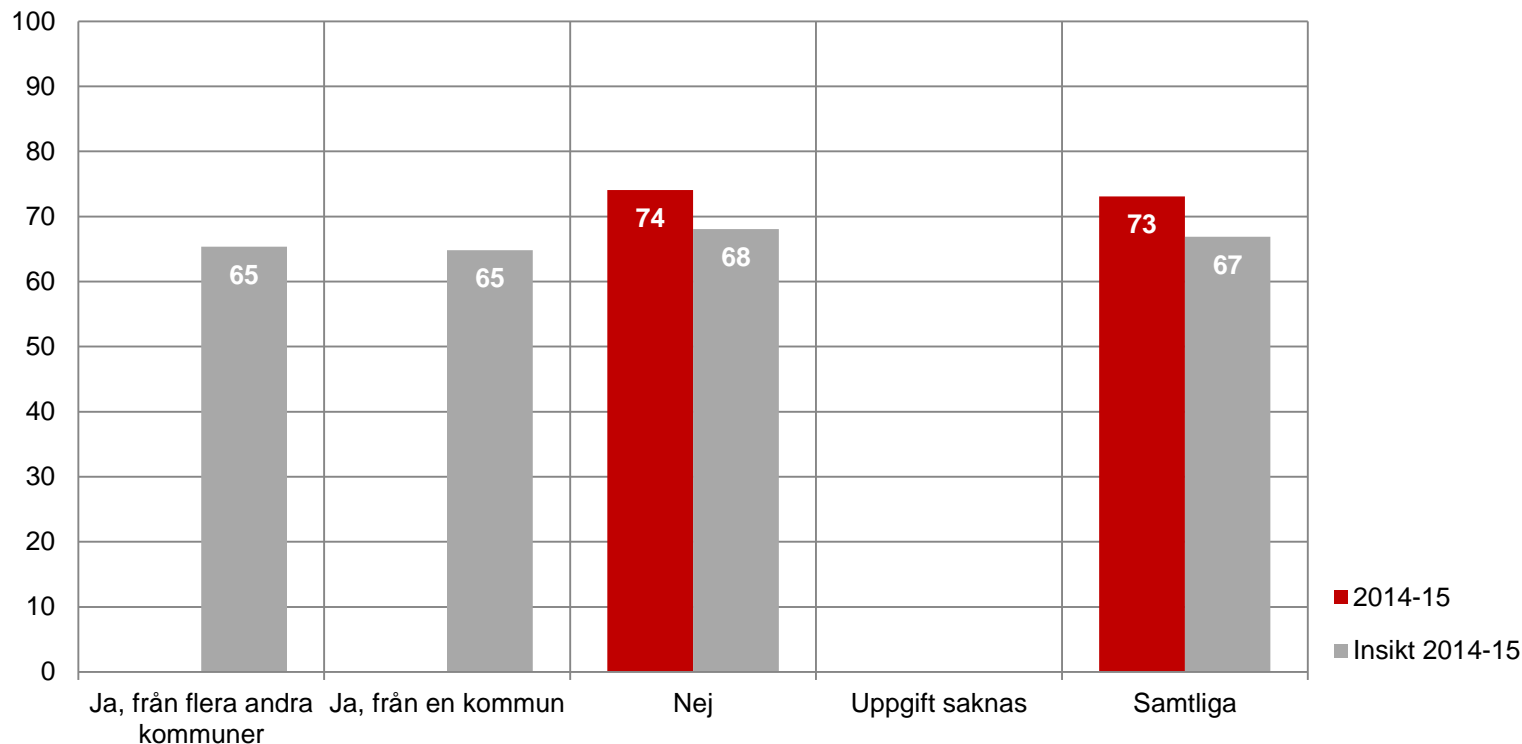
Markupplåtelser jämfört med markupplåtelser Insikt

2013	0%	33%	0%	8%	0%	0%	8%	50%	12
2014-15	0%	46%	0%	8%	15%	8%	8%	15%	13
Insikt 2014-15	1%	26%	2%	14%	32%	1%	5%	20%	2926

NKI efter tidigare kontakt med andra kommuner i liknande ärenden

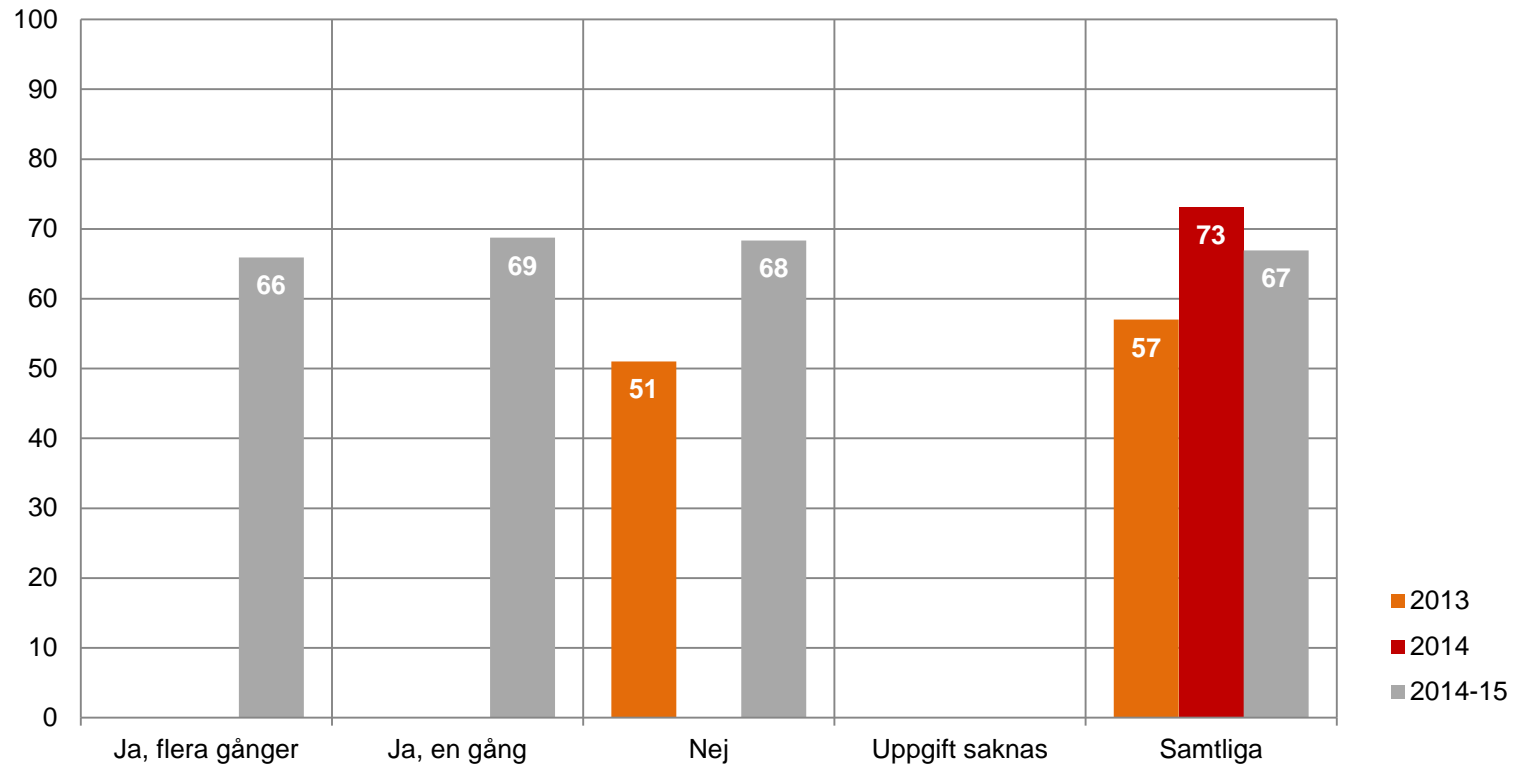
Markupplåtelser jämfört med markupplåtelser Insikt

2014-15	23%	23%	54%	0%	13
Insikt 2014-15	28%	14%	58%		2913

NKI efter tidigare kontakt i liknande ärenden

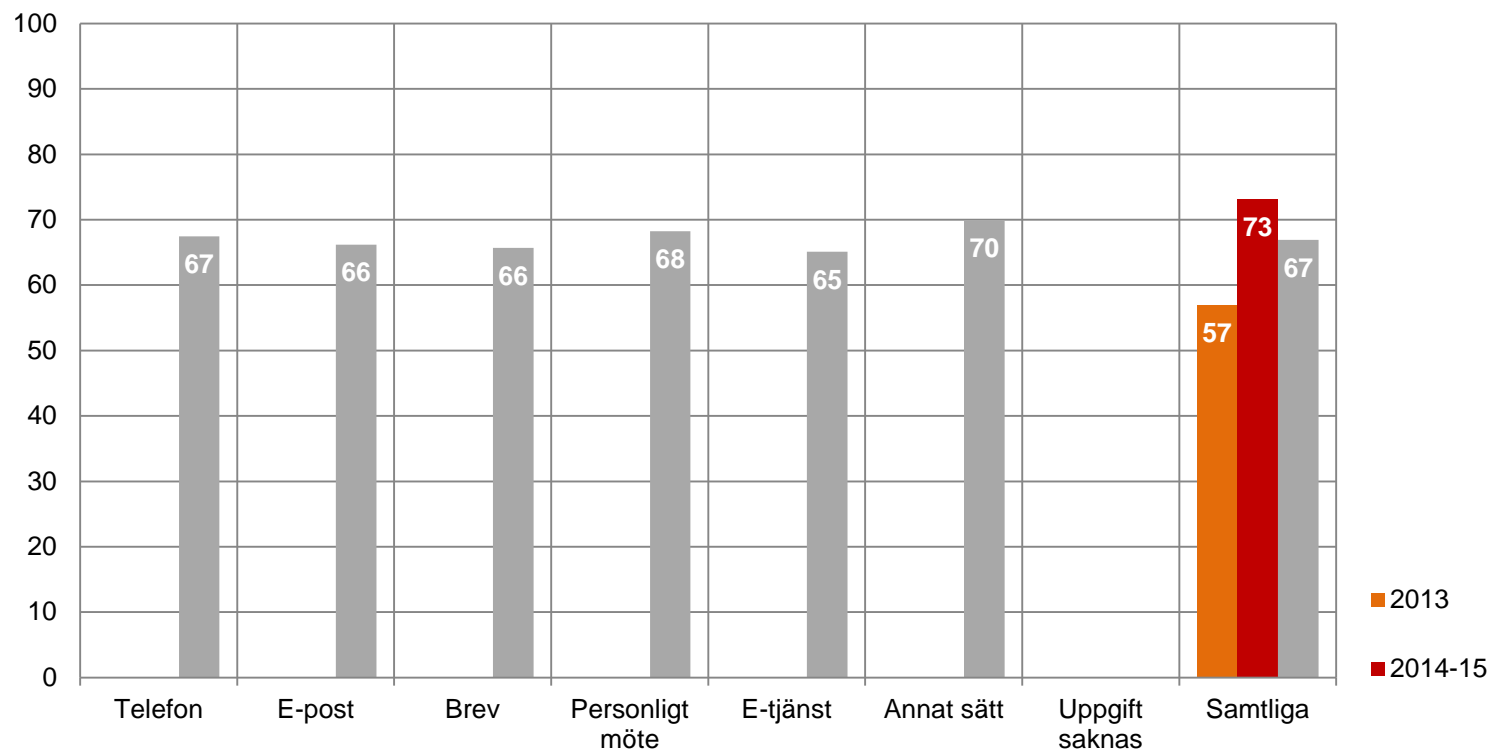
Markupplåtelser jämfört med markupplåtelser Insikt

2013	33%	8%	58%	0%	12
2014-15	46%	8%	46%	0%	13
Insikt 2014-15	53%	12%	34%	-	2914

NKI efter kontaktsätt

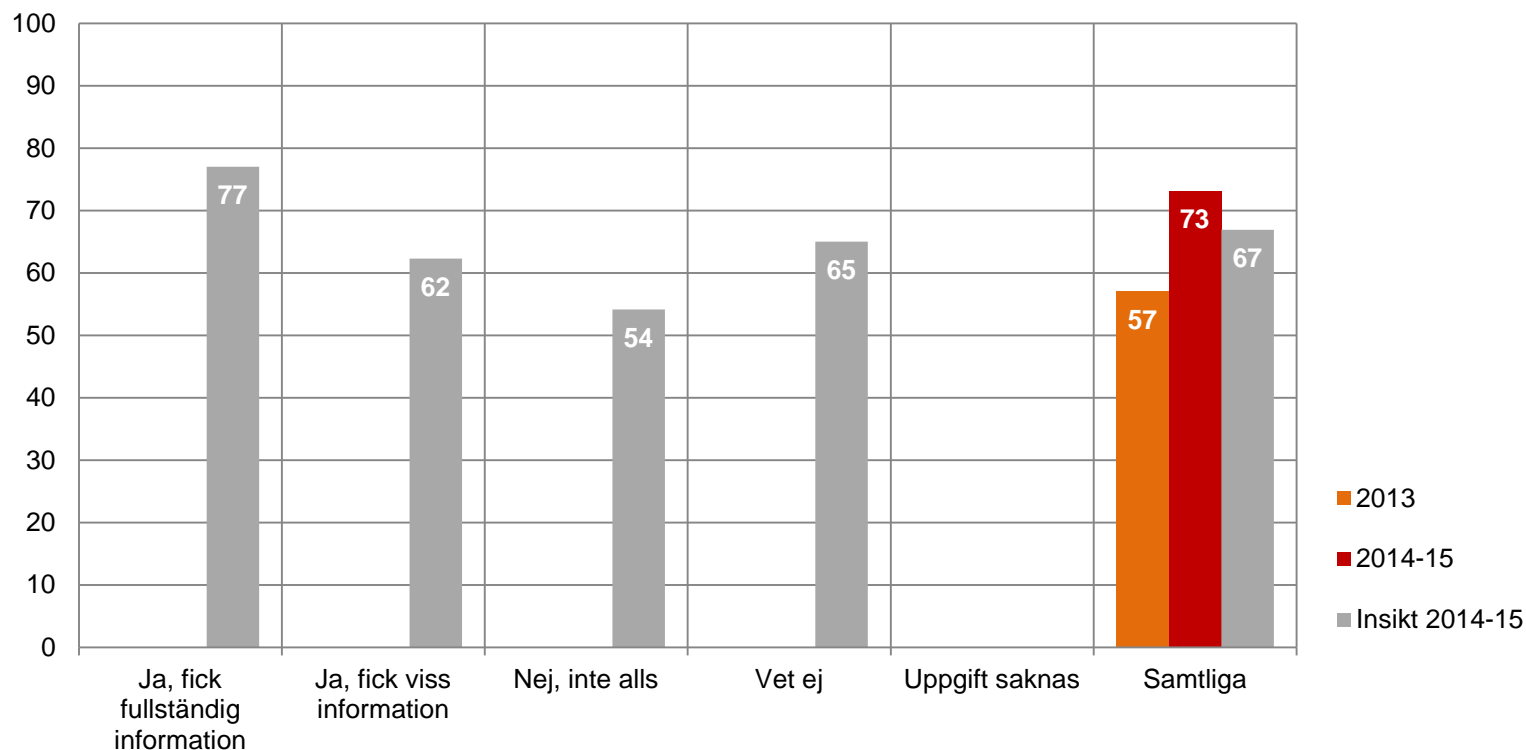
Markupplätelser jämfört med markupplätelser Insikt

2013	25%	25%	25%	8%	0%	0%	17%	12
2014-15	31%	46%	15%	8%	0%	0%	0%	13
Insikt 2014-15	33%	29%	17%	17%	2%	3%		2838

NKI efter information om vilka tjänster som ingick i avgiften

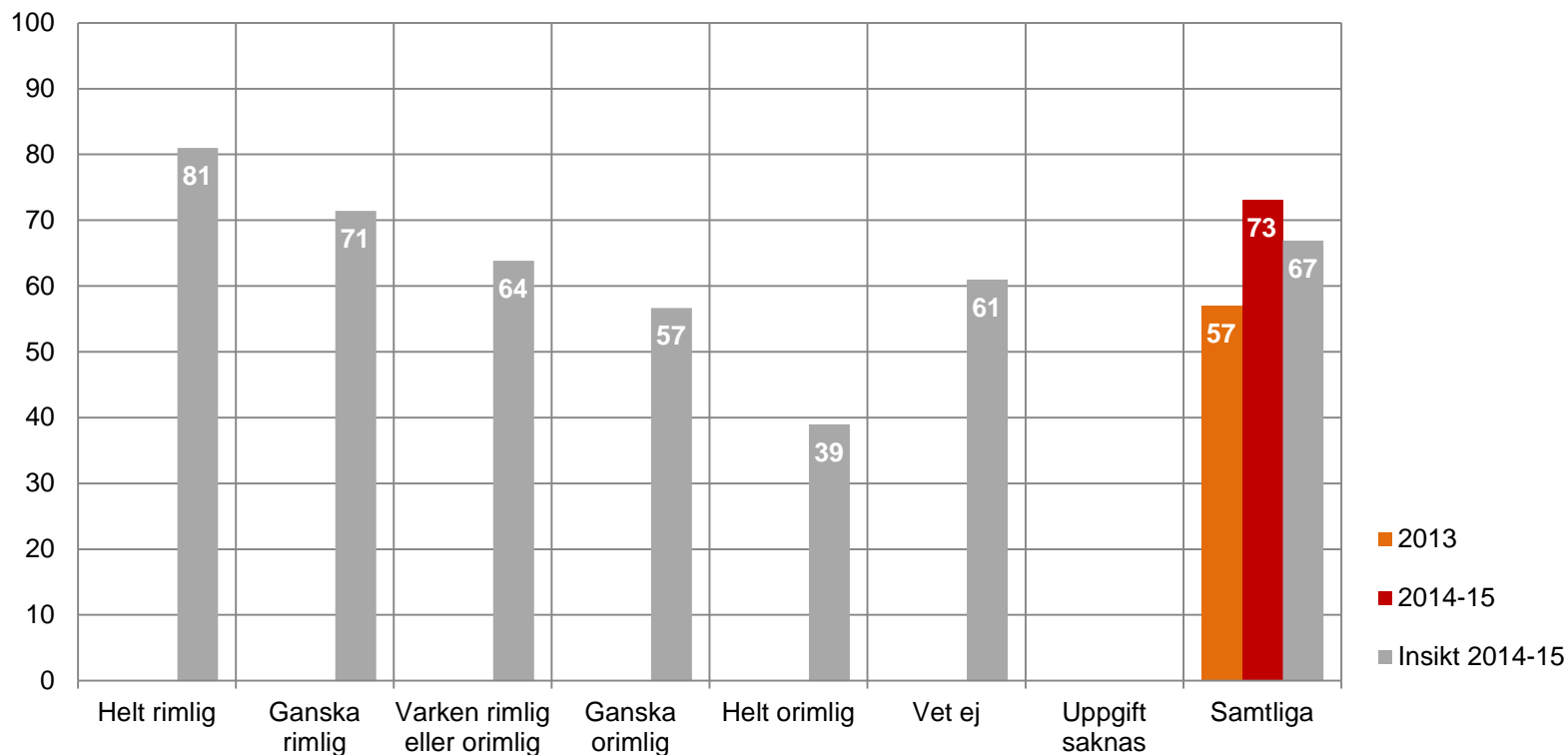
Markupplåtelser jämfört med markupplåtelser Insikt

2013	42%	17%	33%	8%	0%	12
2014-15	15%	38%	38%	8%	0%	13
Insikt 2014-15	41%	26%	22%	11%		3114

NKI efter inställningen till avgiften

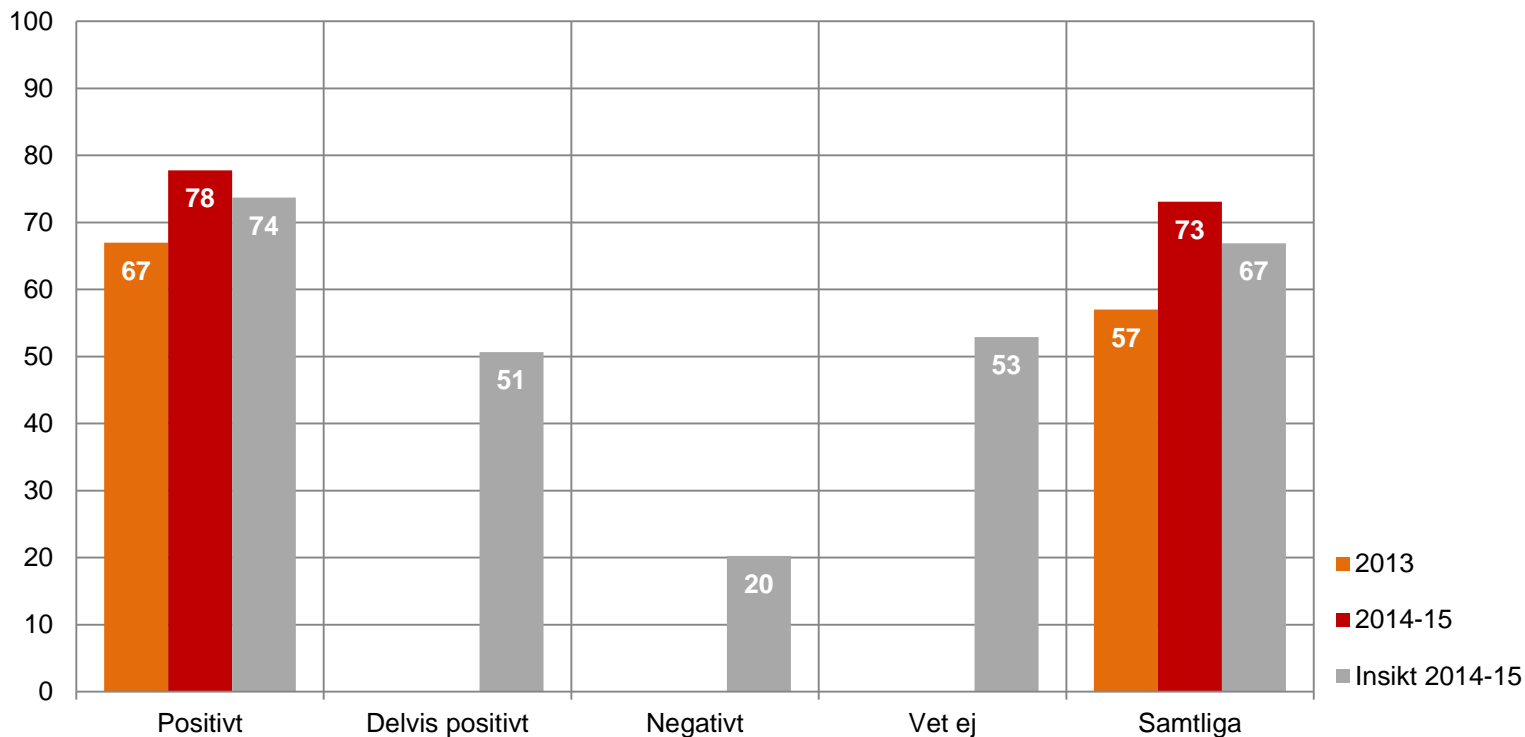
Markupplåtelser jämfört med markupplåtelser Insikt

2013	25%	25%	0%	0%	17%	33%	0%	12
2014-15	8%	15%	31%	15%	8%	23%	0%	13
Insikt 2014-15	22%	28%	18%	13%	8%	11%		3155

NKI efter till ärendets utfall vid tillstånd/anmälan

Markupplåtelser jämfört med markupplåtelser Insikt

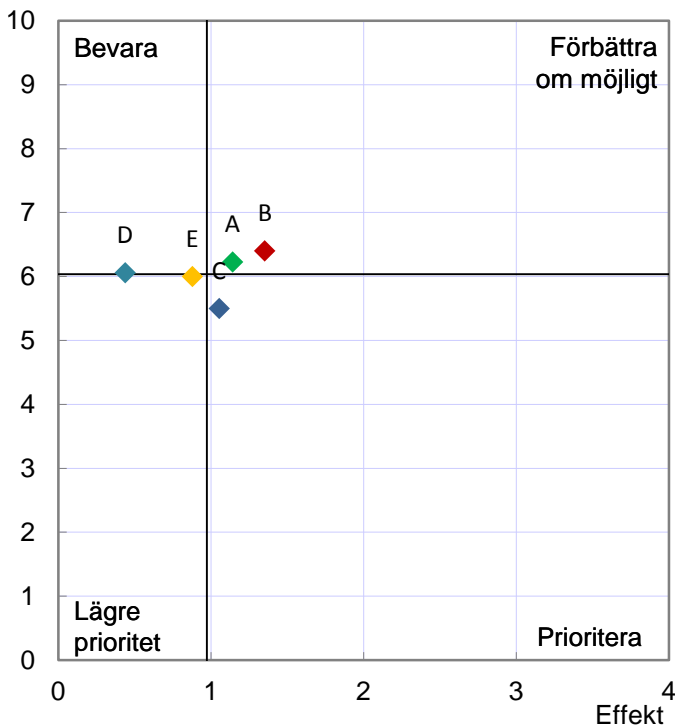

2013	64%	9%	9%	18%	11
2014-15	77%	8%	0%	15%	13
Insikt 2014-15	76%	15%	6%	4%	3044

Tillgänglighet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga B har störst effekt på betygsindex för tillgänglighet. Betyget är idag över medelbetyget för tillgänglighetsavsnittet.

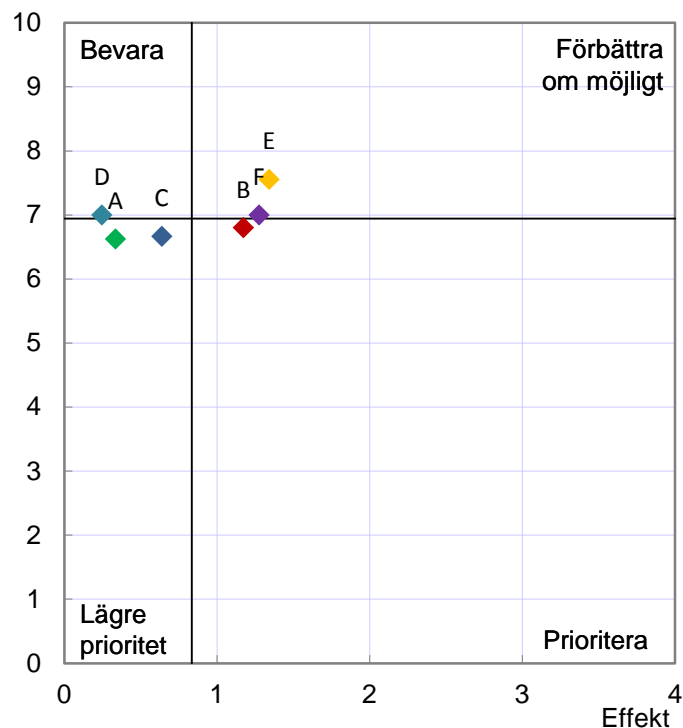
Tillgänglighet	Medelvärde
A ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på telefon?	6,2
B ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på e-post?	6,4
C ...möjligheten att få träffa rätt person (er)?	5,5
D ...möjligheten att direkt hämta blanketter och informationsmaterial på hemsidan?	6,1
E ...möjligheten att använda e-tjänster för ditt ärende?	6,0
F ...totalt sett med tillgängligheten?	6,0

Medelvärdet avser markupplåtelseärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för markupplåtelseärenden i Insikt.

Information

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga E har störst effekt på betygsindex för information. Betyget är idag över medelbetyget för informationsavsnittet.

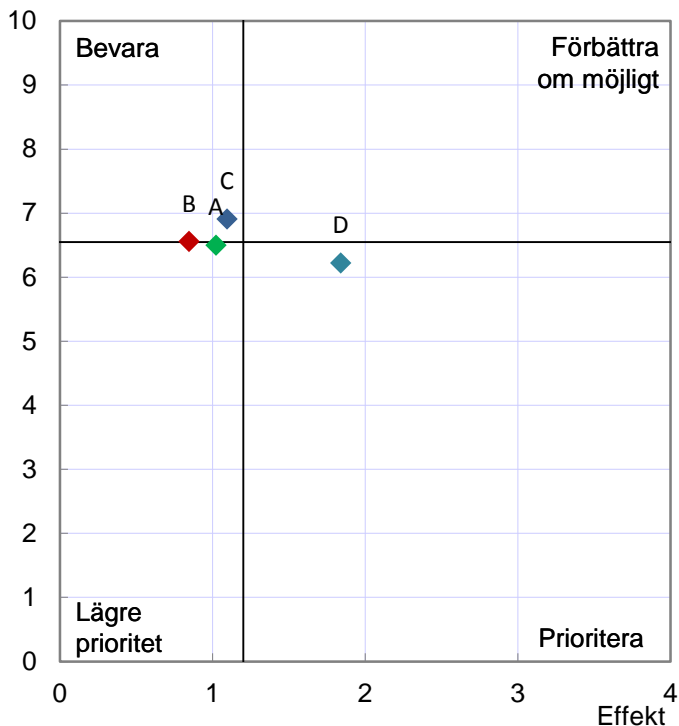
Information	Medelvärde
A ...hur vi informerade om de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	6,6
B ...hur vi informerade om processen och rutinerna för ditt ärende?	6,8
C ...hur vi informerade om vad som förväntades för dig?	6,7
D ...hur vi informerade om möjligheten att överklaga beslut?	7,0
E ...vår skriftliga information?	7,6
F ...informationen på vår webbplats?	7,0
G ...totalt sett med informationen	7,6

Medelvärdet avser markupplåtelseärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för markupplåtelseärenden i Insikt.

Bemötande

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga D har störst effekt på betygsindex för bemötande. Betyget är idag under medelbetyget för bemötandeavsnittet.

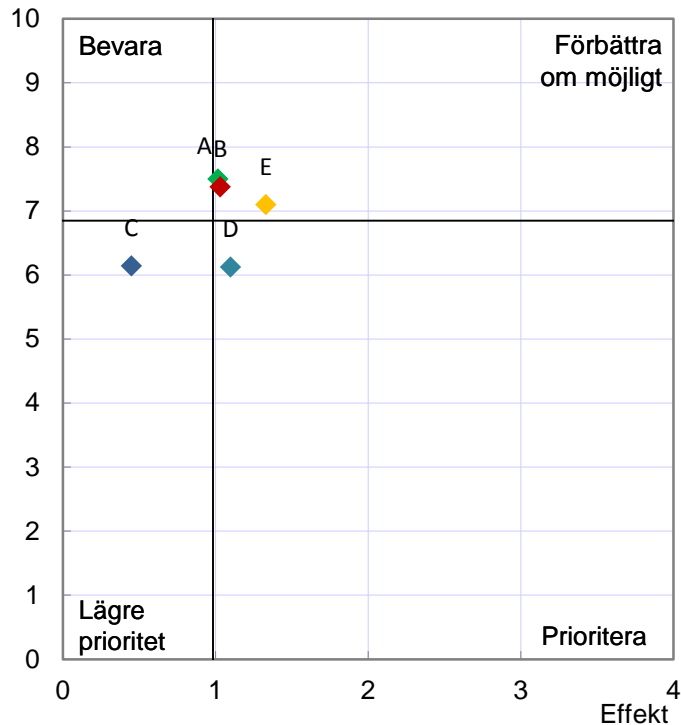
Bemötande	Medelvärde
A ...vår attityd mot dig?	6,5
B ...vårt engagemang i ditt ärende?	6,6
C ...vårt sätt att kommunicera med dig?	6,9
D ...den lyhördhet som vi visade	6,2
E ...totalt sett med bemötandet?	6,6

Medelvärdet avser markupplåtelseärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för markupplåtelseärenden i Insikt.

Kompetens

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga E har störst effekt på betygsindex för kompetens. Betyget är idag över medelbetyget för kompetensavsnittet.

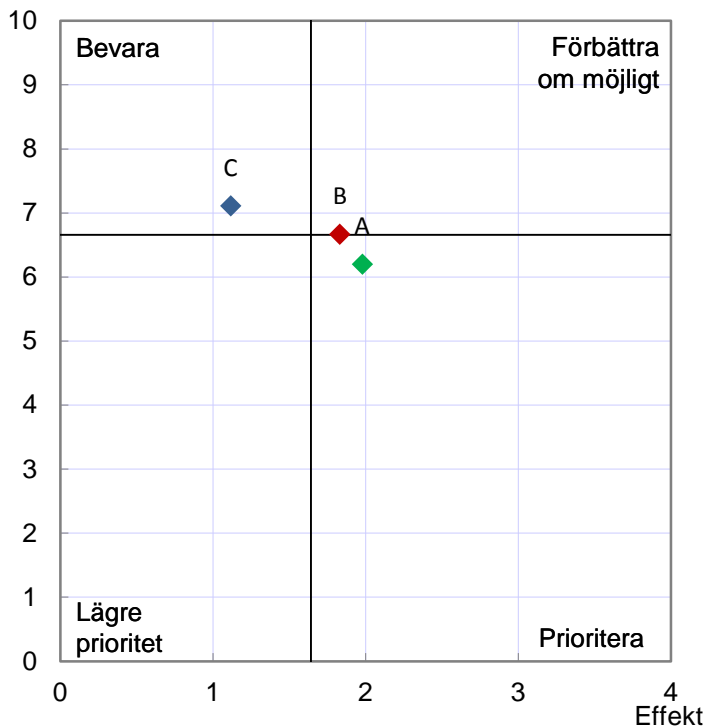
Kompetens	Medelvärde
A ...vår kunskap om lagar och regler?	7,5
B ...vår kunskap om ämnesområdet?	7,4
C ...vår kunskap om företagets villkor och förutsättningar?	6,1
D ...vår förmåga att förstå dina problem?	6,1
E ...vår förmåga att ge råd och vägledning?	7,1
F ...totalt sett med kompetensen?	7,1

Medelvärdet avser markupplåtelseärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för markupplåtelseärenden i Insikt.

Rättssäkerhet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga A har störst effekt på betygsindex för rättssäkerhet. Betyget är idag under medelbetyget för rättssäkerhetsavsnittet.

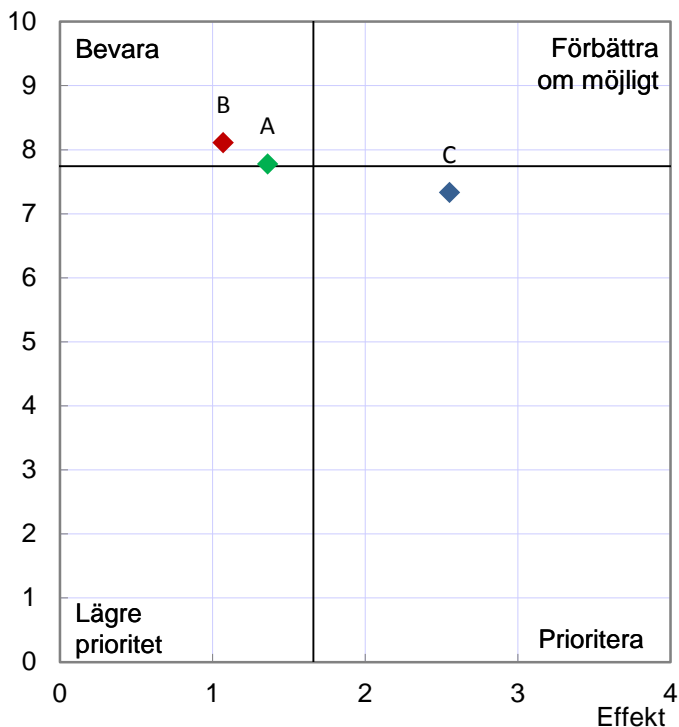
Rättssäkerhet	Medelvärde
A ...tydligheten i de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	6,2
B ...det sätt som vi motiverade våra ställningstaganden/ beslut?	6,7
C ...möjligheten att framföra klagomål eller lämna synpunkter	7,1
D ...totalt sett med rättssäkerheten?	6,9

Medelvärdet avser markupplåtelseärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för markupplåtelseärenden i Insikt.

Effektivitet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga C har störst effekt på betygsindex för effektivitet. Betyget är idag under medelbetyget för effektivitetsavsnittet.

Effektivitet	Medelvärde
A ...tiden för handläggningen av ditt ärende?	7,8
B ...förmågan att hålla överenskomna tidsramar?	8,1
C ...rutinerna kring handläggningen av ditt ärende?	7,3
D ...totalt sett med effektiviteten?	7,6

Medelvärdet avser markupplåtelseärenden för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för markupplåtelseärenden i Insikt.

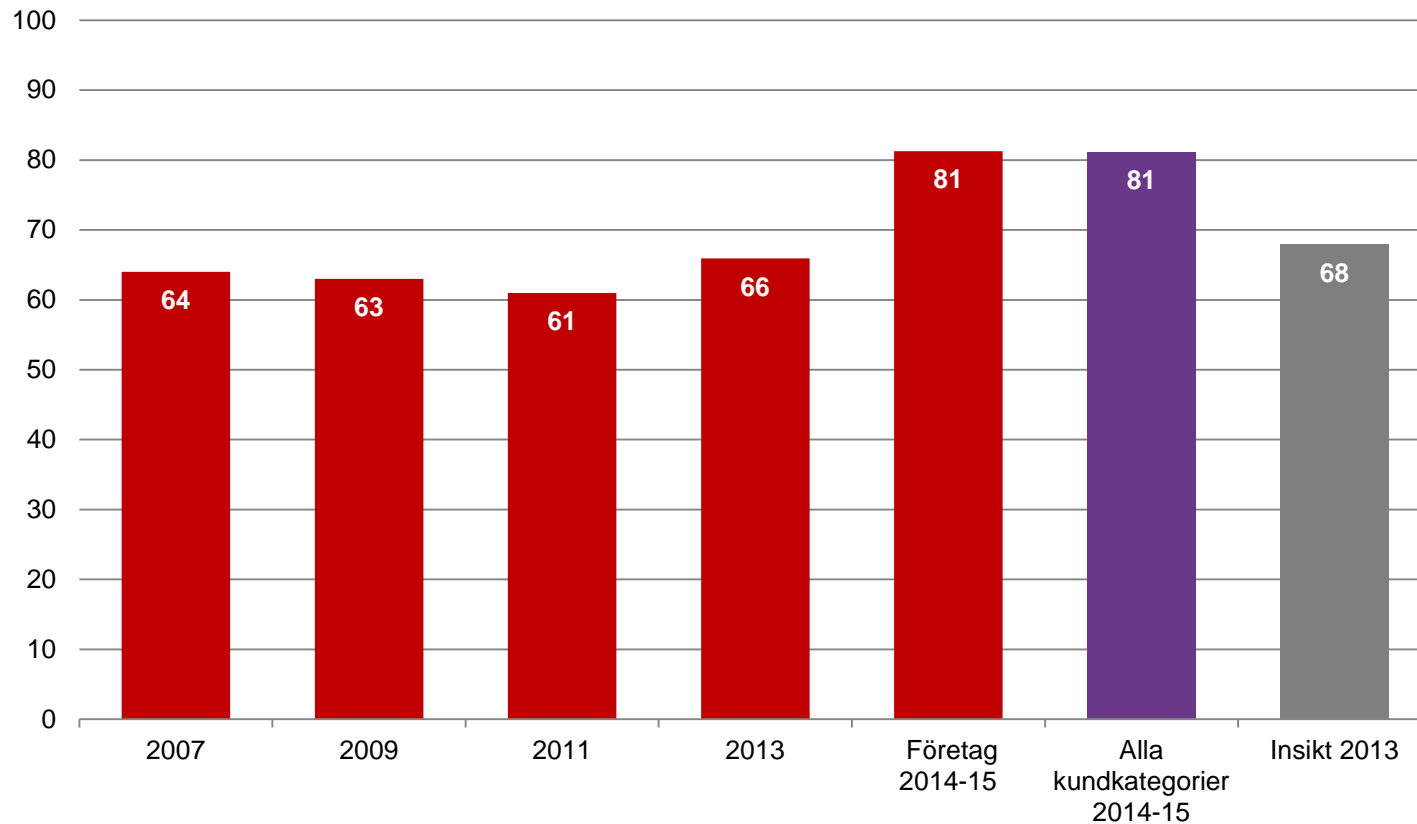
Rekommendationer

- Markupplåtelser får gott betyg denna gång. NKI 73 är över riksgenomsnittet och är även högre än vid tidigare års mätningar för Botkyrka.
- Emellertid är de föreningar som även ingår i undersökningen betydligt mer kritiska än företagen.
- Bemötande och effektivitet är de servicefaktorer som främst bör utvecklas i syfte att höja helhetsomdömet.
- Svaren är för få för mer omfattande analys. Resultaten för hela Insikt kan ge en bild av hur företagen ser på myndighetsområdet i riket som helhet.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSTILLSYN

NKI rekordhögt

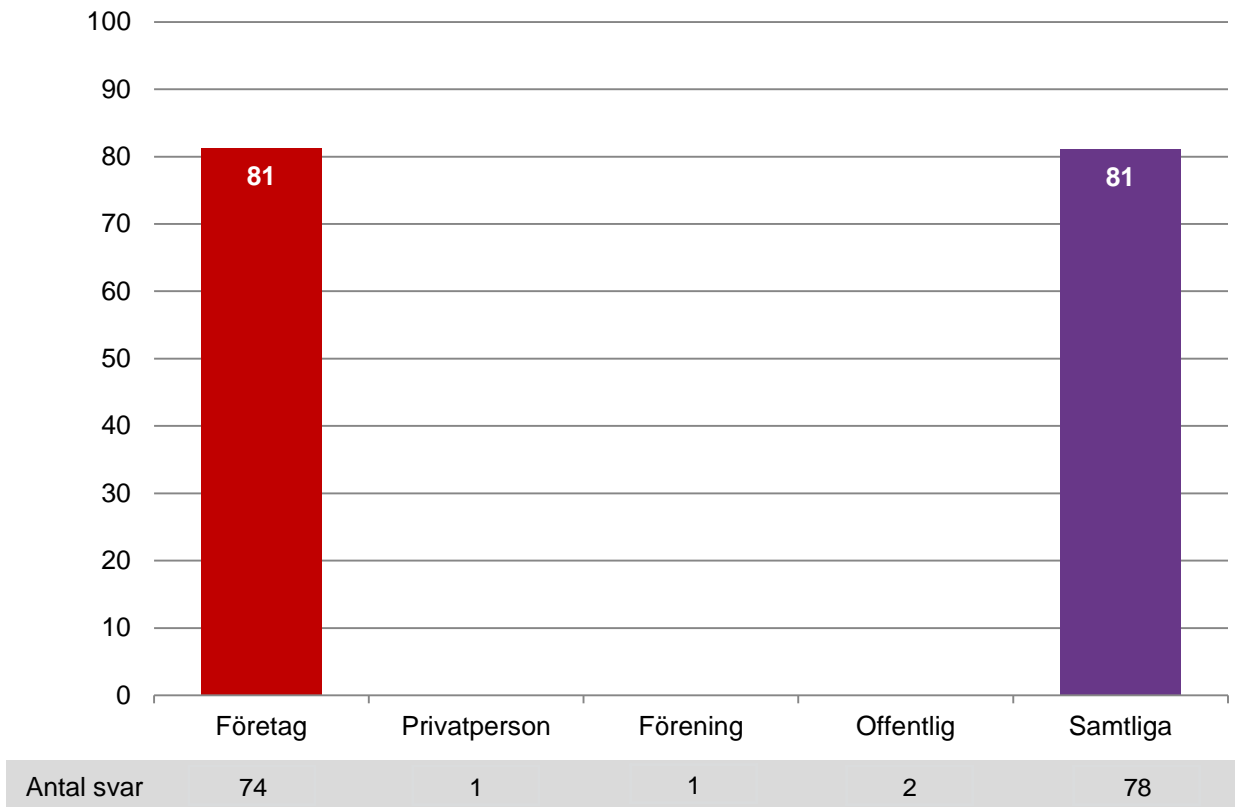
Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2007 - 2015

Antal svar	20	184	60	67	74	78	18093
------------	----	-----	----	----	----	----	-------

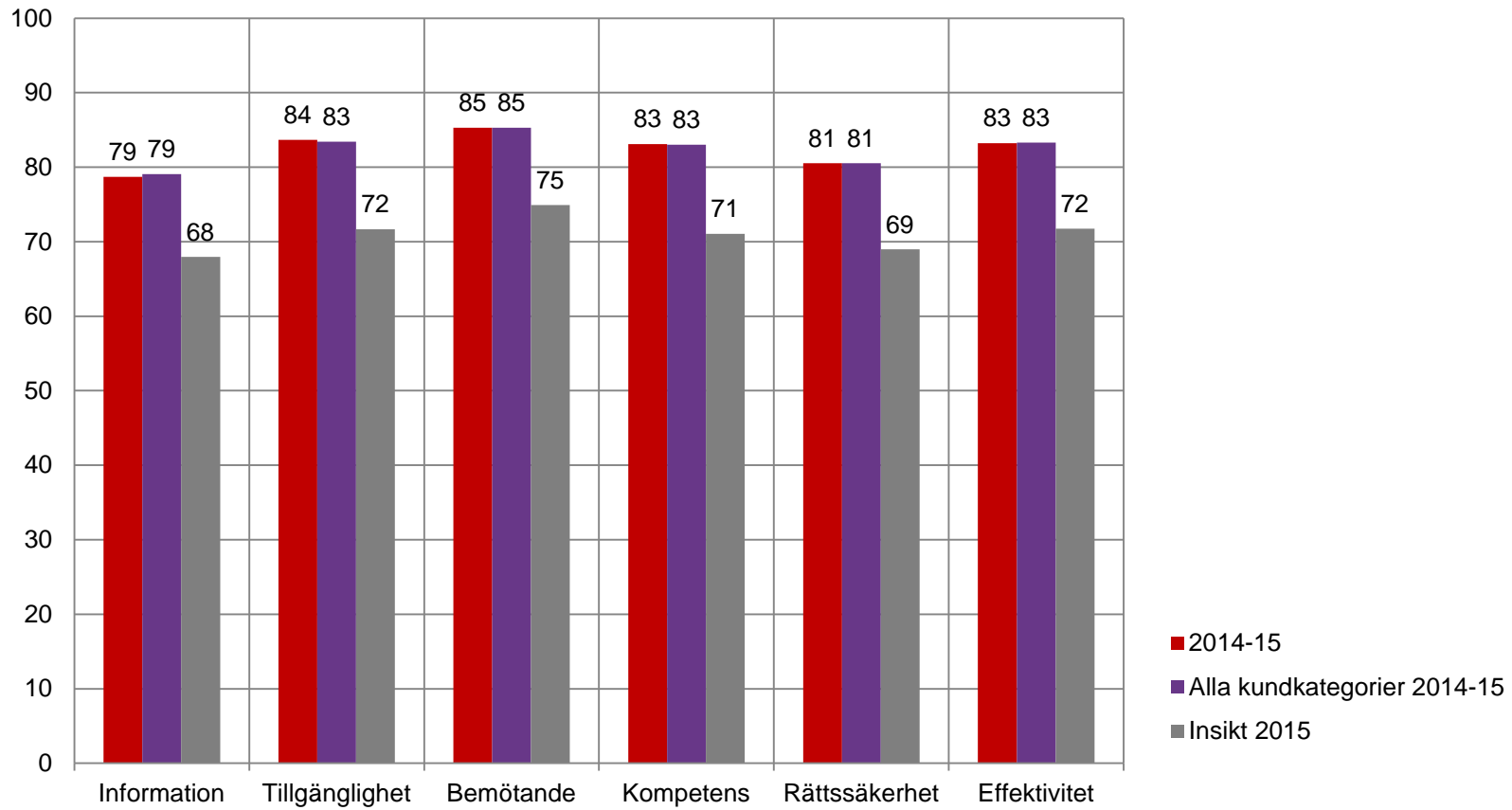
NKI för olika kundkategorier

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2014-15

Betygsindex per serviceområde

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Betygsindex per serviceområde 2014-15

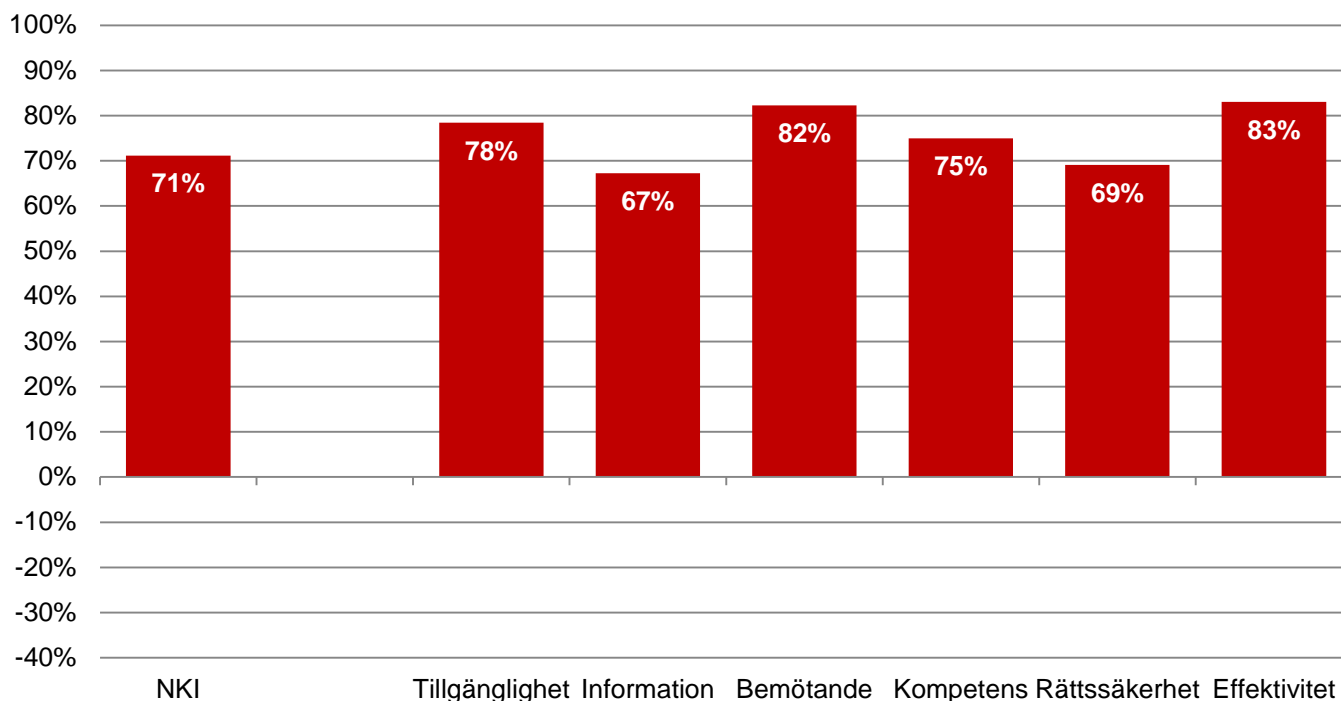

Balansmätt för NKI och serviceområde

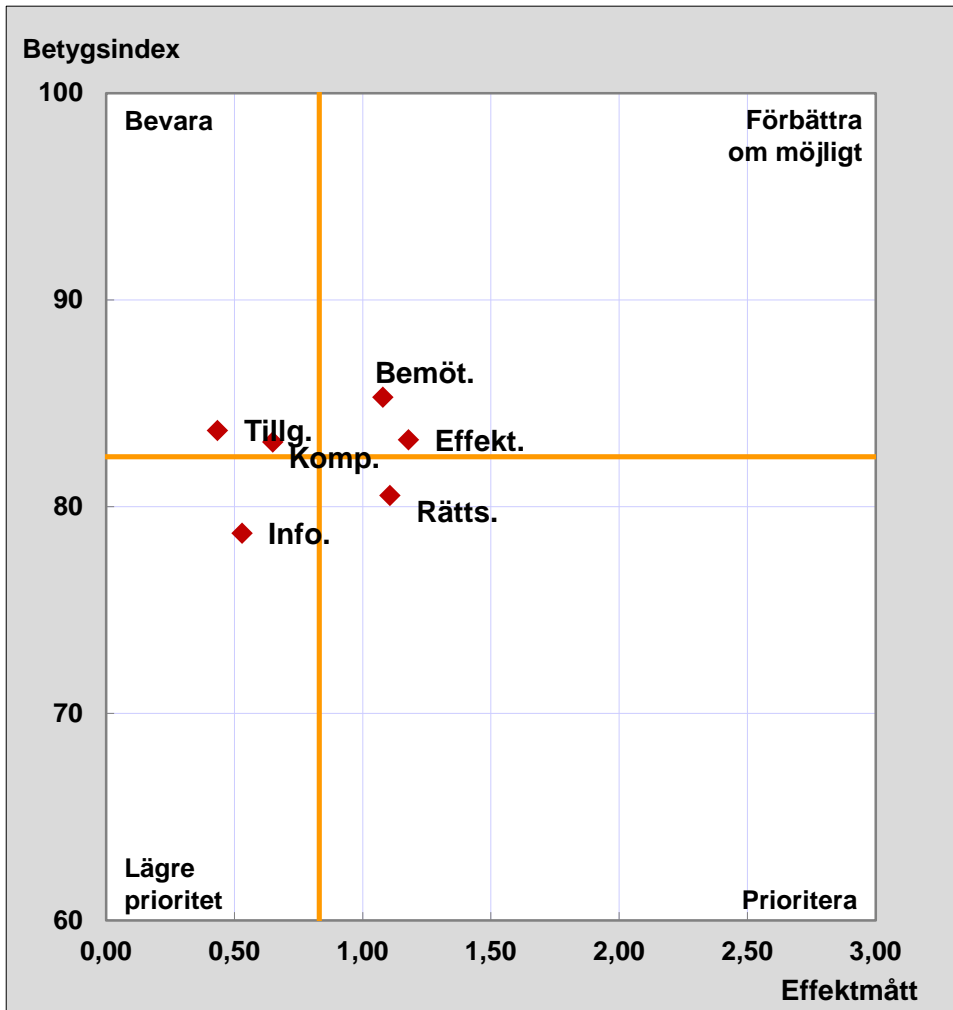
Botkyrka kommun miljö- och hälsoskyddstillsyn j. Balansmätt 2014-15

Bedömningen av kommunens service görs på en tio-gradig skala där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta. På en tio-gradig svarsskala brukar 1-4 betraktas som underkänt och 8-10 som höga betyg.

Balansmättet i diagrammet visar andelen höga betyg (8-10) minus andelen låga betyg (1-4). Staplarna visar med hur många procentenheter höga betyg överstiger andelen låga. Ju högre värde desto bättre.

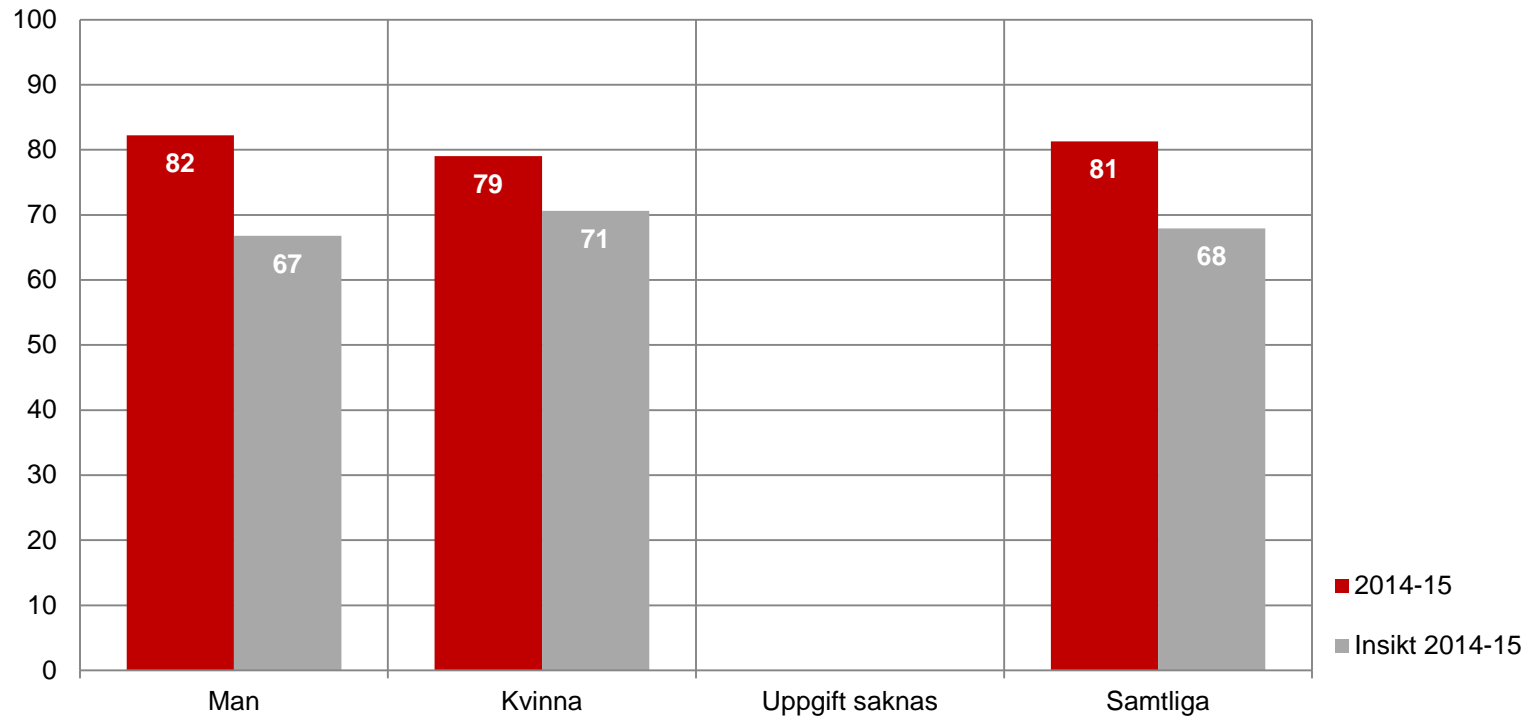
Prioritera rättssäkerhet och effektivitet

— Kommunens medelindex och medeleffekt

NKI efter den svarandes kön

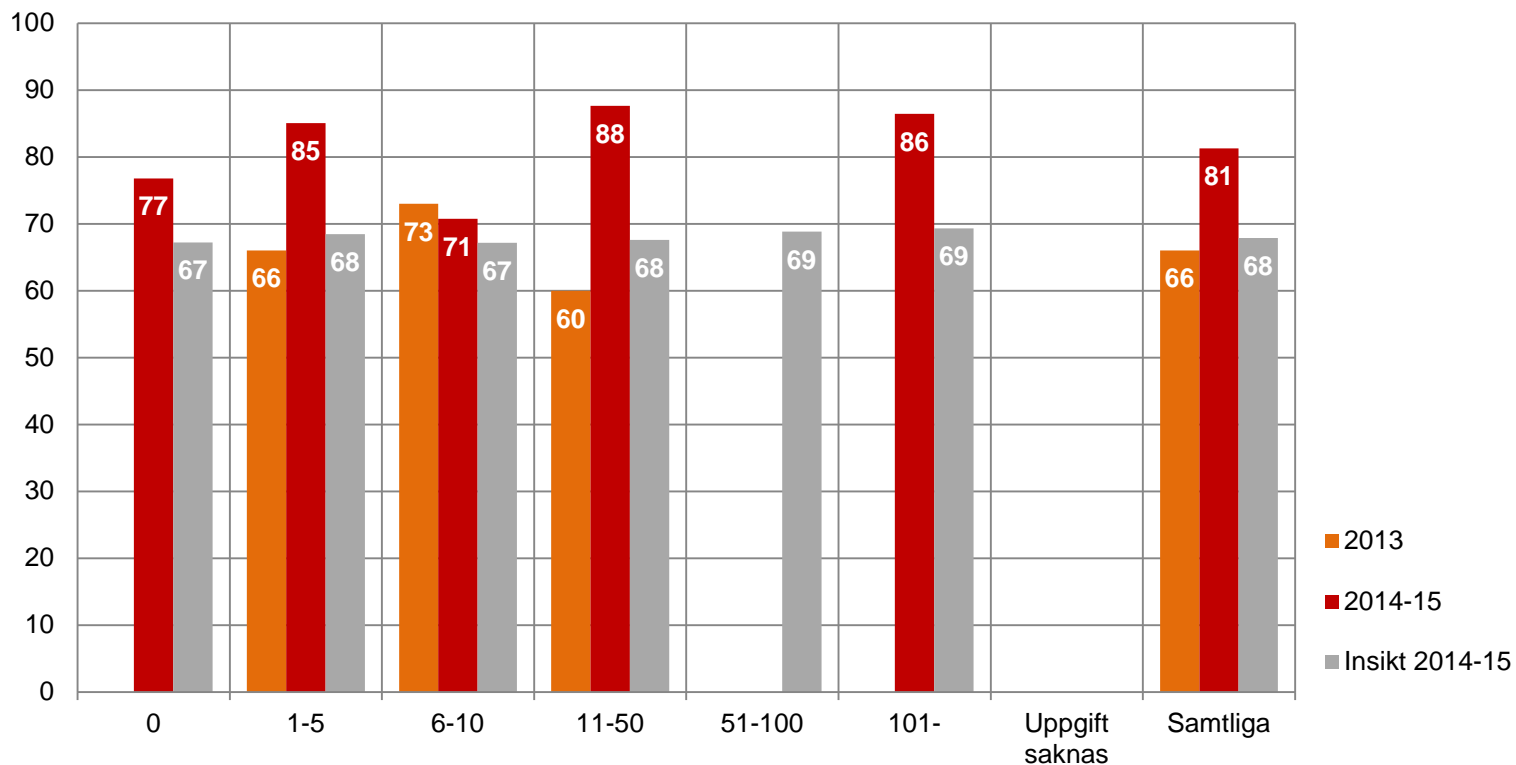
Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

2014-15	68%	32%	0%	74
Insikt 2014-15	66%	34%		17087

NKI efter företagsstorlek (antal anställda)

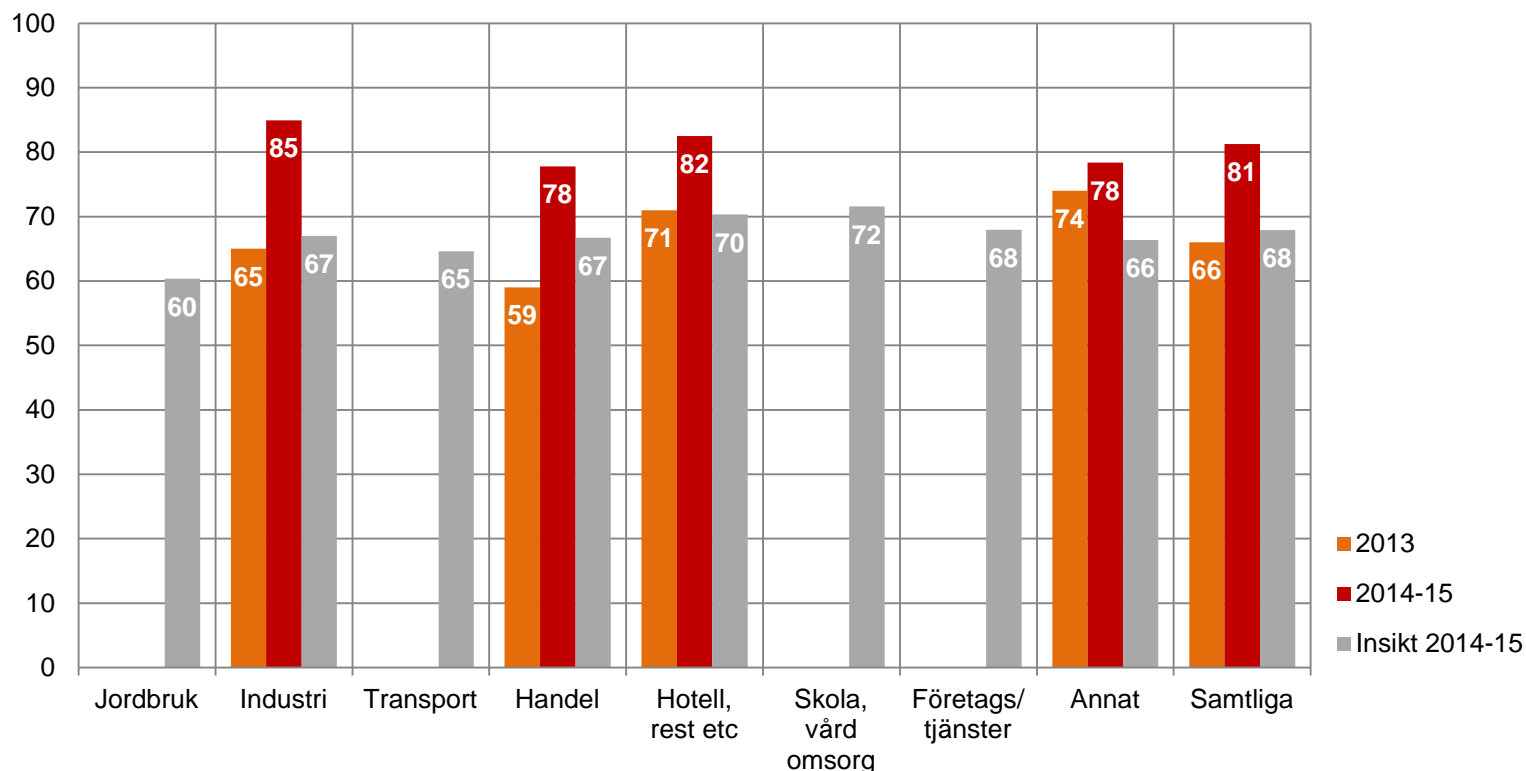
Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

2013		52%	18%	21%	4%	3%	1%	67
2014-15	14%	39%	16%	15%	3%	11%	3%	74
Insikt 2014-15	0%	49%	19%	21%	5%	6%		13830

NKI efter bransch

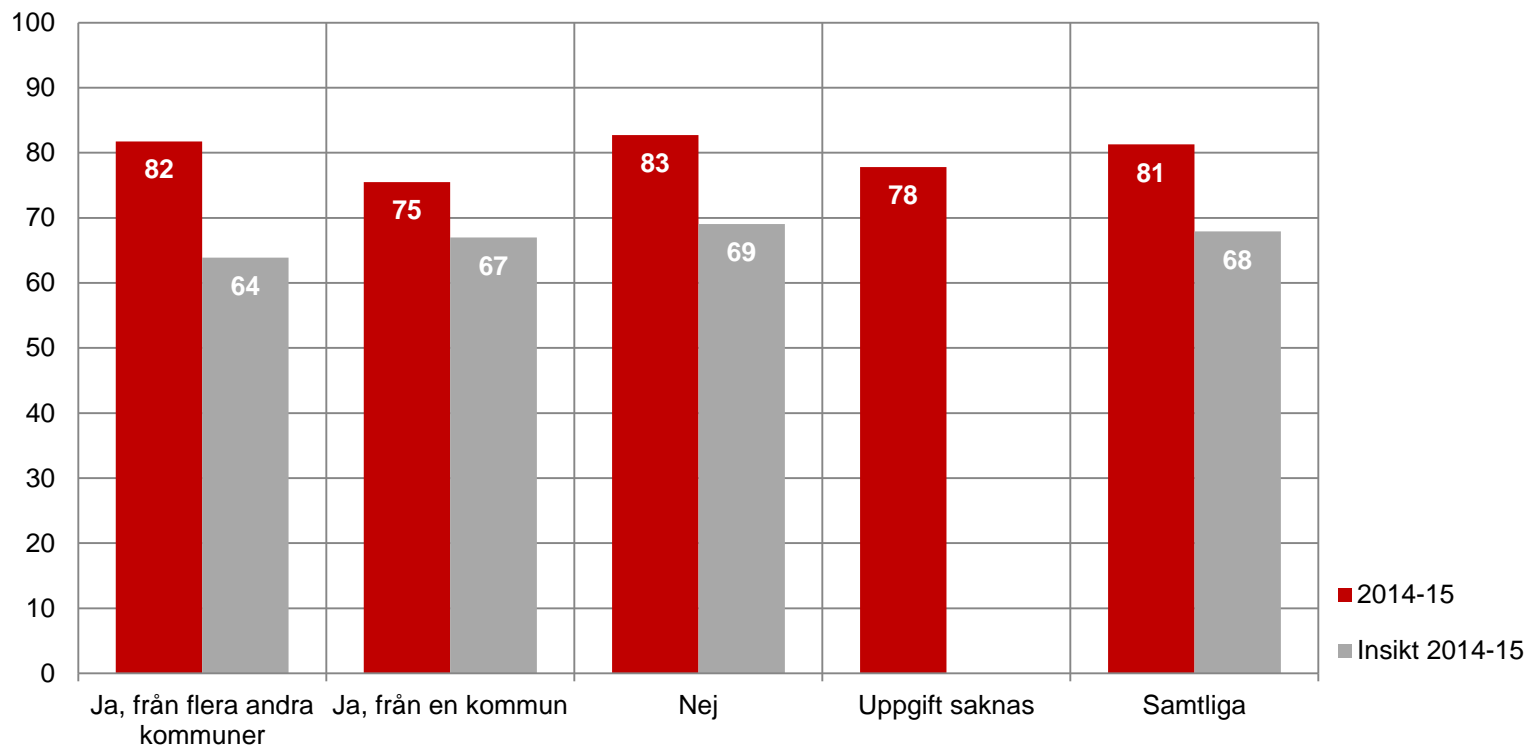
Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

2013	1%	21%	1%	22%	24%	4%	1%	24%	67
2014-15	0%	15%	3%	19%	47%	3%	0%	11%	74
Insikt 2014-15	8%	16%	3%	15%	33%	8%	2%	14%	16853

NKI efter tidigare kontakt med andra kommuner i liknande ärenden

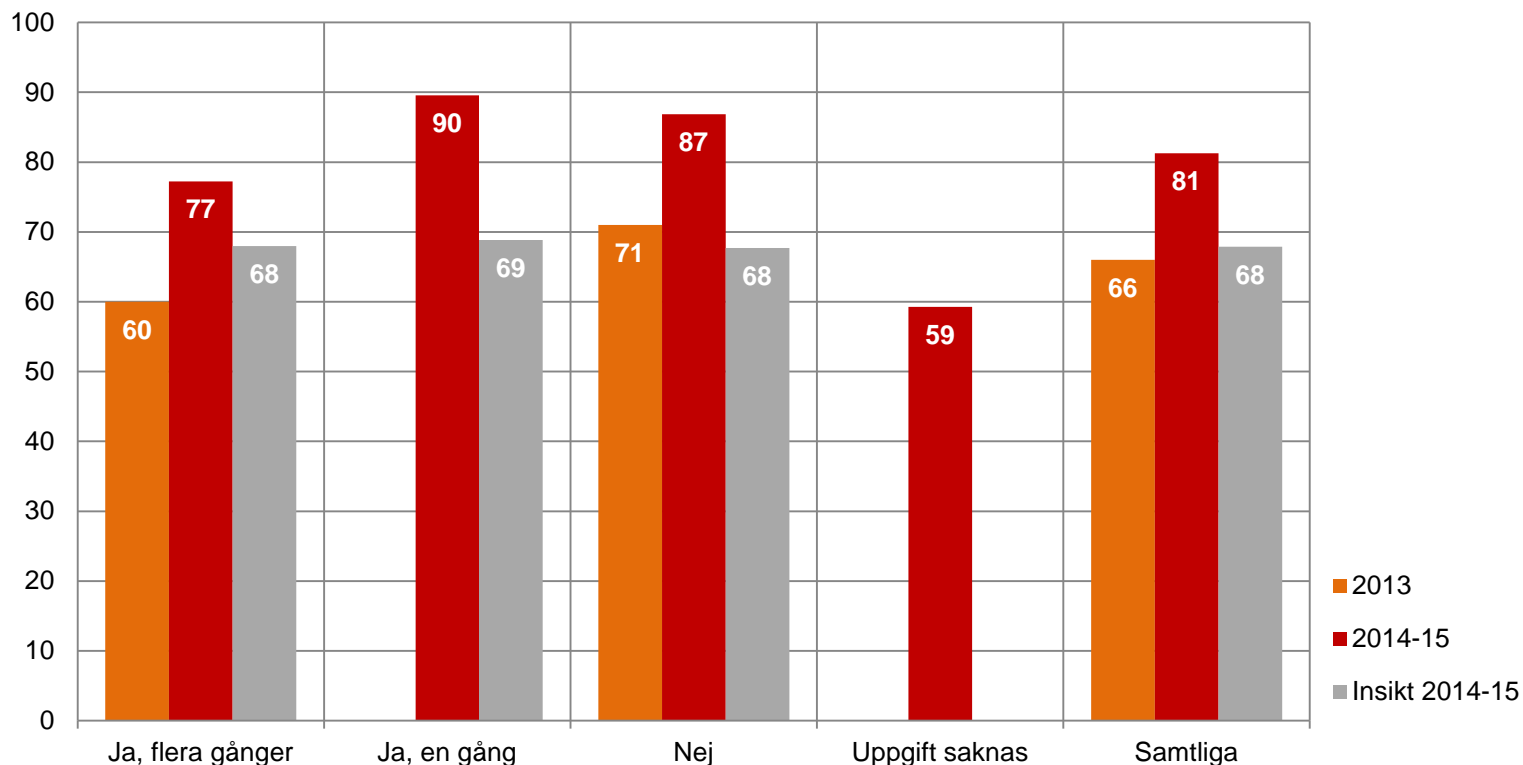
Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

2014-15	16%	12%	58%	14%	74
Insikt 2014-15	15%	14%	71%		16868

NKI efter tidigare kontakt i liknande ärenden

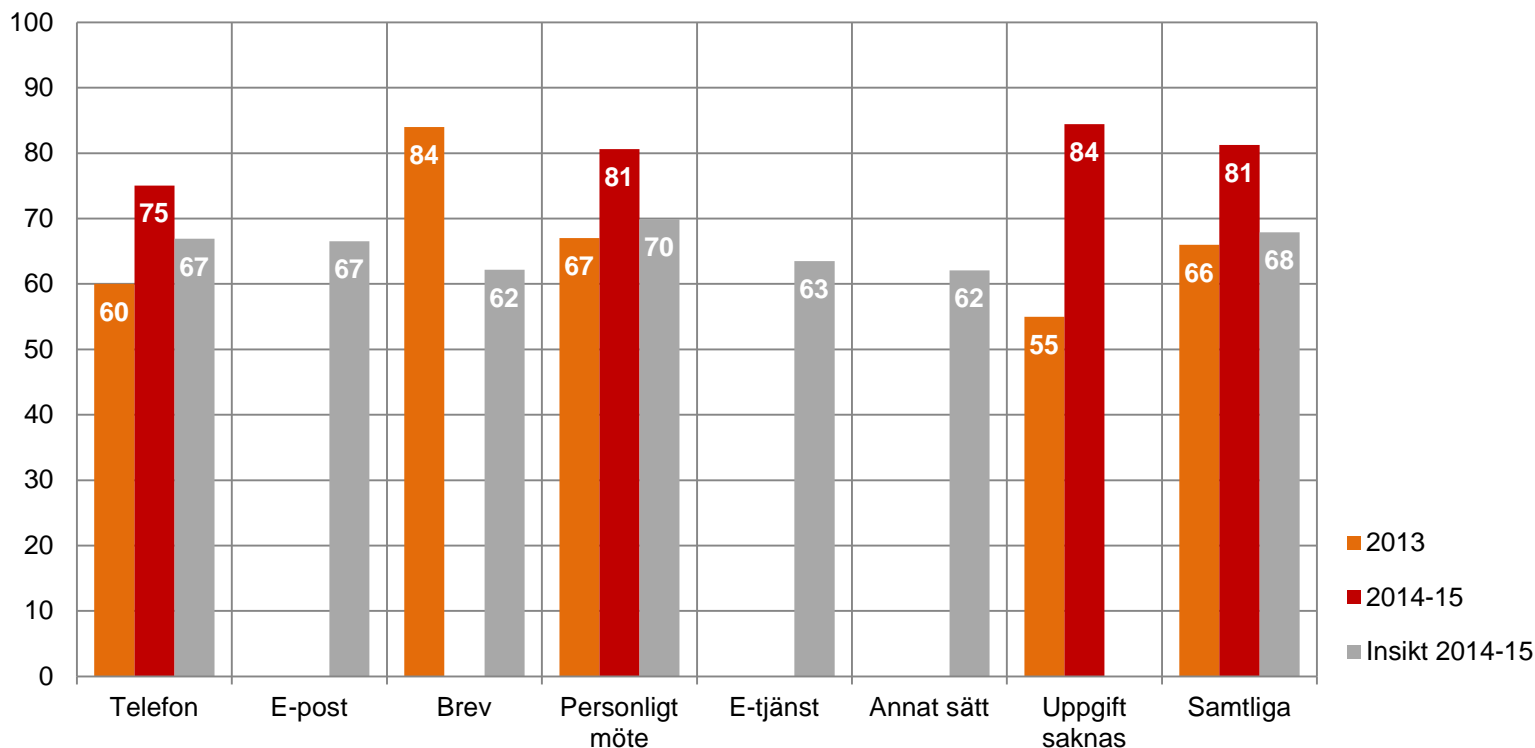
Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

	Ja, flera gånger	Ja, en gång	Nej	Uppgift saknas	Samtliga
2013	49%	12%	39%	0%	67
2014-15	41%	11%	34%	15%	74
Insikt 2014-15	52%	13%	35%		16806

NKI efter huvudsakligt kontaktsätt

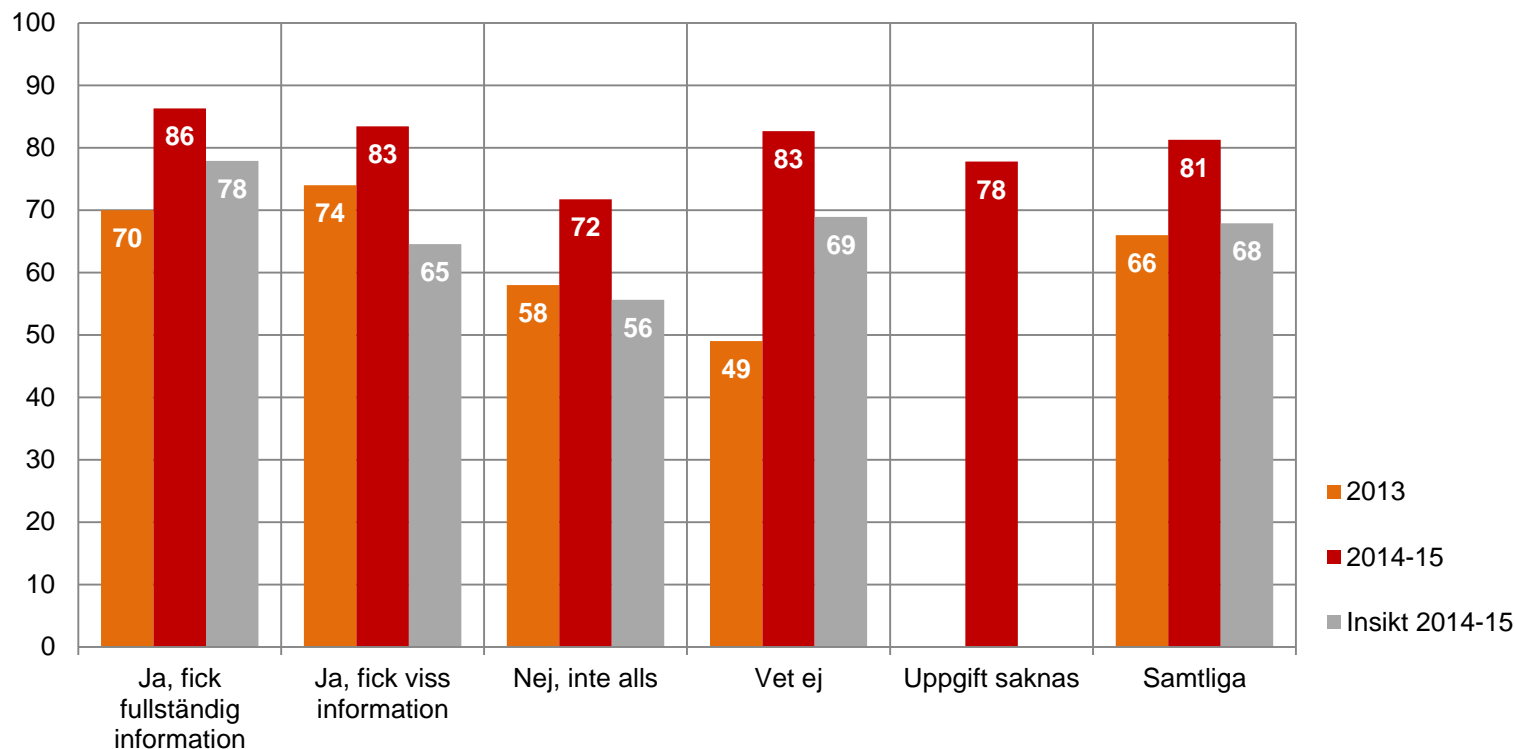
Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

2013	10%	7%	13%	54%	0%	1%	13%	67
2014-15	16%	4%	5%	54%	1%	1%	18%	74
Insikt 2014-15	18%	13%	10%	57%	1%	1%		16524

NKI efter information om vilka tjänster som ingick i avgiften

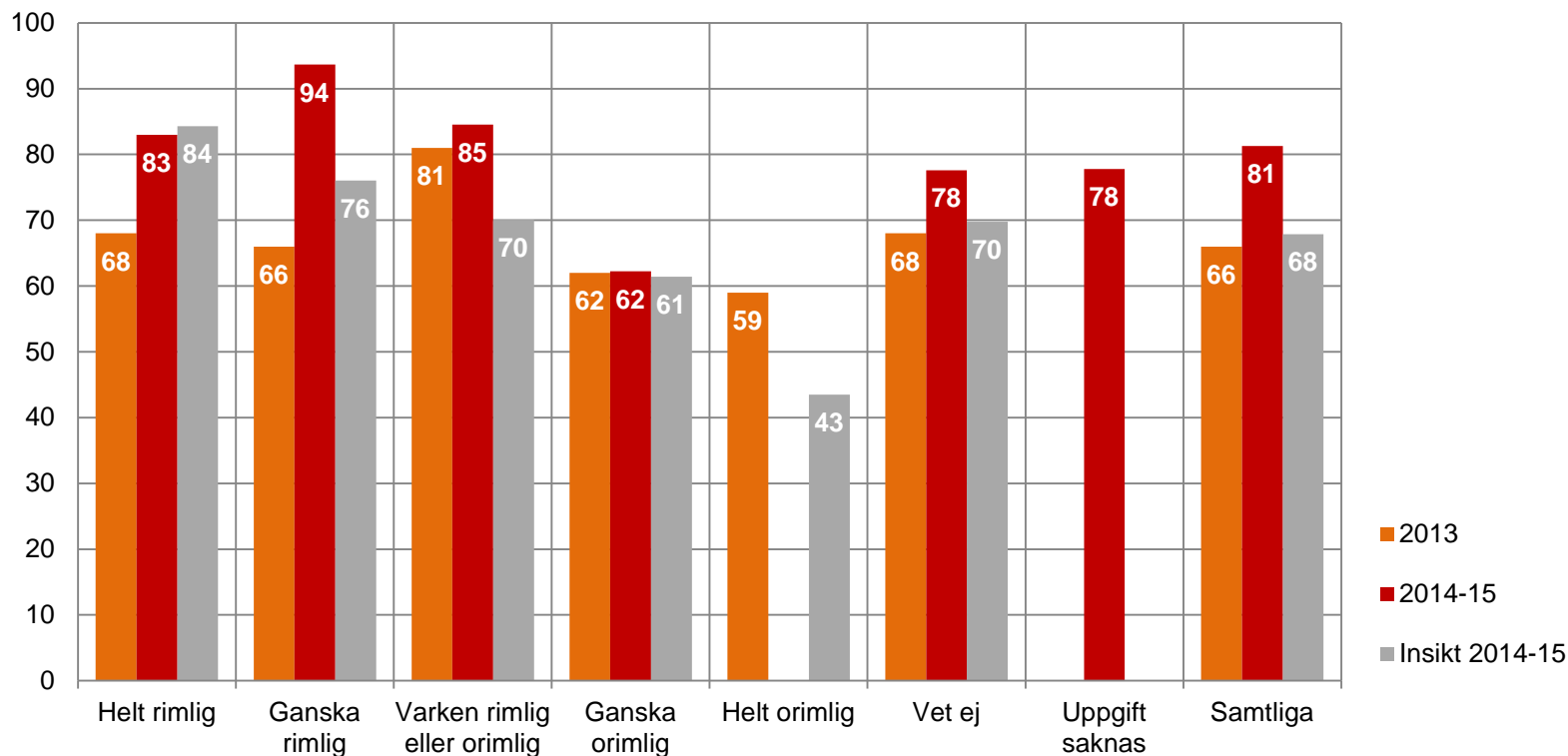
Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

2013	31%	27%	24%	15%	3%	67
2014-15	34%	18%	23%	12%	14%	74
Insikt 2014-15	35%	28%	24%	13%		17734

NKI efter inställningen till avgiften

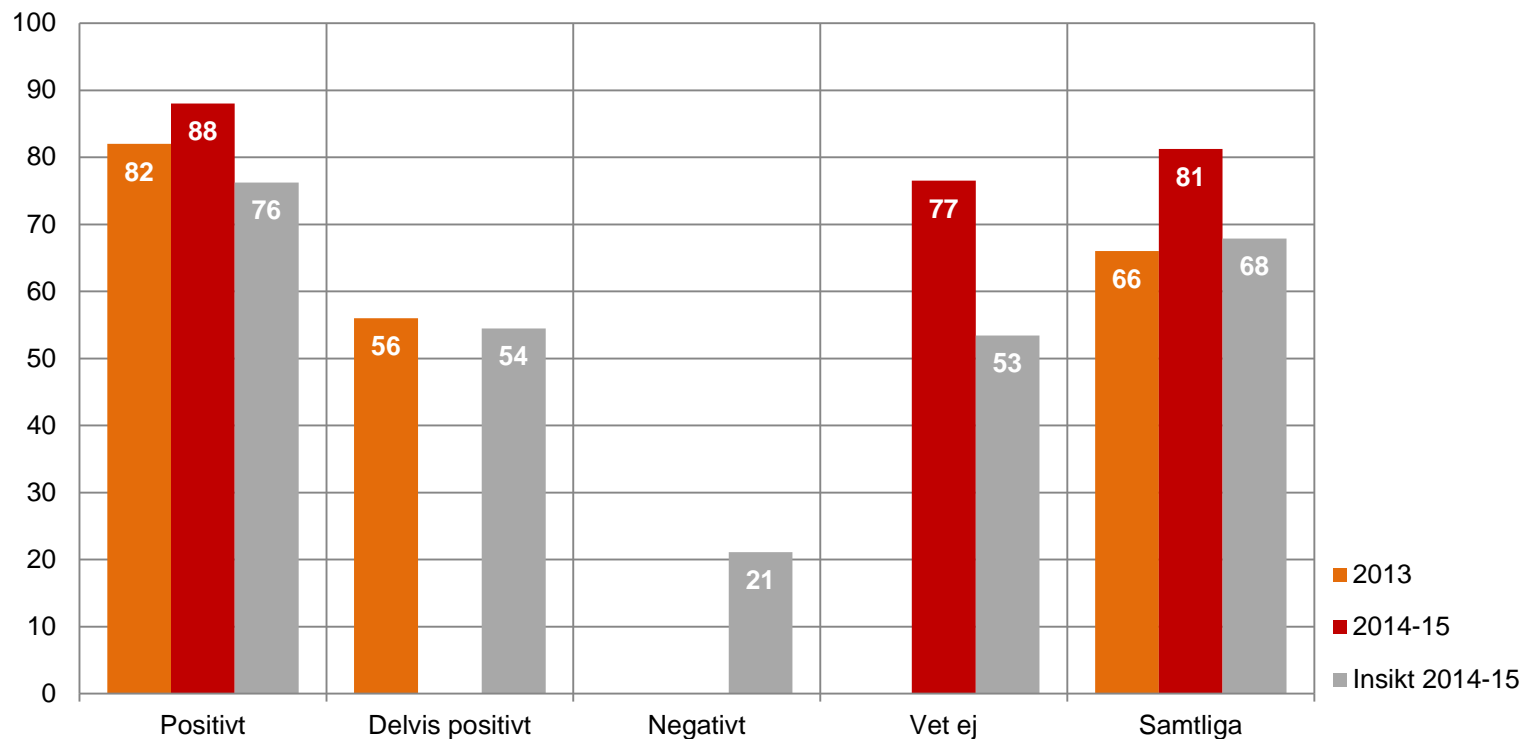
Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

2013	12%	18%	13%	19%	13%	21%	3%	67
2014-15	23%	19%	16%	9%	4%	15%	14%	74
Insikt 2014-15	10%	22%	20%	21%	13%	14%		17825

NKI efter till ärendets utfall vid tillstånd/anmälan

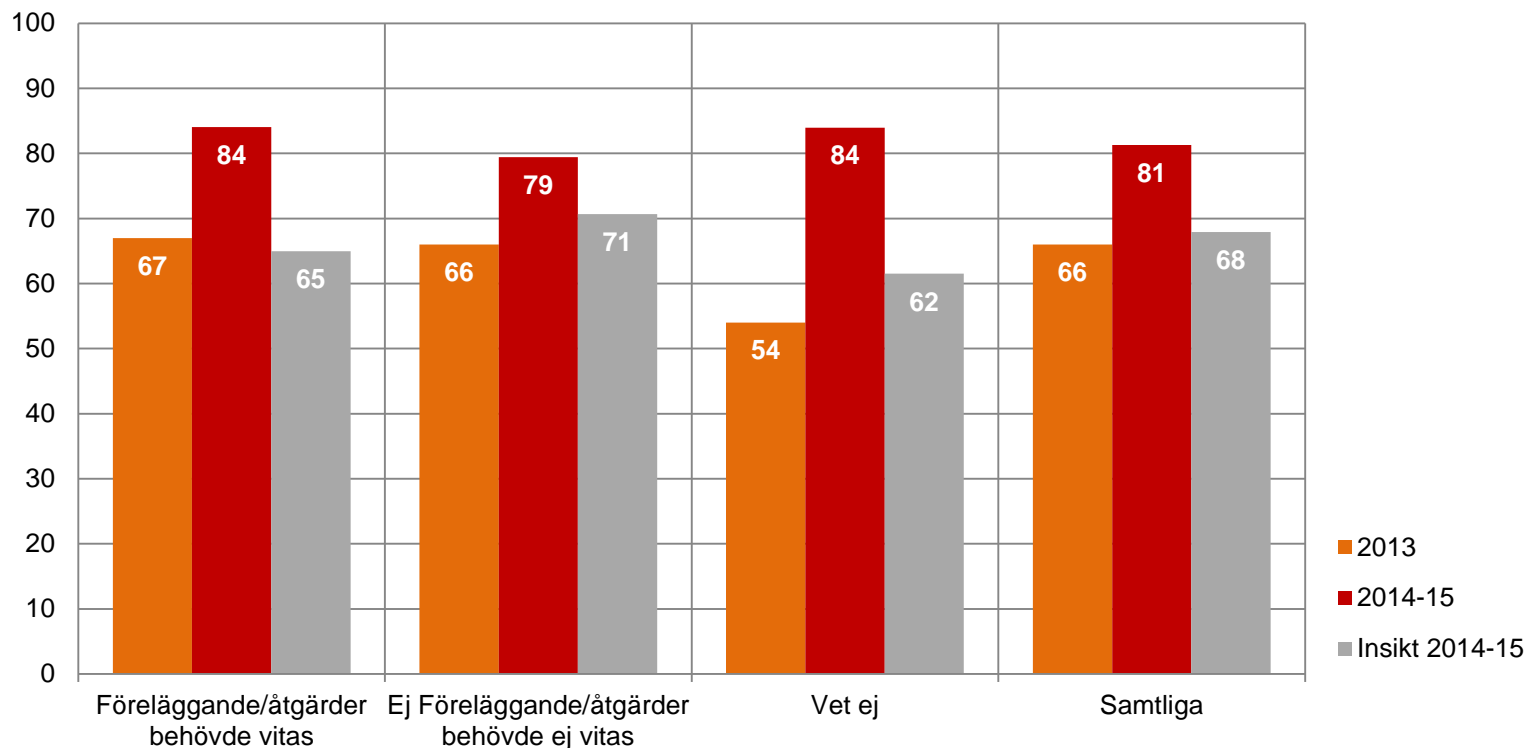
Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

2013	52%	23%	10%	16%	31
2014-15	68%	10%	0%	23%	40
Insikt 2014-15	65%	20%	6%	9%	8093

NKI efter till ärendets utfall vid tillsyn

Miljötillsyn jämfört med miljötillsyn Insikt

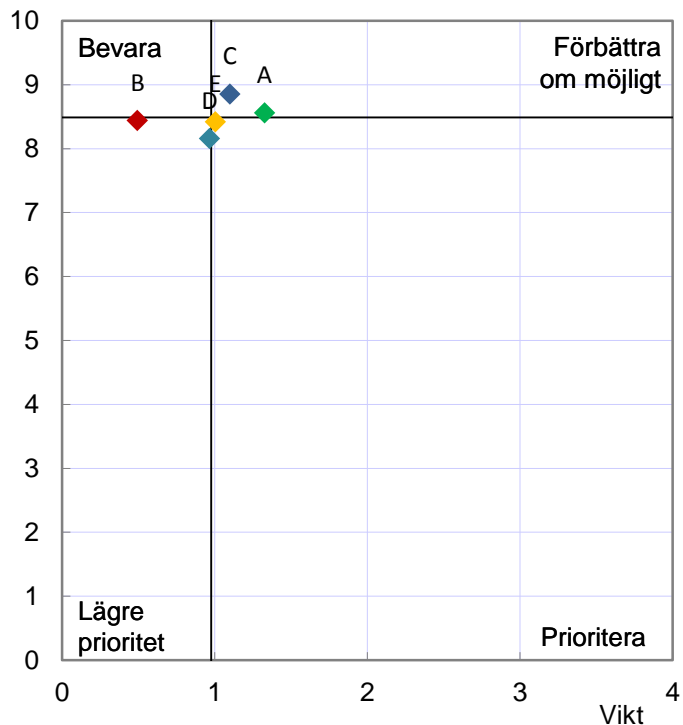

2013	42%	38%	20%	55
2014-15	25%	56%	19%	59
Insikt 2014-15	33%	57%	10%	13375

Tillgänglighet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

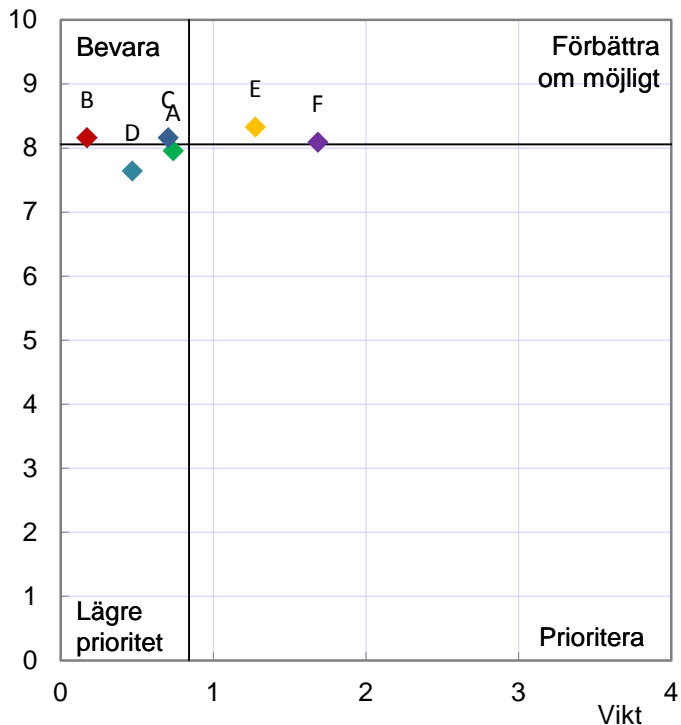
Delfråga A har störst effekt på betygsindex för tillgänglighet. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för tillgänglighetsavsnittet.

Tillgänglighet	Medelvärde
A ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på telefon?	8,6
B ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på e-post?	8,4
C ...möjligheten att få träffa rätt person (er)?	8,9
D ...möjligheten att direkt hämta blanketter och informationsmaterial på hemsidan?	8,2
E ...möjligheten att använda e-tjänster för ditt ärende?	8,4
F ...totalt sett med tillgängligheten?	8,5

Information

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

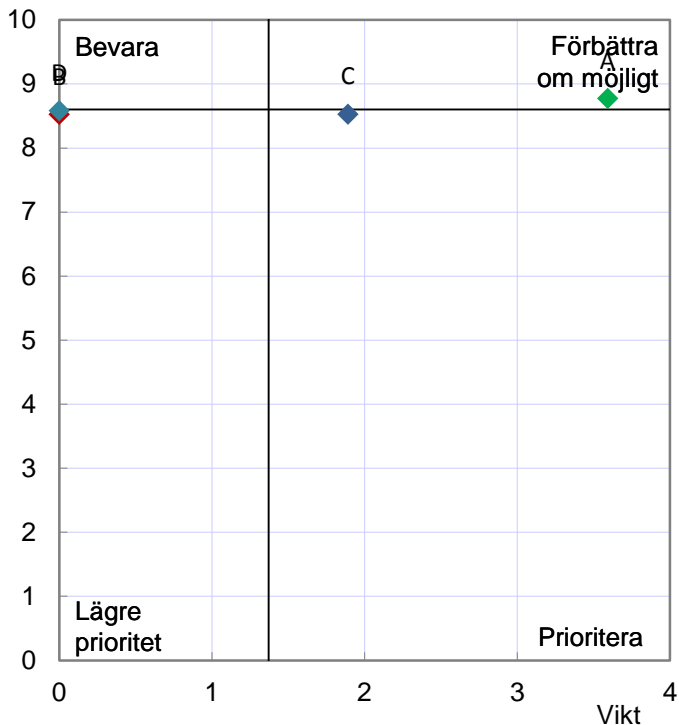
Delfråga F har störst effekt på betygsindex för information. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för informationsavsnittet.

Information	Medelvärde
A ...hur vi informerade om de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	8,0
B ...hur vi informerade om processen och rutinerna för ditt ärende?	8,2
C ...hur vi informerade om vad som förväntades för dig?	8,2
D ...hur vi informerade om möjligheten att överklaga beslut?	7,6
E ...vår skriftliga information?	8,3
F ...informationen på vår webbplats?	8,1
G ...totalt sett med informationen	8,1

Bemötande

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

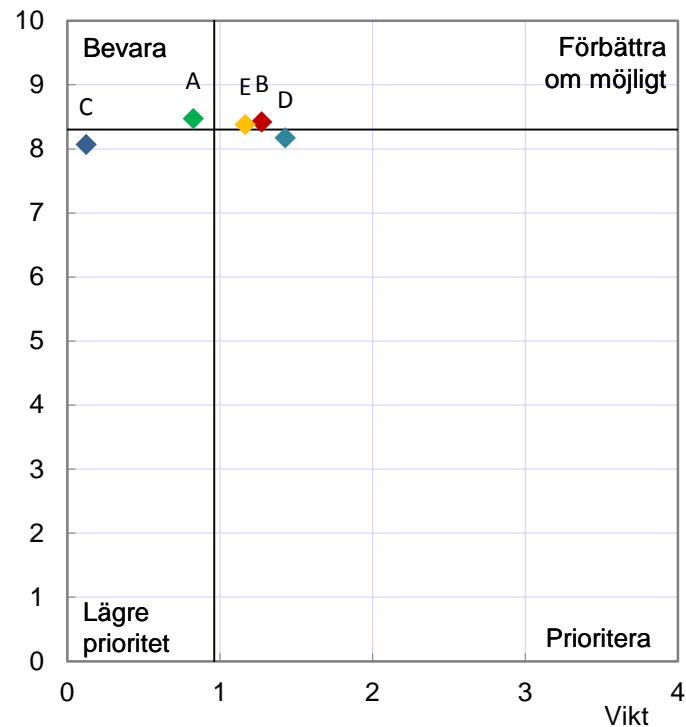
Delfråga A har störst effekt på betygsindex för bemötande. Betyget är idag över medelbetyget för bemötandeavsnittet, men alla betyg är mycket höga.

Bemötande	Medelvärde
A ...vår attityd mot dig?	8,8
B ...vårt engagemang i ditt ärende?	8,5
C ...vårt sätt att kommunicera med dig?	8,5
D ...den lyhördhet som vi visade	8,6
E ...totalt sett med bemötandet?	8,7

Kompetens

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

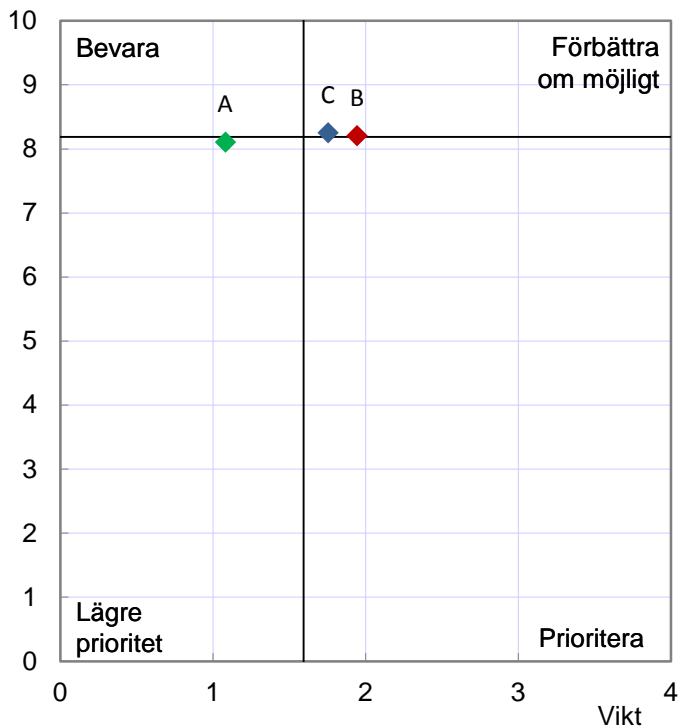
Delfråga D har störst effekt på betygsindex för kompetens. Betyget är idag strax under medelbetyget för kompetensavsnittet.

Kompetens	Medelvärde
A ...vår kunskap om lagar och regler?	8,5
B ...vår kunskap om ämnesområdet?	8,4
C ...vår kunskap om företagets villkor och förutsättningar?	8,1
D ...vår förmåga att förstå dina problem?	8,2
E ...vår förmåga att ge råd och vägledning?	8,4
F ...totalt sett med kompetensen?	8,5

Rättssäkerhet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

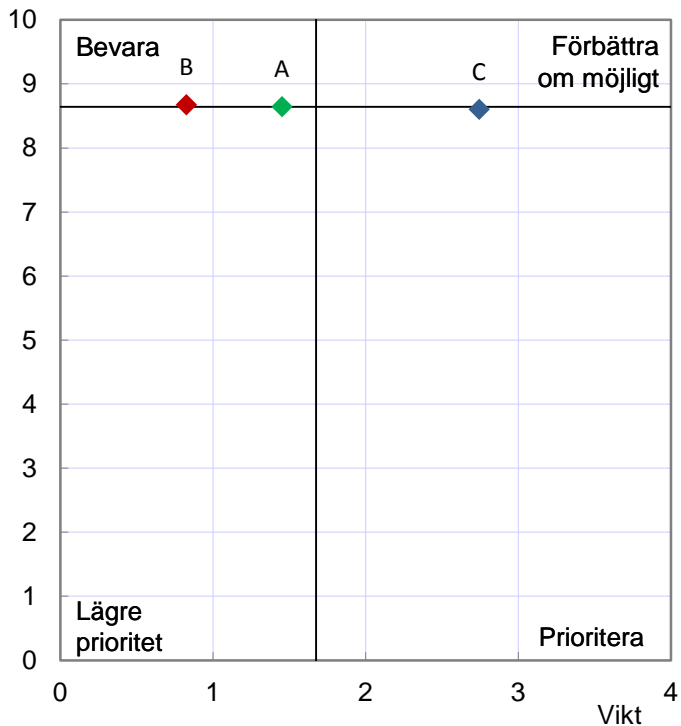
Delfråga B har störst effekt på betygsindex för rättssäkerhet. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för rättssäkerhetsavsnittet.

Rättssäkerhet	Medelvärde
A ...tydligheten i de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	8,1
B ...det sätt som vi motiverade våra ställningstaganden/ beslut?	8,2
C ...möjligheten att framföra klagomål eller lämna synpunkter	8,3
D ...totalt sett med rättssäkerheten?	8,2

Effektivitet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

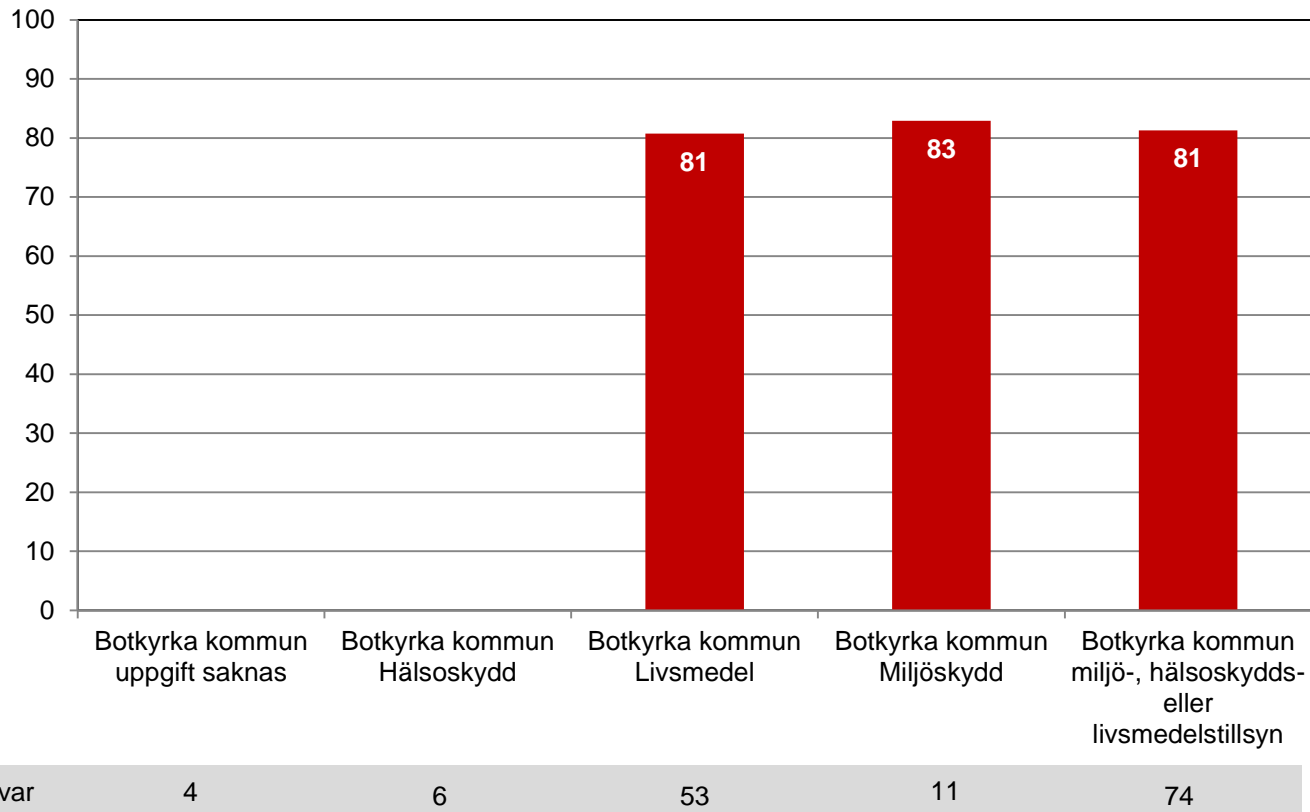

Delfråga C har störst effekt på betygsindex för effektivitet. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för effektivitetsavsnittet.

Effektivitet	Medelvärde
A ...tiden för handläggningen av ditt ärende?	8,6
B ...förmågan att hålla överenskomna tidsramar?	8,7
C ...rutinerna kring handläggningen av ditt ärende?	8,6
D ...totalt sett med effektiviteten?	8,5

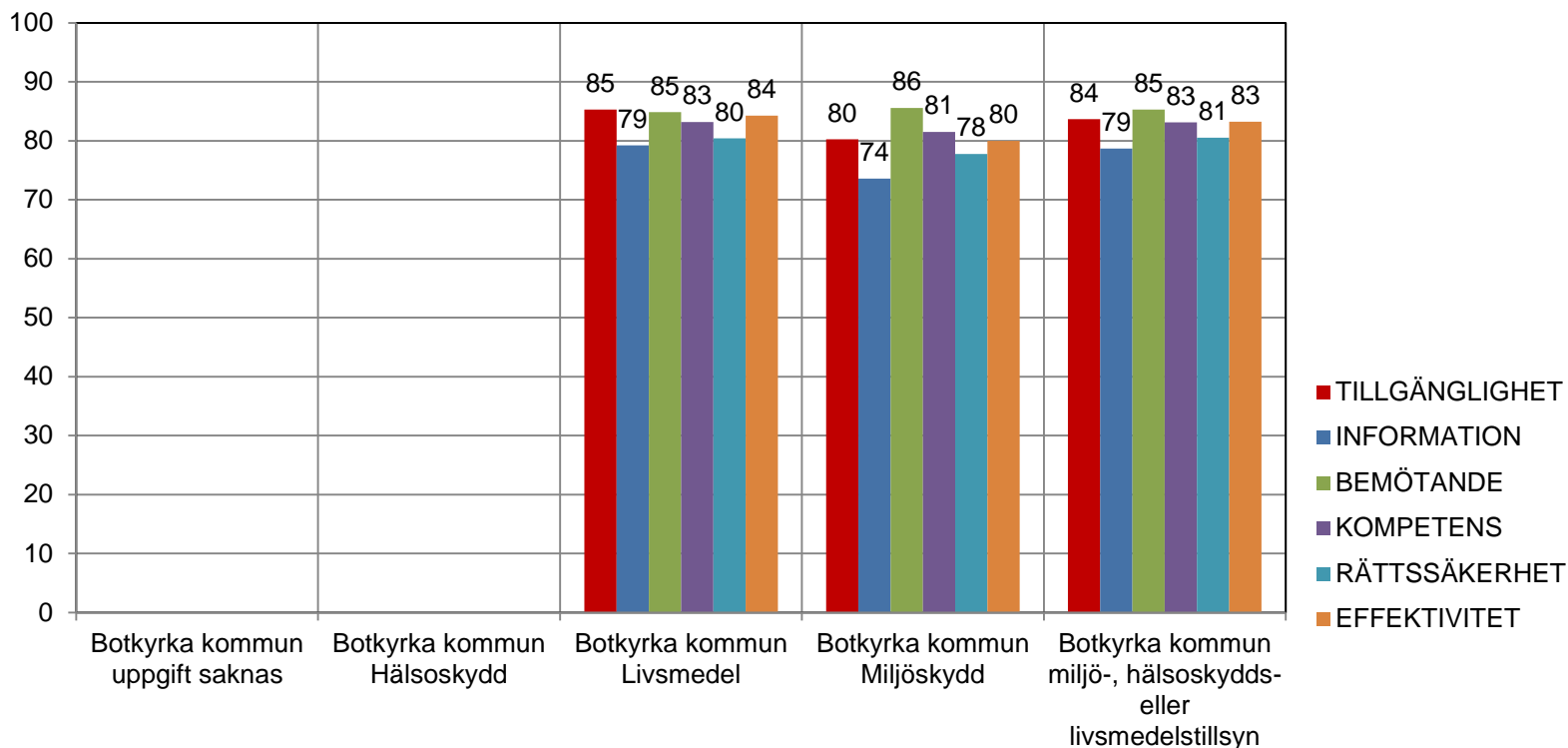
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

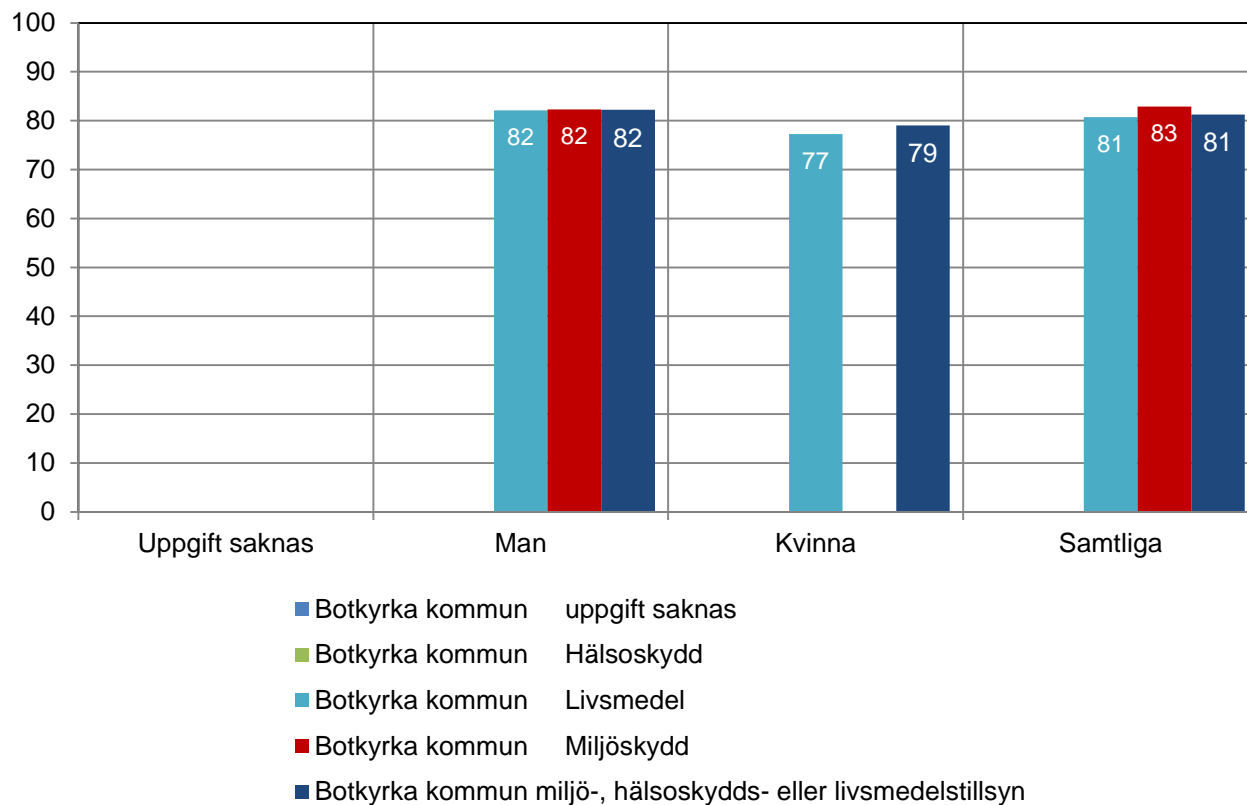
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd betygsindex

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

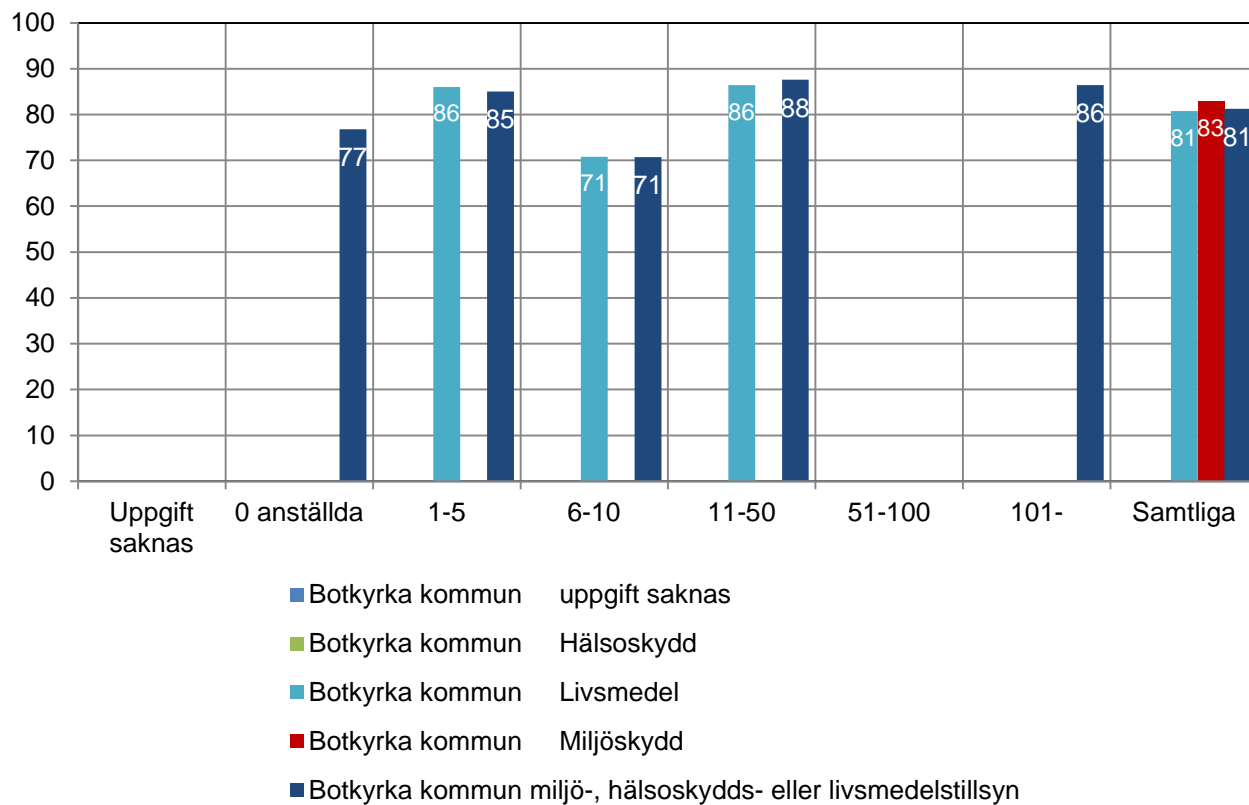
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter kön

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

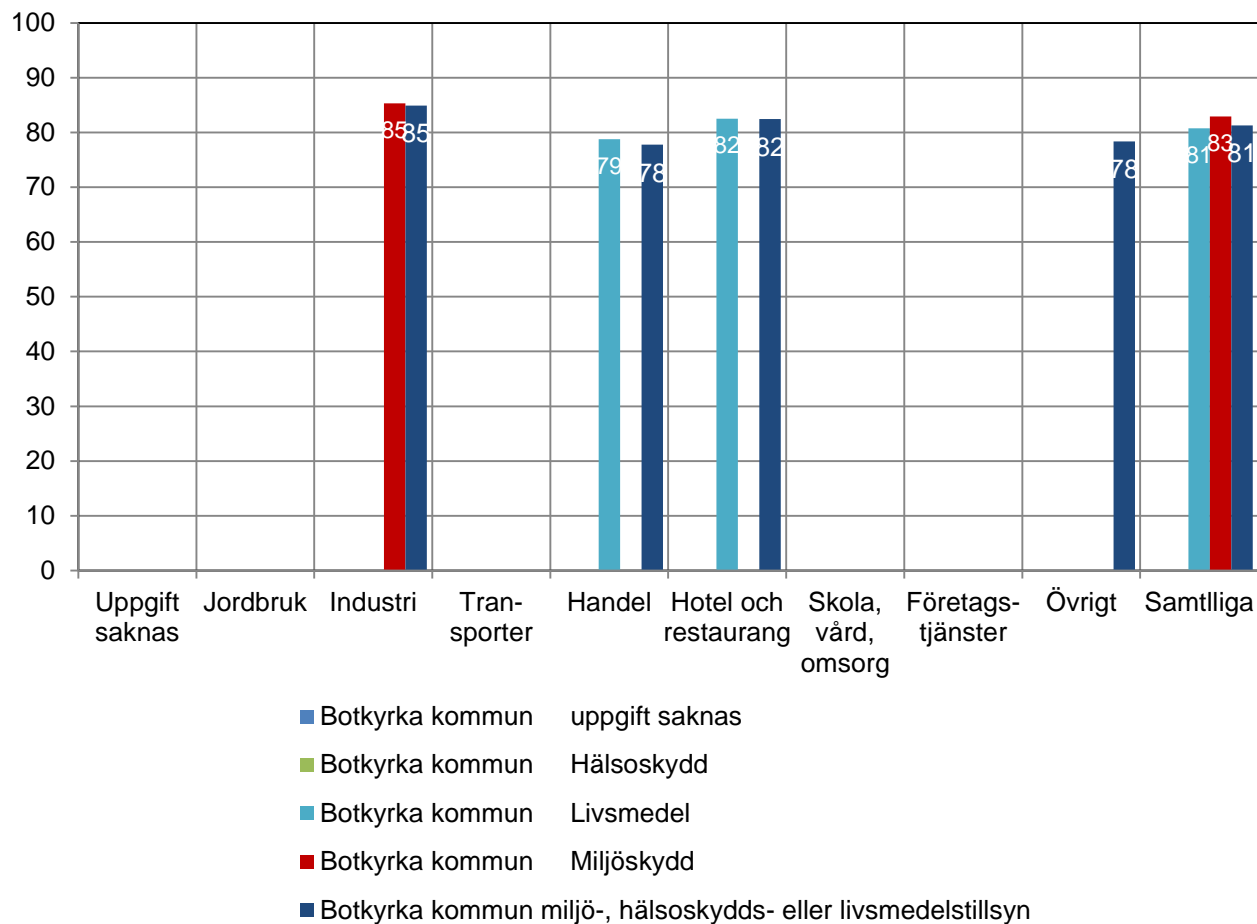
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter företagsstorlek

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

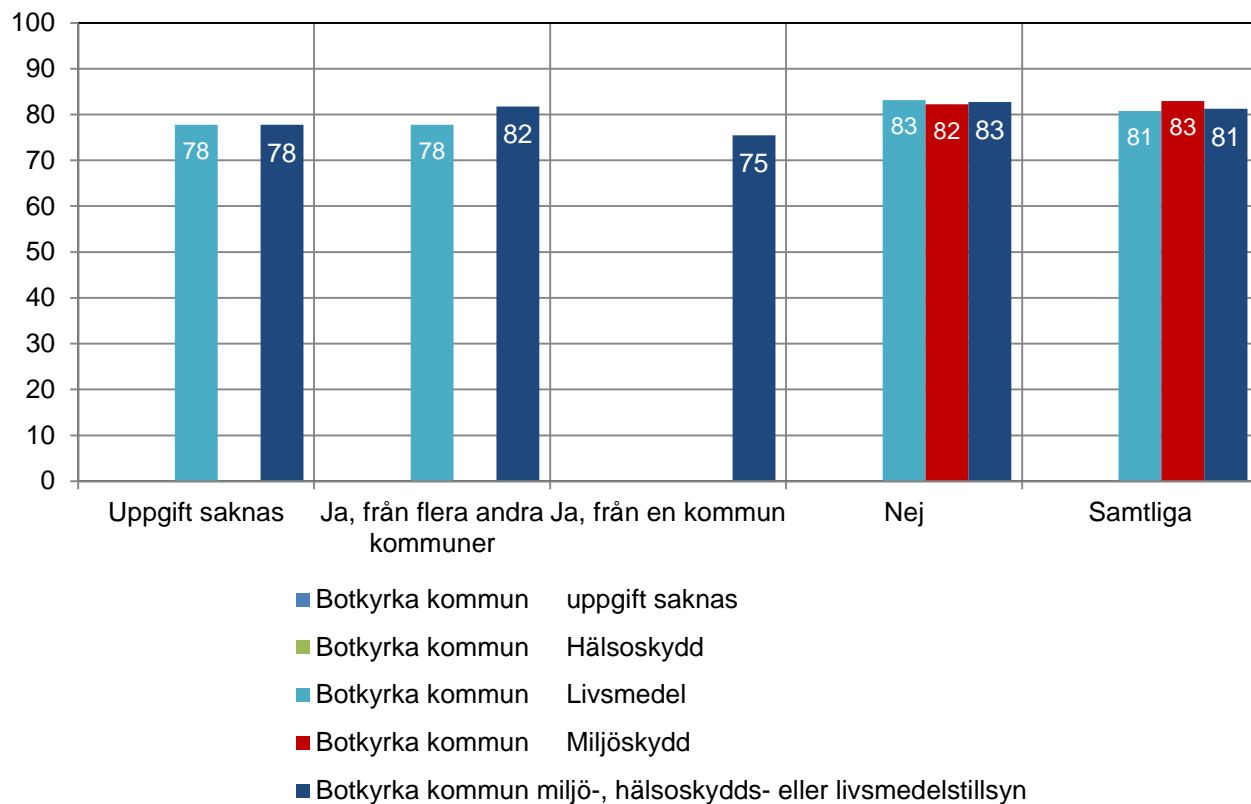
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter bransch

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

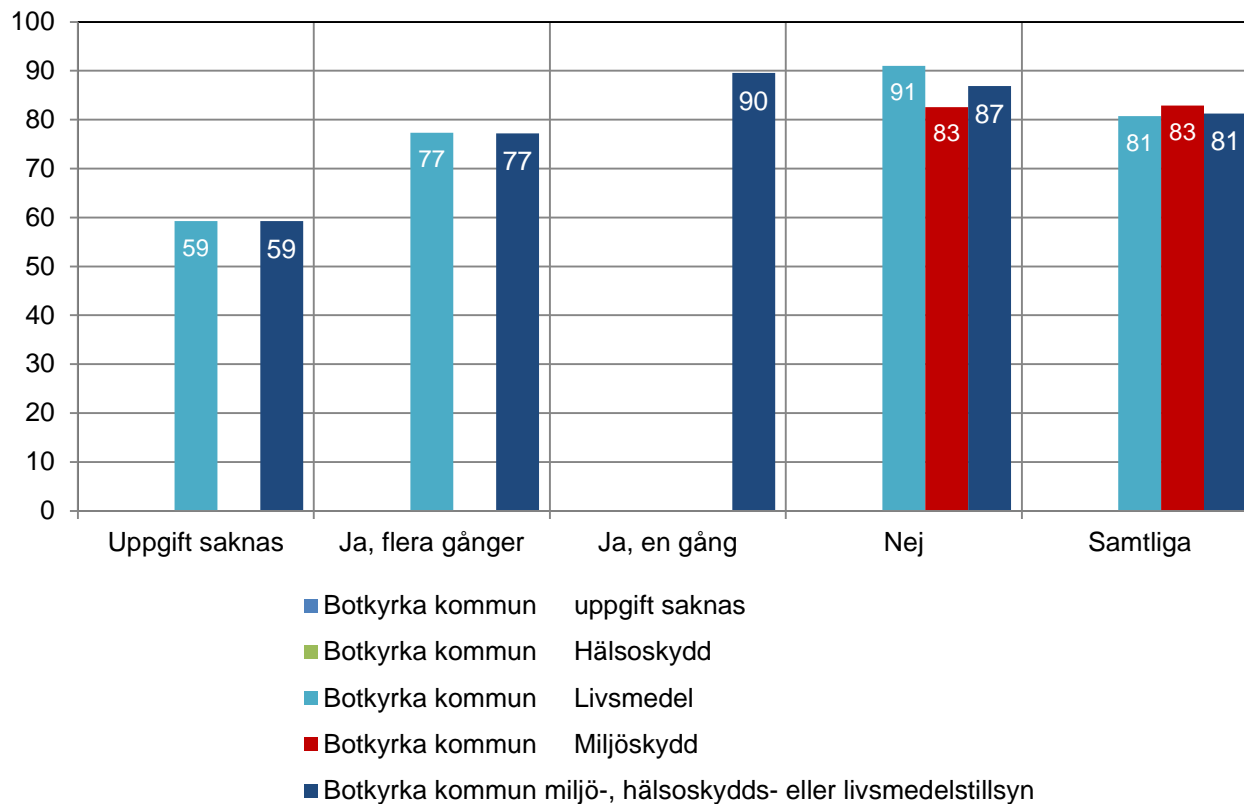
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter tidigare kontakt med andra kommuner i liknande ärenden

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

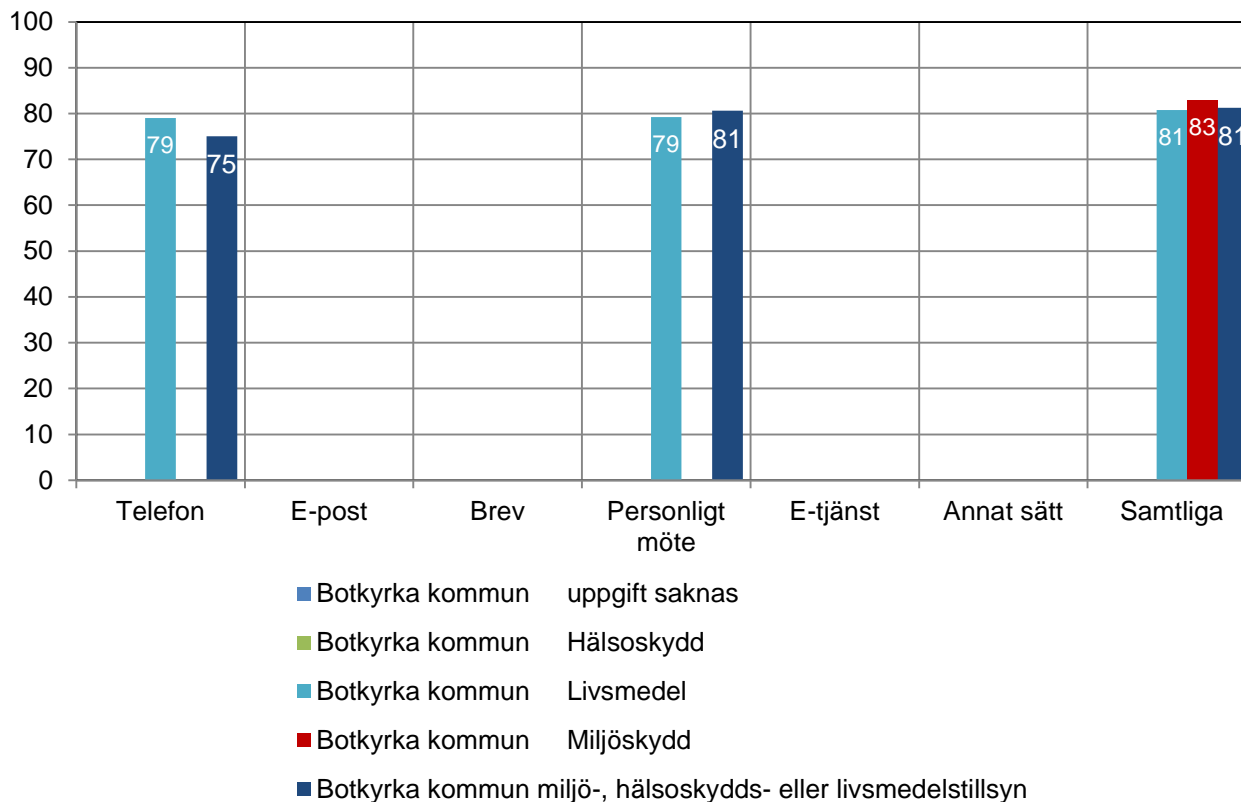
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter tidigare kontakt med kommunen i liknande ärenden

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

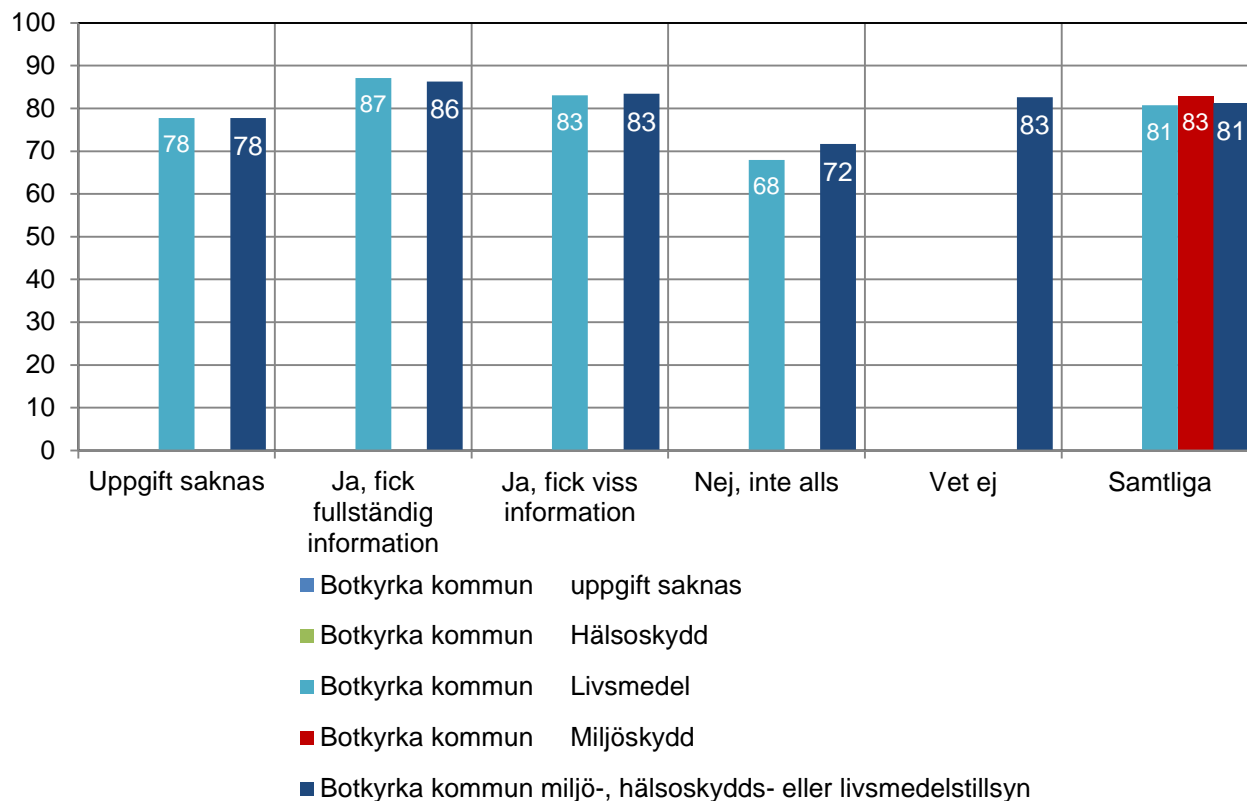
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter huvudsakligt kontaktsätt

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

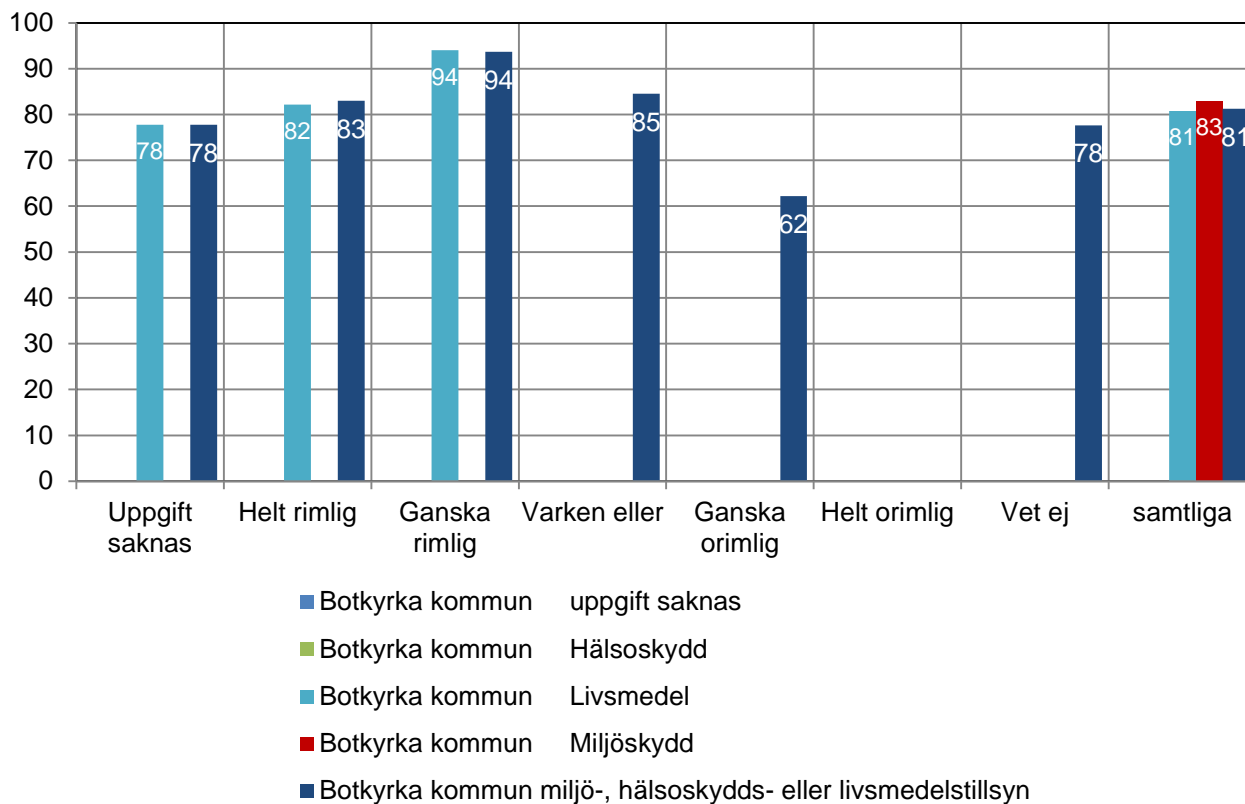
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter information om tjänster som ingick i avgiften

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

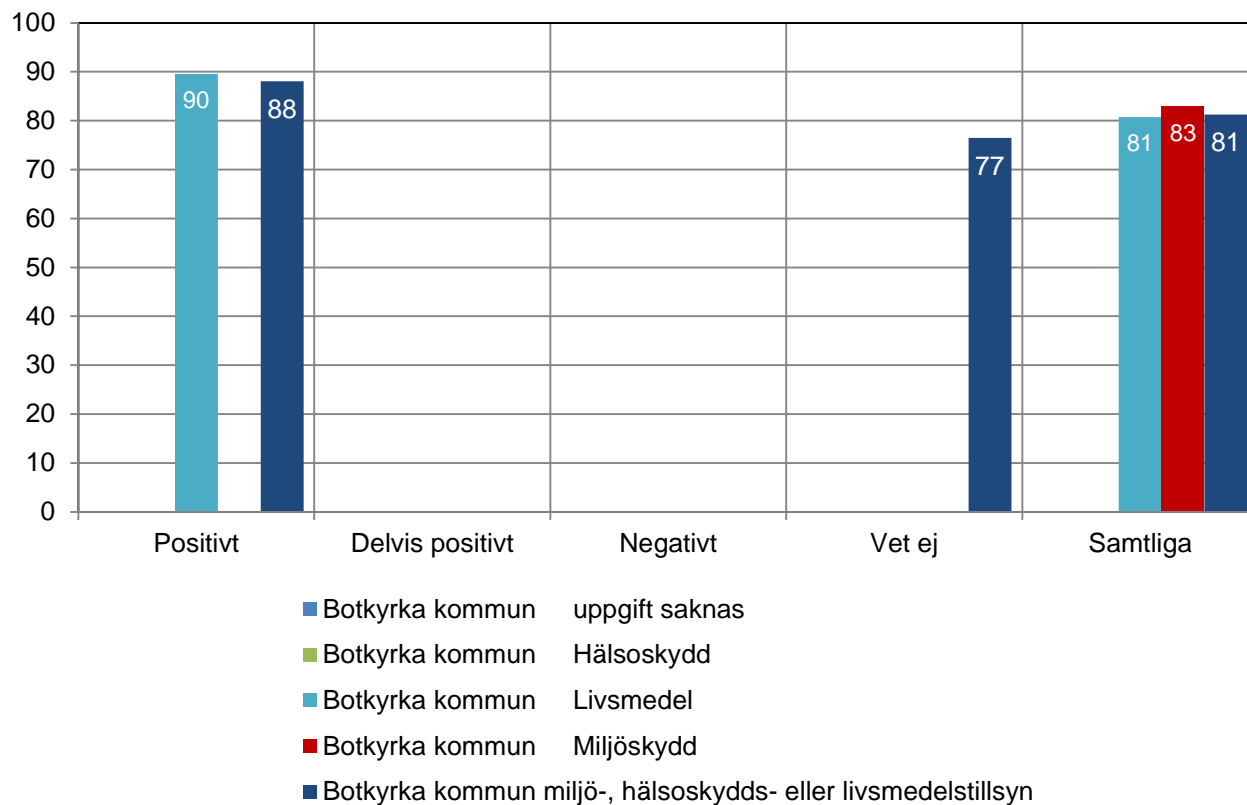
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter inställning till avgiften

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

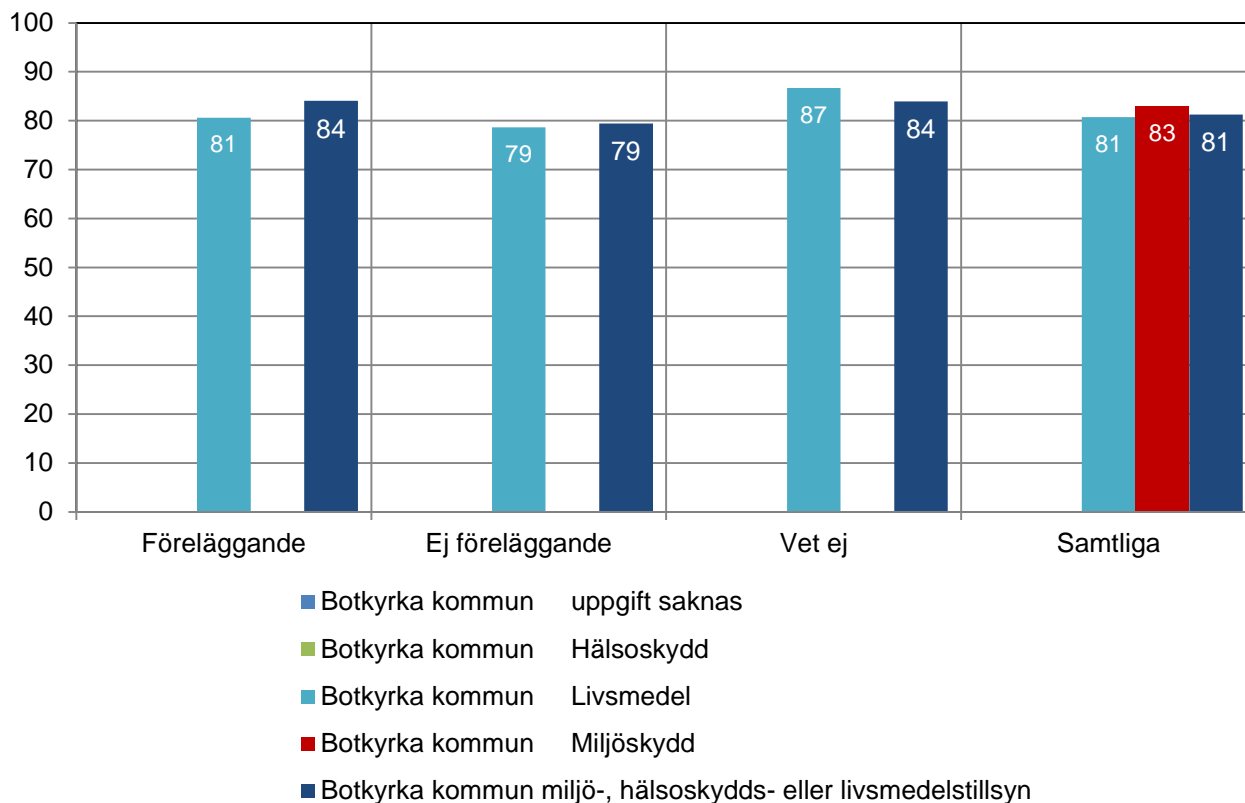
Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter utfall vid tillstånd

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd efter utfall vid tillsyn

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) per verksamhet 2014-15

Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Medelvärde per fråga och verksamhet 2014-15

	Botkyrka kommun Hälsoskydd	Botkyrka kommun Livsmedel	Botkyrka kommun Miljöskydd	Botkyrka kommun Miljö totalt
TILLGÄNGLIGHET				
...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på telefon?		8,7	7,7	8,6
...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på e-post?		8,7	8,0	8,4
...möjligheten att få träffa rätt person (er)?		9,0	8,6	8,9
...möjligheten att direkt hämta blanketter och informationsmaterial på hemsidan?		8,4	8,4	8,2
...möjligheten att använda e-tjänster för ditt ärende?		8,4	8,3	8,4
...totalt sett med tillgängligheten?		8,7	8,2	8,5
INFORMATION				
...hur vi informerade om de lagar och regler som gäller för ditt ärende?		7,9	7,7	8,0
...hur vi informerade om processen och rutinerna för ditt ärende?		8,1	7,9	8,2
...hur vi informerade om vad som förväntas för dig?		8,2	7,6	8,2
...hur vi informerade om möjligheten att överklaga beslut?		7,5	7,2	7,6
...vår skriftliga information(beslutsunderlag, blanketter, broschyrer m.m)?		8,4	7,7	8,3
...informationen på vår webbplats?		8,0	8,3	8,1
...totalt sett med möjligheten att komma i kontakt med oss?		8,1	7,6	8,1
BEMÖTANDE				
...vår attityd mot dig?		8,7	8,9	8,8
...vårt engagemang i ditt ärende?		8,5	8,5	8,5
...vårt sätt att kommunicera med dig?		8,6	8,2	8,5
...den lyhördhet som vi visade		8,6	8,3	8,6
...totalt sett med bemötandet?		8,6	8,7	8,7

Livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd

Botkyrka kommun – miljö- och hälsoskyddstillsyn. Medelvärde per fråga och verksamhet 2014-15

	Botkyrka kommun Hälsoskydd	Botkyrka kommun Livsmedel	Botkyrka kommun Miljöskydd	Botkyrka kommun Miljö totalt 8,5
KOMPETENS				
...vår kunskap om lagar och regler?		8,5	8,4	8,5
...vår kunskap om ämnesområdet?		8,5	8,3	8,4
...vår kunskap om företagens villkor och förutsättningar?		7,9	8,3	8,1
...vår förmåga att förstå dina problem?		8,1	8,1	8,2
...vår förmåga att ge råd och vägledning?		8,4	8,6	8,4
...totalt sett med kompetensen?		8,5	8,3	8,5
RÄTTSSÄKERHET				
...tydligheten i de lagar och regler som gäller för ditt ärende?		8,2	7,8	8,1
...det sätt som vi motiverade våra ställningstaganden/ beslut?		8,1	8,5	8,2
...möjligheten att framföra klagomål eller lämna synpunkter		8,3	7,7	8,3
...totalt sett med rättssäkerheten?		8,2	8,0	8,2
EFFEKTIVITET				
...tiden för handläggningen av ditt ärende?		8,7	8,6	8,6
...förmågan att hålla överenskomna tidsramar?		8,7	8,4	8,7
...ruinerna kring handläggningen av ditt ärende?		8,6	8,1	8,6
...totalt sett med effektiviteten?		8,6	8,2	8,5

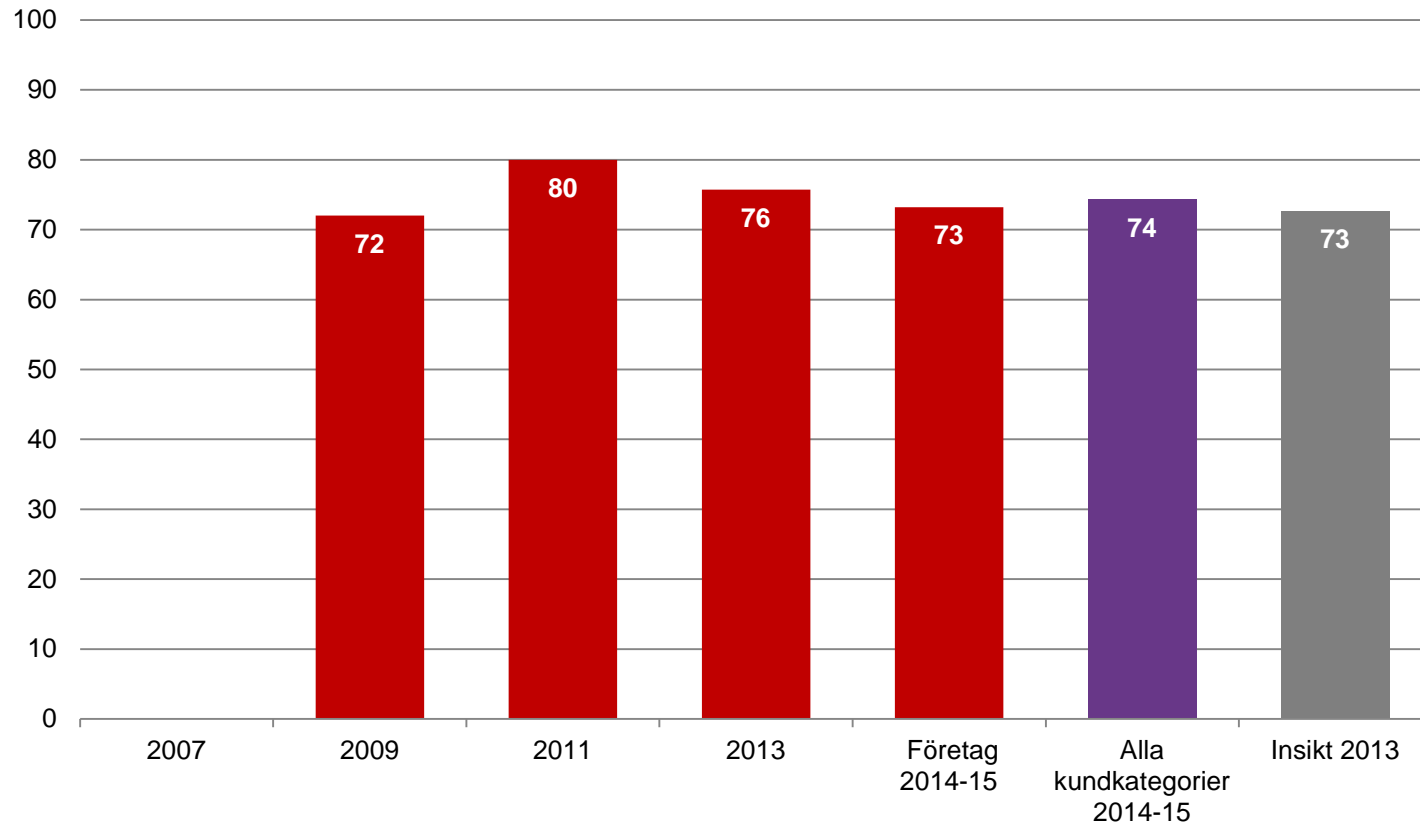
Rekommendationer

- NKI för miljötillsynen blev rekordhögt. NKI 81 är avsevärt högre än tidigare, då helhetsbetyget har legat kring 61-66.
- Alla betygsindex är höga.
- Rättssäkerhet och effektivitet, men även bemötande, är de områden som har störst samband med NKI och bör om möjligt höjas ytterligare. Det bör dock betonas att betygen redan är mycket goda.
- Svarande som haft kontakt med kommunen flera gånger tidigare ger aningen lägre betyg än nya kunder.
- Andelen negativa besked i tillståndsfrågor och tillsynsärenden där åtgärder har behövts vidtas är lägre än i riket som helhet. Det är gynnsamt för NKI.
- Alla typer av miljöärenden får goda betyg – livsmedelstillsyn, miljöskydd och övriga.

SERVERINGSTILLSTÅND/TILLSYN

NKI har sjunkit gradvis till riksgenomsnittets nivå

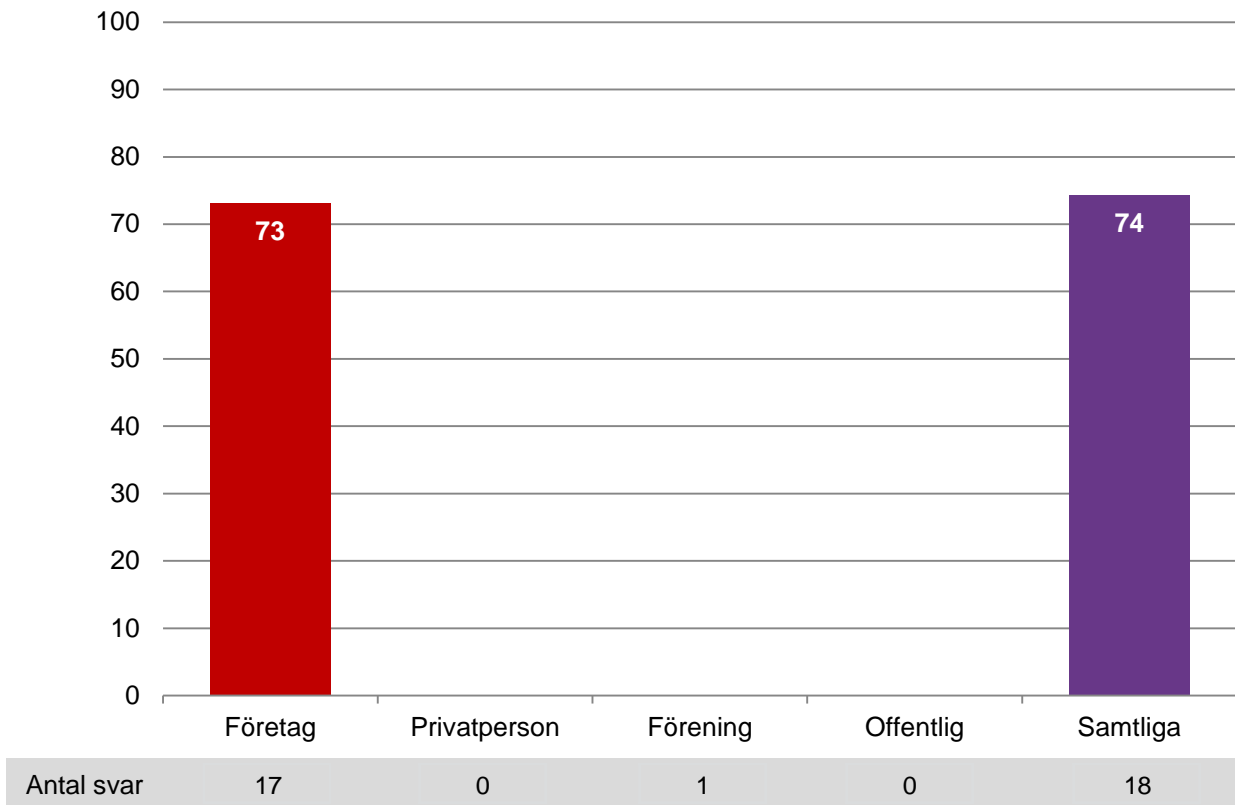
Botkyrka kommun – serveringstillstånd/tillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2007 - 2015

Antal svar	6	29	18	11	17	18	3567
------------	---	----	----	----	----	----	------

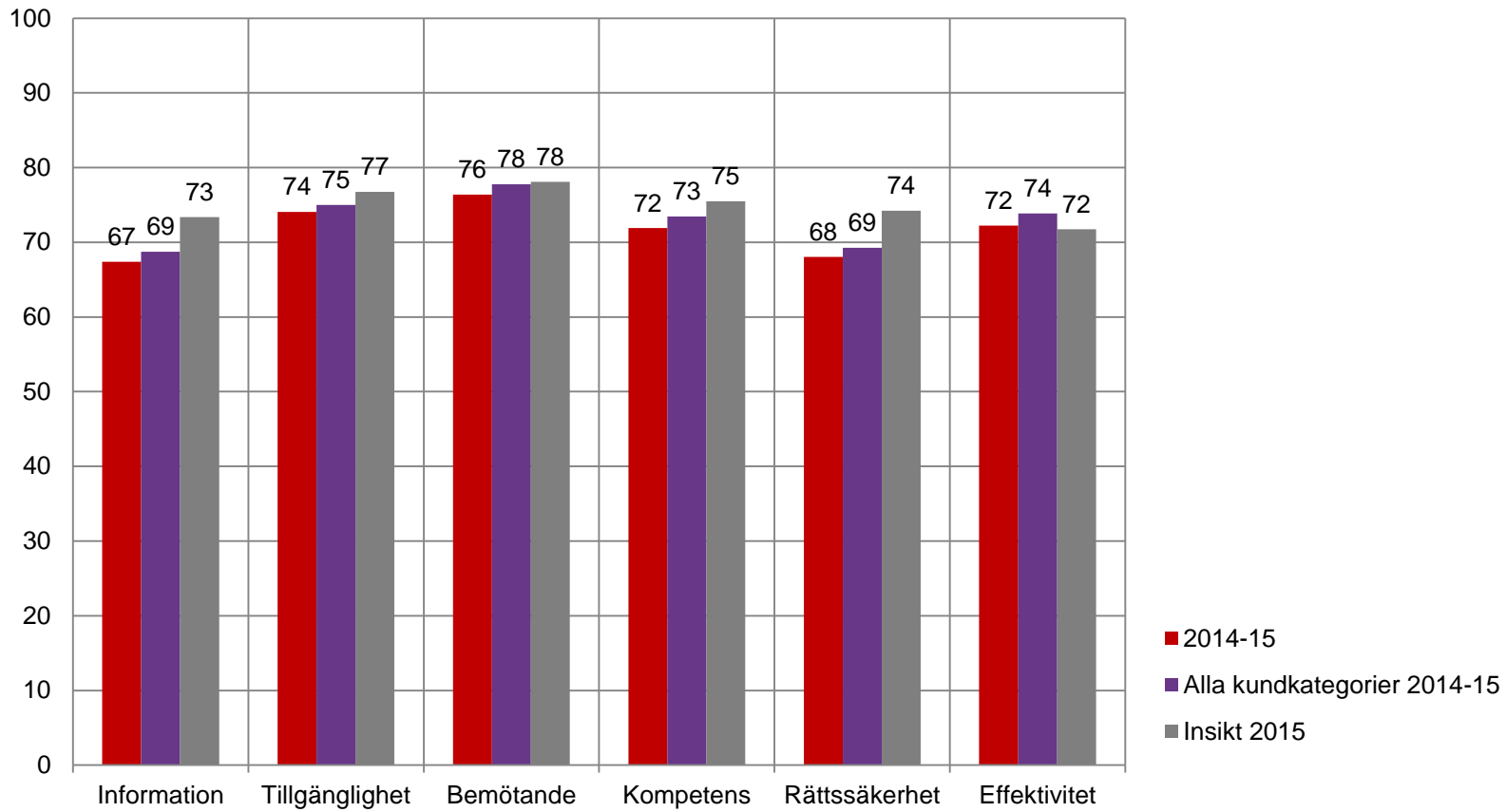
NKI för olika kundkategorier

Botkyrka kommun – serveringstillstånd/tillsyn. Nöjd-Kund-Index (NKI) 2014-15

Betygsindex per serviceområde

Botkyrka kommun – serveringstillstånd/tillsyn. Betygsindex per serviceområde 2014-15

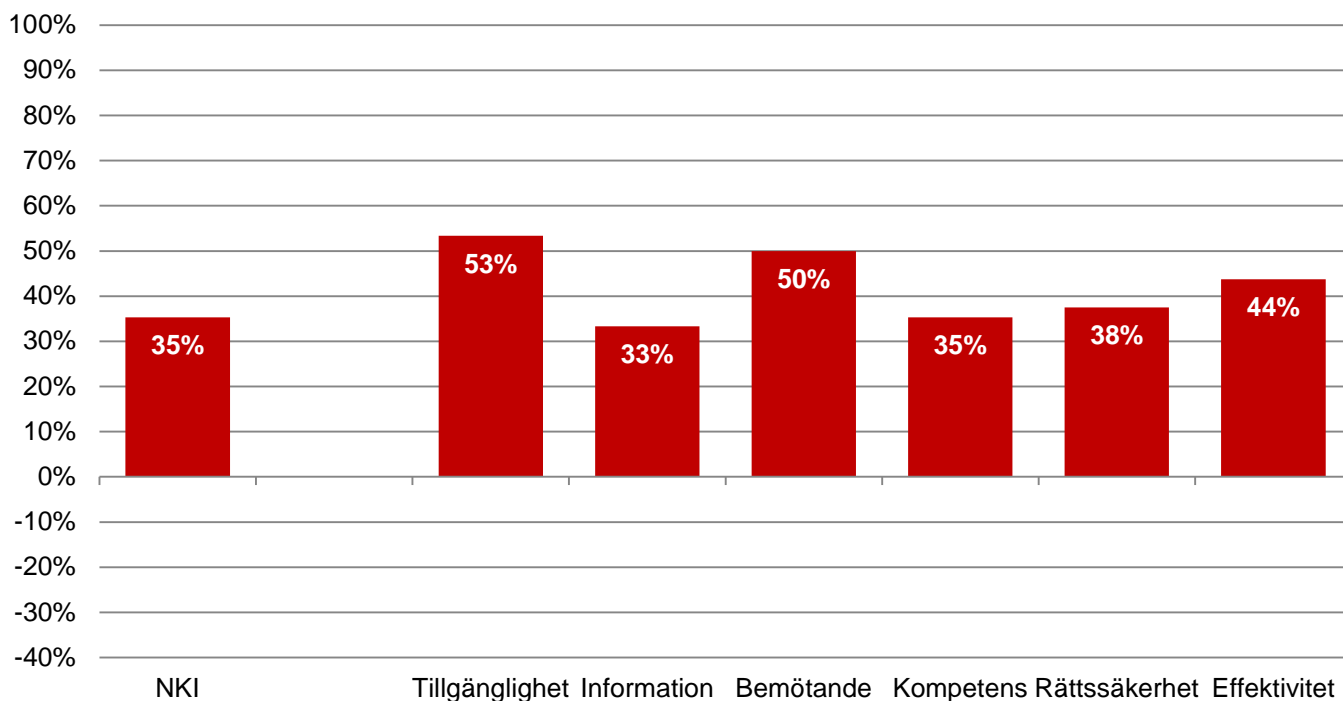

Balansmått för NKI och serviceområde

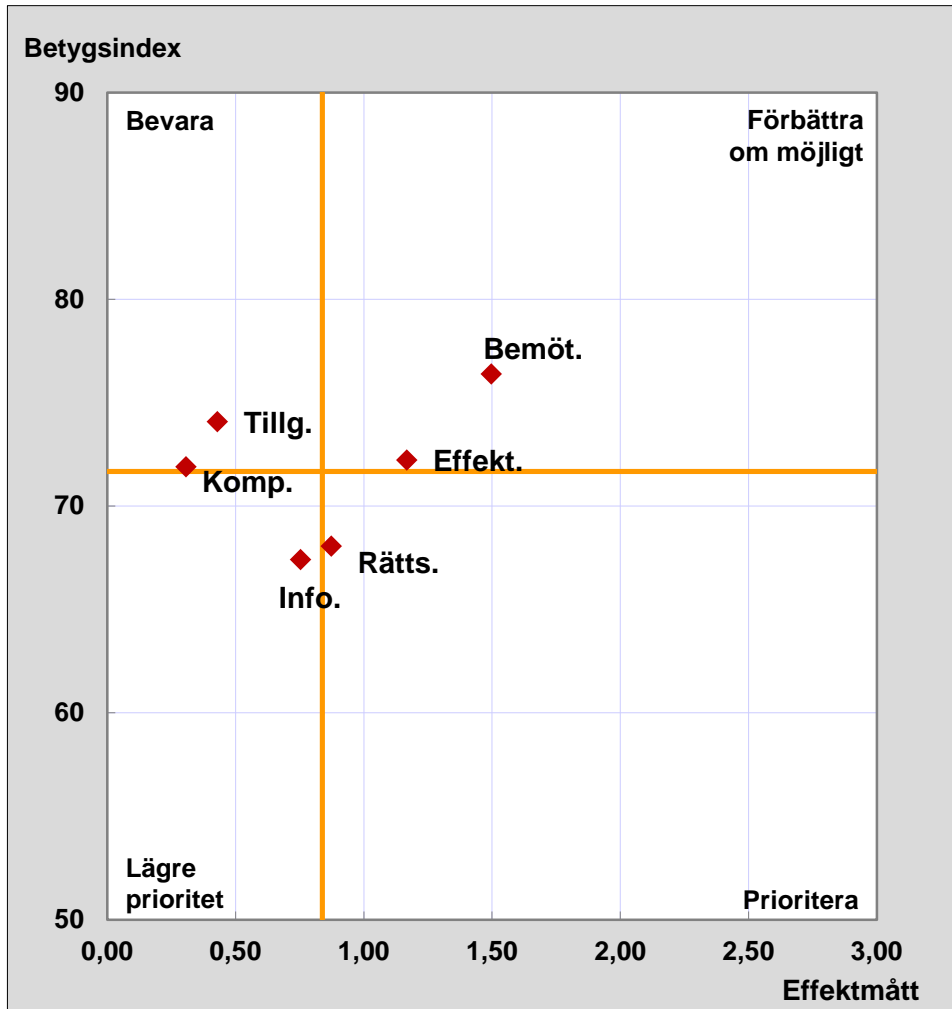
Botkyrka kommun serveringstillstånd/tillsyn. Balansmått 2014-15

Bedömningen av kommunens service görs på en tio-gradig skala där 1 är lägsta betyg och 10 är högsta. På en tio-gradig svarsskala brukar 1-4 betraktas som underkänt och 8-10 som höga betyg.

Balansmåtten i diagrammet till höger visar andelen höga betyg (8-10) minus andelen låga betyg (1-4). Staplarna visar med hur många procentenheter höga betyg överstiger andelen låga.

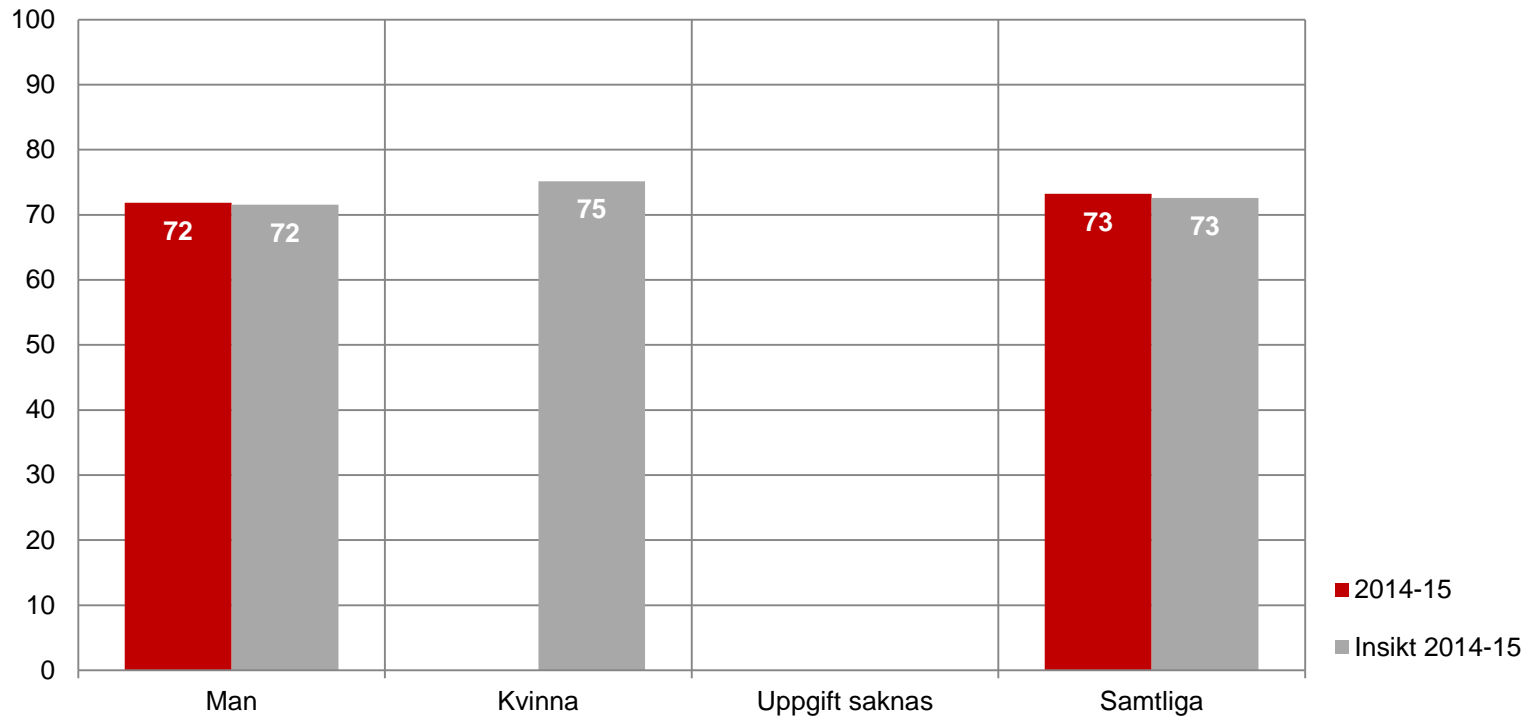
Prioritera rättssäkerhet, effektivitet och bemötande

— Kommunens medelindex och medeleffekt

NKI efter den svarandes kön

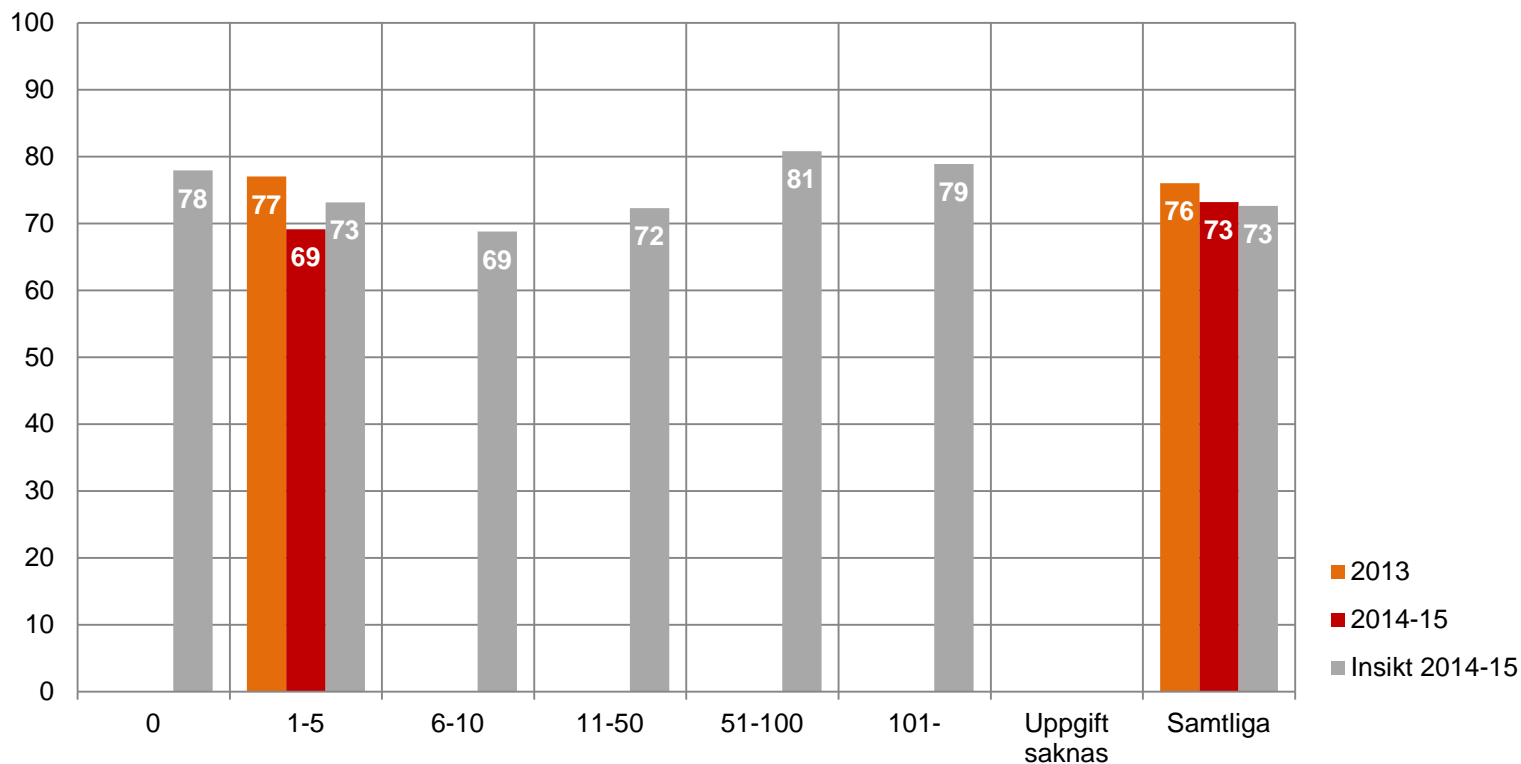
Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

2014-15	88%	12%	0%	17
Insikt 2014-15	69%	31%		3395

NKI efter företagsstorlek (antal anställda)

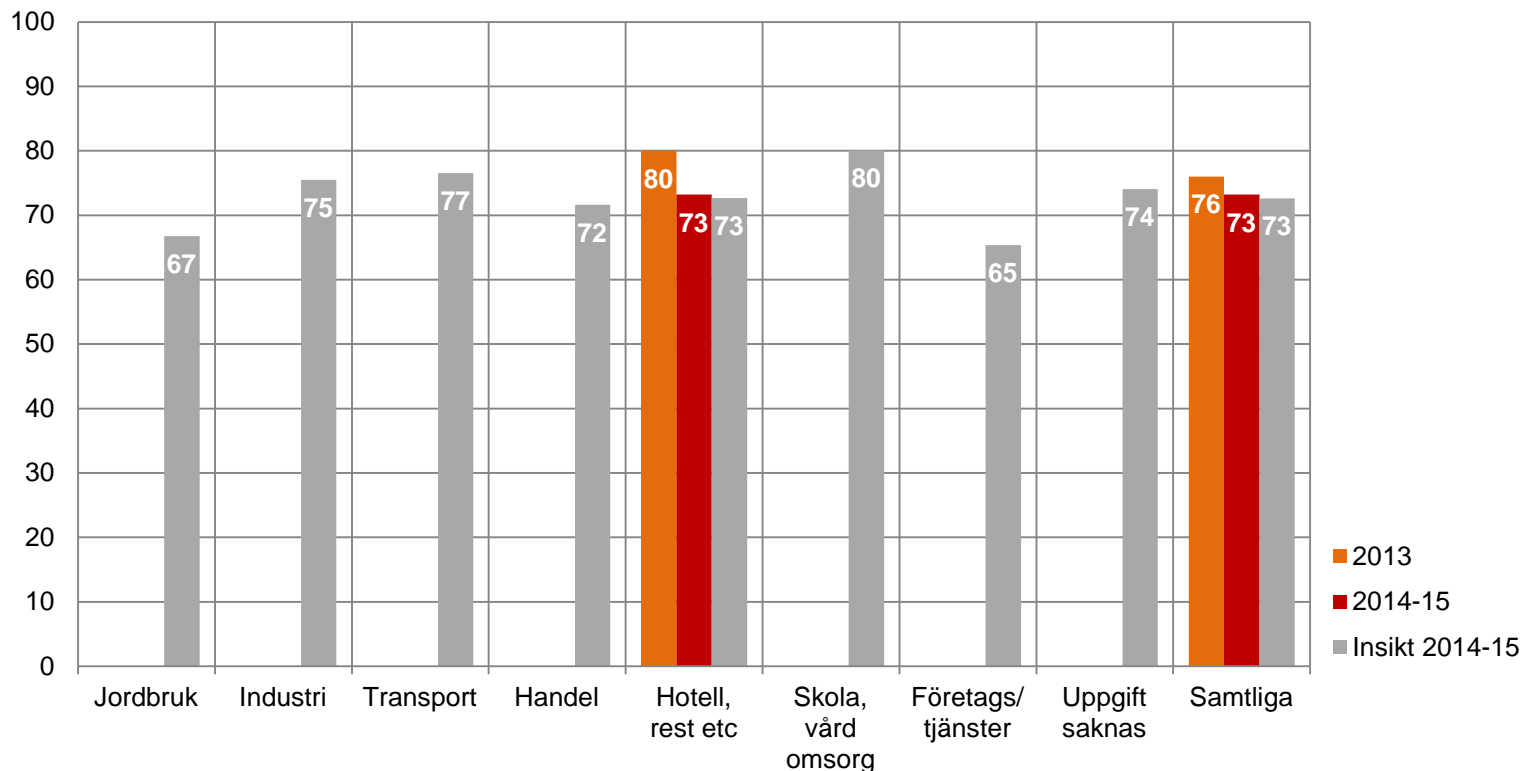
Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

2013		64%	27%	9%	0%	0%	0%	11
2014-15	0%	71%	18%	6%	0%	0%	6%	17
Insikt 2014-15	0%	50%	23%	21%	3%	3%		3108

NKI efter bransch

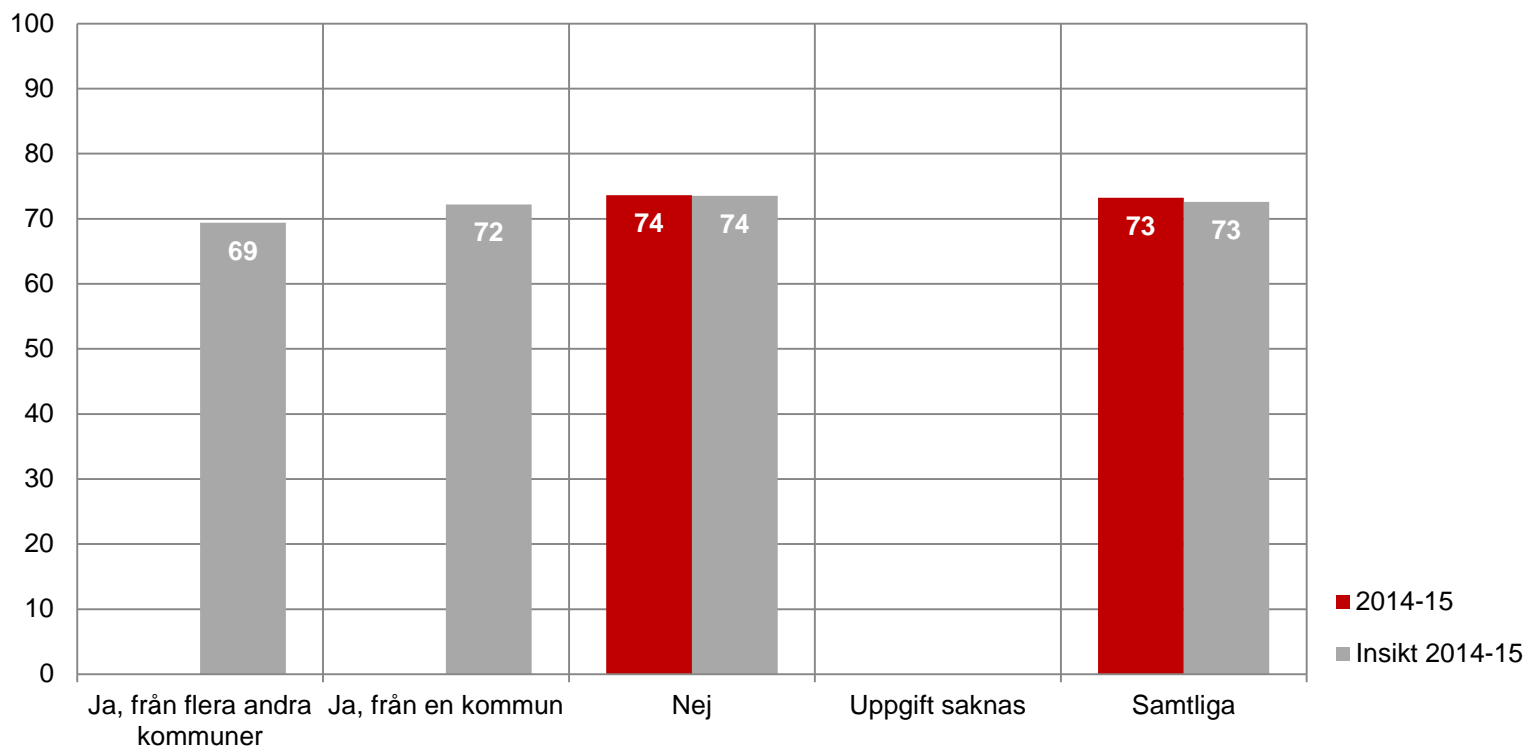
Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

2013	0%	0%	0%	18%	73%	0%	0%	9%	11
2014-15	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	17
Insikt 2014-15	0%	1%	0%	1%	93%	0%	0%	3%	3309

NKI efter tidigare kontakt med andra kommuner i liknande ärenden

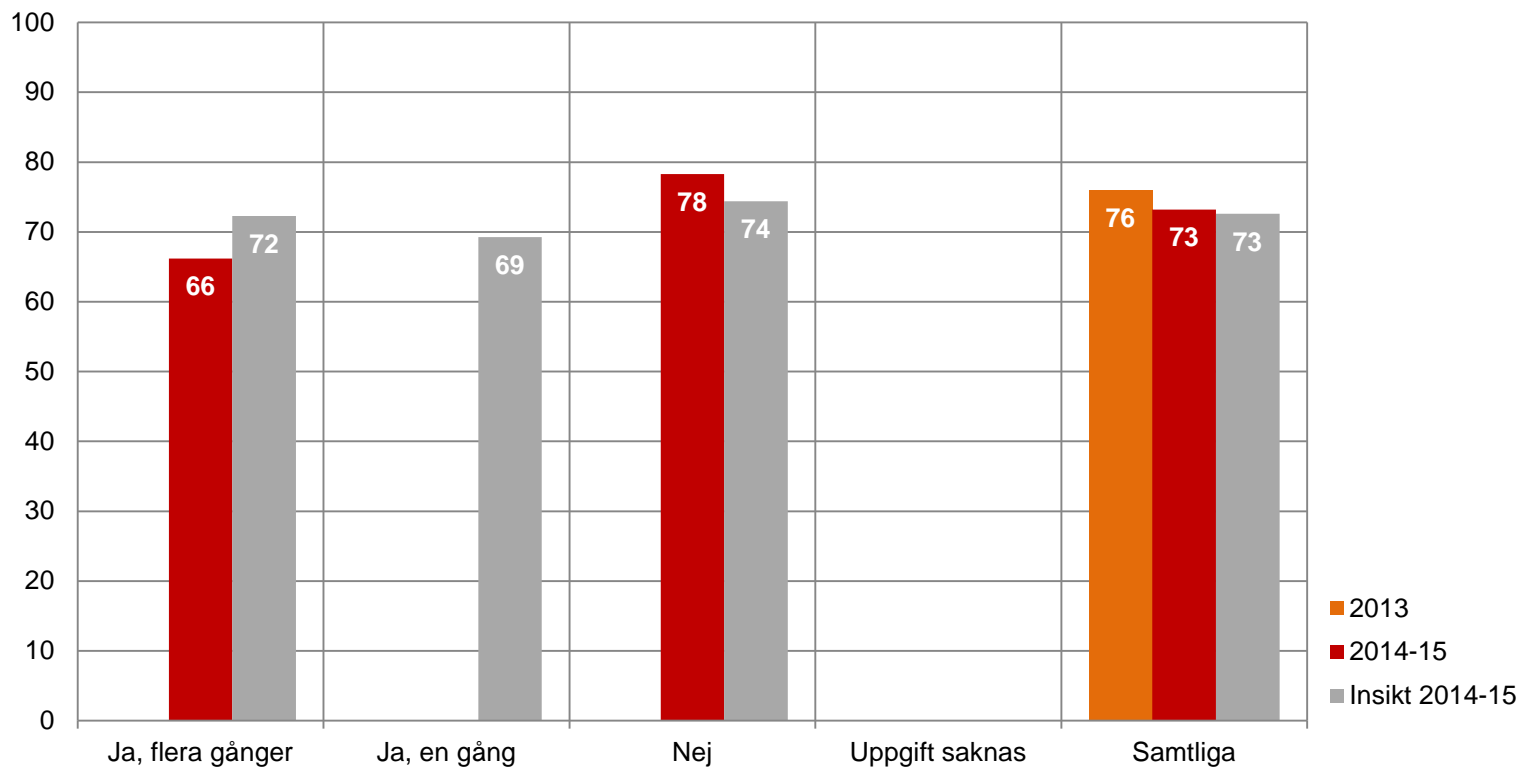
Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

2014-15	29%	24%	47%	0%	17
Insikt 2014-15	19%	19%	62%		3346

NKI efter tidigare kontakt i liknande ärenden

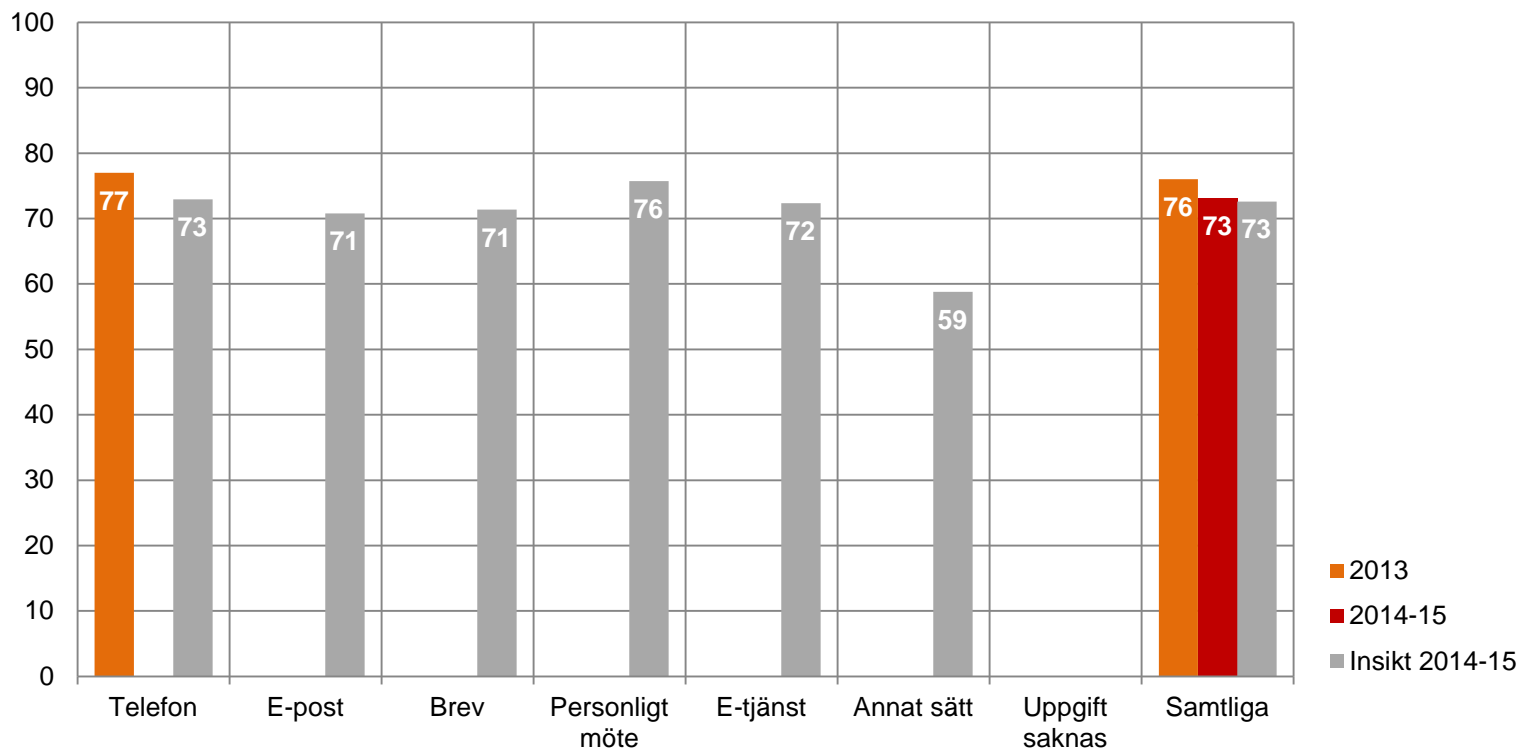
Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

2013	18%	45%	36%	0%	11
2014-15	47%	6%	41%	6%	17
Insikt 2014-15	52%	14%	34%		3327

NKI efter huvudsakligt kontaktsätt

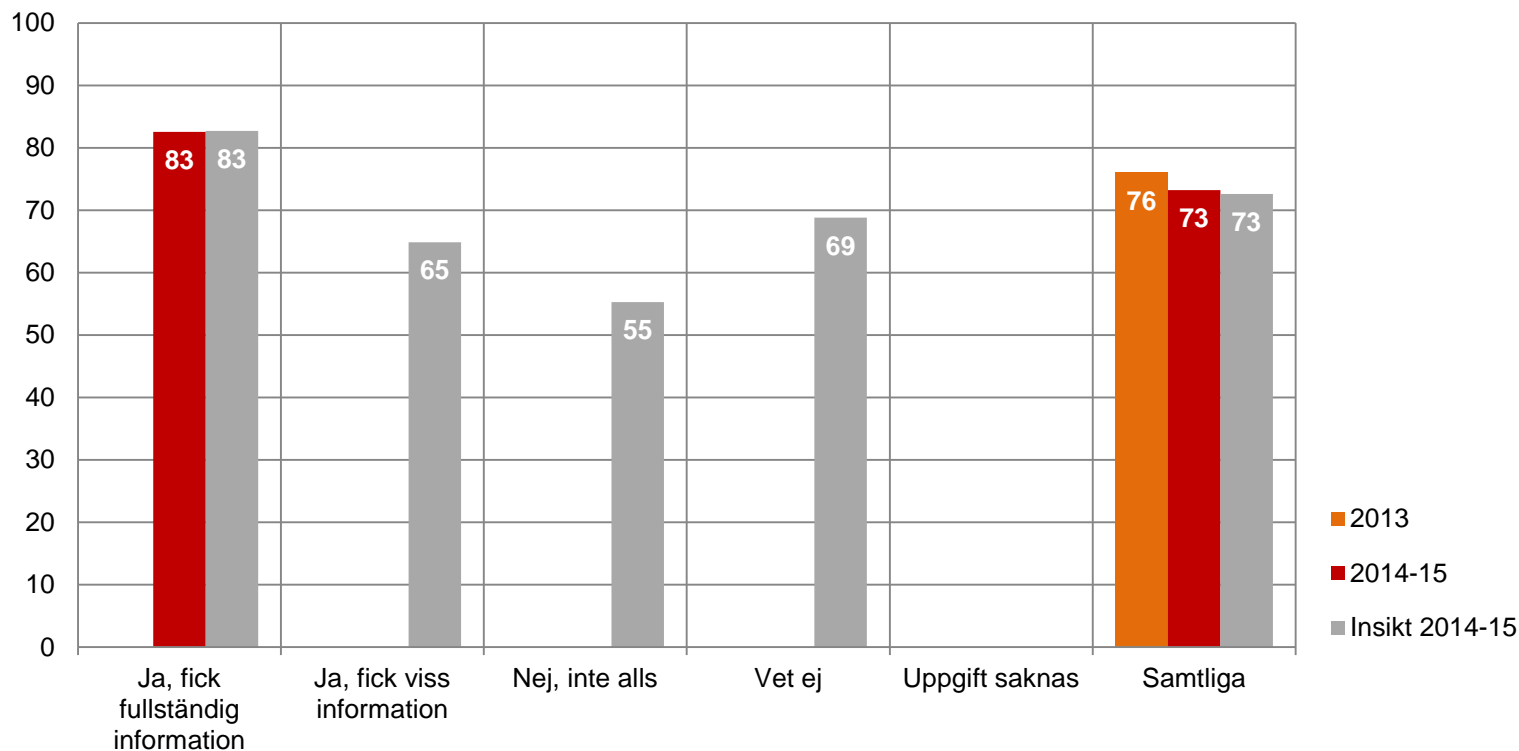
Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

2013	82%	0%	0%	18%	0%	0%	0%	11
2014-15	35%	6%	18%	35%	6%	0%	0%	17
Insikt 2014-15	30%	23%	11%	31%	2%	2%		3251

NKI efter information om vilka tjänster som ingick i avgiften

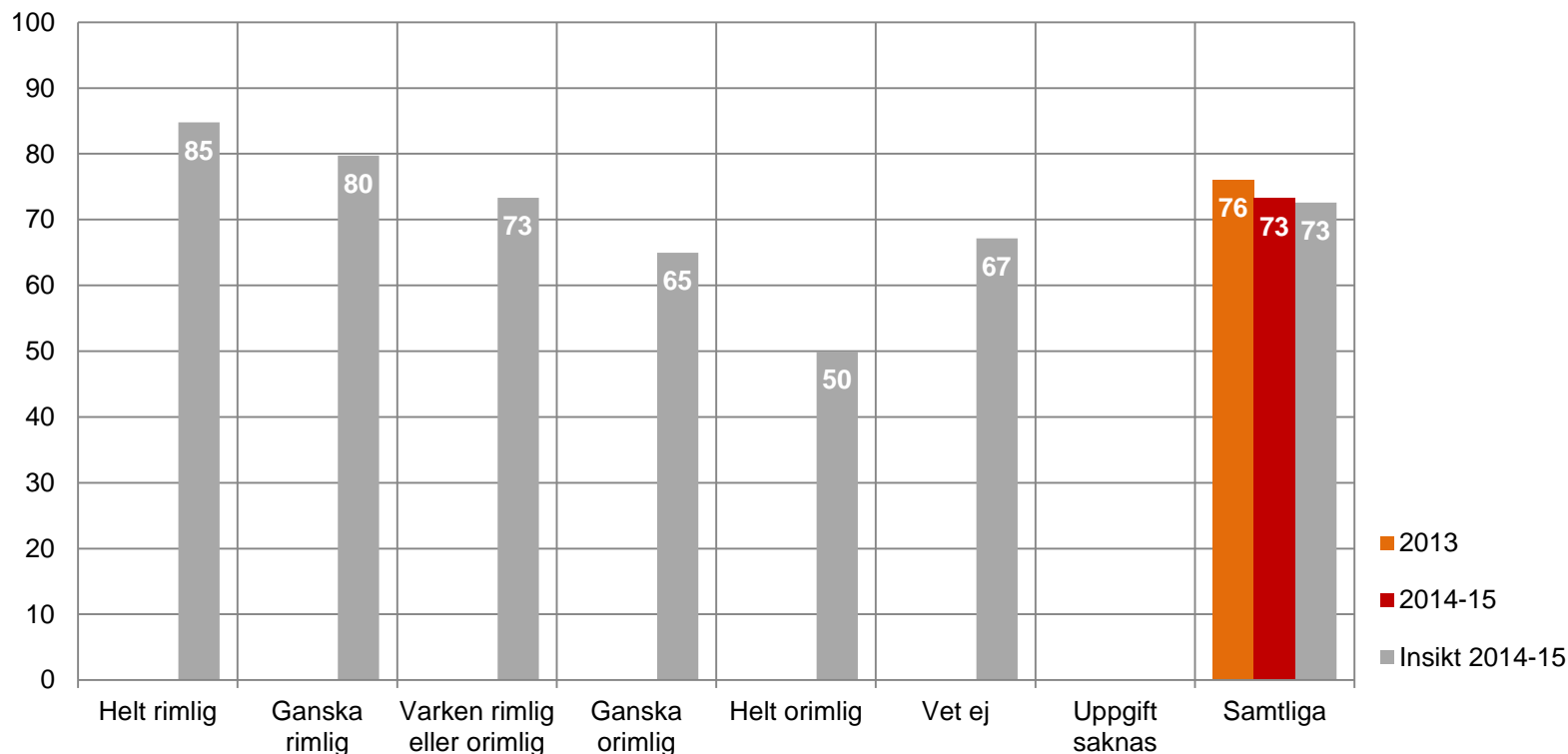
Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

2013	45%	27%	9%	18%	0%	11
2014-15	41%	24%	35%	0%	0%	17
Insikt 2014-15	49%	23%	18%	10%		3496

NKI efter inställningen till avgiften

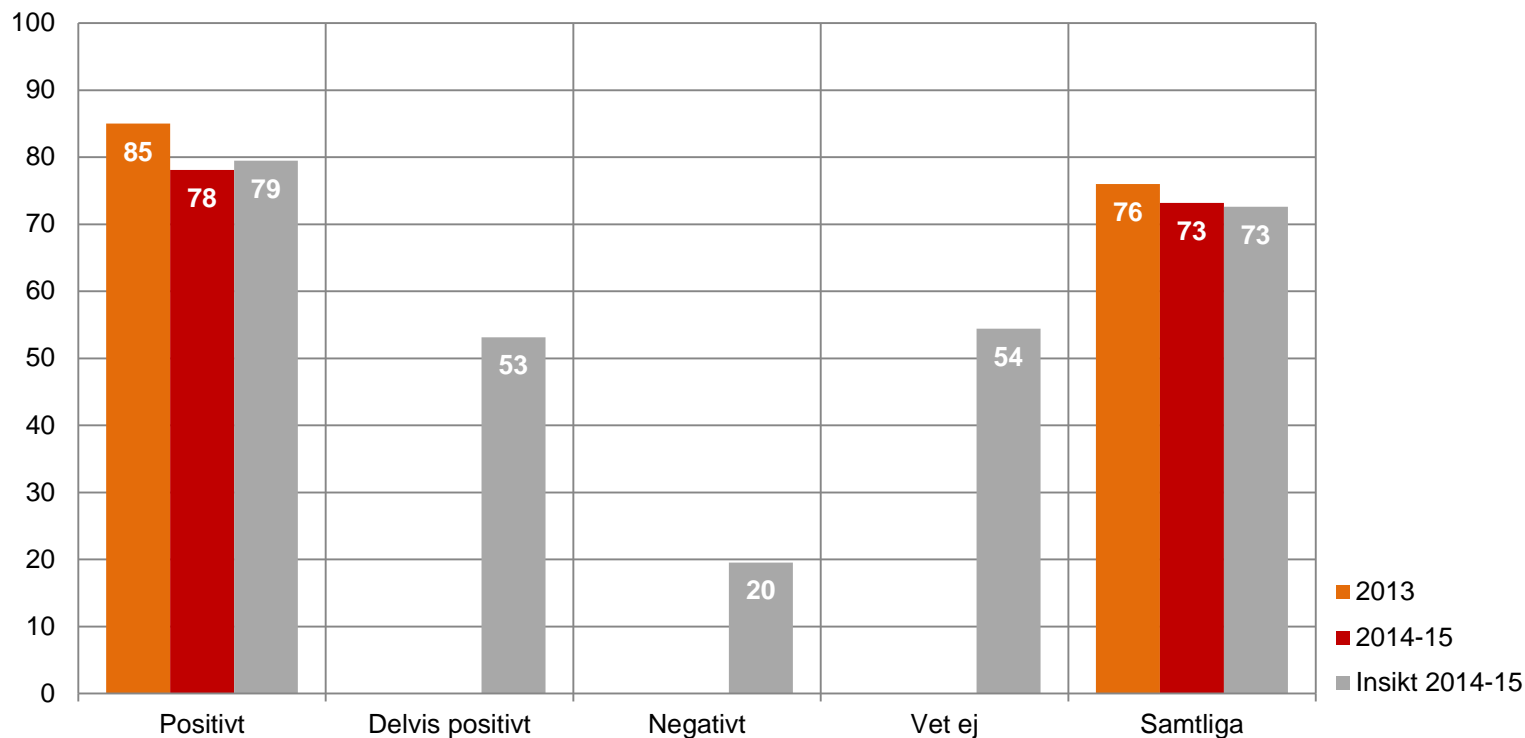
Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

2013	36%	9%	18%	9%	0%	27%	0%	11
2014-15	29%	12%	6%	29%	24%	0%	0%	17
Insikt 2014-15	14%	26%	19%	21%	10%	10%		3521

NKI efter till ärendets utfall vid tillstånd/anmälan

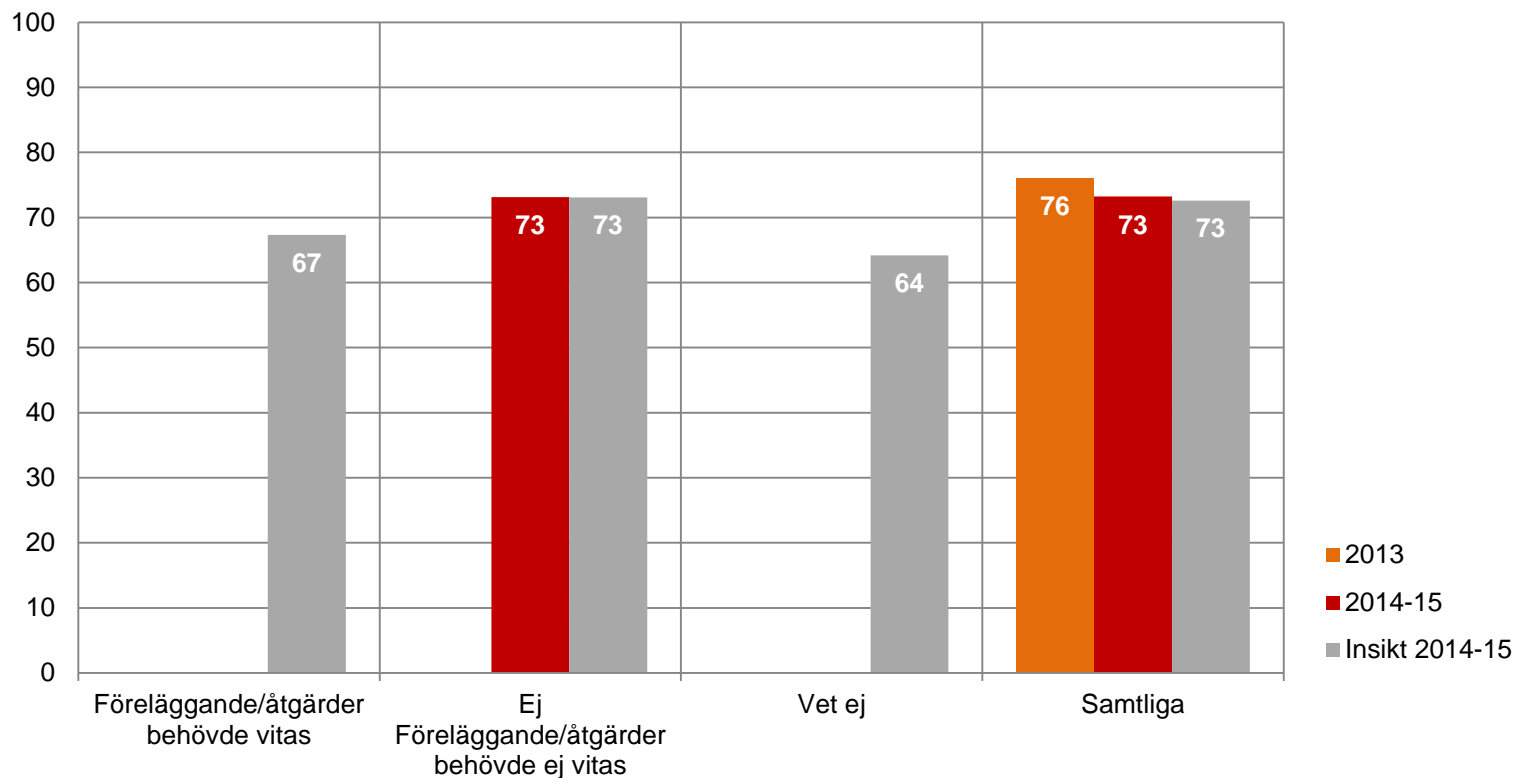
Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

2013	78%	0%	22%	0%	9
2014-15	79%	7%	7%	7%	14
Insikt 2014-15	80%	12%	4%	4%	2883

NKI efter till ärendets utfall vid tillsyn

Serveringstillstånd/tillsyn jämfört med serveringstillstånd/tillsyn Insikt

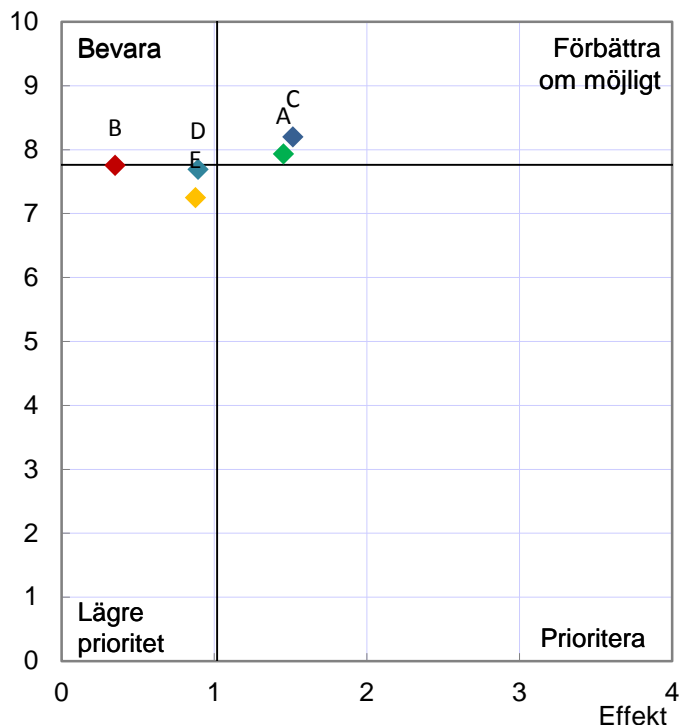

2013	0%	67%	33%	6
2014-15	20%	80%	0%	10
Insikt 2014-15	18%	66%	17%	1266

Tillgänglighet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga A och C har störst effekt på betygsindex för tillgänglighet. Betyget är idag över medelbetyget för tillgänglighetsavsnittet.

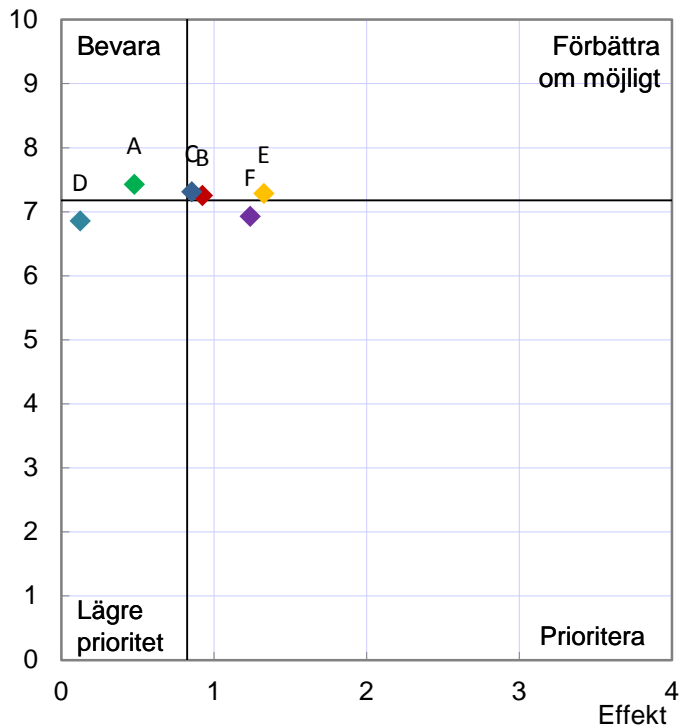
Tillgänglighet	Medelvärde
A ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på telefon?	7,9
B ...möjligheten att komma i kontakt med rätt person(er) på e-post?	7,8
C ...möjligheten att få träffa rätt person (er)?	8,2
D ...möjligheten att direkt hämta blanketter och informationsmaterial på hemsidan?	7,7
E ...möjligheten att använda e-tjänster för ditt ärende?	7,3
F ...totalt sett med tillgängligheten?	7,8

Medelvärdet avser serveringstillstånd/tillsyn för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för serveringstillstånd/tillsyn i Insikt.

Information

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga E och F har störst effekt på betygsindex för information. Betyget för F är idag lägst och under medelbetyget för informationsavsnittet.

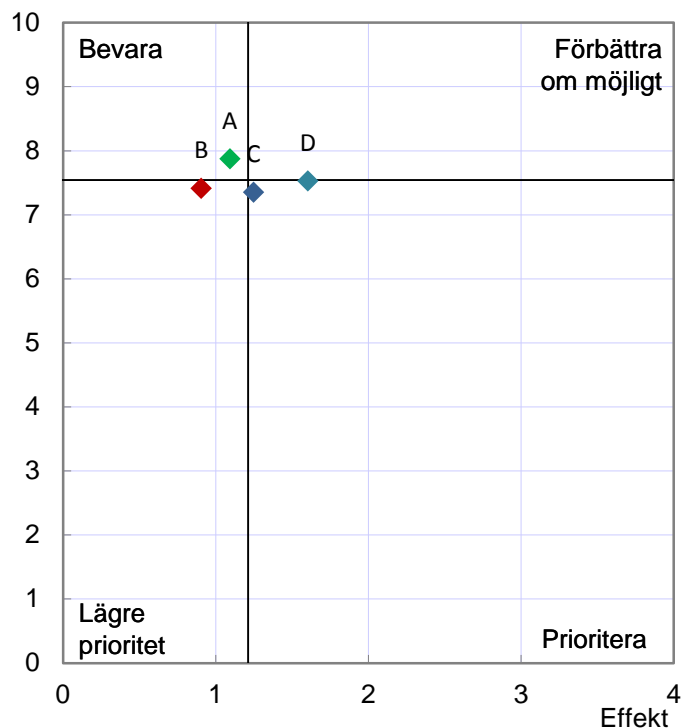
Information	Medelvärde
A ...hur vi informerade om de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	7,4
B ...hur vi informerade om processen och rutinerna för ditt ärende?	7,3
C ...hur vi informerade om vad som förväntades för dig?	7,3
D ...hur vi informerade om möjligheten att överklaga beslut?	6,9
E ...vår skriftliga information?	7,3
F ...informationen på vår webbplats?	6,9
G ...totalt sett med informationen	7,1

Medelvärdet avser serveringstillstånd/tillsyn för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för serveringstillstånd/tillsyn i Insikt.

Bemötande

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga D har störst effekt på betygsindex för bemötande. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för bemötandeavsnittet.

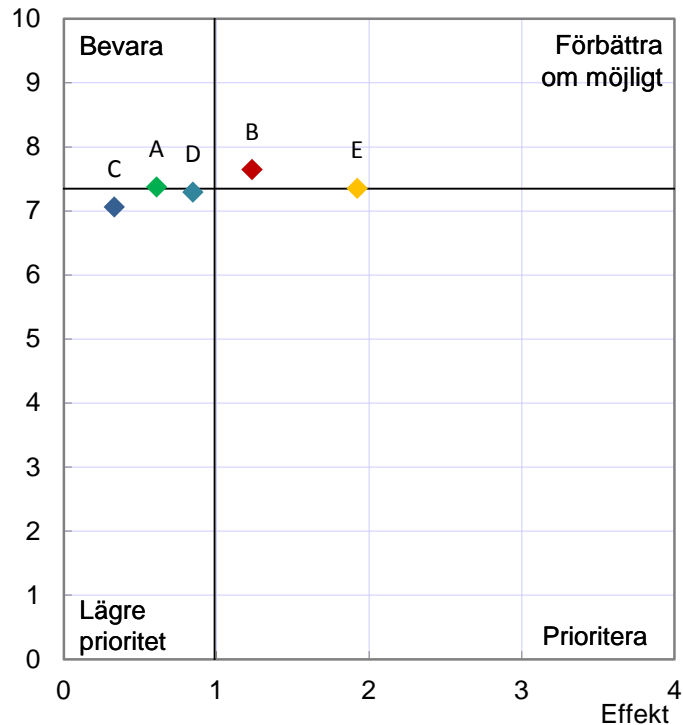
Bemötande	Medelvärde
A ...vår attityd mot dig?	7,9
B ...vårt engagemang i ditt ärende?	7,4
C ...vårt sätt att kommunicera med dig?	7,4
D ...den lyhördhet som vi visade	7,5
E ...totalt sett med bemötandet?	7,9

Medelvärdet avser serveringstillstånd/tillsyn för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för serveringstillstånd/tillsyn i Insikt.

Kompetens

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga E har störst effekt på betygsindex för kompetens. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för kompetensavsnittet.

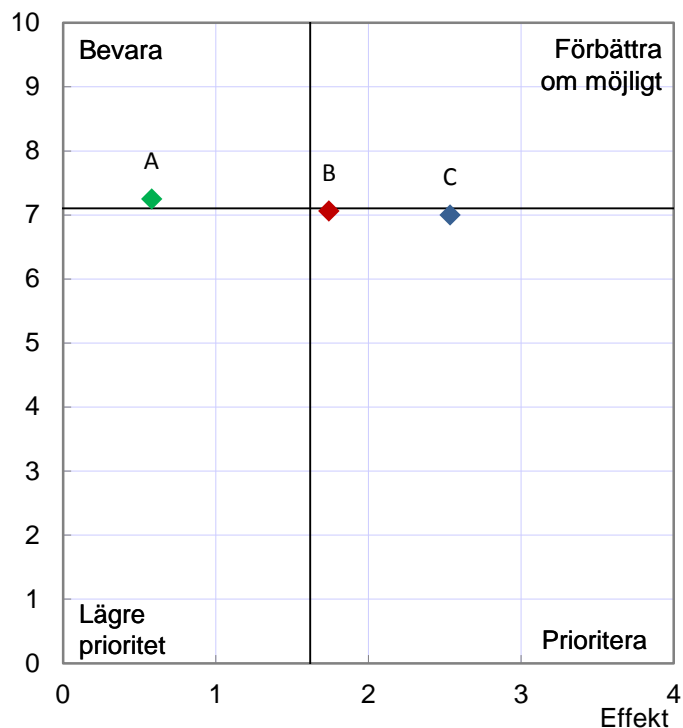
Kompetens	Medelvärde
A ...vår kunskap om lagar och regler?	7,4
B ...vår kunskap om ämnesområdet?	7,6
C ...vår kunskap om företagets villkor och förutsättningar?	7,1
D ...vår förmåga att förstå dina problem?	7,3
E ...vår förmåga att ge råd och vägledning?	7,4
F ...totalt sett med kompetensen?	7,5

Medelvärdet avser serveringstillstånd/tillsyn för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för serveringstillstånd/tillsyn i Insikt.

Rättssäkerhet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga C har störst effekt på betygsindex för rättssäkerhet. Betyget är idag i nivå med medelbetyget för rättssäkerhetsavsnittet.

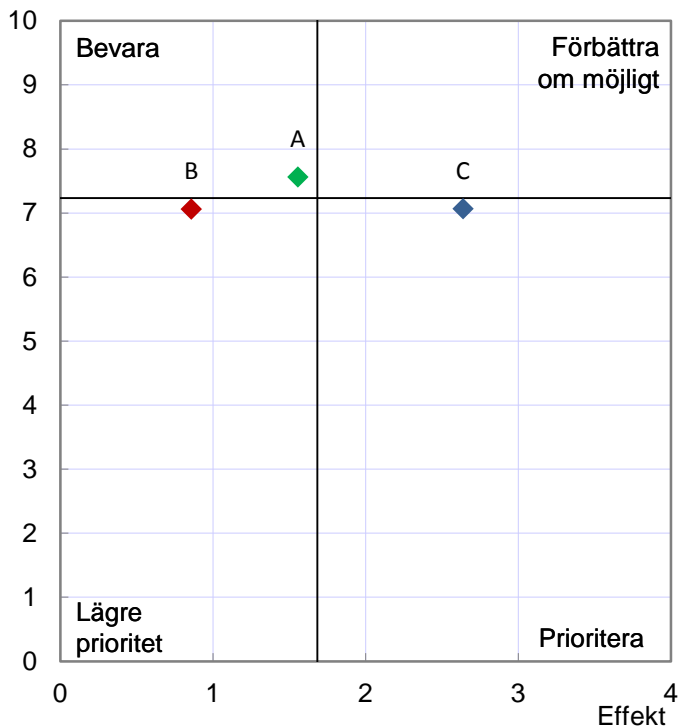
Rättssäkerhet	Medelvärde
A ...tydligheten i de lagar och regler som gäller för ditt ärende?	7,3
B ...det sätt som vi motiverade våra ställningstaganden/ beslut?	7,1
C ...möjligheten att framföra klagomål eller lämna synpunkter	7,0
D ...totalt sett med rättssäkerheten?	7,1

Medelvärdet avser serveringstillstånd/tillsyn för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för serveringstillstånd/tillsyn i Insikt.

Effektivitet

Delfrågornas betyg och betydelse för betygsindex

Medelvärde

Delfråga C har störst effekt på betygsindex för effektivitet. Betyget är idag strax under medelbetyget för effektivitetsavsnittet.

Effektivitet	Medelvärde
A ...tiden för handläggningen av ditt ärende?	7,6
B ...förmågan att hålla överenskomna tidsramar?	7,1
C ...rutinerna kring handläggningen av ditt ärende?	7,1
D ...totalt sett med effektiviteten?	7,5

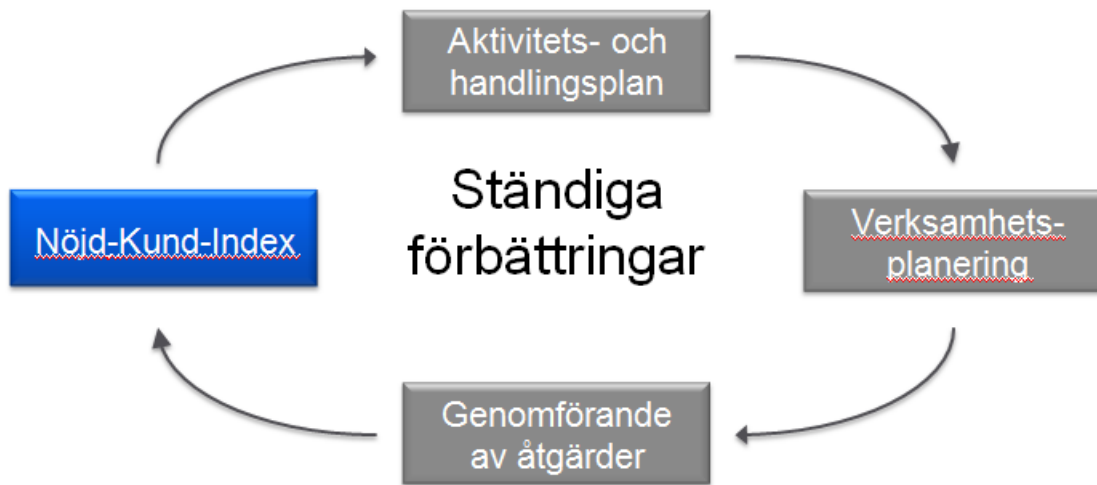
Medelvärdet avser serveringstillstånd/tillsyn för kommunen. Effekten på betygsindex bygger på samtliga svar för serveringstillstånd/tillsyn i Insikt.

Rekommendationer

- NKI 73 för serveringstillstånd är i jämnhöjd med genomsnittet för landet (Insikt). Jämfört med 2011 och 2013 innebär det dock en liten tillbakagång.
- Trots att helhetsbetyget är i nivå med Insikt är de flesta betygsindex lägre.
- Prioritera rättssäkerhet, effektivitet och bemötande för att ytterligare höja NKI.
- Svaren är för få för mer omfattande analys. Resultaten för hela Insikt kan ge en bild av hur företagen ser på myndighetsområdet i riket som helhet.

- Bakgrund
- Nöjd-Kund-Index metod
- 2015 års undersökning
- Resultat
- **Nästa steg**

Nöjd-Kund-Index i förbättringsarbetet

Rekommendationer

- Integrera NKI i det överordnade förbättringsarbetet
- Ta fram en aktivitets- och handlingsplan (utifrån NKI)
- Sätt upp (nedbrutna) NKI-mål

Mål inom SBA; NKI 75

Sweco Strategy AB
Gjörwellsgatan 22, 100 26 Stockholm
Telefon 08-613 08 00
Telefax 08-613 08 08
www.sweco.se

2015-09-21

2

Yttrande över nämndinitiativ - att påbörja regelbunden tillsyn av insamlingsstationer för förpackningar

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att:

Nämndinitiativet anses vara besvarat.

Sammanfattning

Miljöenheten genomför grundlig årlig tillsyn alla återvinningsstationer (ÅVS) med hjälp sommarjobbare som kontrollerar att behållarna inte är överfulla, att området är städat, facken inte är blockerade och att informations-skyltar om sorteringen finns. Därutöver handläggs periodisk tillsyn, ca 3-5 klagomålsärenden årligen. Miljöenheten bedömer att den tillsyn som bedrivs på ÅVS är tillräcklig för att fullgöra nämndens tillsynsansvar.

2015-09-02

Referens
David EkbergMottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande över nämndinitiativ - att påbörja regelbunden tillsyn av insamlingsstationer för förpackningar

Förslag till beslut

Miljöenhetens förslag till Miljö- och hälsoskyddsnämnden:

- Nämndinitiativet anses vara besvarat.

Sammanfattning

Miljöenheten bedriver en regelbunden tillsyn av alla återvinningsstationer (ÅVS) med hjälp sommarjobbare. Därutöver handläggs årligen ca 3-5 klagomålsärenden. Miljöenheten bedömer att den tillsyn som bedrivs på ÅVS är tillräcklig för att fullgöra nämndens tillsynsansvar.

Ärendet

Tullingepartiet har yrkat att Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanar miljöenheten att påbörja regelbunden tillsyn av insamlingsstationer för förpackningar. Tullingepartiet anser att det är rimligt att omprioritera tillsynen till ett område som direkt berör medborgarna på bekostnad av annan tillsyn.

Yttrande

Miljöenheten bedriver en regelbunden tillsyn av alla återvinningsstationer (ÅVS) med hjälp sommarjobbare. Där kontrolleras ÅVS i avseende att behållarna inte är överfulla, att området är städlat, facken inte är blockerade och att informationsskyltar om sorteringen finns. Därutöver handläggs årligen ca 3-5 klagomålsärenden. Vid klagomål utför miljöenheten ofta ett antal inspektioner vid stationen. Ofta ligger avfall utanför behållarna, trots att behållarna är tomma. Det här sker även direkt efter stationerna rengjorts och området runtomkring i övrigt är rengjort.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tilldelats ansvaret att bedriva operativ tillsyn för att säkerställa att miljöbalkens bestämmelser efterlevs. Sådan tillsyn utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd. Även om förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) är att

bedöma som verksamhetsutövare är det inte rimligt att ställa dem till svars för åtgärder som vidtas av privatpersoner, t.ex. nedskräpning¹.

FTI har en god egenkontroll, bl.a. kan klagomål på ÅVS lämnas direkt till FTI på deras hemsida eller genom att ringa. På vissa ÅVS där nedskräpning varit ett stort problem städas det varje dag. Med ovanstående i hänseende bedömer miljöenheten att den tillsyn som bedrivits på ÅVS är tillräcklig för att fullgöra det tillsynsansvar som nämnden har förfogande över.

Miljöenheten anser inte att frågan är oviktigt, snarare tvärtom. Men den är av mer strategisk karaktär. Informationsinsatser är en väg att gå, men kommunen kan också genom samråd och samverkansavtal bättre planera insamlingen tillsammans med FTI. När det gäller miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn anser miljöenheten att det är mer effektivt att lägga resurser på att säkerställa att verksamheter nämnden har tillsyn över har en väldokumenterad avfallshantering. Det minskar risken för att oseriösa verksamheter utnyttjar återvinningsstationer för sitt avfall.

Som en parentes kan det nämnas att förändringar i insamlingssystemets utformning är att vänta. Det har länge diskuterats att insamlingen är ologisk för hushållen, vilket är en bidragande orsak till att situationen ser ut som den gör vid återvinningsstationerna. Regeringen har nyligen utsett en utredare som ska se över hur insamlingen av avfall under producentansvaret ska gå till. Uppdraget ska vara slutfört den 31 mars 2016. Enligt utredaren Mia Torpe har regeringen varit tydlig med att hon ska utreda hur och inte om kommunerna ska ta över insamlingsansvaret².

David Ekberg
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

¹ Naturvårdsverket, 2005, Tillsyn över producentansvaret för förpackningar och returpapper Handbok 2005:4

² Avfall Sverige 2015-08-20

[<http://www.avfallsverige.se/nyhetsarkiv/nyhetsvisning/artikel/avfall-sverige-vaelkomnar-besked-utredare-foer-flytt-av-insamlingsansvar-klar/>]

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

**Nämndinitiativ
2015-08-24**

Regelbunden tillsyn av insamlingsstationerna för förpackningar

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 juni 2015 besvarade Kommunstyrelsens ordförande Katarina Berggren (S) en interpellation från Kia Hjelte (M) angående ordningen runt insamlingsstationerna för förpackningar. Då ansvaret för insamlingen ligger på det privata företaget FTI AB faller städningen runt stationerna utanför kommunens ansvar. I den efterföljande debatten noterade dock Per Börjel (TUP) att ett kommunalt ansvar för tillsyn av städningen likväl finns vilket bekräftades av Miljö- och hälsoskyddsnämndens ordförande Elisabeth Nobuoka Nordin (MP). Nobuoka Nordin meddelade dock samtidigt att denna tillsyn i dagsläget endast genomförs då klagomål inkommit.

Nedskräpningen runt insamlingsstationerna är i ett globalt miljöperspektiv närmast en ickefråga men istället i det lokala perspektivet en mycket viktig miljöfråga. Den allmänna trivseln i lokalsamhället påverkas mycket negativt av att diverse sopor och skräp inte tas om hand. För medborgaren blir det bilden av ett samhälle i förfall där medborgarens närmiljö inte prioriteras. De enskilda medborgarnas drivkraft att själva undvika nedskräpning minskar liksom deras vilja att använda de utställda insamlingsstationerna.

Som noterats ovan är inte insamlingen och därmed heller inte städningen ett kommunalt ansvar. För att stävja nedskräpningen kan dock kommunen istället utöka tillsynen av insamlingsstationerna. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens resurser för tillsyn är begränsade. En utökad tillsyn av förpackningsinsamlingen skulle därför innebära en minskad tillsyn på något annat område. Tullingepartiet anser dock att det är en rimlig prioritering att öka tillsynen på ett område som så direkt berör medborgarnas närmiljö på bekostnad av andra områden.

Tullingepartiet yrkar därför:

Att Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanar Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen att påbörja regelbunden tillsyn av insamlingsstationerna för förpackningar.

Dick Bergman (TUP)

2015-09-21

3

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden - Statligt förslag till åldersgräns för användning av kosmetiska solarier

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att lämna följande svar:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till att införa en 18-årsgräns för användning av kosmetiska solarier.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har för kommunens räkning fått i uppdrag att svara på remissen ”Åldersgräns för användning av kosmetiska solarier” från miljö- och energidepartementet. Förslaget innebär ett förbud att yrkesmässigt upplåta kosmetiskt solarium till en person som inte har fyllt 18 år. Tillsynsmyndigheten ges möjlighet att genomföra kontrollköp av kosmetiska solarier i syfte att kontrollera att föreskriven lagstiftning följs.

Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier ska bedriva särskild kontroll och ha ett egenkontrollprogram för detta. Strålsäkerhetsmyndigheten föreslås få meddela föreskrifter om anmälningsplikt för kosmetiska solarier. För att en anmälningsplikt ska följas föreslås en miljöstraffsavgift. Lagändringarna föreslås träda ikraft 1 juli 2017.

Det finns ett bevisat samband mellan UV-exponering och risken för hudcancer. Barn och Unga är extra känsliga. Syftet med lagförslaget är att skydda unga personer mot skadlig UV-exponering.

Idag finns ett flertal obemannade kosmetiska solarier. Lagändringarna innebär att dessa behöver bemannas för att kunna kontrollera åldern på de som solar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till förslaget att införa en 18-årsgräns för användning av kosmetiska solarier. Det finns dock en ökad risk att kosmetiska solarier inte anmäls och därmed inte heller kontrolleras vilket kan innebära en risk för kunderna.

Om lagändringarna kommer att innebära mer tillsynsarbete är oklart då en del av de obemannade solarierna även kan komma att försvinna. Att utföra kontrollköp kan innebära mer tillsynsarbete. Eventuella merkostnader för kontrollköp kan täckas med tillsynsavgifter. Solarier i Botkyrka betalar i dagsläget en timavgift för tillsynen.

2015-09-02

Dnr sbf/2015:260

Referens
Sofia Sjöstedt

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden - Statligt förslag till åldersgräns för användning av kosmetiska solarier.

Förslag till beslut

Miljöenheten föreslår Miljö- och hälsoskyddsnämnden att lämna följande svar:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till att införa en 18-årsgräns för användning av kosmetiska solarier.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har för kommunens räkning fått i uppdrag att svara på remissen ”Åldersgräns för användning av kosmetiska solarier” från miljö- och energidepartementet. Förslaget innebär ett förbud att yrkesmässigt upplåta kosmetiskt solarium till en person som inte har fyllt 18 år. Tillsynsmyndigheten ges möjlighet att genomföra kontrollköp av kosmetiska solarier i syfte att kontrollera att föreskriven lagstiftning följs. Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier ska bedriva särskild kontroll och ha ett egenkontrollprogram för detta. Strålsäkerhetsmyndigheten föreslås få meddela föreskrifter om anmälningsplikt för kosmetiska solarier. För att en anmälningsplikt ska följas föreslås en miljösanktionsavgift. Lagändringarna föreslås träda ikraft 1 juli 2017.

Det finns ett bevisat samband mellan UV-exponering och risken för hudcancer. Barn och Unga är extra känsliga. Syftet med lagförslaget är att skydda unga personer mot skadlig UV-exponering.

Idag finns ett flertal obemannade kosmetiska solarier. Lagändringarna innebär att dessa behöver bemannas för att kunna kontrollera åldern på de som solar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till förslaget att införa en 18-årsgräns för användning av kosmetiska solarier. Det finns dock en ökad risk att kosmetiska solarier inte anmäls och därmed inte heller kontrolleras vilket kan innebära en risk för kunderna.

2015-09-02

Dnr sbf/2015:260

Om lagändringarna kommer att innebära mer tillsynsarbete är oklart då en del av de obemannade solarierna även kan komma att försvinna. Att utföra kontrollköp kan innebära mer tillsynsarbete. Eventuella merkostnader för kontrollköp kan täckas med tillsynsavgifter. Solarier i Botkyrka betalar i dagsläget en timavgift för tillsynen.

Magnus Andersson
Samhällsbyggnadschef

Ingrid Molander
Miljöchef

Promemoria

Åldersgräns för användning av kosmetiska solarier

Innehåll

1	Sammanfattning	5
2	Författningsförslag	7
2.1	Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220)	7
2.2	Förslag till förordning om ändring i strålskyddsförordningen (1988:293).....	11
2.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljö sanktionsavgifter	14
3	Bakgrund	15
4	Allmänna utgångspunkter	17
5	Åldersgränser och sanktioner i annan lagstiftning	19
5.1	Åldersgränser	19
5.2	Sanktioner	20
6	Överväganden och förslag	23
6.1	Åldersgräns för kosmetiska solarier	23
	Skälen för promemorians förslag.....	23
6.2	Åldersgräns för personer som säljer solarietetjänster	27
6.3	Obemannade solarier.....	28
6.4	Kontrollköp	30
	6.4.1 Möjlighet att genomföra kontrollköp.....	30
	6.4.2 Förutsättningar för kontrollköp	33

6.5	Utbildning och stöd till solariepersonal.....	35
6.6	Egenkontroll	36
6.7	Straff	37
6.8	Bemyndiganden till Strålsäkerhetsmyndigheten.....	38
6.9	Miljösanktionsavgift	39
6.10	Utbildnings- och informationsinsatser riktade till myndigheter och verksamhetsutövare.....	39
7	EU-rättsliga aspekter	41
7.1	Anmälningsdirektivet	41
7.2	Tjänstedirektivet	42
7.3	Lågspänningsdirektivet.....	43
7.4	Direktivet om medicintekniska produkter.....	44
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	45
9	Konsekvensanalys	47
9.1	Behovsanalys och alternativa lösningar	47
9.2	Samhällsekonomisk analys	50
9.3	Staten	50
9.4	Kommunerna.....	51
9.5	Företag och enskilda.....	51
9.6	Konsekvenser för uppfyllelse av miljömålen.....	54
10	Författningskommentar	55
Bilaga 1	Betänkandets lagförslag.....	63
Bilaga 2	Förteckning över betänkandets remissinstanser.....	65

1 Sammanfattning

I promemorian föreslås att det i strålskyddslagen (1988:220) införs ett förbud mot att yrkesmässigt upplåta kosmetiskt solarium till en person som inte har fyllt 18 år. Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiskt solarium ska förvissa sig om att konsumenten har fyllt 18 år. I anslutning till solariet ska det finnas en klar och tydligt synbar skylt som upplyser om förbudet.

Tillsynsmyndigheten ges möjlighet att genomföra kontrollköp av kosmetiska solarier i syfte att kontrollera att den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier förvissas sig om att konsumenterna har uppnått den ålder som lagen föreskriver, dvs. 18 år. Kontrollköp får genomföras i syfte att ge underlag för en dialog mellan tillsynsmyndigheten och den som yrkesmässigt upplåter kosmetiskt solarium om skyldigheten att förvissa sig om att konsumenten har uppnått föreskriven ålder. Tillsynsmyndigheten får endast anlita en person som har fyllt 18 år för att utföra kontrollköpen. Det som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för tillsynsmyndigheten att vidta administrativa åtgärder.

Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier ska se till att personalen får den information och stöd som den kan behöva för att kunna följa bestämmelserna i strålskyddslagen och anslutande föreskrifter.

Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiskt solarium ska bedriva särskild kontroll och ha ett egenkontrollprogram för detta.

Strålsäkerhetsmyndigheten föreslås få meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet för kosmetiska solarier. För att en anmälningsskyldighet ska följas föreslås en miljöstraffavgift.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017 i fråga om förbudet och föreslagna skyldigheter och i övrigt den 1 januari 2016. Föreslagna förordningsändringar ska träda i kraft den 1 januari 2016.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om strålskyddslagen (1988:220)

dels att nuvarande 5 a § ska betecknas 5 b §,

dels att 32 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sju nya paragrafer, 5 a, 14 a–14 c, 31 a, 31 b och 36 a §§, och närmast före 14 a § en ny rubrik av följande lydelse.

5 a §

Med kosmetiskt solarium avses i denna lag en teknisk anordning som används eller är avsedd att användas för att bestråla människor med ultraviolett strålning från en eller flera strålkällor i syfte att göra huden brun.

Åldersgräns för användning av kosmetiskt solarium

14 a §

Det är förbjudet att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år att sola i ett kosmetiskt solarium.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

14 b §

Den som yrkesmässigt låter någon sola i ett kosmetiskt solarium ska

1. förvissa sig om att solaren har fyllt 18 år,

2. på varje ställe i verksamheten där ett kosmetiskt solarium upplåts se till att det finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet att låta någon som är under 18 år att sola i det, och

3. enligt ett särskilt program för egenkontroll kontrollera verksamheten och svara för att verksamhetens personal har nödvändiga kunskaper om det som gäller för verksamheten enligt denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

14 c §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om egenkontrollen.

31 a §

Tillsynsmyndigheten får göra kontrollköp som syftar till att få fram underlag för en dialog med en verksamhetsutövare i frågor som rör skyldigheten i 14 b § att förvissa sig om att en solare har fyllt 18 år. För ett kontrollköp får tillsynsmyndigheten inte anlita någon som är under 18 år.

Ett kontrollköp får genomföras även om verksamhetsutövaren inte har underrättats om det i förväg.

Efter ett kontrollköp ska tillsynsmyndigheten underrätta verksamhetsutövaren om köpet.

31 b §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kontrollköp ska göras.

32 §

Tillsynsmyndigheten får *meddela* de förelägganden och förbud som behövs i enskilda fall för att denna lag eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen *skall efterlevas*.

Om någon inte vidtar en åtgärd som *åligger honom* enligt denna lag eller enligt föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller enligt tillsynsmyndighetens föreläggande, får myndigheten låta

Tillsynsmyndigheten får *besluta* om de förelägganden och förbud som behövs i enskilda fall för att denna lag eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen *ska följas*.

Om någon inte vidtar en åtgärd som *den personen är skyldig att vidta* enligt denna lag eller enligt föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen eller enligt tillsynsmyndighetens föreläggande, får myndig-

vidta åtgärden på *hans* bekostnad.

heten *besluta att åtgärden ska vidtas på personens bekostnad.*

Ett beslut enligt första eller andra stycket får inte grundas på det som kommit fram genom ett kontrollköp enligt 31 a §.

36 a §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i 14 a §.

Denna lag träder i kraft i fråga om 14 a, 14 b och 36 a §§ den 1 juli 2017 och i övrigt den 1 januari 2016.

2.2 Förslag till förordning om ändring i strålskyddsförordningen (1988:293)

Häri genom föreskrivs i fråga om strålskyddsförordningen (1988:293)

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 8 c §, och närmast före 8 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna förordning är meddelad

Denna förordning är meddelad
med stöd av

– 9 kap. 12 § miljöbalken i fråga om 8 c § 1,

1. *med stöd av* 3 § strålskyddslagen (1988:220) i fråga om 2 och 4 §§,

– 3 § strålskyddslagen (1988:220) i fråga om 2 och 4 §§,

2. *med stöd av* 12 § strålskyddslagen i fråga om 5, 6 och 7 §§,

– 12 § första stycket strålskyddslagen i fråga om 5–7 §§,

3. *med stöd av* 13 § strålskyddslagen i fråga om 8 §,

– 13 § andra stycket strålskyddslagen i fråga om 8 §,

4. *med stöd av* 14 § strålskyddslagen i fråga om 8 §,

– 14 § strålskyddslagen i fråga om 8 §,

– 14 c § strålskyddslagen i fråga om 8 c § 2,

5. *med stöd av* 15 § strålskyddslagen i fråga om 9 och 9 a §§,

– 15 § strålskyddslagen i fråga om 9 § 1 och 2 samt 9 a §,

6. *med stöd av* 16 § strålskyddslagen i fråga om 10 §,

– 16 § andra stycket strålskyddslagen i fråga om 10 §,

7. *med stöd av* 17 § strålskyddslagen i fråga om 9 §,

– 17 § strålskyddslagen i fråga om 9 § 3,

8. *med stöd av* 18 § strålskyddslagen i fråga om 11 §,

– 18 § första stycket strålskyddslagen i fråga om 11 § första stycket,

9. *med stöd av* 19 § strålskyddslagen i fråga om 9 §,

– 19 § strålskyddslagen i fråga om 9 § 4 och 5,

² Senaste lydelse 2013:1044.

10. med stöd av 20 § 3 strålskyddslagen i fråga om 12 § 1,
 11. med stöd av 21 § strålskyddslagen i fråga om 8 a och 8 b §§ och 12 § 2,
 12. med stöd av 22 § strålskyddslagen i fråga om 12 § 3 och 13 § första stycket 1,
 13. med stöd av 22 a § andra stycket och 27 § andra stycket strålskyddslagen i fråga om 14 a § första stycket,
 14. med stöd av 25 § strålskyddslagen i fråga om 13 § första stycket 2,
 15. med stöd av 27 § första stycket strålskyddslagen i fråga om 14 §,
 16. med stöd av 29 § strålskyddslagen i fråga om 15 §,
 17. med stöd av 30 § strålskyddslagen i fråga om 16 §,
 18. med stöd av 31 § strålskyddslagen i fråga om 17 §,
 19. med stöd av 43 § strålskyddslagen i fråga om 9 och 16 a §§,
 20. med stöd av 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 20 §, och
 21. i övrigt med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.
- 20 § första stycket 3 strålskyddslagen i fråga om 12 § 1,
 – 21 § strålskyddslagen i fråga om 8 a och 8 b §§ och 12 § 2,
 – 22 § andra stycket strålskyddslagen i fråga om 12 § 3 och 13 § första stycket 1,
 – 22 a § andra stycket strålskyddslagen i fråga om 14 a § första stycket,
 – 27 § andra stycket strålskyddslagen i fråga om 14 a § första stycket,
 – 30 § strålskyddslagen i fråga om 16 §,
 – 31 § tredje stycket strålskyddslagen i fråga om 9 § 5 och 17 §,
 – 43 § strålskyddslagen i fråga om 9 § 5 och 16 a §,
 – 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 20 §, och
 – 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

*Kosmetiska solarier**8 c §*

Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela föreskrifter om

1. att den som yrkesmässigt upplåter ett kosmetiskt solarium till solare ska ha anmält sin verksamhet till kommunen,

2. egenkontroll enligt 14 b § strålskyddslagen (1988:220), och

3. hur kontrollköp enligt 31 a § strålskyddslagen ska göras.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2016.

2.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter ska införas en ny paragraf, 3 kap. 4 §, av följande lydelse.

3 kap.

4 §

För en överträdelse av en föreskrift som Strålsäkerhetsmyndigheten har meddelat med stöd av 8 c § 1 strålskyddsförordningen (1988:293) genom att yrkesmässigt upplåta ett kosmetiskt solarium till solare utan att ha anmält verksamheten till kommunen ska en miljöstraffavgift betalas med 3 000 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2016.

3 Bakgrund

Regeringen beslutade den 11 december 2008 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över lagstiftningen på kärnteknik- och strålskyddsområdet. Utredningen, som antog namnet Strålsäkerhetsutredningen, överlämnade i februari 2011 slutbetänkandet ”Strålsäkerhet – gällande rätt i ny form” (SOU 2011:18). Betänkandet har remissbehandlats. Remissvaren och en sammanställning av dem finns tillgängliga i Miljö- och energidepartementet (dnr M2011/1095/Ke).

Utredningen lämnade i slutbetänkandet ett förslag att införa en 18-årsgräns för användning av kosmetiska solarier. I mars 2013 begärde Miljödepartementet ett kompletterande underlag från Strålsäkerhetsmyndigheten angående åldersgränspåverkan på obemänskade solarier (dnr M2013/1724/Ke). Efter beredning inom Regeringskansliet har det stått klart att utredningens förslag behöver kompletteras med ytterligare bestämmelser om hur åldersgränsen ska utformas och upprätthållas.

Miljödepartementet har därför tagit fram denna promemoria med förslag på hur bestämmelserna om åldersgräns för kosmetiska solarier ska utformas och hur åldersgränsen ska upprätthållas samt hur tillsynsmyndigheterna ska bedriva tillsyn över solarieverksamheter.

4 Allmänna utgångspunkter

Strålskyddslagens (1988:220) syfte är att skydda bl.a. människor mot skadlig verkan av strålning. Lagen omfattar både joniserande och icke-joniserande strålning samt tekniska anordningar som kan alstra strålning, t.ex. solarier.

Det finns ett bevisat samband mellan UV-exponering och risken för hudcancer. Hudcancer är näst vanligaste cancerformen i Sverige och den som ökar mest. När det gäller UV-exponering och utveckling av hudcancer är barn särskilt utsatta. Barn har känsligare hud än vuxna och solexponering och brännskador är därför extra skadligt under barn- och ungdomsåren.

Världshälsorganisationens organ för cancerforskning (IARC) klassar solarier i riskgrupp 1 som cancerframkallande för människan och har utfärdat en rekommendation att införa en 18-årsgräns för solning i kosmetiska solarier. I betänkandet En nationell cancerstrategi för framtiden (SOU 2009:11) anser cancerutredningen att IARC:s rekommendationer om åldersgräns bör följas.

Åldersgränser för kosmetiska solarier har införts 2012 i Finland och Norge. Även länder som Belgien, Nederländerna, Frankrike, Tyskland, Spanien, Island, Litauen och Storbritannien har infört åldersgräns för kosmetiska solarier. I övriga världen har Brasilien infört ett totalt förbud mot kosmetiska solarier. I USA har tolv delstater infört 18-årsgräns för kosmetiska solarier. I Kanada har tre provinser infört 19-årsgräns och flera av de övriga provinserna har planer på att införa en åldersgräns.

Obemannade solarier

Enligt uppgifter från Strålsäkerhetsmyndigheten finns det uppskattningsvis 1 700 solarieverksamheter i Sveriges kommuner varav

cirka 700 är obemannade. Obemannade solarier är sådana solarier där kunderna kan sola utan att det finns personal på plats.

Kontrollköp och egenkontroll

Enligt 30 § strålskyddslagen (1988:220) är det kommuner som har tillsynsansvar över solarieverksamhet inom kommunens gränser. Regeringen har i propositionen Kontrollköp – ålderskontroll vid försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel (prop. 2013/14:56) förslagit att det införs bestämmelser som ger kommunerna möjlighet att genomföra kontrollköp av folköl, tobak och receptfria läkemedel i syfte att kontrollera att den som lämnar ut dessa varor förvisar sig om att mottagaren uppnått den ålder som lagen föreskriver, dvs. 18 år. De förslagna bestämmelserna trädde i kraft den 1 maj 2014.

Kontrollköp är tänkt att gå till så att en person över 18 år med ungdomligt utseende testar om det går att handla alkohol, tobaksvaror eller receptfria läkemedel utan att behöva visa legitimation. Syftet med kontrollköpet är att få till en dialog mellan kommunen och den som överlåter alkohol, tobak och receptfria läkemedel. Metoden benämndes förr som s.k. provköp.

Riksdagens ombudsmän (JO) har vid två tillfällen, 1996 och 2009, granskat provköp som metod för tillsyn enligt alkohollagen. Båda fallen gällde tillsyn av folkölsförsäljning. I fallet från 1996 avhandlades förutsättningar för brotts- och bevisprovokation och JO slog då fast att det inte är tillåtet att utföra provköp med hjälp av minderåriga (beslut 1996-12-11, dnr 3553-1996).

I beslutet från 2009 behandlades principer för dold myndighetsutövning (beslut 2009-12-18, dnr 2972-2009). JO hävdade där att en myndighets användning av provköp för ålderskontroll är att se som en dold tillsynsmetod och att detta strider mot principen att dold myndighetsutövning inte bör förekomma. Metoden bör därför inte användas så länge den inte har stöd i lagstiftningen, menade JO. Slutligen anförde JO att detaljhandel med öl i princip är en fri näring och att den direkta tillsynen enligt alkohollagen ska ske genom s.k. egenkontroll, för vilken näringsidkaren själv svarar.

5 Åldersgränser och sanktioner i annan lagstiftning

5.1 Åldersgränser

Bestämmelser om åldersgränser

Åldersgränsen för köp av alkoholdrycker på Systembolaget är 20 år. Enligt 3 kap. 7 § alkohollagen (2010:1622) är åldersgränsen vid detaljhandel med folköl och servering av alkoholdrycker 18 år. Enligt 12 a § tobakslagen (1993:581) får tobaksvaror inte säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte har fyllt 18 år. Åldersgränsen gäller för all försäljning av tobaksvaror, t.ex. cigaretter, snus och tobak till vattenpipa, och oberoende av försäljningssätt. Motsvarande åldersgräns, 18 år, har också uppställts vid detaljhandel med receptfria läkemedel enligt 12 § lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Förvissanderegeln

Ett gemensamt krav för bestämmelserna om åldersgräns är att den som säljer eller lämnar ut en vara ska förvissa sig om att kunden har uppnått bestämd ålder. I förarbetena uttalas också att vid tveksamhet om en kunds ålder ska legitimation begäras och om legitimation inte lämnas ska försäljning vägras (jfr 3 kap. 8 § sista stycket alkohollagen, 12 § första stycket tobakslagen, 12 § andra stycket lagen om handel med vissa receptfria läkemedel och 2 kap. 6 a § andra stycket lagen (2009:366) om handel med läkemedel).

Rekommendationer

Eftersom det kan vara svårt att enbart med hjälp av utseendet bedöma en ung persons ålder rekommenderar Folkhälsomyndigheten att legitimation bör begäras av alla som ser ut att vara under 25 år vid detaljhandel med alkoholdrycker och tobaksvaror (Folkhälsomyndigheten, Handbok Alkohollagen och Handbok Tobakslagen).

Det finns dock varken i alkohollagen eller i tobakslagen några lagstadgade krav på legitimationskontroll. Senast frågan utreddes var i samband med beredningen av betänkandet om olovlig tobaksförsäljning (SOU 2009:23) då regeringen anförde som argument mot en lagreglering att rutiner om hur åldersgränsen säkerställs lämpligen bör behandlas i verksamhetens egenkontrollprogram (prop. 2009/10:207 s. 17).

5.2 Sanktioner

Alkohollagens straffbestämmelse om olovlig dryckeshantering

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet säljer eller lämnar ut alkoholdrycker till någon som inte har uppnått föreskriven ålder gör sig skyldig till olovlig dryckeshantering (11 kap. 9 § alkohollagen). Straffskalan för detta är böter eller fängelse i högst sex månader. Om gärningen är ringa döms inte till ansvar (11 kap. 10 § alkohollagen).

Att inte förvissa sig om mottagarens ålder vid utlämnande av alkoholdrycker är i sig inte straffsanktionerat.

Administrativa sanktioner enligt alkohollagen

Om bestämmelserna i alkohollagen inte följs vid detaljhandel med folköl, får kommunen förbjuda den som bedriver försäljningen att fortsätta verksamheten eller, om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela en varning. Förbud meddelas för en tid av sex månader eller, vid upprepad eller allvarlig försummelse, tolv månader räknat från det att den som bedriver försäljningen fått del av beslutet (9 kap. 19 § alkohollagen).

Tobakslagens straffbestämmelse vid försäljning till minderårig

Den som i näringsverksamhet uppsåtligen eller av oaktsamhet säljer eller lämnar ut tobaksvaror till den som inte fyllt 18 år, döms för olovlig tobaksförsäljning till böter eller fängelse i högst sex månader (27 § första stycket och 12 § första stycket tobakslagen). Om gärningen är ringa döms inte till ansvar (27 § tredje stycket tobakslagen). Utrymmet för att bedöma gärningen som ringa är dock mycket begränsat eftersom det finns en skyldighet för den som lämnar ut tobaksvaror i näringsverksamhet att förvissa sig om att mottagaren har uppnått 18 års ålder (prop. 1995/96:228 s. 28).

Att inte förvissa sig om mottagarens ålder vid utlämnande av tobaksvaror är i sig inte straffsanktionerat.

Administrativa åtgärder enligt tobakslagen

När det gäller bestämmelserna om detaljhandel får kommunen inom ramen för sin tillsynsverksamhet meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och föreskrifter ska följas (20 § andra stycket tobakslagen). Ett beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite. Denna bestämmelse ska exempelvis kunna användas för att vid vite förbjuda en tobakshandlare att sälja till minderåriga (se prop. 1995/96:228 s. 23).

Genom en lagändring 2010 infördes en strängare sanktionsmöjlighet gentemot misskötsamma näringsidkare. Ändringen innebar att det är möjligt för en kommun att, vid allvarliga eller upprepade överträdelse av bestämmelserna i tobakslagen, förbjuda en näringsidkare att fortsätta försäljningen eller meddela en varning vid mindre allvarliga fall. Ett förbud får meddelas för en tid av högst sex månader (20 a § tobakslagen).

Straffbestämmelser vid försäljning av receptfria läkemedel till minderårig

Enligt 24 § lagen om handel med vissa receptfria läkemedel är försäljning till den som är under 18 år straffsanktionerad. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot försäljningsförbudet döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller

för öppenvårdsapotekens försäljning av nikotinläkemedel (se 9 kap. 1 a § lagen om handel med läkemedel).

Att inte förvissa sig om mottagarens ålder vid utlämnande av receptfria läkemedel och nikotinläkemedel är i sig inte straffsanktionerat.

Administrativa sanktioner vid försäljning av receptfria läkemedel till minderårig

Läkemedelsverket får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen, eller föreskrifter och villkor som har meddelats i anslutning till lagen, ska följas. Beslutet får förenas med vite (19 § lagen om handel med vissa receptfria läkemedel).

6 Överväganden och förslag

6.1 Åldersgräns för kosmetiska solarier

Promemorians förslag: Det är förbjudet att yrkesmässigt upplåta ett kosmetiskt solarium till någon som avser att använda solarieret för att göra sin hud brun, om användaren inte har fyllt 18 år.

Den som yrkesmässigt upplåter ett kosmetiskt solarium till någon som avser att använda det för att göra sin hud brun ska förvissa sig om att användaren har fyllt 18 år och på varje ställe i verksamheten där ett solarium upplåts se till att det finns en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet att upplåta solarieret till den som är under 18 år.

Skälen för promemorians förslag

I slutbetänkandet Strålsäkerhet – gällande rätt i ny form (SOU 2011:18) har Strålsäkerhetsutredningen föreslagit en 18-årsgräns för användning av kosmetiska solarier. Förslaget baseras på förslag i Cancerutredningens betänkande En nationell cancerstrategi för framtiden (SOU 2009:11) och Världshälsoorganisationens (WHO) rekommendationer. Strålsäkerhetsmyndighetens vetenskapliga råd har i rapporten, Rapport från SSM:s vetenskapliga råd om ultraviolett strålning 2008 (2009:18), särskilt framhållit att det finns ett starkt stöd för att UV-strålning är den mest betydelsefulla riskfaktorn för utveckling av hudcancer, som för närvarande ökar mer än någon annan cancerform i Sverige.

Cancerutredningen

I Cancerutredningens betänkande anges att förekomsten av malignt melanom har ökat mer än femfaldigt under de senaste 50 åren i Sverige, och trenden spås fortsätta. Ökningen antas bero på förändrade solvanor, men till viss del även på förbättrad diagnostik. Exponering för solljus, och speciellt solbränna under barndomen, är väl kända riskfaktorer för sjukdomen. Enligt utredningen ökar användning av kosmetiska solarier, speciellt tidigt i livet, risken för hudcancer.

Den förväntade ökningen av elakartade hudförändringar är oroande inte minst med hänsyn till den alltjämt allvarliga prognosen vid malignt melanom. Utvecklingen hänger samman med att människor, framförallt barn och unga, i ökad utsträckning exponeras för solen. Enligt Cancerutredningen talar incidensökningen efter år 2000 för att det behövs förnyade insatser för att förebygga hudcancer. För att minska exponering för skadlig UV-strålning har Cancerutredningen föreslagit att det enligt Världshälsoorganisationens rekommendationer införs en nedre åldersgräns, 18 år, för solarier.

Världshälsoorganisationen och dess organ för cancerforskning

Enligt Världshälsoorganisationens organ för cancerforskning IARC (International Agency for Research on Cancer) finns det ett tydligt samband mellan solarieanvändning i unga år och hudcancer, främst den allvarligaste formen av hudcancer – malignt melanom.

IARC tillkännagav 2006 att alla dittills tillgängliga undersökningar om solarier och hudcancer kommit fram till ett klart samband mellan användning av kosmetiska solarier i unga år och olika hudcancerformer – främst den allvarligaste malignt melanom – och drog fyra tydligt klarlagda slutsatser: (1) risken för melanom ökar helt klart vid solarieanvändning i tonåren och tidig ungdom, (2) solarieanvändning i tonåren ökar risken för skivepitelcancer, (3) hudens immunförsvar skadas av solarieanvändning och (4) det finns inga positiva hälsoeffekter förknippade med att sola solarium.

De slag av strålning som tidigare klassats i IARC:s högsta riskgrupp ”cancerframkallande hos människor” granskades på nytt av IARC under 2009 med avseende på sin cancerrisk och för att iden-

tifiera ytterligare cancermekanismer. Resultatet, meddelat av IARC i juli 2009, förde upp användning av solarier till den högsta riskgruppen. Den vetenskapliga grunden för beslutet var att IARC:s tidigare övergripande analys 2006 av data från mer än tjugo epidemiologiska forskningsstudier påvisat en ökad melanomrisk med 75 procent när användningen av solarier börjat före 30 års ålder. IARC drog slutsatsen att risken för skivepitelcellscancer ökar vid solarieanvändning som börjat redan i tonåren. Slutsatsen och beslutet att föra upp solarier till den högsta riksggruppen grundades också på experimentell forskning och djurförsök som demonstrerat att alla slag av ultraviolett strålning (UVA, UVB och UVC) är cancerframkallande.

Mot denna bakgrund har Världshälsoorganisationen rekommenderat en nedre åldersgräns (18 år) för solarier.

EU:s vetenskapliga kommitté

Enligt rekommendationer från EU:s vetenskapliga kommitté SCCP (Scientific Committee on Consumer Products) bör UVR-solarier inte användas av individer under 18 år i syfte att göra huden brun.

Åldersgränser i andra länder

I Europa har åldersgränser för kosmetiska solarier har införts i Belgien, Finland, Frankrike, Island, Litauen, Nederländerna, Norge, Spanien, Storbritannien och Tyskland.

I övriga världen har Brasilien infört ett totalt förbud mot kosmetiska solarier. I USA har tolv delstater infört 18-årsgräns för kosmetiska solarier. I Kanada har tre provinser infört 19-årsgräns och flera av de övriga provinserna har planer på att införa åldersgräns.

En 18-årsgräns bör införas också i Sverige

Enligt Cancerutredningen bör det övervägas att i enlighet med Världshälsoorganisationens rekommendationer införa en lagstiftning med en nedre åldersgräns (18 år) för solarier. Detta har för-

stärkts av att Strålsäkerhetsmyndighetens vetenskapliga råd samt ett antal internationella och nationella expertorgan också rekommenderar en sådan nedre åldersgräns (18 år) för solarier. Förslaget har upprepats av Strålsäkerhetsutredningen.

Det bör införas en 18-årsgräns för användning av kosmetiska solarier.

Utformningen av åldersgränsreglerna

Åldersgränser finns även i annan lagstiftning (se avsnitt 4.1). Enligt tobakslagen (1993:581) får tobaksvaror inte säljas till den som inte har fyllt 18 år. Enligt lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel får läkemedel inte säljas till den som inte har fyllt 18 år. Enligt alkohollagen (2010:1622) får folköl inte säljas till den som inte fyllt 18 år och spritdrycker får inte säljas till den som inte fyllt 20 år.

Det finns stora likheter mellan regleringen av åldersgränser för köp av tobak, alkohol och receptfria läkemedel och den tänkta regleringen av kosmetiska solarier. Syftet är att skydda barn och unga från de negativa verkningarna av användningen. En åldersgräns för användning av kosmetiska solarier syftar till att skydda barn och unga från de negativa verkningar som solande i tidig ålder kan medföra. Åldersgränsen för kosmetiska solarier bör därför regleras på liknande sätt som åldersgränserna för tobak, alkohol och receptfria läkemedel, nämligen genom att ställa krav på dem som upplåter solarier för användning.

Åldersgränsen bör utformas som ett förbud att upplåta kosmetiskt solarium till användare som inte har fyllt 18 år. Med en användare avses en person som använder eller avser att använda solariet för att göra sin hud brun. Förbudet bör avgränsas till att gälla dem som yrkesmässigt upplåter solarier. För att stärka förbudets genomslagskraft bör det kombineras med en skyldighet för upplåtaren att förvissa sig om att användaren har fyllt 18 år. Bestämmelserna bör införas i strålskyddslagen (1988:220).

Informationsskyltar

För att ytterligare stärka förbudets genomslagskraft bör det på platser där kosmetiska solarier yrkesmässigt upplåts finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet att upplåta solarier till den som inte har fyllt 18 år. En sådan informationskyldighet bör införas.

Strålsäkerhetsmyndigheten har med stöd av 20 § strålskyddsförordningen (1988:293) meddelat föreskrifter ”Råd för att skydda din hälsa” om att affischen ska anslås på eller intill varje solarium som upplåts till allmänheten, i anslutning till plats där betalning eller bokning sker och där ett för kunden individuellt anpassat solningsschema upprättas. Strålsäkerhetsmyndigheten bör ha möjlighet att på liknande sätt meddela föreskrifter om hur informationskyldigheten om förbudet ska fullgöras.

6.2 Åldersgräns för personer som säljer solarietjänster

Promemorians bedömning: Det behöver inte införas något förbud för personer som är under 18 år att sälja solarietjänster.

Skälen för promemorians bedömning: Bestämmelser som syftar till att skydda minderåriga i arbetslivet finns i 5 kap. arbetsmiljölagen (1977:1160). Enligt 5 kap. 3 § första stycket arbetsmiljölagen får en minderårig inte anlitas för att utföra arbete på ett sätt som medför risk för olycksfall eller för överansträngning eller annan skadlig inverkan på den minderåriges hälsa eller utveckling. Arbetsmiljöverket har beslutat vissa föreskrifter om minderåriga (AFS 2012:3). Föreskrifterna har meddelats med stöd av 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166).

Syftet med föreskrifterna är att förebygga att minderåriga inte genom sin arbetsmiljö drabbas av ohälsa och olycksfall eller får sämre förutsättningar att utvecklas eller tillgodogöra sig utbildning. Arbetsgivaren ska genomföra en undersökning och riskbedömning med särskild hänsyn till de arbetsuppgifter som kan komma att utföras av minderåriga som ännu inte är fysiskt och psykiskt mogna. Undersökningen och riskbedömningen ska ta hänsyn till minderårigas fysiska och psykiska mognad, ålder och förutsättningar i

övrigt. Vid undersökningen och riskbedömningen för yngre och äldre barn ska det bedömas om arbetet kräver stort ansvarstagande eller är fysiskt eller psykiskt tungt. Arbetsgivaren ska innan arbetet påbörjas vidta de åtgärder som behövs enligt riskbedömningen och utförd medicinsk kontroll. Arbetsgivaren se till att den minderåriga får en introduktion med information om arbetsuppgifterna och dess risker och försäkra sig om att den minderåriga har förstått informationen. Arbetet ska utföras under ledning och tillsyn av en lämplig person som har fyllt 18 år och har kunskaper om arbetet. Det ska finnas rutiner för hur introduktion och handledning ska gå till.

Arbetsmiljöverket har utfärdat allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna. Föreskrifterna innehåller bestämmelser om bl.a. farligt arbete, medicinsk kontroll och arbetstider. Vissa arbeten kan, enligt dessa allmänna råd, innebära en oacceptabel påfrestning från psykisk eller social synpunkt. Exempel på ett sådant arbete kan vara att arbeta helt ensam utan kontakt med arbetskamrater eller handledare. I fråga om ensamarbete innebär föreskrifterna att minderåriga inte får anlitas för riskfyllt eller starkt psykiskt påfrestande ensamarbete, t.ex. arbete som innebär överfallsrisk som ensamarbete i kvällsöppna butiker, kiosker eller liknande.

Det finns alltså regler som syftar till en god arbetsmiljö för minderåriga. Det har inte kommit fram något som tyder på att redan gällande bestämmelser är tillräckliga även i fråga om att personer som inte har fyllt 18 år arbetar med att sälja solarietjänster. I fråga om den föreslagna skyldigheten att förvissa sig om att den som avser att använda ett solarium har fyllt 18 år, blir det viktigt att all personal ges den utbildning och de andra förutsättningar som behövs för att på ett bra sätt genomföra ålderskontrollen.

6.3 Obemannade solarier

Promemorians bedömning: Om de som upplåter solarier inte på något annat sätt än genom personlig bemanning och kontroll på plats kan förvissa sig om att användarna har fyllt 18 år, bör de föreslagna nya reglerna om åldersgräns leda till att solarierna bemannas.

Skälen för promemorians bedömning: Det finns cirka 700 obemannade solarier i Sverige enligt uppgifter från Strålsäkerhetsmyndigheten. Det är därför ett stort antal verksamhetsställen som berörs av den föreslagna åldersgränsen för kosmetiska solarier. En avvägning måste göras mellan intresset att skydda barn och unga samt solarieägarnas intresse av att bedriva sin verksamhet på ett bra sätt.

Ett krav på att den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier ska förvissa sig om att en kund har fyllt 18 år förutsätter att det finns ett tillförlitligt sätt att kontrollera åldern på de kunder som vill använda kosmetiskt solarium för att bli bruna.

Ett sätt att kontrollera åldern är att ett passerkort beviljas en myndig person. Ett annat sätt är att det finns en teknisk anordning på verksamhetsstället som kan läsa av biometriska kännetecken. Biometriska kännetecken kan exempelvis vara ett fingeravtryck eller en ansiktsbild. Åldern kan vidare kontrolleras genom att personal finns på plats som kontrollerar åldern på kunderna.

En persons identitet kan inte fastställas enbart med att visa upp ett passerkort som beviljats en myndig person. Det finns inget som hindrar att ett passerkort ges till en omyndig person som då kan använda kortet för att sola. Vidare kan det ifrågasättas om tekniska anordningar som registrerar biometriska uppgifter är tillräckligt tillförlitliga för att åldersgränsen ska upprätthållas. Att samla in, hantera och registrera biometriska uppgifter såsom fingeravtryck eller ansiktsbild kan vidare innebära ett intrång i skyddet av personuppgifter. Det kan alltså bli svårt att förvissa sig om en solarieanvändares ålder på annat sätt än genom bemanning och personlig kontroll på den plats där användningen sker.

Försäljning av alkohol, tobak och receptfria läkemedel sker vanligtvis på ställen där personal finns närvarande och vid tveksamma fall kan kontrollera åldern på kunderna. Tobaksförsäljning kan visserligen ske genom automater men automaterna ska vara placerade så att personal har uppsikt över dem.

En avvägning måste göras mellan intresset att driva näring och det allmänna intresset att skydda barn och ungas hälsa. Rätten att bedriva näring får begränsas endast för att skydda angelägna allmänna intressen och aldrig i syfte att enbart att ekonomiskt gynna vissa personer eller företag. Den föreslagna regleringen av kosmetiska solarier kan leda till att näringsidkare måste anställa personal

till obemannade solarier eller flytta verksamheten till en plats där det finns personal tillgänglig. Sammantaget bör dock det starka allmänna skyddsintresset av barn och ungas hälsa anses väga tyngre än de nackdelar som regleringen innebär för näringsidkarna.

En väl tilltagen övergångsperiod på två år bör ge näringsidkarna den tid som de behöver för att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att kunna följa de nya bestämmelserna.

6.4 Kontrollköp

6.4.1 Möjlighet att genomföra kontrollköp

Promemorians förslag: Tillsynsmyndigheten får genomföra kontrollköp för att kontrollera att den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier förvissas sig om att den som avser att använda solarier har fyllt 18 år.

Skälen för promemorians förslag

För att tillsynen över åldersgränsen vid yrkesmässig upplåtelse av kosmetiska solarier ska upprätthållas bör tillsynsmyndigheterna få befogenheter som bidrar till effektivare tillsyn.

Enligt 29 § strålskyddslagen är det de myndigheter som regeringen bestämmer som utövar tillsyn över att lagen och föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen följs. Av 31 § strålskyddslagen framgår att den som bedriver en verksamhet som omfattas av lagen ska på begäran av tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs för tillsynen. Verksamhetsutövaren ska ge tillsynsmyndigheten tillträde till den anläggning eller plats där verksamheten bedrivs för undersökningar och prover i den omfattning som behövs för tillsynen. Tillsynsmyndigheten får meddela förelägganden och förbud som behövs i enskilda fall för att strålskyddslagen eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen ska följas. Enligt 33 § strålskyddslagen kan tillsynsmyndigheten även försegla en teknisk anordning eller anläggning för att förebygga att den brukas olovligt. Enligt 30 § strålskyddslagen får regeringen meddela föreskrifter om att den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö-

och hälsoskyddsområdet ska utöva tillsyn över solarieverksamheter som bedrivs i kommunen.

Det är viktigt att den nu föreslagna åldersgränsen följs. För att säkerställa att den följs bör tillsynmyndigheterna kunna bedriva sin tillsyn på ett effektivt sätt.

Kontrollköp som tillsynsmetod

Bestämmelser om kontrollköp har införts i tobakslagen (1993:581), lagen (2009:907) om handel med vissa receptfria läkemedel och alkohollagen (2010:1622). Där har tillsynsmyndigheterna fått möjlighet att använda sig av metoden kontrollköp.

Kontroll av åldersgräns för kosmetiska solarier bör jämföras med den kontroll som förekommer i fråga om tobak, alkohol och vissa receptfria läkemedel. Ett av huvudsyftena med den tillsyn som bedrivs är att skapa en dialog mellan tillsynsmyndigheterna och näringsidkarna om gällande regelverk och vikten av att följa åldersgränsen. Med en möjlighet att göra kontrollköp av solarietjänster får tillsynsmyndigheten ett bra verktyg i tillsynsarbetet och för kontakterna med näringsidkarna. Kontrollköp ger ett bättre underlag för dialog. Regelbundna kontrollköp som följs upp med utbildning och återbesök ger bättre förutsättningar för åldersgränsen att få genomslag i praktiken.

Rättssäkerhets- och integritetsaspekter på kontrollköp som tillsynsmetod

En utgångspunkt för all myndighetsverksamhet är att den ska bedrivas i enlighet med lagarna och att myndighetsutövning ska bedrivas i öppna och för medborgarna synliga former. Vissa former av myndighetsverksamhet, t.ex. i samband med brottsbekämpning, måste dock – för att vara effektiva – innefatta dolda moment. Det gäller även för metoden med kontrollköp eftersom den innebär att en myndighet inleder ett händelseförlopp i ett kontrollsyfte som kan innefatta ett handlande som kan vara besvärande eller ha en negativ innebörd för den enskilde eller för dennes arbetsgivare.

Hänsyn måste tas till sådana allmänna principer för myndighetsutövning som ändamålsprincipen, behovsprincipen och proportionalitetsprincipen. Enligt ändamålsprincipen får ett ingripande mot en enskild vidtas bara i det syfte som har motiverat den lagstiftning

som ligger till grund för ingripandet. Behovsprincipen betyder att en åtgärd bara får vidtas om det finns ett påtagligt behov och om det bedöms att det inte är möjligt att nå det avsedda resultatet med andra mindre ingripande åtgärder. Proportionalitetsprincipen kräver att den som beslutar om en åtgärd i varje enskilt fall prövar om åtgärden uppväger det intrång eller det men som åtgärden innebär för den enskilde.

Kraven på skydd för enskildas integritet måste vägas in vid bedömningen av lämpligheten att införa kontrollköp som tillsynsmed-
tod. En utgångspunkt vid bedömningen av hur integritetskränkande det kan anses vara att utsättas för ett dolt kontrollköp är att den som genomför kontrollköpet bör uppträda som vilken kund som helst och inte lämna några felaktiga eller vilseledande uppgifter. En annan utgångspunkt för avvägningen är att det inte är en privatperson som i första hand är föremål för kontroll utan näringsidkaren i dennes egenskap av upplåtare av kosmetiskt solarium samt att kontrollen sker i en verksamhetslokal och inte i någons hem eller bostad. Metoden bör också bedömas mot bakgrund av att tillsynsmyndigheterna redan enligt gällande lagstiftning får bereda sig tillgång till näringsidkarens lokaler för att utöva tillsyn.

Även om åtgärden riktas mot näringsidkaren är det i och för sig en komplikation att själva åtgärden genomförs mot ett butiksbiträde som kan vara en ung person utan större arbetslivserfarenhet och som kan känna obehag av att utsättas för en smyggkontroll.

Integritetsaspekterna måste dock vägas mot behovet av effektiva kontroll- och tillsynsverktyg och mot vikten för folkhälsan av en effektiv begränsning av tillgängligheten av kosmetiska solarier för unga. Det är nu fråga om mycket starka folkhälsoskäl till förmån för unga som är en utsatt grupp. Detta gör att även åtgärder som kan vara integritetskränkande, och som dessutom innebär ett visst mått av dold myndighetsutövning och provokation, bör kunna anses vara ändamålsenliga, nödvändiga och proportionerliga för att uppnå det eftersträvade syftet.

Med hänsyn till de avvägningar som måste göras mellan å ena sidan folkhälsoperspektivet, dvs. intresset av en effektiv tillsyn av åldersgränserna, och å andra sidan rättssäkerhets- och integritets-skyddsaspekterna bör vikten av en effektiv tillsyn väga tyngst. Det bör därför framgå av lagen att tillsynsmyndigheten får genomföra kontrollköp.

6.4.2 Förutsättningar för kontrollköp

Promemorians förslag: Kontrollköp ska syfta till att ge underlag för en dialog mellan tillsynsmyndigheten och den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier om skyldigheten att förvissa sig om att solarieanvändaren har fyllt 18 år. Vid kontrollköp får tillsynsmyndigheten endast anlita en person som har fyllt 18 år. Ett kontrollköp får genomföras utan att näringsidkaren underrättas i förväg om detta. Tillsynsmyndigheten ska snarast efter genomfört kontrollköp underrätta näringsidkaren om att det har ägt rum. Det som kommit fram genom ett kontrollköp får inte läggas till grund för förelägganden eller förbud.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om genomförandet av kontrollköp.

Skälen för promemorians förslag

Enligt 30 § strålskyddslagen (1988:220) och 16 § strålskyddsförordningen (1988:293) är det de kommunala miljö- och hälsonämnderna som utöver tillsyn över solarieverksamheter i kommunerna.

Enligt det som föreslås i denna promemoria kan tillsynsmyndigheten använda kontrollköp som tillsynsmetod. Utöver kontrollköp kan tillsynsmyndigheterna enligt 32 § strålskyddslagen meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att strålskyddslagen ska följas. I beslut om föreläggande eller förbud får vite sättas ut. Vid allvarliga eller upprepade överträdelser av lagens bestämmelser kan tillsynsmyndigheten förbjuda verksamhetsutövaren att använda anläggningen.

Kontrollköp ska bara användas för dialog

Ett kontrollköp enligt förslaget i denna promemoria är en metod för att förstärka tillsynen av att näringsidkaren förvissas sig om att solarieanvändaren har fyllt 18 år. Kontrollköpet bör syfta till att ge underlag för en dialog mellan tillsynsmyndigheten och näringsidkaren. I dialogen kan tillsynsmyndigheten förvissa sig om att näringsidkaren förstått regelverket och utveckla skälen för förbudet att upplåta solarier till personer som inte har fyllt 18 år. Vidare kan

tillsynsmyndigheten informera om riskerna med att inte begära t.ex. legitimation, dvs. att näringsidkaren genom att inte kontrollera åldern kan få till följd att solariet upplåts i strid med förbudet, vilket är straffbart enligt den föreslagna 36 a § strålskyddslagen. I dialogen kan näringsidkaren ta upp eventuella problem med att uppfylla skyldigheten samt dela med sig av sina erfarenheter.

Syftet med kontrollköp bör vara endast att ge underlag för en dialog – inte att provocera fram ett brott. För kontrollköp bör tillsynsmyndigheten därför inte få använda sig av någon som är yngre än 18 år. Information som kommit fram genom ett kontrollköp, t.ex. huruvida säljaren gjort en identitetskontroll för att fastställa åldern på en kund, bör inte ligga till grund för förelägganden eller förbud. Näringsidkarens eventuella brist vid ett kontrollköp visar inte annat än att man låtit bli att förvissa sig om åldern på någon som faktiskt är över 18 år.

Underrättelser och uppföljning

Av 31 § strålskyddslagen följer att den som bedriver verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts ska på begäran av tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen. Tillsynsmyndigheten har också rätt att få tillträde till den plats där verksamheten bedrivs för att utöva tillsynen. Det finns inte någon allmän skyldighet att i förväg underrätta en näringsidkare om att myndigheten planerar att genomföra en tillsynsåtgärd. En sådan underrättelse i förväg skulle ofta riskera syftet med åtgärden.

Det ligger i sakens natur att ett kontrollköp måste få genomföras utan att näringsidkaren underrättas i förväg. Att en myndighet kan komma oanmäld och begära tillträde till lokaler och handlingar för att utöva sin tillsyn är emellertid inte samma sak som att hela tillsynsåtgärden genomförs utan att myndigheterna ger sig till känna. I kontrollköpets natur ligger dock inte bara att besöket ska kunna ske oannonserat utan även att kontrollköpet genomförs dolt. De dolda inslagen ska dock begränsas i så stor utsträckning som möjligt. I vissa situationer kan det vara motiverat för tillsynsmyndigheten att anlita en person från en annan kommun. Det kan t.ex. vara fråga om en liten kommun där invånarna känner varandra

väl och då kan det vara bättre att anställa en person från en annan kommun. Någon polishjälp för att genomföra ett kontrollköp kommer aldrig att aktualiseras, eftersom det skulle omintetgöra kontrollköpet och förfela dess syfte.

Då syftet är att skapa en bra dialog mellan tillsynsmyndigheten och näringsidkaren är det viktigt att följa upp ett kontrollköp så snart som möjligt. På så sätt minskar man även det dolda momentet i metoden. Tillsynsmyndigheten bör överväga om den som har genomfört kontrollköpet ska följa med vid uppföljningen eller inte. Tillsynsmyndigheten bör också försäkra sig om att återkoppling till näringsidkaren utförs på ett sätt som tar tillbörlig hänsyn till enskilda arbetstagare.

Bemyndigande

Utöver de förutsättningar för kontrollköp som bör regleras i lag kan det finnas behov av ytterligare föreskrifter om hur ett kontrollköp ska genomföras. Det kan t.ex. gälla bestämmelser om förhållandet mellan den person som genomför kontrollköpet och tillsynsmyndigheten eller om krav på dokumentation. Sådana krav bör kunna regleras genom föreskrifter på lägre nivå än i lag. Därför bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om genomförandet av kontrollköp.

6.5 Utbildning och stöd till solariepersonal

Promemorians förslag: Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiskt solarium till personer som avser att använda det för att göra sin hud brun ska ge sin personal den utbildning och det stöd som den kan behöva för att följa strålskyddslagens bestämmelser och anslutande föreskrifter.

Skälen för promemorians förslag: Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solariet är ansvarig för att verksamheten uppfyller de krav som ställs i strålskyddslagen och anslutande föreskrifter. I många fall är det anställda som utför själva upplåtelsen. Därför är det viktigt att personalen har fått den kunskap och den utbildning som krävs för att kunna följa strålskyddslagens bestämmelser samt

anslutande föreskrifter. Personalen behöver också ha kännedom om rutiner för att kunna följa reglerna. Det finns tillfällen då personalen kan utsättas för pressade situationer som exempelvis när en påstridig minderårig vill använda solariet. Personalen bör kunna hantera konfliktsituationer och ha stöd från verksamhetsutövaren för sitt agerande. Verksamhetsutövarens ansvar för detta bör lyftas fram och förtydligas i reglerna.

6.6 Egenkontroll

Promemorians förslag: Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiskt solarium till någon som avser att använda det för att göra sin hud brun ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över sin verksamhet och se till att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om egenkontroll.

Skälen för promemorians förslag: Den som yrkesmässigt upplåter kosmetiskt solarium bör ha skyldighet att utöva egenkontroll över verksamheten och ansvara för att det för detta finns ett lämpligt egenkontrollprogram. Syftet med egenkontrollprogrammet är, i likhet med liknande bestämmelser på andra områden såsom vid försäljning av tobak, folköl eller receptfria läkemedel, att programmet ska vara ett stöd för att utforma verksamheten på ett sådant sätt att lagen kan följas. Egenkontrollprogrammet fungerar som en checklista för vad som krävs för att verksamheten ska vara väl organiserad i fråga om utbildning, information osv. Egenkontrollprogrammet är också en hjälp i kontakterna med tillsynsmyndigheten.

Enligt förslaget i denna promemoria ska den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier förvissa sig om att användaren har fyllt 18 år. Rutiner för hur åldersgränsen säkerställs bör lämpligen behandlas i verksamhetens egenkontrollprogram. Om kunden tveklöst är en person över åldersgränsen är det naturligtvis inte nödvändigt med en legitimationskontroll för att förvissa sig om åldern. I andra fall är det enda rimliga förfarandet att begära legitimation för att förvissa sig om åldern. Det behövs ingen särskild regel om legitimationskontroll. Det räcker med kravet att verksamhetsut-

övaren ska förvissa sig om att 18-årsåldern är uppnådd. Hur detta är tänkt att säkerställas – t.ex. vilka rutiner som ska tillämpas – bör framgå av egenkontrollprogrammet.

Verksamhetsutövarna behöver vägledning om vad egenkontrollprogrammen bör innehålla. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om egenkontroll. Sådana föreskrifter bör t.ex. avse vad ett egenkontrollprogram måste innehålla, t.ex. att det ska innehålla instruktioner för hur näringsidkaren och eventuell personal håller sig uppdaterad om regelverket och om de rutiner som ska tillämpas. Ansvar och rutiner för ålderskontroll i verksamheten bör särskilt tas med. Egenkontrollprogrammet ska kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten.

Det bör vara Strålsäkerhetsmyndigheten som meddelar de närmare föreskrifterna om egenkontroll.

6.7 Straff

Promemorians förslag: Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet att yrkesmässigt upplåta ett kosmetiskt solarium till den som inte har fyllt 18 år döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Ansvar ska inte utdömas om gärningen är ringa.

Skälen för promemorians förslag: Exponering för solljus, och speciellt solbränna under barndomen är väl kända riskfaktorer för hudcancer. Det har bevisats att användning av solarier, speciellt tidigt i livet, ökar risken. Skälen för det förbud som föreslås i denna promemoria är starka. Det är viktigt att åldersgränsen följs. Enbart förelägganden och förbud är inte tillräckliga för att säkerställa att åldersgränsen följs.

Enligt tobakslagen (1993:581), alkohollagen (2010:1622) och lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel gäller att den som bryter mot de motsvarande förbuden i de lagarna ska dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Som tidigare nämnt bör åldersgränsen för kosmetiska solarier regleras på liknande sätt. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet att yrkesmässigt upplåta kosmetiskt solarium till den som inte har fyllt 18 år bör därför dömas till böter eller fängelse i högst

sex månader. En bestämmelse om att i ringa fall ska det inte dömas till ansvar finns i 38 § strålskyddslagen.

Den straffbara handlingen är att vid yrkesmässig upplåtelse av kosmetiska solarier låta en person som inte har fyllt 18 år använda solariet. Ansvarsfrågan måste grundas på en bedömning i varje enskilt fall. I praktiken är det oftast endast den som fysiskt finns på plats vid solariet som kan göra en faktisk och individuell bedömning av en kunds ålder. Det kan behöva göras skillnad mellan de fall då den som är ansvarig för verksamheten också i praktiken är den som utför kontrollen och fall då en oerfaren yngre anställd gör kontrollen. I det senare fallet kan förhållandena vara sådana att en underårig tillåts använda solariet som en följd av att den ansvariga verksamhetsutövaren inte har sett till att verksamheten har organiserats på ett sådant sätt att 18-årsregeln kan upprätthållas. Verksamhetsutövaren kan i ett sådant fall anses ha brutit mot förbudet. Den allmänna medverkansregleringen i 23 kap. brottsbalken omfattar även brott som avses i strålskyddslagen.

Det är viktigt att innehavaren utbildar och informerar sina anställda om reglerna för yrkesmässig upplåtelse av kosmetiska solarier, ålderskontroll och det personliga straffansvar som ligger på dem. Detta bör ingå i egenkontrollprogrammen. För att understryka detta har det vidare angetts att den som är ansvarig för verksamheten ska svara för att personalen har nödvändiga kunskaper om de regler som gäller. Det ingår i tillsynsmyndighetens tillsynsverksamhet att se till att detta krav följs.

6.8 Bemyndiganden till Strålsäkerhetsmyndigheten

Promemorians förslag: Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela föreskrifter om att den som yrkesmässigt upplåter ett kosmetiskt solarium till någon som avser att använda det för att göra sin hud brun ska ha anmält sin verksamhet till kommunen. Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela föreskrifter om egenkontroll och om hur kontrollköp ska göras.

Skälen för promemorians förslag: För att underlätta tillsynen bör verksamhetsutövare som bedriva verksamhet med upplåtelse av kosmetiskt solarium vara skyldiga att anmäla sin verksamhet till

kommunen. Strålsäkerhetsmyndigheten bör få meddela föreskrifter om sådan anmälningssplikt.

En näringsidkare som bedriver verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten ska anmäla detta till kommunen. Detta gäller enligt föreskrifter som Strålsäkerhetsmyndigheten har meddelat (SSMFS 2012:5). Ett syfte med anmälan är att tillsynsmyndigheten ska få kännedom om verksamheten.

Strålsäkerhetsmyndigheten ansvarar för strålsäkerhetsfrågor och hälsoskydd kopplat till dessa frågor. Strålsäkerhetsmyndigheten är därför bäst lämpad att meddela föreskrifter om sådana kontrollköp och sådan egenkontroll som avses i denna promemoria.

6.9 Miljösanktionsavgift

Promemorians förslag: För en överträdelse av en föreskrift om anmälningssplikt genom att yrkesmässigt upplåta ett kosmetiskt solarium till solare utan att ha anmält verksamheten till kommunen ska en miljösanktionsavgift betalas med 3 000 kronor.

Skälen för promemorians förslag: För att underlätta tillsynen behöver tillsynsmyndigheten få kännedom om vilka som yrkesmässigt upplåter kosmetiskt solarium till solare. Föreskrifter om anmälningssplikt har stöd i 9 kap. 12 § miljöbalken. För att säkerställa att verksamhetsutövarna lever upp till kravet om anmälan bör kravet vara sanktionerat med till en miljösanktionsavgift. En sådan bestämmelse bör därför införas. Avgiften bör vara 3 000 kronor.

6.10 Utbildnings- och informationsinsatser riktade till myndigheter och verksamhetsutövare

Promemorians bedömning: Möjligheten att genomföra kontrollköp som tillsynsåtgärd bör kompletteras med utbildnings- och informationsinsatser till tillsynsmyndigheter och näringsidkare.

Skälen för promemorians bedömning: Förslaget om kontrollköp innebär att tillsynsmyndigheterna får tillgång till en ny metod i

sin tillsyn. För att denna metod ska komma till användning så snabbt som möjligt och genomföras på ett rättssäkert och likartat sätt över landet kan det, utöver föreskrifter, behövas kompletterande utbildningsinsatser till tillsynsmyndigheterna. Även näringsidkarna behöver informeras på lämpligt sätt.

Återkommande information och diskussion med näringsidkarna om vikten av att upprätthålla regelverket om åldersgränser för solarieverksamhet är nödvändig för att det ständigt tillkommer nya verksamhetsställen och omsättningen av personal är hög.

Strålsäkerhetsmyndigheten bör därför ges i uppdrag att analysera behovet av utbildningar och informationsinsatser och föreslå hur sådana insatser bör genomföras.

7 EU-rättsliga aspekter

7.1 Anmälningdirektivet

Grundläggande bestämmelser om varors fria rörlighet finns i artiklarna 34–37 i EUF-fördraget. Närmare bestämmelser om nationella krav som kan innebära handelshinder för varor finns bl.a. i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter (anmälningdirektivet). Anmälningdirektivet genomförs i Sverige med förordningen (1994:2029) om tekniska regler.

Av 6 § förordningen om tekniska regler följer att förslag till nya tekniska föreskrifter ska anmälas till Europeiska kommissionen i enlighet med anmälningdirektivet. Tekniska föreskrifter innefattar tekniska specifikationer, andra krav samt förbud mot tillverkning, saluföring, import och användning av vissa produkter (jfr artikel 1.3 i anmälningdirektivet).

Anmälningdirektivet innehåller bestämmelser som syftar till att undvika handelshinder på den inre marknaden. Syftet med den inre marknaden är att skapa en miljö som stärker företagets konkurrensförmåga. Efter att anmälan kommit in till kommissionen ska kommissionen underrätta övriga medlemsstater om de översända förslagen. När anmälan har gjorts inleds en frysningsperiod om tre månader under vilken övriga medlemsstater och kommissionen får tillfälle att granska förslaget till tekniska föreskrifter och möjlighet att yttra sig. Anmälan hindrar medlemsstaten från att anta de aktuella bestämmelserna under frysningsperioden.

Förslagen i denna promemoria innebär ett förbud att yrkesmässigt upplåta kosmetiskt solarium till den som inte har fyllt 18 år. Förbudet påverkar inte varan, dvs. solariet, direkt men kan potentiellt ha en effekt på saluföringen av kosmetiska solarier. Dessutom påverkas användningen av kosmetiska solarier av förbudet. För-

slaget bör därför anmälas enligt anmälningsdirektivet. Förbudet är icke-diskriminerande då det träffar såväl nationella näringsidkare som näringsidkare från andra medlemsstater. Förbudet är nödvändigt med hänsyn till folkhälsan. Syftet är att skydda barn och unga från de negativa konsekvenserna som solande i kosmetiskt solarium i ung ålder kan medföra senare i livet. Andra mindre ingripande alternativ, såsom informationsinsatser, bedöms inte vara tillräckliga för att uppnå det eftersträvade syftet.

Även följande förslag kan påverka användningen eller saluföringen av solarier och bör anmälas:

- kravet att ha ett egenkontrollprogram,
- kravet att personal som ansvarar för upplåtelse av kosmetiskt solarium ska ges information och stöd,
- möjligheten för tillsynsmyndigheten att använda kontrollköp i sin tillsyn.

7.2 Tjänstedirektivet

Grundläggande bestämmelser om tjänsters fria rörlighet finns i artiklarna 56–62 i EUF-fördraget. Närmare bestämmelser om tjänster, dit bl.a. uthyrning eller upplåtelse av en vara räknas, finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet). Tjänstedirektivets genomförande i Sverige har behandlats i promemorian Genomförande av tjänstedirektivet (Ds 2008:75) och i en proposition med samma namn (prop. 2008/09:187).

Tjänstedirektivet innehåller bestämmelser som syftar till att förenkla förfaranden och formaliteter som är tillämpliga på tillträde till och utövande av tjänsteverksamhet och tjänsteleverantörer som ska kunna fullgöra vissa förfaranden och formaliteter samt få information genom gemensamma kontaktpunkter i medlemsstaterna. Om medlemsstaterna t.ex. har krav på tillstånd för att få utöva vissa tjänster eller krav på legitimation, användande av viss utrustning m.m. får dessa krav inte vara diskriminerande, de måste kunna motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset och det eftersträvade målet ska inte kunna uppnås med en mindre begränsande åtgärd.

Enligt punkten 5 andra stycket i artikel 39 ska medlemsstaterna till kommissionen översända alla förändringar i sina krav på tillfällig tjänsteverksamhet, inbegripet nya krav och skälen för dessa. Sådana krav måste vara icke-diskriminerande, nödvändiga och proportionerliga. Kommissionen ska underrätta övriga medlemsstater om de översända kraven. En sådan översändning ska inte hindra medlemsstaterna från att anta bestämmelserna. Kommissionen ska dock varje år tillhandahålla analyser och riktlinjer avseende tillämpningen av bestämmelserna inom ramen för direktivet.

Enligt punkten 7 i artikel 15 ska medlemsstaterna till kommissionen även anmäla alla förslag till nya lagar och andra författningar som innefattar vissa krav som nämns i punkten 2 i artikel 15 samt skälen för dem. Exempel på sådana krav är kvantitativa eller geografiska begränsningar, skyldighet för tjänsteleverantörer att ha viss juridisk form och krav som rör företagets kapitalinnehav. Kommissionen ska underrätta de övriga medlemsstaterna om bestämmelserna. Anmälan hindrar inte medlemsstaten från att anta bestämmelserna. Kommissionen ska dock inom tre månader från mottagandet av anmälan undersöka om kraven är förenliga med gemenskapsrätten och vid behov fatta ett beslut om att begära att medlemsstaten i fråga ska avstå från att anta dem eller upphäva dem.

Skälen för att anmäla förslagen enligt anmälningsdirektivet gäller även för att anmäla dem enligt tjänstedirektivet.

7.3 Lågspänningsdirektivet

Kosmetiskt solarium är en produkt som är harmoniserad under Europaparlamentets och rådets direktiv 2006 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektrisk utrustning inom vissa spänningsgränser (lågspänningsdirektivet). Direktivet syftar till att säkerställa att nationella säkerhetsbestämmelser inte hindrar den fria handeln med sådan elektrisk utrustning som omfattas av direktivet.

Lågspänningsdirektivet genomförs i Sverige med bl.a. förordningen (1993:1068) om elektrisk materiel. Enligt förordningen ska den som för användning inom landet tillverkar, importerar, upplåter, saluför eller överlåter på annat sätt samt installerar elektrisk materiel ska svara för att materielen uppfyller gällande säkerhets-

krav. Lågspänningsdirektivet innebär att en medlemsstat inte får ställa särskilda säkerhetskrav som kan hindra den fria handeln med elektrisk utrustning.

Förslaget i promemorian syftar till att hindra verksamhetsutövare från att sälja soltid till personer under 18 år men innebär inte att det ställs krav på solariet som sådant. Kosmetiska solarieanläggningar är fria att sättas ut på marknaden om de uppfyller kraven i harmoniserade standarder.

7.4 Direktivet om medicintekniska produkter

I rådets direktiv 93/43/EEG av den 14 juni 1993 om medicintekniska produkter (direktivet om medicintekniska produkter) finns bestämmelser om medicintekniska produkter. Direktivet genomförs i Sverige med bl.a. lagen (1993:584) om medicintekniska produkter. I lagen definieras vilka produkter som omfattas. Medicinskt solarium, dvs. sådant solarium som används eller är avsett att användas för bestrålning i syfte att behandla, förebygga eller motverka sjukdom omfattas av direktivet om medicintekniska produkters tillämpningsområde.

Förslaget i denna promemoria reglerar inte medicinska solarier utan endast kosmetiska solarier. Ett kosmetiskt solarium bedöms inte falla in under direktivets tillämpningsområde.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: De föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2017 i fråga om förbudet samt i fråga om skyldigheterna att förvissa sig om att solaren har fyllt 18 år, att informera om förbudet med skylt på solariestället och att ha ett egenprogram och utbilda personal. I övrigt ska de föreslagna ändringarna träda i kraft den 1 januari 2016.

Skälen för promemorians förslag: De föreslagna ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt.

För att näringsidkarna ska kunna vidta de åtgärder som behövs för att leva upp till nya kraven bör det föreslagna förbudet och de föreslagna nya skyldigheterna börja gälla den 1 juli 2017. Det ger näringsidkarna tid att anpassa sin verksamhet, särskilt när det gäller obemannade solarier. I övrigt bör de föreslagna ändringarna träda i kraft den 1 januari 2016.

9 Konsekvensanalys

9.1 Behovsanalys och alternativa lösningar

Hudcancer är den näst vanligaste cancerformen i Sverige och den som ökar mest. Allt fler drabbas av hudcancer och antalet personer som dör i den allvarligaste formen, malignt melanom, ökar för varje år. I takt med att allt fler drabbas av hudcancer ökar det mänskliga lidandet och samhällets kostnader. Den kraftiga ökning som skett under de senaste åren är ett tydligt tecken på att hudcancer inte bara är ett utbredd hälsoproblem utan också ett ekonomiskt problem som måste tas på allvar.

Strålskyddslagen (1988:220) syftar till att skydda människor mot skadlig verkan av strålning, såväl joniserande som icke-joniserande. Lagen är tillämplig på bl.a. tekniska anordningar som alstrar icke-joniserande strålning, t.ex. solarier.

Det finns ett bevisat samband mellan UV-exponering och risken för hudcancer. När det gäller UV-exponering och utveckling av hudcancer är barn särskilt utsatta. Barn har känsligare hud än vuxna och solexponering och brännskador till följd av solning är därför särskilt skadligt under barn- och ungdomsåren.

Enligt Världshälsoorganisationens organ för cancerforskning IARC (International Agency for Research on Cancer) finns det ett tydligt samband mellan solarieanvändning i unga år och hudcancer och då främst den allvarligaste formen malignt melanom. IARC tillkännagav 2006 att alla dittills tillgängliga undersökningar kommit fram till ett klart samband mellan användning av kosmetiska solarier i unga år och olika hudcancerformer. Insamlad data från mer än tjugo epidemiologiska forskningsstudier visade att risken för melanom ökar med 75 procent när användningen av kosmetiska solarier börjat före 30 års ålder. Vidare visade experimentell forsk-

ning och djurförsök att alla slag av ultraviolett strålning (UVA, UVB och UVC) är cancerframkallande.

Forskargruppen drog fyra tydligt klarlagda slutsatser, nämligen att risken för malignt melanom ökar helt klart vid solarieanvändning under tonåren och upp i 20-årsåldern, att solarieanvändning i tonåren ökar även risken för skivepitelcancer, att hudens immunförsvar skadas av solning i solarium och att det finns inga positiva hälsoeffekter förknippade med att sola i solarium.

De olika typer av strålning, som tidigare klassats i IARC:s högsta riskgrupp ”cancerframkallande hos människor”, granskades på nytt av IARC under 2009, bl.a. för att identifiera ytterligare cancermekanismer. Resultatet, meddelat av IARC i juli 2009, förde upp användning av solarier till den högsta riskgruppen.

Världshälsoorganisation har mot bakgrund av IARC:s slutsatser rekommenderat en nedre åldersgräns på 18 år för solning i solarium. Enligt EU:s vetenskapliga kommitté, Scientific Committee on Consumer Products (SCCP), bör kosmetiska solarier inte användas av individer under 18 år i syfte att göra huden brun.

Åldersgränser för kosmetiska solarier har införts i Belgien, Finland, Frankrike, Island, Litauen, Nederländerna, Norge, Spanien, Storbritannien och Tyskland. I USA har 12 delstater infört en 18-årsgräns och i Kanada har hittills tre provinser infört en 19-årsgräns. Brasilien har förbjudit kosmetiska solarier.

I Sverige finns det ett stort antal obemannade kosmetiska solarier som är lättillgängliga för unga personer att använda. Att införa en åldersgräns för solning i kosmetiska solarier syftar till att skydda barn och unga från de negativa verkningarna som solande i tidig ålder kan ha. Upplåtelse av kosmetiska solarier bör därför lämpligen regleras på liknande sätt som försäljning av tobak, alkohol och receptfria läkemedel.

Alternativet utebliven reglering

Om en reglering om åldersgräns inte kommer till stånd ökar risken att dagens unga människor drabbas av hudcancer i vuxen ålder. Ett ökat antal personer som drabbas av hudcancer leder vidare till att samhällets kostnader kommer att öka i form av direkta kostnader

som sjukvårdskostnader och indirekta kostnader som produktionsbortfall till följd av dödsfall.

Alternativet informationsinsatser

Ett alternativ till att införa en åldersgräns är att genom ytterligare informationsinsatser få personer under 18 år att inte sola i solarier. I en enkätundersökning 2011 tillfrågade Strålsäkerhetsmyndigheten 16- och 17-åringar om deras solarievanor. Resultatet visade att ökad kunskap om riskerna med att sola i solarium inte ledde till minskat solarieanvändning. Ungdomarna fortsatte att sola i kosmetiska solarier i samma utsträckning som förut. Detta alternativ bedöms därför som verkningslöst.

Alternativet passerkort

Ett alternativ till kontrollköp och egenkontroll som föreslås är att kontrollera åldern på dem som besöker obemannade solarier genom att utfärda passerkort endast till personer som har fyllt 18 år. Det finns dock inget som garanterar att ett passerkort inte lånas ut till en omyndig person och därmed bedöms detta alternativ vara verkningslöst.

Teknisk anordning för avläsning av biometriska kännetecken

Ett annat sätt att kontrollera åldersgräns är att koppla tillträdet till solarier till biometriska kännetecken, t.ex. ett fingeravtryck eller en ansiktsbild. För detta krävs det att det finns en teknisk anordning på verksamhetsstället som kan läsa av sådana kännetecken. Det kan dock ifrågasättas om tekniska anordningar som registrerar biometriska uppgifter är tillräckligt tillförlitliga för att en åldersgräns ska kunna upprätthållas. En lösning som bygger på insamling, hantering och registrering av biometriska uppgifter kan vidare innebära ett intrång i skyddet av personuppgifter. Det är inte osannolikt att det kommer ett EU-direktiv om harmoniserade system för identifiering av personer. Om så blir fallet finns risken att verksamhetsutövare, som har investerat i anordningar för att läsa av biometriska kännetecken, inte uppfyller direktivet och

därmed drabbas av ytterligare kostnader för att installera ett nytt, godkänt system. Därmed bedöms detta alternativ vara inte tillräckligt tillförlitlig i nu läget.

9.2 Samhällsekonomisk analys

I Strålsäkerhetsmyndighetens rapport 2014:49 presenteras förekomsten av olika hudcancerdiagnoser i Sverige 2011 och samhällskostnaderna relaterat till dessa diagnoser. Enligt rapporten beräknas samhällskostnaderna för hudcancer årligen uppgå till 1,58 miljarder kronor. Det är en ökning med 331 miljoner kronor jämfört med 2005. Direkta kostnader (dvs. sjukvårdskostnader) beräknas uppgå till 909 miljoner kronor, medan indirekta kostnader (dvs. produktionsbortfall) beräknas uppgå till 971 miljoner kronor. Malignt melanom är den enskilda hudcancerdiagnos som står för de största samhällskostnaderna, 830 miljoner kronor. Det är framförallt kostnaderna kopplade till produktionsbortfall vid dödsfall som bidrar till att malignt melanom är den samhällsekonomiskt mest belastande hudcancerformen. Andra hudcancerformer står dock för de största sjukvårdskostnaderna, 348 miljoner kronor. Detta beror främst på att dessa hudcancertyper sammantaget är betydligt vanligare än malignt melanom.

9.3 Staten

Staten bedöms inte få några ökade kostnader av förslaget. Strålsäkerhetsmyndigheten föreslås få rätt att meddela föreskrifter om anmälningsplikt för kosmetiska solarier. För att anmälningsplikten ska följas föreslås att tillsynsmyndigheterna ska få besluta om miljöskaktionsavgift. Enligt strålskyddslagen och strålskyddsförordningen utövar kommunerna tillsyn över kosmetiska solarier. Förslaget medför att mark- och miljödomstolarna kommer att få hantera en ny typ av mål dvs. pröva överklaganden av tillsynsmyndigheternas beslut om miljöskaktionsavgift. Enligt uppgifter från Strålsäkerhetsmyndigheten finns det cirka 1 700 kosmetiska solarier i landet. Det kan dock finnas ett mörkertal då vissa kommuner uppgett till Strålsäkerhetsmyndigheten att det bedrivs solarieverksamheter inom den egna kommunen som inte anmält sin

verksamhet. Det är därför svårt att ge en exakt siffra på antalet nya mål som varje mark- och miljödomstol kan komma att få till följd av förslaget om införande av miljöstraffavgift. Det bör dock inte röra sig om något större antal nya mål per år för varje mark- och miljödomstol.

Regleringen bedöms överensstämma med direktiv och rekommendationer från EU.

Tidpunkten för ikraftträdande bedöms inte vara kritisk. Det bedöms däremot att en övergångsperiod är nödvändig för att verksamhetsutövarna ska få tid på sig att vidta nödvändiga åtgärder för att anpassa verksamheterna till de krav som ställs, särskilt avseende obemannade solarier. En övergångsperiod på två år bedöms vara tillräcklig.

9.4 Kommunerna

Genom förslaget får Sveriges kommuner möjlighet att genomföra kontrollköp som ett led i sin tillsyn över solarieverksamheter. Enligt 16 a § strålskyddsförordningen (1988:293) får kommunfullmäktige föreskriva om avgift för kostnader för tillsyn av solarieverksamhet. Detta innebär att kommunernas miljö- och hälso- skyddsförvaltningar kan täcka sina eventuella extra kostnader för kontrollköp med tillsynsavgifter. Kommunerna bedöms därför inte drabbas av extrakostnader med anledning av förslaget.

9.5 Företag och enskilda

Den föreslagna regleringen kommer att påverka hela solariebranschen, men verksamhetsutövare som driver obemannade kosmetiska solarier kommer att drabbas mest. Den föreslagna regleringen leder till att näringsidkare ska behöva anställa personal, flytta verksamheten till en plats där det finns personal tillgänglig eller lägga ned verksamheten.

För bemannade solarier kommer regleringen medföra ålderskontroll samt minskat kundkrets då personer under 18 år inte får erbjudas solarietjänster.

Om regleringen genomförs innebär en minskning av antalet solarialonger att även leverantörskedjan påverkas genom att marknaden för solarier i Sverige minskar.

Antalet företag som berörs och storleken på dessa företag

Efter en enkätundersökning riktad till kommunerna uppskattar Strålsäkerhetsmyndigheten att det finns cirka 700 obemannade solarier och 1 000 bemannade solarier i Sverige. Bedömningen är att den övervägande delen är franchisetagare eller småföretagare. Enligt Svensk Solarieförening finns det ungefär 500 solarieföretag som har solarieupplåtelse som sin enda verksamhet.

Konsekvenser för solarieägare

För att upprätthålla 18-årsgränsen krävs arbetskraft vid de obemannade anläggningarna. Då öppettiderna oftast är generösa kommer det att krävas en personalstyrka som uppgår till mer än en heltidstjänst.

En sporthallsreceptionist i åldern 18-25 år har en genomsnittlig lön på cirka 21 000 kronor. Att anställa en sådan på heltid kostar cirka 300 000 kronor per år inklusive försäkringar och arbetsgivaravgifter. Ett genomsnittligt obemannat solarium har öppet mellan 07:00 och 23:00, det krävs alltså cirka 2,5 heltidstjänster för att bemanna solariet under hela öppethållandet. Detta ger en totalkostnad på 750 000 kronor plus ersättning för obekvämt arbetstid per år om samma öppettider upprätthålls.

För verksamheter som redan är bemannade tillkommer ingen kostnad förutom att verksamhetsutövare kommer att behöva lägga ner tid för att ta fram ett egenkontrollprogram, vilket medför en ökad administrativ kostnad.

Enligt 16 a § strålskyddsförordningen (1988:293) får kommunfullmäktige föreskriva om avgift för kostnader för tillsyn av solarieverksamhet. Detta innebär att kommunernas miljö- och hälsoskyddsförvaltningar kan komma att ta ut sina eventuella extra kostnader för kontrollköp av solarieägarna. I så fall drabbas inte kommunerna men väl solarieägarna av kostnader.

Verksamhetsutövarna kommer behöva upprätta egenkontrollprogram. Detta kommer att ta viss tid, men är emellertid ett engångsarbete. Vidare måste företagen löpande genomföra egenkontroller för att upprätthålla egenkontrollprogrammet. Detta bedöms dock som mindre tidkrävande efter att en viss rutin uppnåtts. Enligt förslaget kommer Strålsäkerhetsmyndigheten att få meddela föreskrifter om egenkontroll och myndigheten kommer att ta fram material för att underlätta upprättandet av egenkontrollprogram. Branschen är i nuläget reglerad genom Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5), vilket innebär att verksamhetsutövarna redan bör ha vissa rutiner för att säkerställa att nuvarande regler följs.

Verksamhetsutövarna kommer också att behöva informera sin personal om hur den ska gå till väga vid ålderskontroll. Detta bedöms inte som särskilt tidskrävande.

Verksamhetsutövarna kommer också att behöva lägga tid på rekryteringar och administration av personal. Tidsåtgången för detta bedöms variera mycket för olika verksamhetsutövare. Det kommer med stor sannolikhet vara stor personalomsättning då arbetet är okvalificerat och passar exempelvis studenter och unga personer i början av arbetslivet.

De kostnader föreslaget innebär bedöms vara i huvudsak administrativa. En 18-årsgräns innebär att personal alltid måste vara på plats vilket kan innebära minskade öppettider. Den del av kundkretsen som i dag består av minderåriga kommer att falla bort vilket också innebär minskade intäkter.

Inverkan på konkurrens mellan företagen

En verksamhet som i dag redan är bemannad kommer ha möjlighet att snabbare nå kundkretsen och därigenom få en konkurrensfördel jämfört med verksamheter som är obemannade. Verksamheter som har dels bemanning, dels andra typer av produkter och tjänster än solarieverksamhet, kommer att ha lättare att fortsätta att erbjuda solarieresolning som tjänst. En del obemannade solarieverksamheter som inte erbjuder någon annan typ av tjänst kan komma att sluta med verksamheten. För obemannade verksamheter kan kostnaden för att man ska kunna ha långa öppettider vara alltför hög och detta

kan komma att begränsa öppettiderna och tillgängligheten, vilket i slutändan innebär att dessa verksamheter inte kommer att kunna konkurrera lika väl som verksamheter med längre öppettider.

9.6 Konsekvenser för uppfyllelse av miljömålen

De nationella miljö kvalitetsmålen och generationsmål för miljöarbetet har beslutats av riksdagen (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10: MJU25, rskr. 2009/10:377).

Säker strålmiljö är ett av de 16 miljö kvalitetsmålen och innebär att människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning. En av de indikatorer och bedömningsgrunder som används för att redovisa resultaten inom området är fallen av hudcancer orsakade av ultravioletstrålning. Medan stora delar av detta miljö kvalitetsmål utvecklas positivt, har antalet fall av hudcancer ökat under lång tid. En av anledningarna till detta bedöms vara ökad exponering för UV-strålning från bl.a. solarier.

Den föreslagna regleringen syftar till att minska befolkningens möjligheter att sola i solarier genom att införa 18-årsgräns. Därmed bedöms den föreslagna regleringen att bidra till att miljömålet Säker strålmiljö nås.

10 Författningskommentar

Här kommenteras endast de föreslagna ändringarna i strålskyddslagen.

Förslaget till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220)

5 a §

I paragrafen, som är ny, definieras det som i lagen avses med uttrycket kosmetiskt solarium. Bestämmelsen omfattar inte medicinskt solarium eller medicinsk solanläggning. Medicinskt solarium är ett solarium som används eller är avsett att användas för bestrålning i syfte att behandla, förebygga eller motverka sjukdom. Enligt föreskrifter som Strålsäkerhetsmyndigheten har meddelat gäller att en legitimerad läkare med specialistkompetens i dermatologi ska vara knuten till verksamhet där medicinskt solarium används samt att läkaren ska se till att bestrålning bara sker på medicinska indikationer och att goda strålskyddsförhållanden råder.

14 a §

Paragrafen är ny. En åldersgräns för användning av kosmetiska solarier införs på så sätt att det blir förbjudet att yrkesmässigt upplåta ett kosmetiskt solarium till en fysisk person som avser att använda solariet för att göra sin hud brun, dvs. låta någon som inte har fyllt 18 år att sola i ett kosmetiskt solarium. Förbudet gäller alltså endast upplåtelser till personer som ska använda solariet för att sola i det.

Det betyder att utanför förbudet faller upplåtelse (t.ex. uthyrning) till en person som t.ex. ett handelsbolag, en förening eller en

fysisk person som bedriver verksamhet med egen firma och som i sin tur avser att upplåta solariet till andra för solning. Den personen får dock inte i sin verksamhet göra upplåtelser som strider mot förbudet.

Den som yrkesmässigt säljer soltid kan dock inte sälja soltiden till en vuxen som i sin tur låter en medföljande underårig sola. Säljaren har ett ansvar i fråga om vilka som solar i solariet. Det förhållandet att en vuxen köpare låter en underårig utnyttja soltiden – eller, för att låna ett uttryck från alkoholområdet, langar soltid – bör anses vara ett sätt att försöka kringgå förbudet och alltså inte accepteras. På samma sätt bör det inte accepteras att en solförening för sina solande medlemmars räkning regelbundet återkommande hyr ett solarium eller köper soltider av någon som yrkesmässigt även till andra säljer soltider i det aktuella solariet. Även i en sådan situation bör soltidssäljaren anses vara den som upplåter solariet till de solande.

För att en upplåtelse inte ska anses vara en upplåtelse till solare bör det krävas att den person som solariet upplåts till kan anses ha ett självständigt eget intresse av att förfoga över solariets användning, t.ex. genom att i egen verksamhet upplåta solariet till andra för solning. Typfallet kan vara att någon hyr ett solarium för att själv bedriva verksamhet med det. Ett annat fall kan vara att en solförening hyr solariet för en längre tidsperiod och självständigt tar ansvar för solariets användning under hyresperioden. Hyresmannen eller solföreningen kan, beroende på hur de använder solariet, komma att anses yrkesmässigt låta andra sola i solariet.

Det avgörande är vem som faktiskt ansvarar för solariet och dess användning, dvs. har kontroll över vilka som solar i det.

Förbudet gäller upplåtelse till solare som inte har fyllt 18 år.

Den som bryter mot förbudet kan straffas enligt 36 a §. I en verksamhet där ett solarium upplåts för solning kan alltså den som har eller ska ha faktisk kontroll över vem som solar i solariet göra sig skyldig till ett brott mot förbudet, om den som solar inte har fyllt 18 år. Det blir nödvändigt att kontrollera solarens ålder.

14 b §

Paragrafen är ny och kompletterar förbudet i 14 a § med handlingsregler riktade till den som yrkesmässigt upplåter ett kosmetiskt solarium till solare.

Redan förbudet gör det nödvändigt för upplåtaren att kontrollera solarens ålder. Handlingsregeln i *första punkten* innebär ett krav på upplåtaren att skaffa sig bevisning om solarens ålder. Det blir alltså omöjligt för upplåtaren att komma undan ansvar för brott mot förbudet i 14 a § med en enkel invändning om att upplåtaren inte kände till att solaren var underårig. Om omständigheterna är sådana att det finns anledning att inte vara säker på att solaren har fyllt 18 år – t.ex. ett ungt utseende – måste upplåtaren förvissa sig om detta. Ett lämpligt sätt är att begära att solaren visar giltig legitimation. Handlingsregeln innebär att upplåtaren ska förvissa sig om att solaren har fyllt 18 år. Vid tveksamhet om åldern måste upplåtaren alltså neka solaren att sola i solariet.

Handlingsregeln i *andra punkten* är riktad till den som yrkesmässigt upplåter ett kosmetiskt solarium. På det ställe där solariet upplåts, dvs. där solning är avsedd att äga rum, måste det finnas en tydlig information om att det inte är tillåtet att låta personer som är under 18 år att sola i solariet. Informationen ska finnas på en klart synbar skylt. Den som kommer till solariet för att sola – och inte har en funktionsnedsättning som gör det svårt att ta del av skyltens information – ska kunna se informationen utan att behöva leta efter den. En lämplig placering kan vara på den plats i lokalen där bokning och betalning av soltider sker.

Handlingsregeln i *tredje punkten* innebär att den som yrkesmässigt upplåter kosmetiska solarier till personer som avser att sola i det ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över verksamheten och se till att det finns ett egenkontrollprogram som är lämpligt för verksamheten. Egenkontrollprogrammet bör ange hur personalen ska få information om aktuella bestämmelser och om vilka rutiner som ska tillämpas vid upplåtelse av solarier. Särskilt viktigt är att det – för den personal som ansvarar för det som inom ramen för solarieverksamheten sker i den lokal där solarier finns och har kontroll över vilka personer som solar i solarier – finns fastställda rutiner för hur man ska förvissa sig om att den som avser att sola har fyllt 18 år.

14 c §

Paragrafen är ny och innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om den egenkontroll som avses i 14 b § 3.

Med stöd av bemyndigandet bör de föreskrifter meddelas som behövs för att främja att egenkontrollen och egenkontrollprogrammet ska bli ett välfungerande verktyg för verksamhetsutövaren och ett stöd för myndighetstillsynen. Föreskrifterna kan avse hur egenkontrollprogrammet ska utformas, t.ex. avseende rutiner för att förvissa sig om solares ålder.

31 a §

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om kontrollköp av solarietjänster. Kontrollköpet är avsett som en tillsynsметод för att ge tillsynsmyndigheten underlag för en konstruktiv dialog med verksamhetsutövaren.

Första stycket ger, tillsammans med andra stycket, tillsynsmyndigheten ett uttryckligt lagstöd för att göra kontrollköp, dvs. att söka upp verksamhetsutövaren och köpa soltid i ett kosmetiskt solarium utan att vid köpet behöva upplysa om att det är fråga om en tillsynsåtgärd. Syftet med kontrollköpet ska vara att få fram underlag för en dialog om hur verksamhetsutövaren förvissas sig om att de som solar i solariet har fyllt 18 år. Om verksamhetsutövaren brister i kontrollen av solares ålder, så innebär den bristen i sig inte ett brott mot förbudet i 14 a § utan är endast ett tecken på att verksamhetsutövaren inte har eller följer tillräckligt bra rutiner för att följa handlingsregeln i 14 b § 1. För att genomföra ett kontrollköp får tillsynsmyndigheten inte anlita någon som är yngre än 18 år. Det betyder att ett kontrollköp aldrig kan ge en situation där verksamhetsutövaren bryter mot förbudet. Då kontrollköpen är ett verktyg för att se till att åldersgränsen upprätthålls, är det ändamålsenligt att den som utför kontrollköpet har ett ungdomligt utseende.

Det som kommer fram genom ett kontrollköp kan användas av tillsynsmyndigheten för en dialog med verksamhetsutövaren om hur rutinerna kan förbättras och för att reda ut eventuella oklarheter eller eventuell okunskap om regelverket och vikten av att 18-

årsgränsen följs. Vidare kan tillsynsmyndigheten informera om riskerna med att inte begära t.ex. legitimation. Det kan i förlängningen medföra att upplåtelse sker till någon som är under 18 år, vilket är straffbart enligt 36 a §. I dialogen kan verksamhetsutövaren ta upp eventuella problem med att uppfylla förvissandekravet samt dela med sig av sina erfarenheter.

Enligt *andra stycket* får ett kontrollköp genomföras utan att verksamhetsutövaren underrättas i förväg. För att kontrollköpet som metod ska vara effektivt bör hela köpet genomföras utan att tillsynsmyndigheten ger sig till känna. Bestämmelsen ger alltså tillsynsmyndigheten rätt att genomföra kontrollköpet dolt för verksamhetsutövaren och den personal som finns där solariet upplåts för solning.

Enligt *tredje stycket* ska tillsynsmyndigheten snarast efter ett genomfört kontrollköp underrätta verksamhetsutövaren om kontrollköpet. Med hänsyn till kontrollköpets syfte är det angeläget att dialogen med verksamhetsutövaren sker så snart som möjligt efter kontrollköpet.

En bestämmelse om att det som kommit fram genom ett kontrollköp inte får användas för andra mer ingripande tillsynsåtgärder finns i 32 § tredje stycket.

31 b §

Paragrafen, som är ny, innebär ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur kontrollköp ska göras. Sådana föreskrifter kan t.ex. avse vilka rutiner som ska gälla inför och efter ett kontrollköp och hur det som kommer fram genom ett kontrollköp ska återkopplas till verksamhetsutövaren.

32 §

I *första stycket* görs ett par språkliga moderniseringar. Ordet ”meddela” ersätts med ”besluta om” för att göra tydligt att inte handlar om normgivning utan om förvaltningsbeslut i det enskilda fallet. Det omoderna ordet ”efterlevas” ersätts med ”följas”. Ingen ändring i sak är avsedd.

I *andra stycket* görs språkliga ändringar. Orden ”som åligger honom” ersätts med det modernare och könsneutrala uttrycket ”som den personen är skyldig att vidta”. Den person som avses kan vara en juridisk person och alltså varken man eller kvinna. Uttrycket ”låta vidta åtgärden på hans bekostnad” ersätts med ”besluta att åtgärden ska vidtas på personens bekostnad”. Ändringen görs dels för att göra tydligt att det handlar om ett förvaltningsbeslut om att något ska göras på någons bekostnad, dels för att göra texten könsneutral.

I paragrafen införs ett nytt *tredje stycke*. Ett kontrollköp enligt 31 a § är inte avsett för att få någon som upplåter solarier att begå brott eller för att tillsynsmyndigheten ska skaffa fram bevisning om brott. Bestämmelsen innebär att det som kommer fram genom ett kontrollköp inte får användas av tillsynsmyndigheten för att vidta sådana mer ingripande åtgärder som förelägganden och förbud. Det är det som kommer fram genom kontrollköpet som inte får läggas till grund för ett föreläggande eller förbud. Om tillsynsmyndigheten i samband med ett kontrollköp råkar se att någon annan än den som gör kontrollköpet tillåts sola trots att den personen uppenbarligen inte har fyllt 18 år så är detta något som har kommit fram på annat sätt än genom kontrollköpet. Sådana iakttagelser kan naturligtvis i vanlig ordning bli föremål för tillsynsåtgärder.

36 a §

Paragrafen är ny. Enligt paragrafen är det straffbart att uppsåtligen eller av oaktsamhet bryta mot förbudet i 14 a § att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år att sola i ett kosmetiskt solarium.

Straffskalan, böter eller fängelse i högst sex månader, är densamma som för motsvarande gärningar i lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel, se 24 §, tobakslagen (1993:581), se 27 §, och alkohollagen (2010:1622), se 11 kap. 9 §. Det får avgöras från fall till fall vem som kan sägas ha utfört gärningen att yrkesmässigt upplåta kosmetiskt solarium till någon som inte har fyllt 18 år och därmed anses som gärningsman. Avgörande bör vara vem som inom ramen för den yrkesmässiga verksamheten har det faktiska ansvaret för det som händer i den lokal där solariet finns och har den faktiska kontrollen över vem solar i solariet. Beroende

på omständigheterna kan straffansvaret därför avse såväl näringsidkaren som anställd personal eller enbart en av dem.

Av 38 § framgår att det i ringa fall inte ska dömas till ansvar.

Betänkandets lagförslag

Här återges Strålsäkerhetsutredningens lagförslag i den del som avser upplåtelse av kosmetiskt solarium. Förslaget ingick i ett förslag till ett nytt kapitel, 12 kap., om strålsäkerhet i miljöbalken.

12 kap.

37 § Den som yrkesmässigt upplåter åt allmänheten att använd solarier avsedda att bestråla människor med ultraviolett strålning huvudsakligen i syfte att göra huden brun (kosmetiskt solarium) får inte upplåta dessa till personer under 18 år.

Förteckning över betänkandets remissinstanser

Riksrevisionen, Svea hovrätt (Miljööverdomstolen), Nacka tingsrätt (miljödomstolen), Växjö tingsrätt (miljödomstolen), Vänersborgs tingsrätt (miljödomstolen), Förvaltningsrätten i Göteborg, Domstolsverket, Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Totalförsvarets forskningsinstitut, Socialstyrelsen, Läkemedelsverket, Riksgäldskontoret, Arbetsgivarverket, Kammarkollegiet, Statskontoret, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Kungliga tekniska högskolan, Uppsala universitet, Naturvårdsverket, Strålsäkerhetsmyndigheten, Lokala säkerhetsnämnden vid Ringhals kärnkraftverk, Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk, Lokala säkerhetsnämnden vid Forsmarks kärnkraftverk, Lokala säkerhetsnämnden vid Barsebäcks kärnkraftverk, Statens råd för kärnavfallsfrågor – Kärnavfallsrådet, Kärnavfallsfonden, Konkurrensverket, Svenska kraftnät, Elsäkerhetsverket, Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen, Vattenfall AB, Arbetsmiljöverket, Sollentuna kommun, Östhammars kommun, Eskilstuna kommun, Flens kommun, Oxelösunds kommun, Åtvidabergs kommun, Gnosjö kommun, Oskarshamns kommun, Västerviks kommun, Olofströms kommun, Kävlinge kommun, Malmö kommun, Trelleborgs kommun, Falkenbergs kommun, Varbergs kommun, Vänersborgs kommun, Öckerö kommun, Filipstads kommun, Karlstads kommun, Askersunds kommun, Karlskoga kommun, Mora kommun, Örnsköldsviks kommun, Åre kommun, Malå kommun, Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen, Örebro läns landsting, Dalarnas läns

landsting, Västerbottens läns landsting, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges advokatsamfund, Svenskt Näringsliv, Svensk Energi, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Näringslivets regelnämnd, AB SVAFO, Barsebäck Kraft AB, E.ON Kärnkraft Sverige AB, Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen, Forsmarks Kraftgrupp AB, Fortum Generation AB, Greenpeace, Mannheimer Swartling Advokatbyrå, Miljöförbundet Jordens vänner, Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, Miljörörelsens kärnavfallssekretariat, Miljövänner för kärnkraft, Nordiska Kärnförsäkringspoolen, OKG Aktiebolag, Regelrådet, Regionförbundet i Kalmar län, Regionförbundet i Uppsala län, Ringhals AB, Studsvik Nuclear AB, Svensk Kärnbränslehantering AB, Svenska Försäkringsförbundet, Svenska Naturskyddsföreningen, Sveriges Energiföreningars Riksorganisation, Westinghouse Electric Sweden AB.

2015-09-21

4

Sammanträdesordning 2016 för miljö- och hälsoskydds- namnden

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar att godkänna föreliggande förslag till sammanträdesordning för 2016.

2015-09-01

Mottagare
Miljö- och hälsoskydds nämnden

Sammanträdesordning 2016 för miljö- och hälsoskydds- nämnden

25 januari

22 februari

21 mars

25 april

23 maj

13 juni

29 augusti

26 september

24 oktober

21 november

12 december

2015-09-21

5

Enhetschefen/miljöenheten informerar

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att nämnden tagit del av informationen.

Sammanfattning

Miljöchefen/medarbetare inom miljöenheten delger aktuell information till nämnden.

2015-09-21

6

Delegationslista

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna delegationslistan
2015-08-06—2015-09-02.

Delegationslista

2015-08-06 - 2015-09-02

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Botkyrka kommun

<u>Händelsedatum</u> Nr	<u>Handl</u>	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt.	<u>In/Ut</u>
<u>2015-08-28</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-28</u>	(Uppdateringsdatum)	192356				
11	Ann-Sofie Gimdalen	Beslut/Delegation årlig avgift				DBM § 333		--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om fast årlig kontrolltid för livsmedelskontroll, se dok.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i> Diariennr: 2015-000091 <i>Handläggare:</i> DAGGIM								
<i>Ärenderubrik:</i> KONTROLL av livsmedelsanläggning 2015 - Kadir & Hasim HB\Sibylla Tumba Torg								
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: KADIR&HASIM HB\SIBYLLA TUMBA TORG, TUMBA TORG 116, TUMBA CENTRUM 1								
<u>2015-08-28</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-28</u>	(Uppdateringsdatum)	192361				
2	Katrin Rundén	Beslut/Delegation årlig avgift				DBM § 334		--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om fast årlig kontrolltid för livsmedelskontroll, se dok.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i> Diariennr: 2015-000774 <i>Handläggare:</i> KATRUN								
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Amorina Restaurang								
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: RESTAURANG AMORINA HB, FITTJAVÄGEN 5, FORBONDEN 4								
<u>2015-08-28</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-28</u>	(Uppdateringsdatum)	192364				
3	Katrin Rundén	Beslut/Delegation registrering				DBM § 335		--

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning. Se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2015-000774	<i>Handläggare:</i> KATRUN			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Amorina Restaurang				
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: RESTAURANG AMORINA HB, FITTJAVÄGEN 5, FORBONDEN 4				
<u>2015-08-28</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-28</u>	(Uppdateringsdatum)	192362		
11	Ann-Sofie Gimdalen	Beslut/Delegation årlig avgift			DBM § 336	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om fast årlig kontrolltid för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2015-000105	<i>Handläggare:</i> KATRUN			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Näringsterapeut Anna J Hjelm\Tumba Hälsocenter				
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: NÄRINGSTERAPEUT ANNA J HJELM\TUMBA HÄLSOCENTER, GRÖDINGEVÄGEN 49A, DUVAN 24				
<u>2015-08-27</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-27</u>	(Uppdateringsdatum)	192307		
44	Alexsandra Hellstén	Beslut/Delegation			DBM § 331	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Föreläggande om att klara riktvärdena för buller från motorsportbanor.Lagrat under dokumentfliken.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						

<u>Händelsedatum</u> Nr Handl	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	Händelsenummer	Åtg	Bev. datum	Bev. orsak Utlåtandebeslut	Bev. Handl Fakt. In/Ut
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2015-000147		<i>Handläggare:</i> ALHELL			
	<i>Ärenderubrik:</i> MILJÖSKYDDSTILLSYN 2015 - MX Stockholm MCK					
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: MX STOCKHOLM MCK\SANDBORG, SANDBORG, STORA URINGE 3:1						
<u>2015-08-27</u> (Händelsedatum)	<u>2015-08-27</u> (Uppdateringsdatum)	192328				
8	Samy Said	Beslut/Delegation			DBM § 332	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Fastställande av provtagnings- och mätpunkter för Fittja värmeverk.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2015-000284		<i>Handläggare:</i> ALHELL			
	<i>Ärenderubrik:</i> MILJÖSKYDDSTILLSYN 2015 - Fittjaverket (Söderenergi AB)					
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: SÖDERENERGI AB\FITTJAVERKET, SJÖBODAVÄGEN 5, SJÖBODA 1						
<u>2015-08-26</u> (Händelsedatum)	<u>2015-08-26</u> (Uppdateringsdatum)	192288				
5	Alexsandra Hellstén	Beslut/Delegation			DBM § 330	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Föreläggande om försiktighetsmått för den anmälda verksamheten. Se under dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2015-000688		<i>Handläggare:</i> ALHELL			
	<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN av miljöfarlig verksamhet - Resurs-Recykling i Stockholm AB.					
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: RESURS-RECYKLING I STOCKHOLM AB, FINKMOSSVÄGEN 50, VÅRSTA 1:109						
<u>2015-08-25</u> (Händelsedatum)	<u>2015-08-25</u> (Uppdateringsdatum)	192258				

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
154	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation (Ekorrvägen 12)				DBM § 328		--

Anteckning på händelsen:

Upprättat delegationsbeslut § 328 gällande uppehåll i avfallshämtning vilket medges, se dokument.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

Ärende till händelsen: Diariennr: 2015-000003 Handläggare: DAGSDT

Ärenderubrik: SAMLING av (under 2015) inkomna ansökningar om uppehåll i avfallshämtning

Objekt till ärendet:

Objekt: ÅVINGE KVARN 13 (NYBOHAGE), ÅVINGE KVARN 13 (NYBOHAGE), SNÄCKSTAVIK 3:110
 Objekt: PUPPVÄGEN 4, PUPPVÄGEN 4, TUMBA 8:328
 Objekt: NYPONVÄGEN 5, NYPONVÄGEN 5, SOLROSEN 5
 Objekt: SCHEELEVÄGEN 13, SCHEELEVÄGEN 13, ENEN STÖRRE 29
 Objekt: FROMTORPSVÄGEN 33, FROMTORPSVÄGEN 33, ELDTOMTA 1:21
 Objekt: BODAVÄGEN 4, BODAVÄGEN 4, BODA 1:6
 Objekt: LILLA SKOGSSJÖN 7, LILLA SKOGSSJÖN 7, ISELSTA 1:6
 Objekt: VRETA GÅRDS VÄG 49, VRETA GÅRDS VÄG 49, FLUNDRAN 23
 Objekt: SÖRGÅRDSVÄGEN 67, SÖRGÅRDSVÄGEN 67, NORRVALLA 16
 Objekt: SÅGVÄGEN 7, SÅGVÄGEN 7, KYRKSTÖTEN 9
 Objekt: VRÅNVÄGEN 11, VRÅNVÄGEN 11, NARCISSEN 12
 Objekt: KLIPPVÄGEN 10, KLIPPVÄGEN 10, DOLOMITEN 4
 Objekt: FÖRLIKNINGSVÄGEN 34, FÖRLIKNINGSVÄGEN 34, ALHAGEN 18
 Objekt: KÄLLARHAGEN 6A, KÄLLARHAGEN 6A, SIBBLE 1:71
 Objekt: RENMOSSVÄGEN 14, RENMOSSVÄGEN 14, PRÄSTKRAGEN 5
 Objekt: BRONSGJUTARVÄGEN 2, BRONSGJUTARVÄGEN 2, BRONSGJUTAREN 47
 Objekt: SJÖBACKEN 9, SJÖBACKEN 9, KAGGHAMRA 2:39
 Objekt: SIBBLE STRAND 7, SIBBLE STRAND 7, SIBBLE 2:62
 Objekt: SOLTORPSVÄGEN 13, SOLTORPSVÄGEN 13, TUMBA 8:217
 Objekt: VINTERVÄGEN 15, VINTERVÄGEN 15, TULLINGE 16:215
 Objekt: GRÄNSVÄGEN 3, GRÄNSVÄGEN 3, TULLINGE 17:86
 Objekt: ÅSHÖJDSVÄGEN 14, ÅSHÖJDSVÄGEN 14, KAGGHAMRA 2:99
 Objekt: BLICKAVÄGEN 31, BLICKAVÄGEN 31, MURGRÖNAN 9

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
		Objekt: BRÖTHAGEN 11, BRÖTHAGEN 11, BRÖTHAGEN 1:4						
		Objekt: RÅBYVÄGEN 18, RÅBYVÄGEN 18, RÅBY 1:47						
		Objekt: DOVHJORTSVÄGEN 6, DOVHJORTSVÄGEN 6, TUMBA 8:399						
		Objekt: TEGELVRETSVÄGEN 16, TEGELVRETSVÄGEN 16, TEGELVRETEN 2:9						
		Objekt: RADÖN 43, RADÖN 43, NÄS 2:43						
		Objekt: FRIPARKSVÄGEN 4, FRIPARKSVÄGEN 4, TULLINGE 20:215						
		Objekt: KUNGSDALEN 55, KUNGSDALEN 55, VIADMARKEN 1:27						
		Objekt: KASTANJEVÄGEN 37, KASTANJEVÄGEN 37, TULLINGE 16:334						
		Objekt: ÖSTRA BRÖTA LINDÄNGEN 23, ÖSTRA BRÖTA LINDÄNGEN 23, ÖSTRA BRÖTA 1:14						
		Objekt: RENMOSSVÄGEN 3, RENMOSSVÄGEN 3, PIONEN 6						
		Objekt: NORRGA KVARN 47, NORRGA KVARN 47, NORRGA 2:13						
		Objekt: VIOLVÄGEN 11, VIOLVÄGEN 11, MURGRÖNAN 4						
		Objekt: STORKÄRRSVÄGEN 20, STORKÄRRSVÄGEN 20, VÅRSTA 1:134						
		Objekt: GRÖDINGE KYRKBY 22, GRÖDINGE KYRKBY 22, SVALSTA 7:1						
		Objekt: KLIPPSTA 3, KLIPPSTA 3, KLIPPSTA 4:2						
		Objekt: GRENS VÄG 6, GRENS VÄG 6, UTTRAN 1:327						
		Objekt: SOLBACKSVÄGEN 18, SOLBACKSVÄGEN 18, TUMBA 7:136						
		Objekt: NORRBYVRETSVÄGEN 4, NORRBYVRETSVÄGEN 4, NORRBYVRET 1:32						
		Objekt: SÖRGÅRDSVÄGEN 9, SÖRGÅRDSVÄGEN 9, NORRVALLA 78						
		Objekt: ÖSTRA BRÖTA 22, ÖSTRA BRÖTA 22, ÖSTRA BRÖTA 1:23						
		Objekt: STRANDVÄGEN 65, STRANDVÄGEN 65, NORRBYVRET 1:23						
		Objekt: SALTNÄS 5, SALTNÄS 5, NÄS 1:37						
		Objekt: FLOTTBROVÄGEN 29, FLOTTBROVÄGEN 29, TULLINGE 16:9						
		Objekt: SJÖVÄGEN 10, SJÖVÄGEN 10, TUMBA 7:22						
		Objekt: RÅBYVÄGEN 8, RÅBYVÄGEN 8, RÅBY 1:52						
		Objekt: ODLARSTIGEN 1, ODLARSTIGEN 1, NÄS 3:9						
		Objekt: LÅNGUDDEN 12, LÅNGUDDEN 12, HÖRNINGSHOLM 2:218						
		Objekt: SIBBLE HAGE 9, SIBBLE HAGE 9, SIBBLE 2:80						
		Objekt: LILJESTIGEN 8, LILJESTIGEN 8, VILDROSEN 19						
		Objekt: TRASTVÄGEN 1, TRASTVÄGEN 1, VÅRSTA 1:330						
		Objekt: Ekorrvägen 12, EKORRVÄGEN 12, TULLINGE 21:297						

<u>Händelsedatum</u> Nr	<u>Handl</u>	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt. In/Ut	
<u>2015-08-25</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-26</u>	(Uppdateringsdatum)	192260		20150909	Avsluta	Katrin Rundén
1	Katrin Rundén	Beslut/Delegation årlig kontrolltid				DBM § 329	--	
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Ändring av årlig kontrolltid pga att verksamheten utommar märkning vilket inte fanns med vid beslutet tidigare.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
<i>Diariennr:</i> 2015-000773			<i>Handläggare:</i> KATRUN					
<i>Ärenderubrik:</i> ÄNDRING av årlig kontrolltid - Bisi Afrique								
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: BISI AFRIQUE, FREJS VÄG 16, FREJA 4								
<u>2015-08-24</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-24</u>	(Uppdateringsdatum)	192146				
8	Elna Topac	Beslut/Delegation				DBM § 324	--	
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Beslut om föreläggande om att åtgärda bristfälligt avlopp på fastighet Ensät 1:65, med adress Brotorpsvägen 15, se dokumentet.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
<i>Diariennr:</i> 2015-000433			<i>Handläggare:</i> DAGELS					
<i>Ärenderubrik:</i> KLAGOMÅL på avlopp för Brotorpsvägen 15								
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: BROTORPSVÄGEN 15, BROTORPSVÄGEN 15, ENSTA 1:65								
<u>2015-08-24</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-24</u>	(Uppdateringsdatum)	192189				
6	Anna-Lena Storfeldt	Beslut/Delegation extra avgift				DBM § 326	--	

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>			<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt. In/Ut</u>
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2015-000621	<i>Handläggare:</i> DAGDLT			
<i>Ärenderubrik:</i>		KONTROLL av livsmedelsanläggning 2015 - Giging Company AB\Phailin Asiafood				
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: GIGING COMPANY AB\PHAILIN ASIAFOOD, TUMBA TORG 113, TUMBA CENTRUM 1				
<u>2015-08-24</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-25</u>	(Uppdateringsdatum)	192203		
15	Elna Topac	Beslut/Delegation			DBM § 327	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om tillstånd för avlopp upprättat, se dokumentet.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2015-000524	<i>Handläggare:</i> DAGELS			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANSÖKAN om tillstånd för enskild avloppsanläggning på fastigheten Näs 3:6 (Arvid och Annas väg 5)				
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: ARVID OCH ANNAS VÄG 5, ARVID OCH ANNAS VÄG 5, NÄS 3:6				
<u>2015-08-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-21</u>	(Uppdateringsdatum)	192174		
7	Susanne Rosqvist	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 325	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok. Samtliga avvikelser var åtgärdade.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>			<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt. In/Ut</u>
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2015-000684	<i>Handläggare:</i> SUSROS			
	<i>Ärenderubrik:</i>	KONTROLL av livsmedelsanläggning 2015 - Demmy AB\Pressbyrå Tullinge gård				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: DEMMY AB\PRESSBYRÅN TULLINGE GÅRD, ÖNNEMOVÄGEN 95, HANDELSBODEN 1					
<u>2015-08-20</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-20</u>	(Uppdateringsdatum)	192139		
13	Elna Topac	Beslut/Delegation			DBM § 323	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om tillstånd till avloppsanläggning på fastighet Kärrhagen 1:3 upprättat, se dokumentet.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2014-000664	<i>Handläggare:</i> DAGELS			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANSÖKAN om tillstånd för enskild avloppsanläggning på fastigheten Kärrhagen 1:3 (Kärrhagen 7)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: KÄRRHAGEN 7, KÄRRHAGEN 7, KÄRRHAGEN 1:3					
<u>2015-08-18</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-18</u>	(Uppdateringsdatum)	192090		
2	Katrin Rundén	Beslut/Delegation	årlig kontrollavgift		DBM § 320	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om fast årlig kontrollavgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2015-000756	<i>Handläggare:</i> KATRUN			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning: Värö Livs AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: VÄRÖ LIVS AB\ICA SUPERMARKET SOLBO, BJÖRKVÄGEN 2, MULLVADEN 10					
<u>2015-08-18</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-18</u>	(Uppdateringsdatum)	192105		
3	Katrin Rundén	Beslut/Delegation	registrering		DBM § 321	--

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>			<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt. In/Ut</u>
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2015-000756	<i>Handläggare:</i> KATRUN			
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning: Värö Livs AB						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: VÄRÖ LIVS AB\ICA SUPERMARKET SOLBO, BJÖRKVÄGEN 2, MULLVADEN 10						
<u>2015-08-12</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-12</u>	(Uppdateringsdatum)	191978		
3	Katrin Rundén	Beslut/Delegation avgift tobak			DBM § 317	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig avgift för tillsyn av försäljning av tobaksvaror upprättat, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2015-000726	<i>Handläggare:</i> KATRUN			
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN av försäljning av tobaksvaror och folköl - Värö Livs AB\ICA Supermarket Solbo						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: VÄRÖ LIVS AB\ICA SUPERMARKET SOLBO, BJÖRKVÄGEN 2, MULLVADEN 10						
<u>2015-08-12</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-12</u>	(Uppdateringsdatum)	191980		
5	Katrin Rundén	Beslut/Delegation årlig avgift folköl			DBM § 318	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig avgift för tillsyn av folkölsförsäljning upprättad. Se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<i>Nr</i>	<i>Handl</i>	<i>Händelserubrik</i>			<i>Utlåtandebeslut</i>	<i>Fakt. In/Ut</i>
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2015-000726	<i>Handläggare:</i> KATRUN			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN av försäljning av tobaksvaror och folköl - Värö Livs AB\ICA Supermarket Solbo				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: VÄRÖ LIVS AB\ICA SUPERMARKET SOLBO, BJÖRKVÄGEN 2, MULLVADEN 10					
<u>2015-08-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2015-08-07</u>	(Uppdateringsdatum)	191897		
13	Elna Topac	Beslut/Delegation			DBM § 316	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut upprättat, tillstånd för djurhållning vid Olberga 17 (Olberga föräldrakooperativ). Se dokumentet.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2015-000722	<i>Handläggare:</i> DAGELS			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANSÖKAN om tillstånd för djurhållning i detaljplanerat område - Olberga 17 (Olberga föräldrakooperativ)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: OLBERGA SKOLA, OLBERGA 17, OLBERGA 1:28					

2015-09-21

7

Delårsrapport 2 2015 – Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar godkänna delårsrapport för januari – augusti 2015.

Sammanfattning

I årets första delårsrapport ges en redovisning av nämndens ekonomi, verksamhetens utveckling och en uppföljning av de åtaganden som nämnden har formulerat i ettårsplanen för 2015.

Intäkterna beräknas bli högre än budgeterat beroende på att miljöenheten kommer att lägga mer tid i det interna uppdragsarbetet i exploateringsprocessen, eftersom det är många pågående planer. Intäkten för strategiskt miljöarbete på uppdrag för klf har också ökat. Samtidigt beräknas också kostnaderna öka, eftersom extra personal tas in för att klara uppdraget.

Prognos 2015

Prognosen beräknas ligga i nivå med budget för 2015. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beräknas få ett underskott på 30 tkr, eftersom kostnaden för nya läsplattor inte budgeterats. Miljöenhetens verksamhet prognostiseras ligga inom ram.

2015-09-21

Dnr sbf/2014:274

Referens

Ingrid Molander

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Delårsrapport 2 2015 - Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar godkänna delårsrapport för januari – augusti 2015.

Sammanfattning

I årets första delårsrapport ges en redovisning av nämndens ekonomi, verksamhetens utveckling och en uppföljning av de åtaganden som nämnden har formulerat i ettårsplanen för 2015.

Intäkterna beräknas bli högre än budgeterat beroende på att miljöenheten kommer att lägga mer tid i det interna uppdragsarbetet i exploateringsprocessen, eftersom det är många pågående planer. Intäkten för strategiskt miljöarbete på uppdrag för klf har också ökat. Samtidigt beräknas också kostnaderna öka, eftersom extra personal tas in för att klara uppdraget.

Prognos 2015

Prognosen beräknas ligga i nivå med budget för 2015. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beräknas få ett underskott på 30 tkr, eftersom kostnaden för nya läsplattor inte budgeterats. Miljöenhetens verksamhet prognostiseras ligga inom ram.

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

Miljö- och hälsoskyddsmyndens Delårsrapport 2 2015

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Långt ifrån lagom

Delårsrapport 2 2015 miljö- och hälsoskyddsnämnden

Innehåll

Sammandrag – drift- och investeringsbudget	3
Nämndens mål och åtaganden 2015.....	4
Målområde Medborgarnas Botkyrka	4
Mål 1 Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen	4
Mål 2 Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och möjligheter	5
Mål 3 Botkyrkaborna är friskare och mår bättre.....	5
Målområde Framtidens jobb	6
Målområde Välfärd med kvalitet för alla	7
Mål 6 Kunskapsresultaten förbättras och skillnader beroende på kön och social bakgrund minskar.....	7
Målområde Grön stad i rörelse	7
Målområde Kultur och kreativitet ger kraft.....	9
Mål 10 Kommunen stimulerar kreativitet och entreprenörskap	9
Mål 11 Fler Botkyrkabor har möjlighet att uppleva och skapa kultur	9
Målområde En effektiv och kreativ kommunal organisation	9
Mål 12 Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens	9
Mål 13 Fossilbränslefri kommunal organisation senast 2015	10

Sammandrag – drift- och investeringsbudget

Driftbudget (i Tkr)

Tkr	Bokslut 2014	Utfall aug 2015	Budget 2015	Prognos 2015	Budgetavvik 2015
Intäkter (+)	6 478	6 554	6 550	7 544	994
Kostnader (-)	-16 711	-11 386	-18 296	-19 320	-1 024
Netto (+/-)	-10 233	-4 832	-11 746	- 11 690	-30

Resultat per verksamhet tkr

Tkr	Utfall jan- aug 2015	Budget helår 2015	Prognos helår 2015	Avvikelse Budget- prognos 2015
MHN nämnden netto:	-286	-474	-504	-30
-kostnader	-286	-474	-504	-30
Gemensam verksamhet: netto:	-2 338	-4 330	-4 053	277
-intäkter	342	300	342	42
-kostnader	-2 680	-4 630	-4 395	235
Miljö- och hälsoskydd netto:	-12	-1 386	-1 283	103
-intäkter	2 623	2 650	3 052	402
-kostnader	-2 635	-4 036	-4 356	-299
Livsmedel netto:	339	-559	-795	-236
-intäkter	2 136	2 250	2 250	0
-kostnader	-1 797	-2 809	-3 045	-236
Natur och miljöanalys netto:	-1 474	-3 277	-3 352	-75
-intäkter	1 453	1 350	1 900	550
-kostnader	-2 927	-4 627	-5 252	-625
Naturskola, fältbussen netto:	-1 061	-1 720	-1 789	-69
-kostnader	-1 061	-1 720	-1 789	-69
Summa	-4 832	-11 746	-11 776	-30

Kommentar till ekonomiskt utfall delår 2 samt prognos helåret 2015

Intäkterna beräknas bli högre än budgeterat beroende på att miljöenheten kommer att lägga mer tid i det interna uppdragsarbetet i exploateringsprocessen, eftersom det är många pågående planer. Intäkten för strategiskt miljöarbete på uppdrag för klf har också ökat. Samtidigt beräknas också kostnaderna öka, eftersom extra personal tas in för att klara uppdraget.

Prognos 2015

Prognosen beräknas ligga i nivå med budget för 2015. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beräknas få ett underskott på 30 tkr, eftersom kostnaden för nya läsplattor inte budgeterats. Miljöenhetens verksamhet prognostiseras ligga inom ram.

Nämndens mål och åtaganden 2015

Målområde Medborgarnas Botkyrka

Mål 1 Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen

Nämndmål

Medborgarna ska ha goda möjligheter att ta del av kommunens miljöarbete.

Mätbart nämndmål

Mätbart mål	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
Andel uppdaterade indikatorer i miljöbarometern	100%	100%	100%	årligen

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åtar sig att förbättra möjligheterna för barn och unga att ta del av kommunens miljöarbete.

Kommentar

Genom Fältbussens verksamhet och i samarbete med Naturpedagogiskt centrum inom utbildningsförvaltningen arbetar enheten med att förbättra möjligheterna för barn och unga att ta del av kommunens miljöarbete. Eftersom indikatorer och nämndmål för Fältbussen finns under målområde ”välfärd och kvalitet för alla” redovisas delårets aktiviteter under det målområdet.

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åtar sig att driva och delta i nätverk med medborgare, föreningar, organisationer och andra om kommunens miljöarbete.

Kommentar

Miljöenheten driver eller deltar i ett flertal nätverk. De viktigaste är Miljösamverkan Stockholms län, Södertörnsekologerna, Klimat- och energirådgivningen och Södertörns utvecklingsprogram. Vid arrangemanget Earth Hour sker ett samarbete med föreningar i kommunen. Beviljade projekt inom

LONA och LOVA som markkalkning och Kyrksjön drivs i nätverk med medborgare och föreningar. Miljöenheten har varit aktiv i alla dessa nätverk under delår 2.

Mål 2 Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och möjligheter

Kommungemensamt mål

Nämndens verksamheter präglas av god service, bra bemötande och hög tillgänglighet i alla kontakter.

Mätbart nämndmål

Mätbart mål	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
Andel av medborgarförslagen som besvaras av nämnden senast vid tredje sammanträdet från att de inkommer till nämnden.	80%	80%	80%	årligen
Andel medborgarförslag som besvaras av nämnden inom högst sex månader från att det inkommer till nämnden.	100%	100%	100%	årligen

Mål 3 Botkyrkaborna är friskare och mår bättre

Nämndmål

Minska mängden gifter i Botkyrkas förskolor

Indikatorer

Indikator	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall delår 1 2015	Utfall delår 2 2015
Totalt antal inspektioner enligt miljöbalken	476	451	294	156	276
Totalt antal inspektioner enligt livsmedelslagen	429	341	442	195	269
Antal inspektioner för extra kontroll livsmedelslagen	49	30	50	30	48
Antal inspektioner avseende försäljning av folköl-, tobak och receptfria läkemedel	47	50	33	33	39

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bidrar till att minska giftiga ämnen och ohälsosamma kemikalier i förskolorna genom att delta i arbetet med kartläggning och utfasning av dessa i samarbete med utbildningsnämnden och upphandlingsenheten. Under 2015 ska arbetet planläggas, prioriteringar göras och arbetet påbörjas. Stöd ges till förskolorna genom information och utbildning av personalen. Stöd ges också till utbildningsnämnden så att den checklista som används vid barnskyddsronder kompletteras och omfattas av alla aspekter av en giftfri miljö så som inredning, lekmaterial, städning etc och även omfattar tillåtna men känt problematiska kemikalier så som hormonstörande ämnen och BPA. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kontrollerar att ämnena fasas ut enligt plan genom ordinarie tillsyn.

Kommentar

Miljöenheten och utbildningsförvaltningen har träffats och planerat samarbetet om giftfri förskola. Utbildningsförvaltningen hänvisar till det nyligen framtagna ”förskole-/ramprogram vid ny-, om- och tillbyggnad av förskola”. Där anges bland annat vikten av att välja byggmaterial som är beprövat och idag betecknat som giftfritt. Vad gäller befintliga material kommer barnskyddsronde ta in frågan om giftfri förskola. Miljöenheten kommer i sin tillsyn följa upp att detta görs. En examensarbetare placerad på miljöenheten arbetar under våren och hösten med att kartlägga utrustning som används i köken med avseende på giftfri förskola. Det sker i samarbete med kostenheten på utbildningsförvaltningen. En projektgrupp inom Miljösamverkan i Stockholms län är tillsatt, och har startat upp. Där ingår en representant från miljöenheten i Botkyrka. Gruppen kommer att arbeta med att ta fram riktlinjer för tillsynen.

Målområde Framtidens jobb

Mål 5 Botkyrka attraherar fler företag, särskilt inom miljö, hälsa och kreativa näringar.

Mätbart nämndmål

Nöjdhetsindex (NKI) för livsmedels- och miljötillsynen ska uppgå till 75% år 2017.

Mätbart nämndmål	Utfall 2011	Utfall 2013	Mål 2015	Utfall 2014	Utfall 2015
Nöjdhetsindex, NKI ¹ i %	61	66	69	81	årligen
Jämförelse: medelvärde NKI samtliga deltagande kommuner %	66	65	80	68	år ligen

Kommentar

Kommunens sammanlagda siffra för NKI 2014 är 72. Det är ett sammanräknat resultat av bygglov, räddningstjänst, markupplåtelse, miljötillsyn, livsmedelstillsyn och alkoholtillstånd. Det kommungemensamma målet är att alla sammantaget ska uppnå NKI 75% år 2017. Miljöenhetens siffra för 2014 är 81%.

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åtar sig att genom samarbetsprojekt med samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden öka attraktiviteten inom kommunens företagsområden.

Kommentar

Projektet ”Attraktivare verksamhetsområden” pågår. Arbetet med att utveckla Bovallen fortsätter. Projektet drivs av mark- och exploateringsenheten och miljöenheten ingår i projektgruppen. Förbättringsförslag som har tagits fram är inom belysning, vägar, dagvatten. Det har förankrats genom dialog vid ett frukostmöte på Bovallen mellan projektgrupp och näringsidkare. Företagarna hade bjudits in till mötet och 15 stycken kom. Projektet drivs vidare och i nuläget läggs en ekonomisk planering för åtgärdsförslagen.

Mätbart nämndmål

Bereda ferieraktplatser för ungdomar från Botkyrka.

¹ Nöjdhetsindex enligt den näringslivsundersökning som mäter miljötillsynens och livsmedelstillsynens service och görs av Stockholm Business Alliance (SBA).

Mätbart nämndmål	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
Antal feriepraktikplatser	3	9	7	10	12

Kommentar

Under sommaren har sommarjobbarna arbetat med praktisk naturvård, kartläggning av utbudet av Fairtrade, delat ut information om radon och förebyggande av råttförekomst. Alla återvinningsstationer har inspekterats.

Målområde Välfärd med kvalitet för alla

Mål 6 Kunskapsresultaten förbättras och skillnader beroende på kön och social bakgrund minskar.

Nämndmål

Genom fältbussens verksamhet stödjade lärare i samt komplettera och berika den ordinarie NO-undervisningen.

Kommentar

Fältbussens exkursioner delår 2 har i huvudsak behandlat livet i vattnet. Under perioden har 26 exkursionsdagar genomförts med ca 476 elever från årskurs fem. Sommarskolan för åk 1-9 har varit med naturskolan under 6 dagar i juni/juli med totalt 107 elever där man arbetat med svenska språket. 3 forskardagar för årskurs 5 med temat ekologi har genomförts. I maj genomfördes en dag för allmänheten med temat bäver och fågelsafari.

Mätbart nämndmål

Mätbart mål	Mål 2013	Utfall 2013	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
Andel lärare som anser att dagen med Fältbussen kompletterar och berikar undervisningen i NO*	75%	92%	75%	100%	95%	årligen

Indikatorer

Indikator	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall delår 1	Utfall delår 2
Antal klasser med Fältbussen/totalt erbjudna antal klasser	115/117	101/104	100/103	37/38	68/69
Antal elever/deltagare med Fältbussen	2415	2704	2545	765	1348

Målområde Grön stad i rörelse

Nämndmål

Botkyrkas sjöar, vattendrag och kustvatten ska ha god ekologisk status.

Bevara och utveckla Botkyrkas gröna värden.

Indikatorer

Indikator	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Antal rastande och häckande arter av vadarfåglar i Botkyrka per år	15	16	16	årligen
Andel (%) av de klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st) som uppnår god ekologisk status (bedöms av Vattenmyndigheten)	-	44	44	årligen
Utfall Andel (%) av de klassade vattendragen i Botkyrka (totalt 4 stycken) som uppnår god ekologisk status. Bedöms av Vattenmyndigheten	-	0	25%	årligen
MoH mängd totalfosfor i Kagghamraåns utlopp kg/år	1510	1116	1061	årligen

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åtar sig att, under 2015 och 2016 i samarbete med samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden, ta fram en vattenplan för kommunen.

Kommentar

Arbetet utförs i projektform med deltagare från miljöenheten och VA-enheten. Rekrytering av en biträdande projektledare till miljöenheten pågår, liksom upphandling av konsult för förslag till lokala åtgärdsprogram. Kart- och mäthenheten har tagit fram ett digitalt kartmaterial med vattenanknuten information, inklusive finare upplösning av avrinningsområden som har levererats från SMHI.

En delrapportering har skett på miljö- och hälsoskyddsnämndens aprilsammanträde.

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åtar sig att i samarbete med samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden ta fram en fördjupad plan för anpassning till ett förändrat klimat, baserat på klimat- och sårbarhetsutredningen från 2010.

Kommentar

Miljöenheten arbetar tillsammans med övriga enheter på samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen med klimatanpassning enligt Botkyrka kommuns klimatstrategi. Ett kvitto på att kommunen arbetar bra med frågan är en 2:a plats i försäkringsbranschens och IVL's ranking av Sveriges kommuner. Rankingen presenterades den 6 maj.

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åtar sig att i samarbete med bland andra samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden, ungdomsfullmäktige, markägare och SRV-återvinning arbeta för att minska nedskräpning och dumpning av avfall i naturen.

Kommentar

En städskampanj har genomförts våren 2015. Botkyrka kommun har samarbetat med Håll Sverige Rent. Skolor och föreningar har varit aktiva i att delta. Städskampanjen skedde i gata- parkenhetens regi, och uppmärksammades i lokalpress.

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åtar sig att tillsammans med samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden ta fram en åtgärdsplan för att öka det hållbara resandet inom kommunen.

Kommentar

Åtgärdsplanen har inte påbörjats. Botkyrka kommun har gått in i ett länsövergripande nätverk som nu ansöker om statliga medel för i första hand ett nätverk som kallas ResSmart. I förlängningen är tanken att nätverket ska söka gemensamma medel för hållbart resande projekt.

Målområde Kultur och kreativitet ger kraft

Mål 10 Kommunen stimulerar kreativitet och entreprenörskap

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åtar sig att undersöka möjligheten av att anlita sociala entreprenörer i naturvårdsarbetet.

Kommentar

För närvarande har vi inte hittat en möjlighet att anlita sociala entreprenörer som kan arbeta i kommunens regi.

Mål 11 Fler Botkyrkabor har möjlighet att uppleva och skapa kultur

Nämndmål

Kulturvärden i Botkyrkas natur ska vara tillgängliga, särskilt i naturreservaten.

Indikatorer

Indikator	Kön	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
MoH Andelen av de skyddsvärda ängs- och hagmarker som kommunen har rådighet över* som hävdats under året.	Alla	2,5 av 3	4 av 4	årligen

Kommentar: Ängs- och hagmarkerna kommer att hävdas under sensommar/höst.

Målområde En effektiv och kreativ kommunal organisation

Mål 12 Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens

Nämndmål

Tillsynen ska vara effektiv och av god kvalitet.

Indikatorer

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Antal inspektioner per årsarbetare miljöbalkstillsyn, per år (enligt definition Miljösamverkan Stockholms län)	74	57	årligen
Jämförelse: medelvärde antal inspektioner per årsarbetare miljöbalkstillsyn, per år för de kommuner som rapportar in statistik till Miljösamverkan i Stockholms län	68	52	årligen
Antal inspektioner per årsarbetare livsmedelstillsyn, per år (enligt definition Miljösamverkan Stockholms län)	88	118	årligen
Jämförelse: medelvärde antal inspektioner per årsarbetare livsmedelstillsyn, per år för de kommuner som rapporterar in statistik till Miljösamverkan i Stockholms län	145	145	årligen

Kommentar: Botkyrka kommun ligger lägre än medelvärdet i länet av antalet livsmedelsinspektioner, eftersom inspektörerna i en del kommuner, som Stockholm, inte har administrativa uppgifter i sin tjänst.

Mål 13 Fossilbränslefri kommunal organisation senast 2015

Mätbart nämndmål

Mätbart mål	Mål 2014	Utfall 2014	Mål 2015	Utfall 2015
Minskad andel inköpt energi till kommunens lokaler i form av värme och el jämfört med 2009 (mål från energieffektiviseringsstrategi)	12%	10%	16%	Redovisas ej

Indikatorer

Indikator	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Andel av miljöenhetens tjänsteresor som görs till fots, med cykel och kollektivtrafik (mäts en gång per år i oktober)	42%	44%	årligen

Åtaganden

Under förutsättning att nya medel tillskjuts från staten från och med 2015 åtar sig miljö- och hälsoskyddsnämnden att leda arbetet med det statliga energieffektiviseringsstödet. Det omfattar energianvändning i byggnader, transporter, upphandling och samhällsplanering.

Kommentar

Fortsatt statliga medel har inte tillskjutits för energieffektivisering. Projektet har pågått 2010-2014 och avslutats på miljöenheten den 31 mars. Uppgifter om energianvändning kommer därför av den anledningen inte att redovisas i fortsättningen i detta sammanhang.

2015-09-21

8

Yttrande till Länsstyrelsen angående tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster för Skanssundets Samfällighetsförening

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att skicka tjänsteskrivelsen daterad 2015-09-02 som yttrande till Länsstyrelsen.

Sammanfattning

Skanssundets samfällighetsförening har skickat in en begäran till Länsstyrelsen om tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster. Föreningen vill att kommunen ska ansluta kommunalt vatten och avlopp till föreningens fastigheter.

Miljöenheten har svarat på länsstyrelsens fem frågor i tjänsteskrivelsen daterad 2015-09-02, den lämnas som yttrande till länsstyrelsen.

2015-09-02

Dnr sbf/2015:259

Referens

John Staberg

Ulrika Elveskog

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande till Länsstyrelsen angående tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster för Skanssundets Samfällighetsförening

Förslag till beslut

Miljöenheten föreslår miljö- och hälsoskyddsnämnden att skicka tjänsteskrivelsen som yttrande till Länsstyrelsen.

Sammanfattning

Skanssundets samfällighetsförening har skickat in en begäran till Länsstyrelsen om tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster. Föreningen vill att kommunen ska ansluta kommunalt vatten och avlopp till föreningens fastigheter.

Sandviken är ett fritidshusområde beläget i anslutning till Skanssundet på södra Näslandet. Området består av totalt 118 fastigheter varav några enskilda bebos permanent. Områdets detaljplan ger en byggrätt på max 40 kvm. Den lokala tillgången på grundvatten är begränsad i området och det finns svårigheter att hantera avloppsfrågan.

Svar på Länsstyrelsens frågor

Länsstyrelsen har bett kommunen att förtydliga ett flertal frågor. Nedan följer frågorna och kommunens svar.

Kommunens inställning till begäran

I kommunens gällande översiktplan finns vissa utmarkerade fritidshusområden där kommunen vill underlätta en omvandling till åretruntboende, genom att bygga ut kommunalt vatten och avlopp och göra nya detaljplaner. Sandviken är inte något av de utpekade områdena.

Idag är Sandviken ett utpräglat fritidshusområde med ett fåtal permanentboende. Kommunens inställning är att inte förändra den karaktär av fritidshusbebyggelse som finns i området och därmed behålla den standard som är i området.

Synpunkter på kravet enligt 6 § lagen (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster och om behov föreligger att ordna vatten och avlopp i ett större sammanhang för området

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser att det finns problem för flertalet fastigheter att ordna en enskild avloppsanläggning. Vissa fastigheter är små med ofördelaktiga markförhållandena. På grund av förhållandena på fastigheterna, den täta bebyggelsen och den begränsade vattentillgången i området finns det inte möjlighet för alla fastigheter att anlägga ett eget avlopp. Ansökningar från respektive fastighet måste prövas individuellt. På grund av bristen på grundvatten är området inte lämpligt för en mer omfattande permanent bebyggelse.

Vilka planer och åtaganden som kommunen har för området vad gäller vatten och avlopp

VA-enheten i kommunen arbetar idag med förberedelser för att ansluta Kagghamra. Kagghamra är ett omvandlingsområde i Botkyrka som ligger mellan Vårsta och Skansundet. Kagghamra har under årens lopp övergått från att vara ett fritidshusområde till att vara ett område för åretruntboende. Kagghamra står därmed först i tur att få kommunalt vatten och avlopp.

Det finns idag inga politiska beslut på att kommunen ska fortsätta att ansluta fler bostadsområden, men kommunen känner till att ett flertal fastighetsägare i bland annat Sandviken är positiva till en kommunal utbyggnad av vatten och avlopp. På grund av det har Tekniska nämnden för avsikt att skicka ut en enkät till ett flertal områden i kommunen för att se hur stort intresset är hos fastighetsägarna att ansluta sig till kommunalt vatten och avlopp. Utifrån resultatet av enkäten kommer kommunen ta ställning till hur den fortsatta utbyggnaden kommer att ske.

Ingår fastigheterna i kommunalt verksamhetsområde enligt vattentjänstlagen

Nej, fastigheterna i Sandviken ingår inte i något kommunalt verksamhetsområde.

Redogörelse för förhållandena och vad som hittills gjorts i frågan

1992 beslutade miljö- och hälsoskyddsnämnden att inte tillåta fler enskilda avloppsanläggningar i området. Grunden till beslutet var en grundvattenutredning som togs fram under 1991. Utredningen slår fast att grundvattenbildningen i området inte är så stor och att grundvattnet inom området inte räcker till om huvuddelen av fastigheterna bebos permanent. Grundvattenut-

taget bör begränsas, annars kan det i förlängningen leda till saltvatteninträngning.

Det enda undantaget som gjorts i området är följande ärende. 2005 avslog miljöförvaltningen en ansökan om enskild avloppsanläggning på Hörningsholm 2:174 med motivet att det fanns risk för saltvatteninträngning i brunnen. Sökande överklagade beslutet till länsstyrelsen vilka avslog det med samma motivering. Sökande ansökte då om att göra ett avlopp och att använda sig av avsaltat havsvatten istället för grundvatten. Ansökan beviljades av miljö- och hälsoskyddsnämnden 2005 och gällde då för två fastigheter.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden upphävde nyligen beslutet från 1992 för att möjliggöra en individuell prövning av varje ansökan. Inga ansökningar har ännu beviljats i området.

Vad som i övrigt kan vara av intresse för nu aktuell fråga

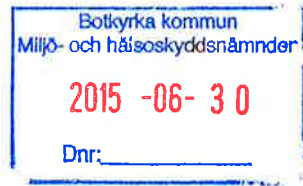
På grund av bristen på grundvatten är området inte lämpligt för omfattande permanent bebyggelse med nuvarande va-situation. Enligt 3 kap 1 § miljöbalken ska markanvändning och samhällsbyggande ske på ett sätt som sammantaget främjar en långsiktigt god hushållning.

Magnus Andersson
Samhällsbyggnadschef

Ingrid Molander
Miljöchef

Expedieras till

Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm
miljoskydd.stockholm@lansstyrelsen.se
Tekniska nämnden

Botkyrka kommun
147 85 Tumba

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Botkyrka kommun
147 85 Tumba

Begäran av Skanssundets Samfällighetsförening om tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster i Botkyrka kommun

Det har kommit en skrivelse till Länsstyrelsen från Skanssundets Samfällighetsförening (föreningen) med en begäran om att Botkyrka kommun ska inrätta kommunalt vatten och avlopp för föreningens fastigheter.

Nu aktuell begäran består av bifogad skrivelse med 9 bilagor.

Remiss

Kommunen får härmed tillfälle att yttra sig över begäran samt att ge följande förtydliganden:

- kommunens inställning till begäran
- synpunkter på kravet enligt 6 § lagen (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster och om behov föreligger att ordna vatten och avlopp i ett större sammanhang för området
- vilka planer och åtaganden som kommunen har för området vad gäller vatten och avlopp
- ingår fastigheterna i kommunalt verksamhetsområde enl. vattentjänstlagen?
- redogörelse för förhållandena och vad som hittills har gjorts i frågan
- vad som i övrigt kan vara av intresse för nu aktuell fråga

Vi emotser ert svar senast **den 24 augusti 2015**. Yttrandet önskas även som e-post till: miljoskydd.stockholm@lansstyrelsen.se

Grund för Länsstyrelsen begäran om yttrande

Enligt lagen (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster utövar Länsstyrelsen tillsynen över kommunens skyldighet enligt 6 § samma lag, att tillgodose behovet av vattentjänster. Länsstyrelsen får enligt 51 § förelägga en kommun att fullgöra sin skyldighet.

REMISS

Datum
2015-06-26

Beteckning
567-10526-2015

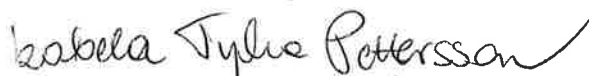
Kommunen är enligt 6 § samma lag skyldig att om det med hänsyn till skyddet av människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för ett visst område

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast tillgodoses genom en allmän va-anläggning.

Enligt definitionen i 2 § är en allmän va-anläggning en va-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt denna lag.

Lena Pettersson
miljöskyddschef

Izabela Tyrka Pettersson
miljöhandläggare

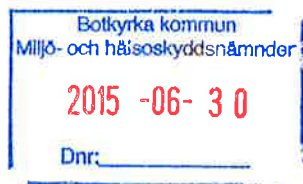
Bilaga:

Skrivelse inkommen den 27 mars 2015 med begäran om att Länsstyrelsen ska agera som tillsynsmyndighet i frågan.

Skanssundets Samfällighetsförening

- Åke Halvdanson, Högbergsgatan 81C, 118 54 Stockholm • Telefon: 0708-916410
- E-post: ake.halvdanson@gmail.com • Webbsida: skanssundet.se •

Datum: 2015-03-13

INKOMM
LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN
2015-03-27
DNR: 568-10526-2015

Skrivelse till
Länsstyrelsen i Stockholm
Att Ulrika Hapaniemi
Box 22067
104 22 Stockholm

Ärende:

Begäran om tillsyn av avlopp enligt § 6 Lagen om allmänna vattentjänster

Bakgrund

Skanssundet Samfällighetsförening ligger i Sandvikenområdet inom Näslandet, Botkyrka kommun, Stockholms län. Området utgör den södra delen av fastigheten Hörningsholm 2:44. Det omfattar 118 fritidshus på en yta av ca 39 ha. Frågan om vatten och avlopp har diskuterats och utretts vid åtskilliga tillfällen sedan början av 1990-talet (se bifogade bilagor). Alla utredningar har i stort sett mynnat ut i samma resultat:

1. Berggrunden i området är dåligt vattenförande enligt SGU (Sveriges Geologiska Undersökning).
2. De högre belägna sand- och gruslagren kan genom sin höga vattengenomsläpplighet inte hålla kvar några större mängder grundvatten och...
3. De lägre belägna, strandnära sand- och grusavlagringarna utsätts i hög grad för inträngande havsvatten.
4. Vattenförsörjningen kan inte baseras på enskilda vattentäkter för hela området.

I området finns två gemensamma brunnar, inklusive handpumpar till dessa som ingår i gemensamhetsanläggningen.

Totalt i området finns 65 avloppsanläggningar anmälda. 42 st stenkistor, 7 st infiltration, 6 st markbädd, 4 st 2/3 kammarbrunn, 2 st septitank, 4 st annan typ och 44 st hushåll som saknar avlopp. Värt att notera är att 87 fastighetsägare beräknas ha vatten indraget. Två fastigheter har vattentoalett kopplat till septitank. Övriga avlopp avser BDT avlopp, d.v.s. disk, dusch och tvätt-avlopp. Mycket få uppnår en kvalitetsmässig standard för att klassas som infiltration och markbädd.

En mängd utredningar och undersökningar har gjorts för att hitta en långsiktigt acceptabel lösning på vatten och avloppsfrågan för området, allt från anslutning till Himmersfjärdsverket (Syvab), till att använda befintligt vatten eller att avsalta havsvatten etc., och att uppföra olika typer av gemensamhetsanläggningar. Samtliga dessa har stupat av olika anledningar och många synnerligen goda sakska. Föreningen har därför vid åtskilliga tillfällen uppvakttat ansvariga inom olika avdelningar på Botkyrka Kommun under de 25 år som frågan har stötts och blötts, dock med bristande framgång. Trots medhåll från tjänstemannasidan om det synnerliga behovet av att hitta en långsiktig lösning på VA-frågan, så har alla initiativ till en lösning stoppats från den politiska makten. Vi från

föreningen upplever därför en moment 22-situation, där alla anser att det krävs en lösning på VA-problemet, men att detta blir mycket svårt om inte omöjligt om vi inte får ett beslut av Botkyrka Kommun att inrätta kommunalt vatten och avlopp.

Önskat beslut

Vi har med ovanstående som grund och beslut vid förra årsstämman fått de boendes och medlemmarnas samt styrelsen uppdrag att vända oss till Länsstyrelsen med denna skivelse för **att få er hjälp att utföra en tillsyn av VA i vårt område och få hjälp med påtryckningar på Botkyrka Kommun för att förmå dem att påskynda en process att inrätta kommunalt vatten och avlopp för Skanssundets Samfällighetsförening**. Vi har pratat med åtskilliga andra föreningar i andra kommuner som haft liknande situation som oss, och i samtliga fall har kommunerna kommit fram till att kommunalt vatten och avlopp varit den enda kvarstående långsiktiga lösningen på VA-problemet för dessa områden. Några av dessa exempel är från Årsta Havsbad, Ekerö, Dalarö och Gladö Kvarn.

Tack på förhand

Med vänliga hälsningar

Åke Halvdanson

Högbergsgatan 81 C
118 54

Stockholm

e-mail ake.halvdanson@gmail.com

mobil 0708-916410

Micael Vallebo

Sjödalsbacken 2
141 61

Huddinge

kontoret@huddingetrafikskola.se

0706-6044010

Bilageförteckning:

Detaljplan Sandvikenområdet 980527

Detaljplan Sandvikenområdet 990520

Förslag till VA Sandviken 070424

Grundvattennivån Sandviken 920110

Grundvattennivån SGU 911105

Lokala föreskrifter författningssamling 081218

Tillstånd för avloppslösning 051212

Tyréns VA Sandviken 031109, 040510

VAundersökning 031109

BILAGOR

1883000
LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

2015-03-27

DNR:.....

 Detaljplan Sandvikenområdet 980527.pdf

 Detaljplan Sandvikenområdet 990520.pdf

 Förslag till VA Sandviken 070424.pdf

 Grundvattennivån Sandviken 920210.pdf

 Grundvattenundersökning SGO 911105.pdf

 Lokala föreskrifter...ssamling 081218.pdf

 Tillstånd för avlopp..., 2-174 051212.pdf

 Tyrens VA Sandviken 031109,040510,.pdf

 VAundersökning Sandviken 031109.pdf